ڤوندون

اطلاعات و کلتور

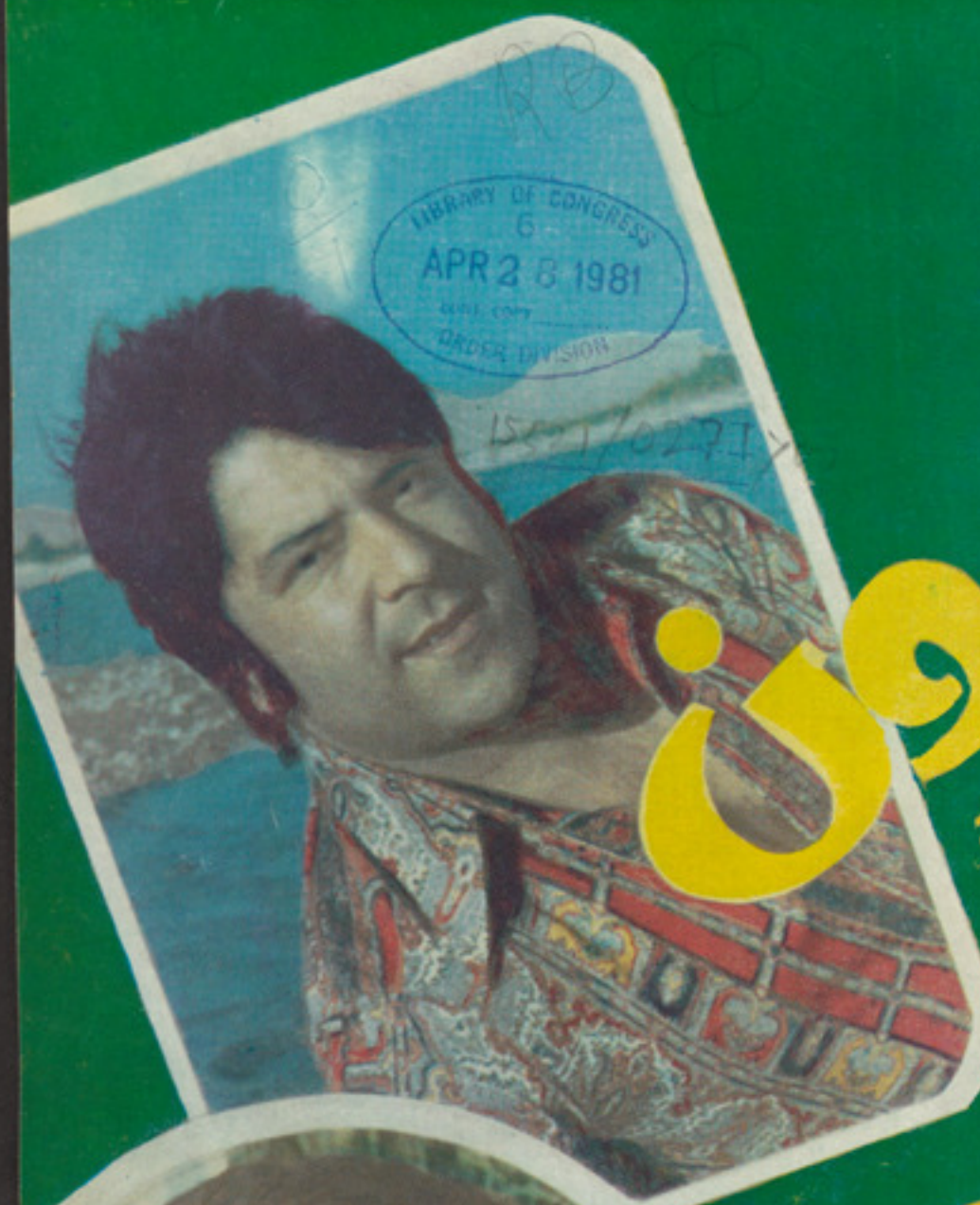

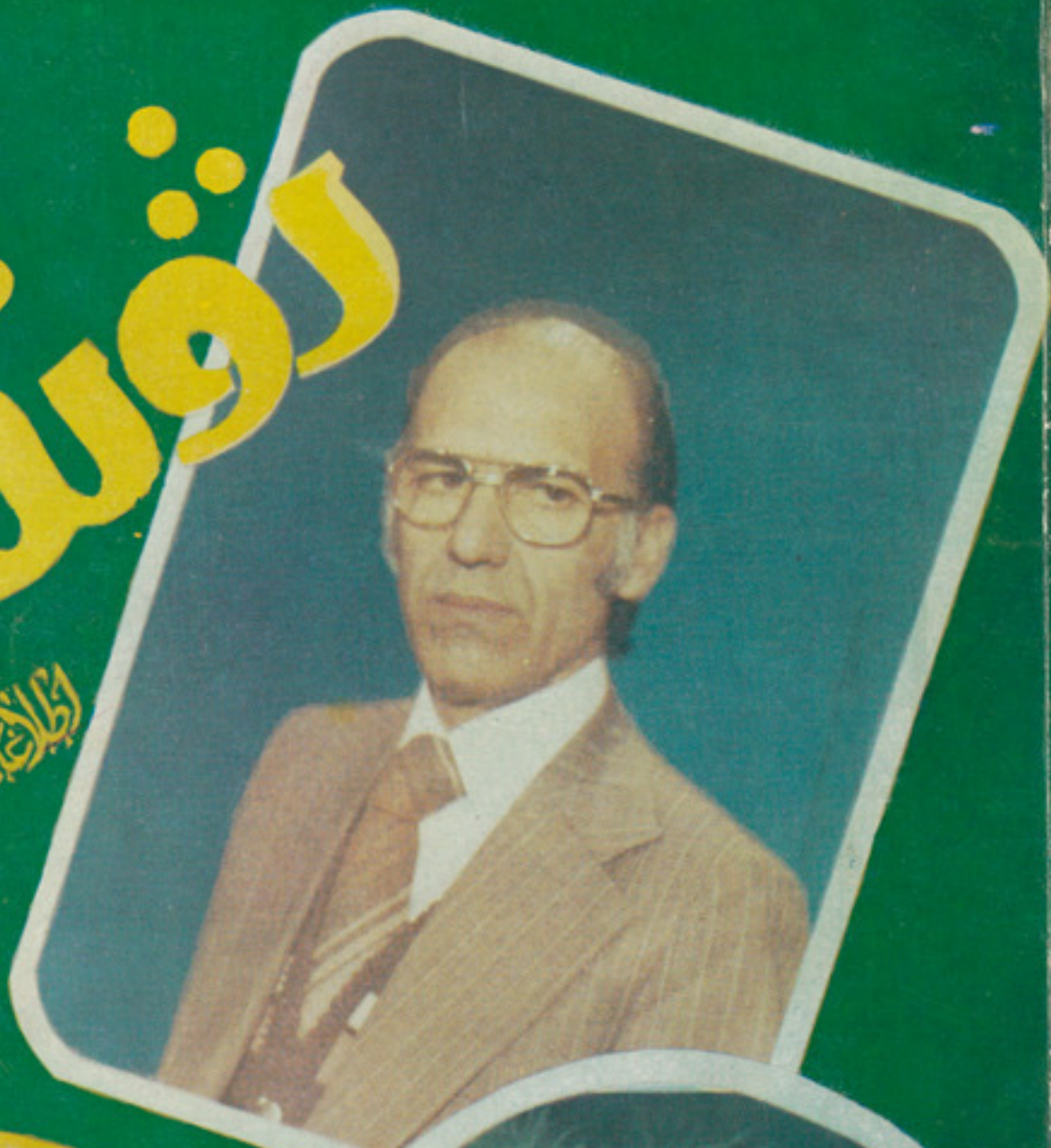

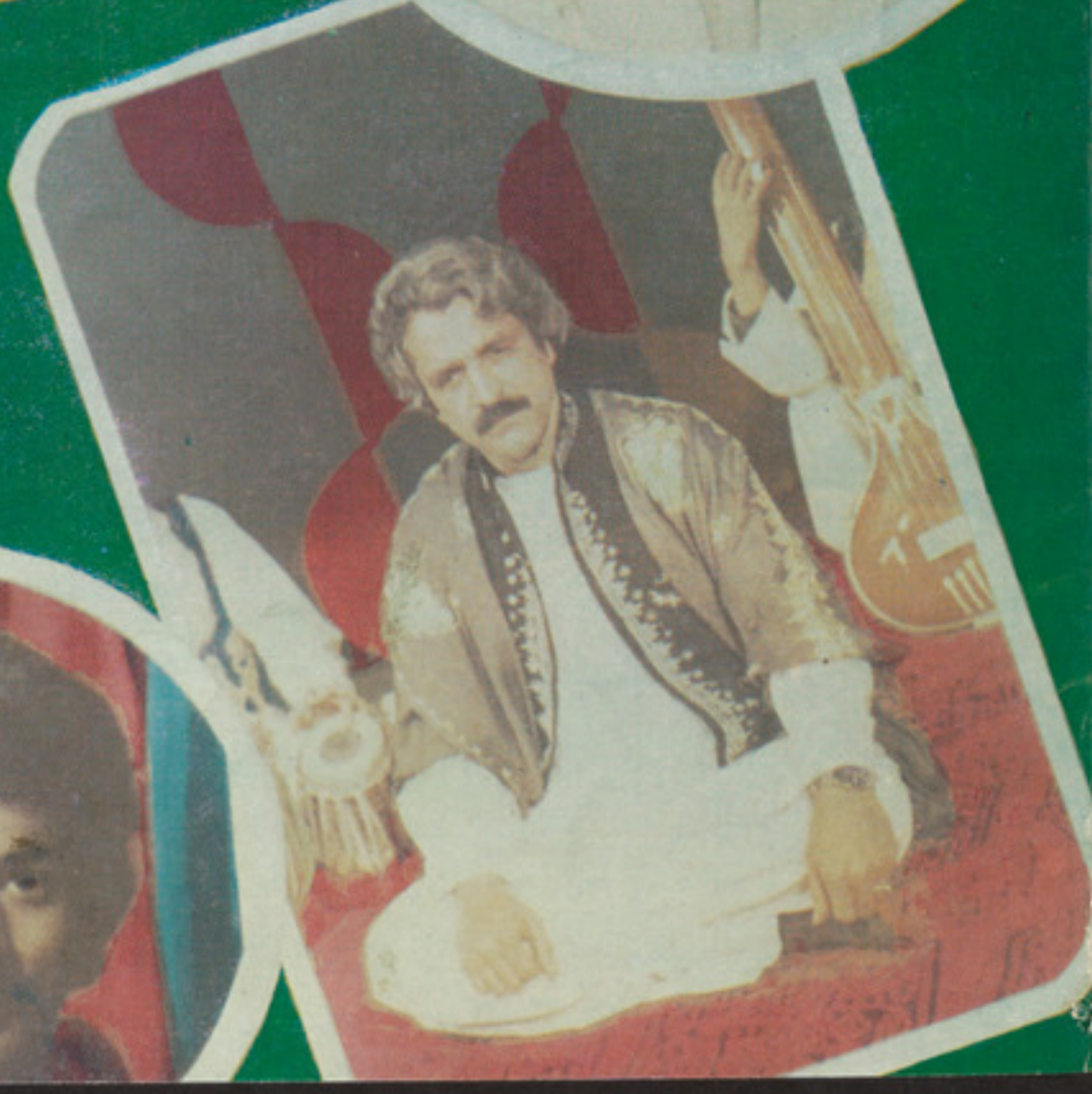

LIBRARY OF CONGRESS
6
APR 2 8 1981
GIFT COPY
ORDER DIVISION

اختصار وقایع مهم

دشاه و لایتمآب حضرت علی‌کرم الله و جهه د پاکی رو ضی مبار ك علم د حمل‌په لمړی نیټه له غر می مخکی ز موږ د زرگونو تنو پتمنـو او مسلمانو هیواد وا لو له و لو لو نه د ډکو ا حساساتو په څپو کی د هیواد د تر قی او لو ړتیا او دثـور انقلاب‌دلازیات‌بریالیتوب‌په د عاپورته شو او له هغه سره جو خت د گل سرخ لرغونی او عنعنوی میله پیل شوه.

• • •

دا فغانستان د خلك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیټی د عمو مـــی منشی دا فغانستان دد مو کرا تیك جمهوریت دا نقلابی شورا د رئیس او صدراعظم له خوا د نوروزدا ختر له ا مله تهرا ن ته دایرا ن دجمهور رئیس جلالتماب بنی صدر په‌نا مه‌د مبارکی ټیلگرام مخابره شویدی

•••

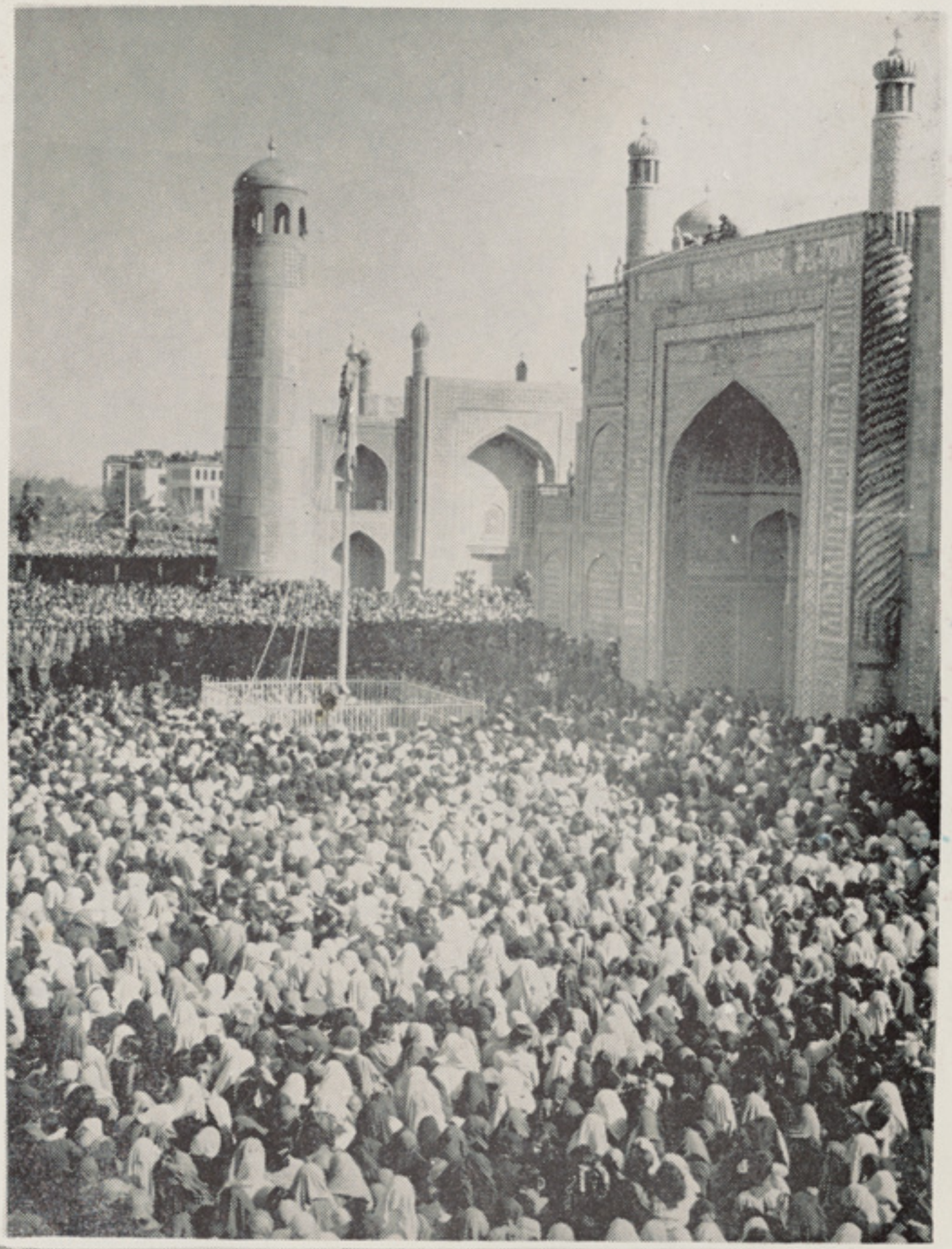

دشاه ولایتمآب دمبارکی رو ضی دعلم دپورته کولو دپرتمینو مراسمو یوه منظره .

ببرك کارمل کله‌چی دانقلابی‌شورا نوبتی غونډی ته د ۱۳۵۹ کال پـه دویمه نیمایی کی دانقلابـی شو را

ببرك كارمل كله‌چی یوه خـــوان افسرته بری لیك ورکوی .

دا نقلابی شورا نو بتی غونـــډه دا فغانستان د خلك د مو کرا تیك گوند د مرکزی کمیټی د عمو مـــی منشی ببرك کار مل په مشـــــری د پنجشنبی په ورځ له غر می‌وروسته په دریوبجو دا نقلابی شورا په مقر کی وشوه .

• • •

دا . خ. د .گ د مرکزی کمیټـی عمو می منشی ، دانقلابی شورارئیس او صدراعظم ببرك کار مل د حمل۳ له غر می نه مخکی د حربی‌پو هنتون، هوائی پو هنتون، د تخنیك داکا دمی او حربی ښوونځی د فارغ‌التحصیلانو دبری لیکو نو دویشلو په مراسموکی گډون وکړ او دوسله وا ل پو ځ د ځوانو افسرانو بری لیکونه یی پـر مغوی باندی وویشل .

•••

از طرف ببرك‌کارمل منشی‌عمومی کمیته مرکزی حزب د مو کرا تیـك خلق افغانستان، رئیس شـــورا ی نقلابی و صدراعظم تیلگرا م‌تبریکیه ه مناسبت او لین پرواز مشتـرك و فقانه فضا نور دا ن شوروی و غلستان عنوانی تسد نبال منشـی ل کمیته مرکزی حزب انقلابـــی ردم مغلستان وصدر هیات رئیسـه ورال بزرگ جمهوری مردم‌مغلستان جیم بت موگ‌رئیس شورای‌وزیران کشور به اولا نباتور مخابـــره دیده است.

دا فغانستان د خلك د مو کراتیك گوند د مرکزی کمیټی د سیا ســی بیرو غړی او منشی او دا فغانستان دد مو کرا تیك جمهوریت دا نقلابی شورا د رئیسه هیات غړی نوراحمد نور د فلسطین د آزا دی له‌پاره‌دخلکو د جبهی د مرکزی کمیټی د سیا سی بیرو غړی او دبین المللی اړیکـو دکمیسیو ن له مسوو ل باتی سیر- قبعه سره د حمل ۵ له غرمی‌وروسته دمرکزی کمیټی په مقر کی وکتل.

دا نغانستان د خلك د مو کراتیك گوند د مرکزی کمیټی غړی‌دمرکزی کمیټی د عدل او دفاع د څانگـــی رئیس او دانقلابی شورا د رئیســه هیات غړی جنرال عبدالقا دردگوند د مرکزی کمیټی غړی د صدرا عظم مرستیال عدلیه وزیر اولوی څارنوال عبدالر شید آرین او دافغا نستان‌د خلك د مو کرا تیك گوند د مرکز ی کیمټی‌علی البدل غړی سید اکـرام پیگیر د حمل ۵په هغی غونډه کـی گډون وکړ چی د بلخ د عسکری‌پوځ دقو ماندانی دا فسرانو او سر تیرو له خوا د پرا خی پلاروطنی ملـــی جبهی او د عسکری مکلفیت د نـوی قانون د تایید او ملاتړ په غرضـــ د هغی قو ماندانی د عسکر ننداری په تالار کی شوی وه .

•••

دا فغانستان د خلك د مو کراتیك گوند د مرکزی کمیټی د سیاســـی بیرو غړی او د مرکزی کمیټی‌منشی او د افغانستان دد مو کرا تیـــك جمهوریت دا نقلابی شورا د رئیسه هیات غړی ډاکتر صالح محمدزیری او دافغانستان د خلك د مو کراتیك گونـد دمر کز ی کمیټی غـــړ ی او د مـر کـز ی کمیټـی‌دبین المللی اړیکو مسوول محمود بر یا لـی د بلغاریا د خلکو د جمهوریت‌دکمونست گوند د مرکزی کمیټی په بلنه‌د هغه هیواد د کمونست گوند په دو لسمه کنگره کی د گډون له‌پاره د حمل ۵ صوفیی ته‌روا ن شو ل .

• • •

دافغانستان دخلك ددمو کراتیك گوند دمرکزی کمیټی دسیاسی بیرو غړی دانقلابی شوراغړی دافغانستان دښځو ددموکراتیك سازمان ر ئیسه دافغانستان ددموکراتیك جمهور یت دسولی پیوستون‌اودوستی دسازمان رئیسه ډاکتره اناهیتا راتـــب زاد ددغه سازمان په‌نمایندگـی د یـــو هیأت په مشری دآسیا، افر یقـــا دخلکو دپیو ستون دسازمان پـــه عمومی جرگه کی‌دبرخی اخیستو له پاره چی‌دمارچ له‌شلمی څخه تـــر شپږویشتمی پوری دیمن د خـلکـو ددموکراتیك جمهوریت په‌مر کـــز کی جوړیږی عدن ته روانه‌شوه.

ډاکتر صالح محمدزیری اومحمودبریالی بلغاریی ته‌له روانیدو نـــه‌مخکښی دکابل په‌بین المللی هوا یی ډگر کی.

«طی سا لیکه گذشت ماتمام کوشش های خودرا درجهت بسیج همه نیرو های سالم وشریف وطن بخاطر تامین وتحکیم فضای نو، فضای قانونیت دموکراتیك ، فضای اعتمادوهمکاری بین نیرو های مختلف اجتماعی وملی وفضای کار صلح آمیزوخلاق توده های زحمتکش کشور معطوف ساختیم ».

ببرك کارمل

شنبه ۸حمل ۱۳۶۰، ۲۸ مارچ ۱۹۸۱

سال نو، سال برکت وفراوانی

آغاز سال نو شروع رستن وشگفتن و تحر ك و پویایی است و موسم تصمیم گیر ی و فعا لیت و سازندگی

باآمد ن بهار کره خاکی ما یکبار دیگر زند گی جدید خودرا بعد از یکدوره رکود ، انجماد ، زوال و خاموشی آغاز می کند وجان تازه‌یی درکالبد سرد آن می دمد مو جودات روی زمین نیز همز مان با این رو یش و تپش و رستن وشگفتن طبیعت فعا لیت های جدید ی راآغاز مینمایندوپس‌ازگذشت یکسال‌بانرژی تازه وپلان نو به زندگی آتیهٔ خود شرو ع می کنند .

مردم زحمتکش ما طبق رسوم نیاکان خود شرو ع سال نو را با خوشی وشادی استقبا ل نموده‌وروز اول آنرا بنا م نو روز جشن می ـ گیرند . واین روز خجسته را بابر گزاری محافل خوشی ، میله ها و نمایشات و مراسم دهقان گرا می میدارند چون باشرو ع نو روز یك سال راپشت سر گذاشته و به سال جدید گام می گذارند بناء در همین مرزبین دو سا ل است که مرد م ، کار وفعا لیت های گذشته خود را محاسبه وارزیا بی نموده وباتجربهٔ جدید برای یکسا ل دیگر تصمیم می گیرند و پلان‌و پروگرا م کار شانرا برای فعا لیت درسا ل آینده تنظیم‌مینما یند .

سالی که گذشت سا ل رزمندگی وسازند گی وکار و پیکار انقلا بی برای مردم مابود که طی آن مرد م زحمتکش مادر دو جهت‌عمده‌مبارزات خود راشد ت بخشیدند یکی درجهت دفا ع از انقلاب ودست آور دهای آن در مقابل ضد انقلاب وتجاوزا ت مسلحانه دشمنان داخلی وباند های مزدور واجیر ارسا ل شده ازخارج ودوم‌در جهت مبارزه به خا طر اعمار جامعهٔ نوین وفار غ از قید هرنوع ظلم و ستم واستعمار و استثمار . که‌خوشبختانه درین‌نبردو دراین مبارزات مردم شجاع وقهرمان ماپیروز گردیدند ودرحالیکه فعالیت های‌خرابکارانه دشمنان‌انقلاب‌ادامه داشت مرد م مادست از کار صلح آمیز وفعا لیت های تولید ی خود نکشیدند چنا نچه نتیجه کار ومحصولات تولید ی مردم مادربسا سکتور های ملی قنا عت بخش‌بوده ونسبت به سالها ی ماقبل یك‌رقم قابل ملاحظه یی را در آن مشاهده نموده میتوانیم طوریکه ببرك‌کارمل منشی عمو می کمیته مر کزی حزب دموکراتیك خلق افغانستا ن ،رئیس شورای انقلابی و صدراعظم‌جمهوری دموکرا تیك افغانستا ن طی پیا م سال‌نو شا ن میفر ما یند : ((ما تاکنون به پیروزی ها ی معینی در زمینهٔ رشد اقتصادی نایل آمده ایم هرگاه فعا لیت های خرابکارا نهٔ امپریالیزم جها نی وارتجا ع‌واجیران وباند های خاین به مرد م افغانستان وجود نمی داشت بدو ن شك این دست آورد هاو پیروز ی ها بیشتر می‌بود .))

همچنان طی سالیکه گذ شت‌تمام کوشش های دولت مرد می ما در جهت بسیج تمام نیرو های ملی و مترقی به منظور تامین و تحکیم فضا ی اعتماد و همکار ی بین‌نیرو های مختلف اجتما عی و ملی و فضا ی کار صلح آمیز و خلاق‌توده های زحمتکش کشور معطو ف گر د ید . و پلا ن های محاسبه شدهٔ دشمنان‌ماکه آرزوداشتندکشور مارا در منجلا ب بحرا ن عمیق اجتماعی ، اقتصادی و فر هنگی سقوط دهندخنثی گردید .

به همین قسم در سا ل گذ شته دولت مترقی ما یك سلسله کار های اساسی و ضرور ی را در جهت اتحاد وهمبستگی کلیه نیرو‌های ملی و متر قی کشور انجا م داد ومسا عی خودرا در جهت تا سیس جبههٔ وسیع ملی پدر وطن که در آن از لحاظ سازما نی وحد ت تما م نیرو های ملی ، متر قی ووطنپرست وهمه اقوا م ، ملیت ها و قبا یل ساکن افغانستان تحت رهبر ی حزب دموکرا تیك خلق افغانستا ن تامین خواهد شد ، بصور ت پیگیر وجدی بکار برد . ایجاد سازما ن های اجتماعی به خصو ص ایجاد اتحادیه های روشنفکرا ن اعم از ژورنالستا ن ـ نویسند گا ن و شعرا ـ هنر مندا ن و همچنا ن تدویر اولین کنگرهٔ اتحاد یه ها ی صنفی جمهور ی دمو کرا تیك افغانستان که مهره های اسا سی ستو ن فقرا ت جبههٔ و سیع ملی پدر وطن را تشکیل مید هد ، از جملهٔ اقداما ت و کار های عمده‌یی است که طی سا ل گذشته صور ت گرفت .

اینك که در آستا نهٔ سال نوقرار داریم آرزو مندیم که سا ل ۱۳۶۰ سال پیروز ی های بزرگ مرد م زحمتکش ما بر دشمنا ن و ضد انقلاب‌باشد و فضای کار صلح آمیز وزمینهٔ کار و پیکار انقلا بی درجهت اعمار جامعهٔ شگو فا ن مبتنی بر عدالت اجتما عی ـ رفاه و برا بر ی وبرادری برای مردم‌ماهرچه بیشتر مساعد گردد.

درین شماره

بهار واقعی

...

نوشخند ها ونیشخندهایی با هنر مندان.

...

بهارامسال بهاریست‌که ار زانی وفراوانی درپی دارد.

...

نوروز ، روز پر شکوه و خجسته درفرهنگ وادبیات افغا نستان .

...

سخن دراصل وپیدایش نوروز

...

اتللو

...

رابطه تیاتر با ادبیات

...

دام بهتر برای اخذ انرژی

...

میله های بهاری نوروز

...

انجیلا دیوس

...

سال نو سال دختر است

...

شرح روی جلد وپشتی‌چهارم:
چندتن ازهنر مندان محبوب‌رادیو تلویزیون کشور.
عکاسی روی جلد، پشتی‌چهارم ومتن ازمسعود شمس

بهار

بهار واقعی

کشور مردخیز وباستا نی مادارای تاریخ پرشکوه و طو لانی‌است‌که در طی همین عمر طولانی حواد ث و واقعات بی شمار ی را از سر گذرا نده‌است یکی از عنعنات پسند یده مردم ما همانا نوروز و رسـو م وعنعنات مربوط به آنست که ازنسلی به نسل دیگر تا امروز به حیث یك سنت والا به میرا ث رسیده‌است .

اگر به تاریخ باستانی کشـور نظر اندازی کنیم خوا هیم دید که حتی تاریخ تقریبا کشف‌شدهٔ کشور ما از دو تانه هزارسا ل قبـل‌از میلاد می رسد . به اثر کاوشـ باستان شناسان این حقیقت برملا شده‌است در سال ۱۹٦۵ دا کـتر ((لویی دوپری)) در نتیجهٔ حفر یات خویش که در ((آق کپرك)) وا قـع درجنوب شهر مزار شریف ودرکنار دریای بلخ صور ت گرفت آثار ی‌از قبیل آئینهٔ برنجی، انگشتر و دست بند، اسلحه و قیزهٔ اسپ ونگـین لاجوردین انگشتر وغیره بد سـت آورد که متعلق دورهٔ جدید حجـر (از دو تا نه هزارسا ل قبل‌ازمیلاد) می‌رسد .

نوروز از جملهٔ باستانی تریـن سنت مردم کشور باستانی‌ما‌محسوب میشود وهمه وقت با شور وشو ق وشکوه از طرف مردم بر گزار می شود.

از زمانه های قدیم تا امـروزاین جشن باستانی باشکوه خا صـی تجلیل شده ومی شود ولی شکو ه مندی این جشن باستا نی پس از پیروزی انقلاب ثور از آنجهت‌شکوه مند تر است که مردم ما در تحـت رهبری حزب دمو کرا تیك خلـق افغانستان قدر ت سیاسی را خود شان بدست دارند . یعنی اگـر در زمانه های قبل برای پر شکوه شدن محافل شاهان و فئو دا لا ن و دیگر مفت خواران جدو جهد می کردند حالا سر خوان همه محا فل خود شان هستند .

آری مردم غیور وحما سه‌آفرین میهن ما تاقبل از پیروز ی انقلا ب ثور وبخصو ص مر حلهٔ نو یـن وتکاملی آن هرگز بهار واقعـی نداشتند چه اگر می کاشتند برای دیگران میکاشتند اگر زمین را به گلزار تبدیل می کردند خود شان از زیبا یی ونعم آن بر خـور دار نبودند وتنها مشتی از مفت خواران ودربار یان لذت همه جانبه را از نتیجهٔ کار خلاق مردم بدست‌میاورند

بیادداریم بهارانی را که هرگز بهاری نداشته ایم . فـر زندا ن رنجبر ان وزحمت کشا ن دربیغو له ها، درخاکروبه ها، در کوچه هابسر می‌بردند در حالیکه قصر ها ، باغ‌ها وسبزه زار هادر نتیجهٔ کار خـود شان شادا ب وسر سبز سا خـته می‌شد .

بیاد بیاوریم بها رانی راکه طبیعت به همه جا شادابی وطراو ت میاورد ولی‌تنها صاحبان زر و زور از آن متمع می شدند . بیا د بیاو ریـم بهارانی را کـه د هقـا ن‌ماقبله‌می کرد، کشت می‌کرد آبیار ی می‌کرد و لـی هر گز برای خود جمع‌نمیکرد وا گر سهم بخور و نمیری از آن‌بر می‌داشت آنهم با هزارا ن محنـت ورنج وتو هین وتحقیر یکجا بود .

ولی پیروزی انقلاب شکو همند ثور که به پا یمردی مردم دلیر و زحمتکش مابه پیروزی رسید . به سینه همه آن شرا یط مشـت زد.

ومردم مابرای اولین بار قـدر ت سیاسی را خود بدست گر فتند ، ولی طعم مفت خور ی وبا دار ی ، مفت خـواران وباداران را آرا م نگذاشت وآنها با دستیازی دوستان مرتجع خار جی خویش یکبار دیگر چون باد سرد پاییزی بر بـهار جاودان مردم ما وزیدند ، آری آنها امین جاسوس وباند فا سد ش را موظف ساختند تا غنچه های امـید مردم‌مارا بیرحما نه پرپر و پژمرده سازد ، امین سفاك خائنانه وظالمانه وبرخلاف خوا ست مردم قـدر ت حزبی و دو لتی را غصب‌نمودو آن چنان بیدا د گر ی هایی رابر مردم ما روا داشت که حتی ظلم هـای گذشته هارا به فرا موشی سپرد او ببلبلان بوستان وطن راسر بر ید و به قفس افگند و گلهای این بوستان را از گل بوته ها برکند وپر پرویژ مرده ساخت .

امین وباداران امپریا لیستی اش فکرمی کردند که می توانند بااعمال وجنایات خویش جلو آ مدن بهـاران خرم رابه بوستان وطن بگیر ند و درین جا سر مای همیشگی رامستولی سازند ولی این خیالی بیش نبود ، باغبانان دلسوز وبلبلان بو ستا ن وطن یکبار دیگر از آزمون مشکـل تاریخ سر فراز بدرآمدندوباراندن زاغها وجغد هایی چون امین و یا رانش یکبار دیگر بوستان وطن از لوث وجو د آن ا هریمنان‌پاك‌ساختند وبهار جاودان وشاداب رابه‌بوستان وطن برگرداندند .

پیروزی مرحلهٔ نوین انقلاب ثور این پیا م آور بهاران جاویدانه‌تنها شکست ناپذیر ی مردم را به‌اثبات رسانید بلکه در عمل ثابت ساخت که ارتجا ع وامپریالیزم باوجودآنکه ظاهرا قدر ت و جبرو ت زیادداشته باشند به مقابل سیل خشم خلـق پرکا هی بیش نیستند اینك کـه مردم مابه بهار جاودان دست یافته اند دومین بهار مرحلهٔ نوین انقلاب ثور را در حال بدر قه میکندکه همه دشمنان‌نابکاروزیانان‌سیاهکاربوستان وطن ماتارو مارشده اندوآنا نیکـه خیره سرانه و مذبوحانه هنوزهم در تلاش هستند آخرین نفس های‌خود را می کشند ، مردم‌ما تحت رهبری حزب د مو کرا تیك خلق‌افغانستان‌پله های خوشبختی وبهروز ی را یکی‌پی دیگر طی می کنند ودر آینده ای نه چندان دور وطن این مادر واقعی‌ما به حیث کشور معمور ، بهـروز و پیشرفته در صف کشور های‌جها ن قد خواهد افرا شت ویکجا با کشور های صلح دوست در راه بهروز ی همه بشریت تکا پو می کند . زنده باد طلیعه وبهار جا ودان کشور ما یعنی مرحلهٔ نوین وتکا ملی انقلاب ثور .

سلطانعلی کشتمند معاون‌شورای‌انقلابی ومعاون صدراعظم‌هنگامی‌که‌به‌سوالات خبر نگار مجله ژوندون پاسخ میدهند.

گزارش از: ر. طنین

ژوندون تقدیم میدارد :

عاید ملی در سال ۱۳۵۹ به پیمانه ۱۱۶٫۹ ملیارد افغانی ارتقاء کرده است

این گفت و شنود کاملااختصاصی‌باسلطانعلی کشتمند ، معاون‌شورای انقلابی، معاون صدراعظم که خاص‌هفتگی نامه ژوندون تهیه شده‌است به تمامی پر سش های همه‌خانواده‌های عزیز در ز مینه های پلا نهای دولتی در سکتور های اقتصا د ی،اجتماعی ، فر هنگی و صحی پاسخ می دهد.

• اینکه شایعه می پرا کنندکه‌عاید ملی در سال های بعدازانقلاب کاهش یافته است دروغی بیش‌نیست، عاید ملی ما در سال ۱۳۵۹ به مقایسه سال ۱۳۵۶ یك فیصدافزایش یافته است .

• اینك و ظایف پلانی در مو ردرشد وتوسعه سکتور دو لتی خصوصیت رهبری رابه خود می‌گیرد .

• آیا انکشاف سریع سکتو ردولتی ، سکتور های خصو صی را صدمه می زند ؟

• • •

**واینك در آغاز سال ، در آغازیکه پرنده ها پیك آ و ران شا دیها ی دیر پا اند و سرود خوان ا مید های بیشمار، در این لحظات که ز مین بارور رویش سبز است و درختان جشن شگو فه دارند تا پیشواز ی نیکو داشته باشند برای بهاری که اززیر نبض سر ما ز ده ز مان سر بیرون آورده است و قصه ای نوید بخش برای من و تو ، برای ما، ماکه گام گذار راه پیروزی حق بر باطل هستیم و چیر گی رو شنا یی بر تیرگی و ظلمت ، یکبار د یگر در رخشندگی این آذرخش پر شکو ه که امید آفرین و نیرو بخش است وبه انسان درود می فرستیم که که‌امید آفرین ونیرو بخش است و به‌انسان درود می فر ستیم که خواستن را توا نستن و توانستن‌را رسیدن به‌هدف و آرمان تو جیه میکند آری ا نسان ، انسان‌دوران ما ، این رزمندهٔ سال ها خفته‌در اندرون تیر گی های انسا نیت کش وبهره‌کش که اینك به‌باز شنا سی وخود آگاهی رسیده است و دیگر نه برده داری را دوست دارد و نه برده منشی را، اهریمن را نفرین می فرستد، شب، را و عصرشب‌را نکوهش میکند ، با فر یاد عصیا ن خود همه خفتگان و در ابهام‌ماندگان را ندا می دهد وبه بیداری وآگاهی دعوت میکند تا آزادی را فر یادکنند ودرتوفان هورای خود همه ز بانه های دروغ کیش را وتفاله های‌عصر استثمار را بدور ریزند ، تا آ نچه می ماند جز صفای انسان و ر فاه انسان نباشد و دراین رستا خیز انسان زنجیر شکن ا سارت‌کش،به مرز خود آ گا هی رسد ، هر آنچه را نباید بماند و یران کند و هرآنچه را که برابری و برادری‌رانیکوست بجای نهد و باز سازدش ، و با این ها همه شگو فه ا مید را در د لها بپروراند و بهارنیك را در ز ندگی اجتماعی جامعه‌ای جا و دانه سازد که دهه ها و سده ها ی فرا وا ن غریو ابر های بهاری را شنیده‌است وباران ر حمت آ نرا ندیده ، چنان که بهار را بااین امید و ا ر مان چشم اندازی داریم به شیوه های پلان و پلانگذاری در جهت اعمار افغانستان نوین و چه بهتر که پرسش هارا دراین زمینه با معاون شورای انقلابی و معاون صدر اعظم به‌طرح می‌آوریم که ریاست کمیته پلانگذاری دو لتی را نیز به عهده دارد که گفته اند سال نیکوازبهارش پیداست .

• • •

گوشی تیلفون رامی گیرم، نمرهٔ را دایر می سازم ، صدایی‌درگوشی طنین می اندازد :

– بلی‌دفتر صدارت‌است‌بفرمائید!

– از دفتر ژوندون صحبت می‌کنم ، می‌خواهم با رفیق کشتمند صحبت کنم .

– گوشی را داشته باشید ، لطفاً !

چند لحظه بعد صدای معا و ن صدارت در گوشی می پیچید :

– بلی – بفر ما ئید !

– مو ضوع را فشر ده به بیا ن می آورم :

– ژوندون این مجله همه‌خانواده های کشور آ رزو دارد گفت‌وشنودی پیرامون مسایل‌پلان گذاری‌وتغییرات کیفی آن در سال های بعد از انقلاب با شما داشته با شد لطفا کمی از وقت خود را در ا ختیار ما قرار د هید !

– لحظه ای سکوت برقرار می‌گردد و بعد باز هم صدای گر م وپر طنین معاون شورای ا نقلا بی درگوشی است، که:

می دا نید ، من و قتم کم و مصروفیتم زیاد است ، با آ نهم خواهش شمارا رد نمی کنم ، فردا ساعت هفت شام چطور است ؟

– متشکرم در خد مت‌شماخواهم بود .

وساعت هفت شام فردا در دفتر انتظار معاون صدارت نشسته‌ام ، رفیق کشتمند باجمعی از اعضا ی کابینه مجلس مشورتی دارد واین جلسه به صورت پیش بینی نشده‌ای دیردوام آورده است ، در اتاق انتظار هم جمعی دیگر با دوسیه‌های قطوری که پیش روی و یا در دست دارند ، منتظر ختم جلسه ا ستند

تاامور را گزارش کنند و یا در مسایل هدایت بگیرند .

دقایقی دیگر می گذرد ، جلسه ختم می گردد ، چند تن از حاضران به‌نوبت وارد اتاق کار معاون صدراعظم می‌کردند و لحظاتی بعد دیریا زودخارج‌می‌شوند ونوبت‌خودرا به دیگری می دهند و من به این میاندیشم که در سال های سیاه گذشته چگونه این عمارت محل توطئه های سری بود ، چگونه همه چیز و همه کس در هاله‌ی از ابهام پیچیده شده بود، چگونه آدم ها ماسك دا شتندو ماسکهای تظاهر، واقعیت چهره‌ها را در خود پنهان میداشتند ، چه تزویر هابود وچه‌ریا ورزی ها، صمیمانه در آغوش گرفتن ها و در همانحال نفرت را در زیر پوشش لبخندی نمکین پنهان داشتن ، زد و بند ها و همه امتیازات را برای خود و طبقه خود خواستن ، و در همین جاست که قسمتی از یك‌شعر فروغ فر خزاد بیادم میاید :

((. . . و آنان ،
هم چنان که ترا میبوسند ،
طناب دار تراهم ،
در ذهن خود ،
میبافند .))

و اما اکنون در دگر گونی شرایط در درهم ریزی ارزش ها، در تغییر ضوابط همه سخن بر این است که چگونه همه امتیازات خاص از میان بر داشته شود و آن تضاد عمیق طبقاتی در ساحه یك نظام مترقی از میان بر و د تا همه بتوا نند استعداد ها و نیرو ها و توانایی های خودرا در خدمت مردم و جامعه خود قرار دهند .

• • •

معاون صدارت از جایش‌می خیزد، بعدبالبخندی که به لب دا رد با چهره ای که میکوشد هیچ حالتی از خستگی ساعتها کار را در خود انعکاس ندهد ، آماده پاسخ گویی به‌پرسش هایی میگر دد که باید به طرح آورم ، به عنوان نخستین سوال میپرسم :

• لطفا به صورت فشرده تغییرات عمده سیستم پلا نگذاری کشور را در جهت اعمار افغانستان نوین و استحکام زیر بنای اقتصادی کشور ، بعد از پیروزی انقلاب شکوهمند ثور ، به صورت‌مقایسوی ابعاد کیفی آن ، باسیستم پلانگذاری پیش از انقلاب بیان کنید؟

** انقلاب شکوهمند ثور و با الخصوص مرحله نوین تکاملی‌آن فصل جدیدی را در امر تکامل اقتصادی و اجتماعی کشور ماآغاز نها د و امکانات فراوانی را برای تحقق دگر گونی زمینه های وسیع اقتصادی فراهم آورد .

حزب دموکراتیك خلق افغانستان که با رهبری آن انقلاب ثور به پیروزی رسید ، وظایف و اهداف خویش را به وضاحت و آشکار اعلام نمود که‌عمده ترین موارد آن را میتوان چنین خلاصه کرد :

لغو منا سبات فیودالی و ماقبل فیودالی ، انجام اصلاحات ارضی به نفع دهقا نان‌کم زمین وبی زمین، تقویت اقتصاد ملی ، ارتقای سطح زندگی مردم، توسعه تعلیم وتر بیه و محو بیسوادی ، تکامل فر هنگ مردمی ملیت ها و اقوام مختلف افغا نستان ، دمو کراتیزه کردن همه حیات اجتماعی و سیاسی کشور .

امپریا لیزم بین المللی و ارتجاع منطقه ، در راس امپریا لیزم امریکا، جنگ اعلام ناشده ای را علیه افغا نستان آغاز نموده و دست به ترور ، تخریب ، دروغ پراکنی و وحشت افکنی میزنند و در کار ساختمان صلح آمیز کشورما یك سلسله موانع ا یجاد می نمایند اما تمام سعی و تلاش آنها که میخواهند کار و پیکار خلاقانه مارا در جهت اعمار افغا نستان نوین ، عملی ساختن دگر گونیهای اقتصادی و فرهنگی به کندی مواجه سازند، نقش بر آب شده است ، زیرا همه مردم ترقی خواه و صلح‌دوست افغا نستان برای دفاع از انقلاب خویش بپا خواسته اند و این یك امر مسلم است که مردم‌را نمیتوان شکست داد .

به شما روشن است که در نهایت امر اجرای موفقانه وظایف انقلابی ما در عرصه های تعلیم و تربیه ، صحت عامه ، کلتور و دیگر ساحات اجتماعی وابسته به رشد اقتصادی کشور ، و ایجاد پایه های مستحکم اقتصادی افغا نستان میباشد ، گرچه دشمنان انقلاب خساراتی را بر اقتصاد ما وارد آوردند ، اما ما توانستیم حیات اقتصادی جامعه را ثابت نگهداریم .

عاید ملی کشور در سال ۱۳۵٦ یعنی سال قبل از پیروزی انقلاب ۹۰٫٤ میلیارد افغانی سنجش گردیده بود ولی در سال ۱۳۵۹ به اساس محاسبات مقد ماتی ۹۱٫۸ ملیارد افغانی میباشد که این رقم یك افزایش ۱٫۵ فیصد را نشان میدهد .

شاخص های استفاده شده ازعاید ملی یعنی مبالغ حقیقی استفاده شده مصرف و ذخیره با نظر داشت تولیدات داخلی ، تجارت خارجی و کمك های کشور های دوست قابل توجه میباشد ، اگر عاید ملی استفاده شده در سال ۱۳۵٦ به انداز ه ۱۰٤٫۵ ملیا ر د افغانی بوده باشد در سال ۱۳۵۹ این عاید به پیمانه ۱۱٦٫۹ ملیارد افغانی یعنی ۱۱٫۹ فیصد ارتقا کرده است در کشور ما منابع بزرگ طبیعی و هم چنان نیرو های انسانی مستعد به کار وجود دارد ، نیرو های مترقی و صلح دوست جهان و در راس اتحاد شوروی بزرگ با ما همکاری نموده و از ما پشتیبانی میکنند ، حزب دمو کرا تیك خلق افغا نستان رهبری جامعه و اقتصاد کشور را در دست دارد ، اینها عوامل مساعد برای رشد و تکامل آینده کشور ماست .

ما ایمان کامل داریم وظایف خویش را که عبارت است از محو عقب ماندگی اقتصادی و تسریع آهنگ رشد اقتصادی ، ایجاد زیر بنای مستحکم تکامل مادی و تخنیکی افغا نستان مو فقانه اجرا خواهیم نمود .

• ممنون میشوم اگر توضیح دهید که با پیروزی مرحله نوین تکاملی انقلاب در سیستم پلانگذاری دولتی چه دگر گونیهای کیفی و کمی رونما گردیده است ؟

**بعد از انقلاب ثور و بخصوص مرحله نوین آن پلانگذاری در عرصه های اقتصادی واجتماعی جمهو ری دمو کرا تیك افغا نستان از لحاظ کیفی شکل تازه ای بخود گرفته است .

پلانگذاری رشداقتصادی و پیش از همه سکتور دولتی ، جزء اصلی سیاست حز ب دمو کراتیك خلق افغا نستان و د و لت جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان را تشکیل میدهد، نخستین اقدامی که دولت بعد از پیروزی انقلاب ثور به عمل آورد ، طرح و ترتیب خطوط اساسی انکشاف اقتصادی واجتماعی جمهوری دمو کراتیك افغانستان طی سال های ۱۳۵۸ ـ ۱۳٦۲ و پیشبینی آن تاسال ۱۳٦۷ میباشد که به منظور تحقق همه جانبه آن بر مبنای اسناد متذکره و با نظر داشت او ضاع موجود ، پلان های یکساله ترتیب گردیده است ، چنانچه به تاریخ ۲۸ حوت ۱۳۹۵ شورای انقلابی جمهور ی دموکراتیك افغا نستان پلان رشد اقتصادی و اجتماعی سال ۱۳٦۰ را منظور و به تصویب رسانید .

حزب دمو کرا تیك خلق افغانستان و دولت جمهو ری دمو کرا تیك افغا نستان به‌مسایل تکامل پلانگذاری ، توجه زیادی مبذول میدارند ، در سال گذشته وزارت پلانگذاری به کمیته دولتی پلانگذاری تبدیل شد که در مورد رهبری علمی اقتصادی کشور از صلاحیت های بیشتر بر خور داد گردیده است .

یك سلسله تدابیر در امر بهبود وضع ساز ماندهی ، پلا نگذاری گسترش تعداد شاخص های پلانی، استقرار کنترول مداوم در مورد تطبیق و تحقق پلان بر مبنای طرز محاسبه گذارش دهی ، ترتیب وزیر اجرا قرار گرفت و چنین فیصله به عمل آمد که از آغاز سال ۱۳۵۹ وزارت خانه ها ، دوایر و موسسات در یك دور معین ، راپور خویش را پیرامون جریان اجرای پلان به حکومت ارا ئه نما یند این خود نمایانگر آن است که وظایف پلانی در مورد رشد و توسعه سکتور

بقیه درصفحه۳۱

• درسال ۱۳٦۰ تعداد بسترهای‌شفاخانه ها در مر کز وولا یات کشور بیش از ٤۱ فیصد افزا یش‌خواهر یافت و به همین تر تیب به منظور تصمیم صحت در کشور وبه و جود آوری توازن در تاسیسات صحی در شهر و ده بیش ازیکصدمرکز صحی اساسی ویکصدو ده مرکز صحی فر عی در روستا های‌کشور گشایش خوا هد یافت .

• درسال روان مشکل کمبود وسایل ترانسپورتی بار بری حل می گردد .

نیمه شوخی و نیمه جدی

از : ر . طنین

نوشخند ها و نیشخندهایی باهنرمندان

هدف بیماری « برو وبیا»گرفته‌است .

• حاجی کامران کمیدین‌امیب‌زده‌فریاد می‌زد: ای مردم‌ای‌پرودیوسر ها ، ای دا یرکتر هـــا و جنرال‌دایرکتر ها مرا از دست این آ د م زبان نفهم بر ها نید .

• حمید جلیا مرد گریز پایی‌که‌به کله نمی افتد و قضایای دیگر.

• زلمی غوث و باد دادن‌کاه‌بیدانه‌ونمایش‌های جالب دیگر .

• ظاهر هویدا آواز خوان دومتره‌ورقابت هنری او با مرده یك‌هنر- مند دیگر .

• گورن وفاجعه یادفرامو شی‌های‌او.

ذکیـه کـــهزاد واسرار سن وسال او .

درمطبو عات جهان رسم بر این‌است که‌درآغاز هرسال‌راپور ها یی طنز گونه‌ای دارند با هنر منـدان کشور خود، ژوندون هم به‌پیشواز سال ۱۳٦۰ که امیدواریـم سا ل‌خوشی برای همه با شد گفـت و شنود های با مزه وبی مزه ای داردباچند تن از هنر مندان کشور که با مرچ ونمك شوخی و طنز آ لوده‌شده است در صورتی که خواننده ژوند ون را این شو خـی هـــاخوش آ ید ما باز هم آ نرا دنبال می کنیم وسخن آ خر هم اینکـــه‌امید واریم هنر مندان‌عزیزازشوخی های ما که صرفا شو خـی محض‌است نر نجند .

عزیزالله هدف را همه‌میشناسیم، یکی ازچهره‌های آشنای « تیا تـر ورادیو تلویزیون کشور ، وی بـه قول بر خی از همکارانش در ا ین روزها بیماری « برو و بیا»گرفته است واز صبح و قت تا نا و قت شام از این استود یو به‌آن‌استودیو سرگردان است و هنوز کار یـك پرودیو سر را به انجام نیاورده که دومی وی را برای تمثیل می‌خواند وسومی خواهش دایرکت فلان‌پارچه تمثیلی را از او دارد .

وقتی او را می بینم خسته می - نماید و در حالیکه عرق سروررویش را تر سا خته است سلامی می‌کند ومی‌خواهد غزل خدا حـــا فظی را بخواند که جلوش می ایستم و ازاو می‌خواهم که به چند پرسش چـرند گونه پاسخ گوید ، میگوید :

- اگر قصد مصا حبه دا ری از قولم بنویس که مردی ام چهل‌وپنج ساله بابیست و دو ساله فعا لیت هنری - از خو راکیها هر چـــیز خوردنی را دوست دارم ، رنـگ مورد علاقه‌ام . ..

میگویم سوء تفا همی پیش آ مده است و ...

- پس نوشته کـن کـه « سوء تفاهم » آلبر کا مو یکی از آ ثاری است که‌زبده ترین نقشم را در آن به ایفا گرفته ام، هم چنین نقشـ هایم را در «گناهکاران بی گناه » «ازدواج اجباری » و «مفتش»به‌تائید می‌گیرم ...

برایش یاد آوری می کنم‌که‌گفت وشنود را دایرکت نکند و جوا بش این‌است‌که‌پس تا یادم نرفته‌است‌این را هم علاوه کن که نمایشنا مـــه «عاطفه» را که هم در داخل و هم‌در خارج از کشور مورد توجه تما شا- گرانش قرار گرفت این حقیر فقیر سراپا تقصیر دایرکت کرده است.

میگویم : « لطفا کمیدی بـــازی نکن !» بر افرو خته می گر دد که من کی و کجا ترا د شنام دادم و چرا بمن دوست افترا می بندی ؟ کم‌کم عصبی میشوم و برافروخته‌تر ازخودش اعتراض میکنم که کمیدی بازی کردن تو در این لحظه چـــه ارتباطی به د شنام گویی دارد ؟ قاه‌قاه می‌خندد و میگوید : « چـــه بگویم بتو که مایه هنری نداری » وبی آنکه مجال ا عتراض تازه ای را برایم بد هد ، میافزاید :

- آ خر عزیز ، د وست، رفیق، کمیدی حالا از نظر خیلی ازدردانه های تازه کار و یا قدیم کار فقـط این است که پرزه های کهنه‌کلامی را بهم تحویل بد هند و ا گـــر ضرورت ا فتد از ا هانت و نثا ر دشنام های صریح و پو شیده بهم ابا نورزند تا شنونده و بیننده به خنده افتد و ...

میگویم :

- پس تو کمیدین بچه کسی‌می- گویی و کمیدی چه را میخوا نـــی؟ میگوید :

- به چیزی که مایه‌ی طنز وخنده آمیز را در قالبی نو وابـتکـاری و بیشتر با حر کت و نه بادیا لوگهای پرزه‌گو نه بریزاند و موضوع‌را از جهتی تازه و خنده دار به شنا خت آورد و سخن هم در این باب فراوان است ...

کلامش را قطع میکنم و میگویـم که‌بااین توضیح خودت را هم ا ز قطار کمیدین های خوب بـیـرو ن کشیدی .

گپم را تائید میکند و در حا لیکه می‌کوشد قیافه جدی داشته باشد میافزاید که : متاسفانه ما تاکنون نه کمیدین خوب داریم و نه هـــم شناختی کافی از کمیدی .

می‌پرسم : وامید چطور ؟

جواب میدهد : امیدش را داریم که در آینده هر دو را داشته‌باشیم و«نوجو» و « ضیاء همایون » د و اکتوری استند که استعدادی خو ب وقابل باروری دارند .

به او خاطرنشان مساز ، کـــه خودش در این اواخر کار ناب کـم داشته است وناگهان فر یا د ش بلند می‌گردد که :

- ای بابا ، مرا از دست‌این آدم زبان نفهم برها نید.

از ترس جگر خونی زود د ستی برایش تکان میدهم و خدا حا فظ گفته براه می افتم درحالیکه‌صدایش راهنوز هم‌میشنوم کـــه شکا یـت میکند .

حاجی کا مران را دو ستان بنام مرد شماره یك «امیبی » می‌شناسند وبیشتر شو خیها با او نیزبرهمین محور میچرخد که حال واحوال‌امیب هایش را از او می پرسند و بـــه خشمش می آورند ، من هم کـــه از بس د نبالش گشته واورا نیافته ام همینکه با او رو برو می گردم‌می- پرسم :

- چطوری ، امیب ها چطو رند، تومیکشیشان یاآنها خون ترا می- خورند ؟

برای اولین بار می بینم که د ر برابر این پرسش واکنشی شـوق آلود نشان داد . خنده غرور آ میز

تحو یلم میدهد وشاد مانانه می ـ گوید :

ـ برای ابد از شر شان آسوده شدم ، د ر همین سفر اخیرم معالجه اش کردم و حالا جو یا شدن از حل امیب ها قصه مفت است .

به او میگویم :

ـ شنونده رادیووبیننده‌تلویزیون به‌همان پیمانه از پرزه های‌بی مزه پارچه های تکراری و شو خیهای ارزونق افتاده تو به‌عذاب افتاده اند که تو از امیب هایت در سال های سال !!

چرا اینطوری ، در این باره چه میگویی ؟ جواب می دهد :

ـ حسود خان ، نه که از شهرت ومحبو بیت من در میان مر د م به حسد افتاده یی که بیراه میگویی ، یا مرض دروغپردازی داری وگر نه این طور به مسخ واقعیت نمی ـ پرداختی ...

ـ میگویم : یعنی تو خودت را درکار هایت موفق میدانی ؟

لبخندی چاك د هانش را در دو پهلو فراختر می سازد و در حالیکه نگاه گله آمیز ش را در نگاهم گره زده است میگوید :

ـ این را مردم خود قضاوت می‌ـ کنند و تو نا باور هم فقط کا فی است سری به نامه های ر سیده در پرو گرام ا نتخاب ممثل سا ل بزنی تا بدانی لاف و گزا فی د ر میان نیست و رو سیاه شود هر که در او غشی باشد ...

میگویم : تو بیشتر می کو شی در نقش های متعدد ظاهر شوی و هربار تیپی را به نمایش گذاری ودیگران می گویند که تو مایهٔ‌کارت را هم از کو چه و بازار می گیری وبه قولی ا گر قصاب گوشت‌رابتو گران فرو شد اگر نان نا نوای محله خوب پخته نشده باشد، ا گر نگران سرویس تقاضای خرید تکت را از تو بکند و یا مادر اولاد هایت ازشکمبارگی آن شکایت کند فورا بساط نمایشی را می گستراني‌وعقده دل راخالی میکنی و ...

ـ اینرا د یگر د شمنان میگویند، والله ، باالله ، بخدا ، به ...

ـ بس کن حاجی جان که گفته اند : گفتی باور کردم ، تکرا ر کردی مشکوك شدم ، سو گند خوردی فهمیدم که دروغ میگویی !

ناگهان انفجار میکند و فر یاد برمی‌آورد که داد بیداد ، یاایها ـ الناس ـ ای مردم ای پرودیوسران، ای دایرکتران، ای‌جنرال‌دایرکتران!! بیائید ومرا از دست این آدم خلاص کنید ، آ خر ...

ـ میگویم : بابا جان ز یاد نعره نزن که آمد نیامد دارد ازاین بگو که برای سال نو چه تهیه‌دیده‌ای ؟

جواب مید هد : دیگر حتی یك کلمه هم حاضر نیستم با تو گفت‌و شنود کنم برو پس کارت ـ خدا روزی‌ات را جای دیگر حواله کند، براه میافتم که صدا میکند : هی‌ـ هي ـ بنویس که سلل نو به همه مبارك باد ودور میشوم .

* * *

گیر آوردن حمید جلیا نه تنهادر این روز ها که درهمه روز ها به‌مرا تب مشکل تراست از بدست آوردن سرویسی که حد اقل یکنفر بتواند پایش را کنار دروازه آن بند کند و نیفتد ، از بس د ر سالونهای کابل نتداری درعقب او سرگردان شده ایم واز ستیج‌به‌دفتر واز آنجا به شعبه های مختلف‌افغان نتداری هدایت شده و بالا وپائین رفته‌ام کم مانده است چلیپای‌بزرگی روی نام جلیا بگذارم که نا گهان باهمان راه رفتن دوش ما نند ش در جلوم قرار می گیرد و تا می ـ خواهد مو ضوع را به یك‌سلام‌خالی خلاصه سازد و گولی غایب شدن‌را بخورد که گیره های د ستم شا نه هایش را محکم می گیرد و زبا نم به کار می افتد که این بار ا گر به آسمان هم پر واز کنی با تو خواهم آمد وتا جواب چند سوالم را از تو نگیرم ...

یکی از آن نوش خند های‌بی‌مزه راتحو یلم می دهد وخطاب به یکی‌از کارگران صدا مید هد که ا کتورها واکتورس ها همه به استیج ... من هم می آیم که باز برایش یاد آوری می‌کنم که این بار گریز آسان‌نیست که آسان به چنگم نیفتاده ای ...

میگوید: مگر قرض دار توام؟ جواب میدهم که‌به خواننده ها ی ژوندون قرضداری لاهو والله می ـ گوید وبعد از لرزشی خشم آ گین می‌خواهد که بگویم چه سوال‌دارم؟

از او می پرسم حالا چرا ما نند گذشته مرض به استیج ظاهرشدن را ندارد و در نمایشنامه ها کمتر بازی می‌کند ، جواب می‌دهد :

ـ کار های اداری تمام وقت مرا می‌گیرد و مجالی نمی ماند ... ولی خودم کار های هنری را بیشتر از مسایل اداری دوست دارم و ...

ـ خوب روده درازی بس ! اینرا بگو که چرا این همه آثار خارجی‌را به نمایش می گذاری‌وبه‌نویسندگان داخلی اتکا نداری ؟

تك سرفه‌ای تحویلم مید هد تارئیس بو دنش را از یاد نبر م وموقف خودم را در نظرداشته‌باشم وبعد سوالم را با سوالی د یگر جواب مید هد که :

ـ چند نمایشنامه نویس واقعی را می شناسی ؟

ـ میگویم : بمن چه ربطی دا رد که بشناسم ، تو بشناس .

ـ صدا را بلند میکند که آقای بیخبر ازهمه جا دردمن‌هم همین است که نداریم نمایشنامه نویسی یك کار حساس و فنی ا ست‌ومادر این ز مینه هیچ نویسنده حر فوی نداریم واگر کسانی هم هستندکه خوب می نویسند به کار تیا تر آشنایی کافی ندارند واین ما ر ا دربرابر یك مشکل جدی قرارمی‌ـ دهد .

باتوجه به اینکه جلیا چند ر وز پیش بعد از اشتراك دریك‌کنفرانس تیاتر اطفال که در شوروی برگزار شد به کشور باز گشته است به او می‌گویم :

ـ تو که در جریان سال گذشته هربار ادعا کردی که به زو د ی تیاتر اطفال گشایش خوا هد یافت وتا هنوز هم نیشخند کو دکان‌شهر بدرقه راهت است حالا کج بنشین وراست بگوی که در این کنفرانس بالاخر توانستی ز مینه این کار را فراهم آوری ، یا باز هم وعده‌صرف میدهی که خوبان وعده دارند ووفا نه ؟

لبخندی پیروز مندانه به لب‌می‌ـ آورد و میگوید :

ـ این بار از آن بارها نیست...

ـ یعنی چه ؟

ـ یعنی اینکه در سال ۱۳۶۰ این ما مول بر آورده می گردد و

بقیه‌درصفحه ۳۰

هدف حین اجرای یکی از نقش‌هایش

دهقانان و کار گران زحمتکش ما میگویند :

بهار امسال بهاری است که ارزانی وفراوانی در پی دارد

ضربات سنگین و خرد کننده یی را برپیکر فرسوده سیستم فر تو ت فیودالیزم ومناسبات ماقبل فیودا- لی وارد آورده اند ودر جهت اعمار یك افغانستان آباد ، سربلنـــد و شکوفان با متانت واستوار ی گا م برمی دارند میخوا هند تا با کارو پیکار انقلابی میهن آزادهٔ خو یش‌را به مدارج عالی اعتلاء و تر قـــی برسانند ودر راه رشد و تکا مـــل انقلاب آزادی بخش ثور افتخارا ت مزید ی راکمایی نما یند .

بلی ! امروز کـــه زحمتکشا ن افغانستا ن دورا ن رشد وتکا مـل انقلاب ملی ودمو کرا تیك خویش را سپری می کنند بهار ی را استقبال می نمایند که سو مین جشن پیروزی انقلاب دوران ساز ثور را در بردارد بهاریکه ارزانی وفراوانی در قبا ل دارد وبها ر آبادی وشکو فا نی‌های هرچه بیشتر وطن وجامعهٔ مابشمار می‌آید .

به پیشواز این بهار خر م وزیبا وبهاریکه فر حت میاورد ودر نهاد مانیرو ی کار وپیکار انقلابی وو طن پرستا نه را تقو یت می بخشد و پیروزی های مزید مارا بر همه نـا ملایمات روز گار تحقق می بخشـد خواستیم‌باتنی چند ازهموطنان‌زحمت کش‌خویش داخل‌صحبت‌گردیده‌نظر- یات وتوقعات ایشان‌راپیرا مو ن این بهار زیبا بهار امید و آرزو هاجمع نموده تقدیم شما خواننـــده گا ن ارجمند نماییم .

در آغاز می خواهیم به سراغ چنـــد تن از د هقا نا ن زحمـت کش کشور برویم وبا ایشا ن سر صحبت کشوده ببینیم که آنها این بهار خر م و ز یـبا و ایـن عیـد خجسته نورو ز را در حیا ت خـود چگونه ارزیابی نمو د ه چه پیـا م هاو گفتنی هایی دارند که بخلـق خود به جامعه خود وبه میهن خود

مساعدت‌های بیدریغ دولت در سکتور زراعت حاصلات مارا فراوان‌تر میسازد

عقربهٔ ساعت زمان حرکت خویش راپیو سته به جلو ادامه می دهـــد ایستایی وعدم تحر ك رانمی‌پذ یرد لحظه ها، ساعت ها ، روز ها ،ماه‌ها وسالها یکدیگر خویش را همواره دنبال می نما یند ،شبها بروز وروز هابه‌شب چهره بدل می نما یند ، بشریت پیشتاز ومترقی و کتله‌های جوامع انسانی که با فروریختاندن حلقه های زنجیر استبداد و بـــی عدالتی، فقر و تهیدستی ار تـجاع وامپریالیزم خودرا با کار وا نزمان همسفر نموده اند وبرای از بیـــن بردن آخرین بقایا ی نابرابر ی هاو عقب مانده‌گی هااز وطن وجا معـــهٔ خویش‌سعی وتلاش می نما یند به تکامل تاریخ وجریا ن ایستا یی نا پذیر ز مان ارزش زیا دمی‌گذارندو باکسب پیروز ی ها میخوا هند بر ناکامی ها غلبه حاصل نما یند وعلل هرگونه ناکامی وعقب مانده گی را در یافت نموده آنرااز بیخ و ریشه محو و نابود سازند .

آری ! کار گر و دهقان ما مور و پیشه ور جامعهٔ ماکه با پیروز ی انقلاب شکو همند ثور وبخصو صـ مرحله نوین وتکا ملی آن دســـت خونین امپریالیزم جهانخوار،ارتجاع داخلی ،منطقه وجها نی را ازداما ن مقدس خویش کوتاه نموده انـــد و

غلام نبی یکی‌از دهقانان آزاده‌کشور در هنگام کارو فعالیت دیده میشود

افزودی معاشات، کارگران زحمتکش راهرچه‌بیشتر آماده کارمیگرداند

دراین فصل طراوت وتازه گی ارائه بدارند .

غلام نبی یکتن از دهقانان زحمت کش شهرکابل که بیشتر ازشصت سال عمر خودرا وقف کار در راه آبادی‌وسر سبزی کشورنموده است بعد از آنکه سا ل نورا.به همـــهٔ هموطنان مسلمان وآزادهٔ خودتبریك میگوید راجع به بارنده گی ها ی اخیر واثرات مثبت آن در ازدیاد حاصلات زراعتی کشور چنین ابراز نظر می نما ید :

مثل معروف است که :(میگویند سا لیکه نکو ست از بهارش پیـدا ست) خداوند متعال در این بهـار خرم وشادا ب واین سا ل مسعود ومیمونیکه تازه آغاز نموده ایم بار نده‌گی های فراوا نی بر ما ارزا نی داشته است که بحق‌بر داشت‌حاصل فراوا ن وبا کیفیت‌زراعتی رابر ما نویدمی دهد .

وی میگوید : فقط مسا عـــدت شرایط اقلیمی واوضا عجوی نمی تواند باعث ازدیاد حاصلات گردیده سطح‌تولیدا ت کشور را بلند ببرد وبر داشته های زراعتی مابه‌افزاید آنچه در این مورد حایز اهمیـــت شایان می باشد اجرا ی کار وعمل پیگیر ، صا دقانه ووطن پرستا نـه همو طنان ما می باشد ، که ایـــن رسالت بزرگ‌را دهقانان‌آزاده میهن ما بدوش دارند . انقلاب بر گشت ناپذیر نور که در بهار زیبا ی‌سال ۱۳۵۷ به‌ارادهٔ دهقانان، کار گـران و سایر زحمتکشان افغا نستـــا ن درتحت رهبر ی حزب دموکرا تیـك خلق افغا نستان (پیشس آهنـــگ طبقه کار گر و تمام زحمتکشـــان کشور)توسط صدیق‌ترین فرزندان اقشار و طبقات محنتکش‌کشوریعنی اردوی آزا دی بخش مابه، پیرو زی انجا مید دهقانا ن ، کار گرا ن ، مزدوران و سایر اقشار و طبقـــات مردم زحمتکش کشور مارا مقدربر سرنوشت خویش گردانیده نخستین بهار وا قعـــی را در زنده گـــی سیاســـی ، اجتماعی و ا قتصا دی هموطنان عذاب دیدهٔ مابه ار مغا ن آورد .

این دهقان باتجربهٔ وهمو طـــن شریف ما میگوید : امروز دیگر آن روز گاری نیست که‌دهقان‌زحمتکش کشور ماکار کند در زیر اشـــعه سوزان تموز عرق بـریـزاند و در دشوار ترین شرایط سر ما قلب‌زمین رابشگافد ودانه یـی رادر آن زرع نماید که سر انجا م محصو ل این همه جان فشا نی ها و عر قریز ی های اوبه انبار دیگرا ن بر یزد واو هما نسا نکه بود بی نان وبی‌لباس آواره ودربدر امر ار حیا ت‌نماید.

انقلاب نجا ت بخش ثور علاوه برآنکه بار گرا ن استبداد خشـــن دودمان تاریخ زده یحیی را ازدو ش مردم آزا ده و قهر مان ا فغانستان بدور نمود دهقان و بزرگر جا معـهٔ مارا که سالهای سا ل رنج‌بی‌زمینی راباخود داشت صاحب زمین نموده به او این حق را ارزانی داشت تادر دوران پیروزی انقلاب هرچه میکارد بخود بکارد ، بجامعهٔ خود به میهن ومردم خود .

این دهقان رسا لتمند ووطن پرست پیام نوروز ی خویش رابه زار عا ن زحمتکش کشور چنین ابراز می‌دارد اکنون که خداوند متعال بار نده‌گی های فراوا نی رابرا ی ما از زا نی داشته است ودولت انقلابی ما نیز آماده هر نو ع مسا عد ت ودستیاری برای دهقانان دوران ساز جا معه‌ما میباشد،برهمه کشاور زان‌وزارعا ن وطن پرست است که با استفا ده‌از این فرصت طلایی واین کمکها ی‌بی سابقه نگذارند حتی بسو ه یی هم از اراضی حاصل خیز کشور مـــا خاره وبی حاصل بماند . حـــالابر دهقان تازه از بندرستهٔ میهن‌ماست که باکار وعمل خلاق و انقلابـــی و وطن پرستانه خویش در امراز دیاد محصو لات زراعتی ، تقویه اقتصاد ملی، اعتلای کشور وجامعه وبهبود

لطفاورق‌بزنید.

مرضیه :آرزو مندم‌سالی‌را که تازه آغاز نموده‌ایم سال آبادی وشگوفانی کشور ما باشد .

دهقا نان زحمتکش ما با فرا رسیدن‌فصل بهار باعلاقه مندی زیادی بـه‌کار و فعالیت خویش آغاز می‌نمایند

وضع حیا ت اقتصادی واجتما عی هموطنان خود به فعالیت ها ی‌مثمر وخستگی ناپذیر ی بپردازد که وطن وجامعه اش آنرا از وی توقع‌دارند.

قلم‌الدین یکتن‌از دهقانان‌نیرومند هموطن ماکه خیلی ها بشا شـــ و خنده روی بنظر می آید در ایـــن قسمت حاضر می‌شود تابه سوالات مادر مورد بهار وفصل پر بر کت کشت وکار جواب ارائه بدارد .او نخست به پاسخ این سوال کـــه حاصلات زراعتی سال گذشته اش راچگونه ارزیابی نموده راجع‌به‌سال نوچه گفتنی هایی به هموطنان‌خویش داردچنین میگو ید :

در سالیکه گذشت از بر کـــت پیروزی انقلاب آزادی بخش ثور و بخصوص مرحله نوین وتکا ملی آن باوجود توطئه ها،دسایس،تحریکات ومداخلات بیشرمانه ارتجـــا ع و امپریالیزم در امور داخلی کشورما مادهقانان وزارعین توا نستیم در تحت رهبر ی حزب قهر ما ن‌خود حزب د مو کرا تیك خلق‌افغانستان‌و هوشیاری و فعالیت های‌آگا هانه و انقلابی دولت جمهور ی دموکراتیك افغانستان در یك فضا ی کاملاآزاد آرام وصلح آمیز به کار کشت و زراعت خویش بپردازیم ونتا یـــج قناعت بخشی از کار و فعا لیـــت خود بدست آوریم .

دولت ملی‌و د مو کرا تیك ما در قسمت زراعت برای ما مسا عد ت های زیادی بعمل می آورد دو لت برای ما در قسمت تهیهٔ قرو ضـــ نقدی وجنسی ، کودکیمیاوی ،ادویهٔ ضدآفات وامراض زراعتی و تـــخم های اصلاح شده تسهیلات زیاد ی فراهم می آورد .

همچنان دولت تصمیم گر فت تا برای کشت بهاری ســـال ۱۳۵۹ قیمت خرید پنبهٔ خام رابه اندازهٔ بیست فیصد و قیمت خرید لبلبورا به سی فیصد افزایش دهد که این ها همه در ذات خود مساعد ت‌های بزرگی اند که دولت در پرتوپیروزی مرحله نوین وتکاملی انقلاب نجا ت بخش ثور به زارعان ودهـــقا نا ن محنتکش کشور ارزانی داشته‌است.

موصوف به سخنان خود ادا مه داده افزود : کود کیمیا وی که‌یکی ازعمده ترین واساسی ترین موادرا درامر بهبود کشت وزراعت تشکیل میدهد اکنو ن به اثر توجهـــا ت بهیخواهانهٔ دولت ملی ودمو کراتیك مابه قیمت بسیار نازل و ار زا ن تراز گذشته هادر دستر س استفاده ما قرار می گـیرد ، بطور مـثال ماهمان خریطه های کودکیمیا و ی را که باپر داخت مبلغ پنجصـــد افغانی بدست می آوردیم اکـــنون از قرار فی خریطه چهار صدافغانی بدست آورده می توانیم که به این اساس در قیمت خر ید فی بور ی کود کیمیاوی مبلغ یکصد افغا نی به زارعین کشور مسا عد ت‌صورت میگیرد

شیر آقا : اتحادیه های صنفی‌ممثل وحدت ویکپارچگی زحمتکشان کشور ما می باشد.

ازنامبرده تقاضا نمود م تا یکی‌از بزرگترین آرزو ها ی خویشـــ را ایضاح بدارد چنین اظهار داشت :

کشور ما اکنو ن در شرایطحساسی از تاریخ خویش قرار گرفته است ،

شرایط رشد وتکا مل انقلاب آزادی بخش ثور ومر حله گذار از رنـــج وعذاب به مر حله آبادی وشگوفانی کشور .

ولی ا مپریالیزم جنایت پیشـــه امریکا ، همراه باار تجا ع منطقـــه وپاکستان وشئو نیزم عظمت طلب چین که پیروز ی های مزید مرد م مارا خار چشم خویش می شمار ند میخواهند بابراه اندا ختن تو طئه ها، دسایس وتحریکا ت ســد راه رشد وتکامل هر چه بیشتر انقلاب ملی ودموکراتیك مردم ما گردند و بیمورد نیست که بگوییم این همه دشمنان آتش بجان مردم افغانستان علیه خلق میهن وانقلاب ما جنگ اعلام ناشده ی رابراه اندا خـــته اند

این دشمنان شنا خته شدهٔ مردم افغانستان به سردمدار ی ایا لا ت متحده امریکا در ماورا ی سرحدا ت کشور به تربیهٔ عنا صر ضدانقلا ب آزادی بخش ثور وتسلیح و تجهیز آنهاسخت مصرو ف اند .دشمنا ن آتش بجان مردم وانقلاب افغانستان برای اینکه برزعم خود بتوا نـــند انقلاب دورانساز ثور را به شکست مواجه سازند واین همه آزادی‌هایی راکه این انقلاب ر هایی بخش‌بخلق مسلمان وعذاب دیدهٔ مابه ارمغـــان آورده است از ایشان باز گیر ندو خلق تازه ازبندر هیده میهن ما را دوباره دربند استعمار و استثماربی رحمانه وخاینانه خویش قرار دهند.

محافل ارتجاعی و امپریا لیستی جهان باند های اجیر وخود فرو خته رابا پشتاره هایی از اسلحه ومرمی غرض کشتار بیرحمانه هزار هـــا انسان هموطن ما اعزام می دارنداین هاباکشتن هزار ها تن از پیرا ن جوانان وکودکان بی گناه جامعه ما، آتش زدن مساجد و عبادتگاه ها ، تخریب پلها ،سر کها و عمارا ت عام المنفعه دشمنی خویش را بـــر مردم مسلمان وعذاب دیده افغانستان انقلا بی به اثبات می رسا نند ومی خواهند سر راه تکامل انقلاب مردم ماگردند

وی میگوید ؟ بزرگترین آرزو ی من این‌است که مردم مسلما ن و عذاب دیدهٔ افغانستا ن هر چه زود تر در صفو ف مربوطهٔ خویش‌متحد شوند وبا تشکیل جبهه ملی وسیع پدروطن در امر دفاع از میهن ،مردم وانقلاب خویش سنگر واحد ی را تشکیل دهند وبا براه اندا خـــتن کار وپیکار انقلابی از این سنـــگر وسیع مردمی از یکطر ف دســـت مداخلات وتجاوزا ت ار تجا عـــی وامپریا لیستی را از کشورخو یش کوتاه نمایند واز طر ف دیگر درامر ایجاد جامعه شگوفا ن ونوین فار غ ازهرنو ع رنج وبیعدالتی پیروز ی های چشمگیر ی را نصیب گردند .

در این قسمت با یکتن از کار- گران ورزیده کشور سر صحبت باز می نماییم و ازوی تقاضا بعمل مـی- آوریم تا نظریا ت خویش راپیرامون این بهار یکه تازه آ غـاز نـموده ایم ابراز بدارد این کارمندبااحساس شیر آقا کار گر آمر یت خانه‌سازی می باشد .

شیرآقا بعد از آنکه حلو لسال نورا به همهٔ هموطنان عذا ب دیدهٔ خویش بخصو ص صنف کار گرا ن

بقیه درصفحه۵۶

نوروز آغاز سال نو و فصل نو وموسم فعالیت وکشت وزرع دهقانان است.

قسیم رهروان

نوروز، روز پر شکوه و خجسته در فرهنگ و ادبیات پر مایهٔ ما

• جشن نوروز را از باستان زمان تاامروز ، مردمان افغانستان تجلیل کرده وبا برگزاری محافل خوشی وسرور باستقبال آن شتافته وبامید سال نکویی درین روز نخستین روز اولین ماه سال شمسی ، دست نیایش بدرگاه پروردگار بلند کرده وسالی پر از برکت و فراوانی را آرزو نموده اند .

نوروز از روز های خوشی آفرین ومسرت زای آریانای باستان بوده واجداد پر افتخار ما درین روز با برگزاری محافل و گرد هم آیی های خوشی آفرین ، این روز تاریخی را جشن گرفته اند .

آریایی های نامدار که در بلخ باستان اولین مدنیت آریایی رابنیان گذاردند ، روز نوروز که بشارت دهنده سال نکو برای آنها بود ، از مسرت زا ترین روز های سال بوده واین روز را با برگزاری میله های عنعنوی بهاری جشن می گرفتند .

نوروز در تاریخ ادبیات کشور و فرهنگ مردم ما برازندگی خاصی درگذشته داشته وشاعران اندر وصف آن غزلها و قصیده‌ها انشاد کرده و توده های مردم بر رسم نیاکان خویش در همین روز به پایکوبی و شادمانی پرداخته اند که تا امروز مردم جشن نوروز را برگزار می کنند .

آریایی های بزرگ در روزنوروز تحایفی یکی‌بدیگر پیشکش مینمودند وسال‌نورا به دوستان ، آشنایان ونزدیکان که می دیدند ، تبریک‌می‌گفتند و سال خوشی را بیکدیگر آرزو می نمودند که این رسم‌دیرینه را هنوز هم مردم ما بوجه بهتری‌بجا می کنند .

بعد از آنکه مردم کشور دین مقدس اسلام را پذیرفتند ، بعضی رسم و رواجهای نوروزی در محافل رسمی و حضور داشت مقامات رسمی انجام نمی شد ولی امویها روز نوروز را جشن گرفتند واهدای تحایف قیمتی را به شخصیت ها و مقامات رسمی رواج دادند که‌نسبت گرانی تحایف ، عمر بن عبدالعزیز آنرا منسوخ قرار داد ولی نوروز وجشن نوروز ازطرف مردم، باشکوه خاصی برگزار میشده ودر روز نوروز و روز های ما قبل و ما بعد آن مردم با دادن تحایف ، برگزاری محافل سرور ، انجام ورزش های باستانی و مسابقات پهلوانی، نشان زنی و غیره به پایکوبی و شادمانی پرداخته اند که منوچهری شاعر و موسیقیدان کلاسیک کشور از نوروز چنین در شعرش یاد کرده است :

نوروز ، روز کار نشاط است‌وایمنی
پوشیده‌ابر، دشت به دیبای ارمنی

صفاریان و طاهریان هرات‌روز نوروزرا با شکوه‌تر از پیش جشن می‌گرفتند ، دران زمان هنگام نوروز محافل آراسته میشد دهقانان «دهگانان» در محافل بزرگ پذیرفته وقدر می شدند و مردم به نهالشانی وزراعت تشویق می گردیدند وباین صورت هم از اولین روز یکسال شمسی با خوشی زایدالوصفی استقبال می کردند .

روز نوروز که آخرین روز زمستان را پشت سر می گذاردوسر آغاز سال جدید است در آیینه تاریخ ادبیات و فلکلور مردم ما از عصر آریایی هائی باستان تا کنون خوش درخشیده که امروز این جشن همه ساله در روز اول حمل بامراسم شانداری برگزار می گردد و مردم ما درین روز برای یکسال دیگر تصمیم می گیرند و باکار و پیکار انقلابی ووطنپرستانه در طول سال تصامیم شانرا جامهٔ عمل‌می‌پوشانند.

فصل بهار که از نوروز آغاز می‌شود ، فصل جهش و جنبش است، انسان، حیوان ونبات‌ازحالت خمود که ناشی از سرمای طاقت‌فرسای زمستان است بحرکت‌می‌آیند و با نیروی تازه وشور وشوق زندگی به تلاش وتپش می افتند وباعشق به زندگی و سازندگی فعالیت را آغاز می نمایند .

شاعر شیوا بیان زبان دری سعدی چه خوش و بجا سروده است که :

آدمی‌نیست‌که عاشق نشودفصل‌بهار
هرگیاهیکه‌به‌نوروز نجنبدحطب‌است

وخیام شاعر بلند آوازه وریا ـ ضیدان مشرق زمین در شعرش نوروز را چنین ستوده است :

برچهره‌گل نسیم نوروز خوش است
درصحن‌چمن‌روی‌دل‌افروز خوش‌است

بهمین ترتیب فردوسی این آفریننده شاهنامه از نوروز بهروز چنین یاد کرده :

چوخورشید برزد سر از پشت زاغ
جهان شد ازو همچو نوروز باغ

امروز در کشور باستانی ما ، دهقانان ، زراعت پیشگان و باغداران نوروز را طی مراسم ملی و عنعنوی جشن می گیرند ودرین روز مقدم بهار ووقت کشت و کار ونهالشانی را گرامی می دارند .

در اوایل بهار در سراسرکشور هموطنان ما نهال غرس می نمایند

بقیه در صفحه ۵۲

ستارگان

افسانه

ساز

ترجمه وافی

آواز خوان جوان و با احساس

الطاف حسین خوا ننده جوان وبااستعداد که چندی قبل در کنسرت افغان ننداری یك پارچه خوا نـد ن کلاسیك اجـرا نمود و فوق العاده مورد تو جه واقع گردید خیلی بـا احساس وخوش بـر خورد است .

الطاف حسین چند پـا ر چـه تلویزیونی دارد. مخصو صا پا رچه «اشك ها باهم» خیلی طـر فـدار دارد .

دو سال از همکاری وی بامدیریت موسیقی افغان ننداری میگذرد .

الطاف از جمله آواز خوا نـا ن برو فشنل است وی ابتدااساسات موسیقی را نزد پـدرش ا ستـا د محترم سر آ هنگ آغاز نموده بعدا نزد استاد عبدالرحمن خان و حلیم جعفر خان در بمبئی آ واز و ستاررا فرا گرفته است .

از جمله آ هنگ هایش بـــه «هنوز هم هنوز» علاقه خاص دا رد وعلت آنهم خاطرهٔ نخستین عشق، عشق نافرجام اوست» .

الطاف کست های نیـز ثـبت نموده که مـو رد قبول و ا قـع گردیده است .

الطاف حسین خواننده بااحساس وجوان

هنرمند موفق یوگوسلاوی

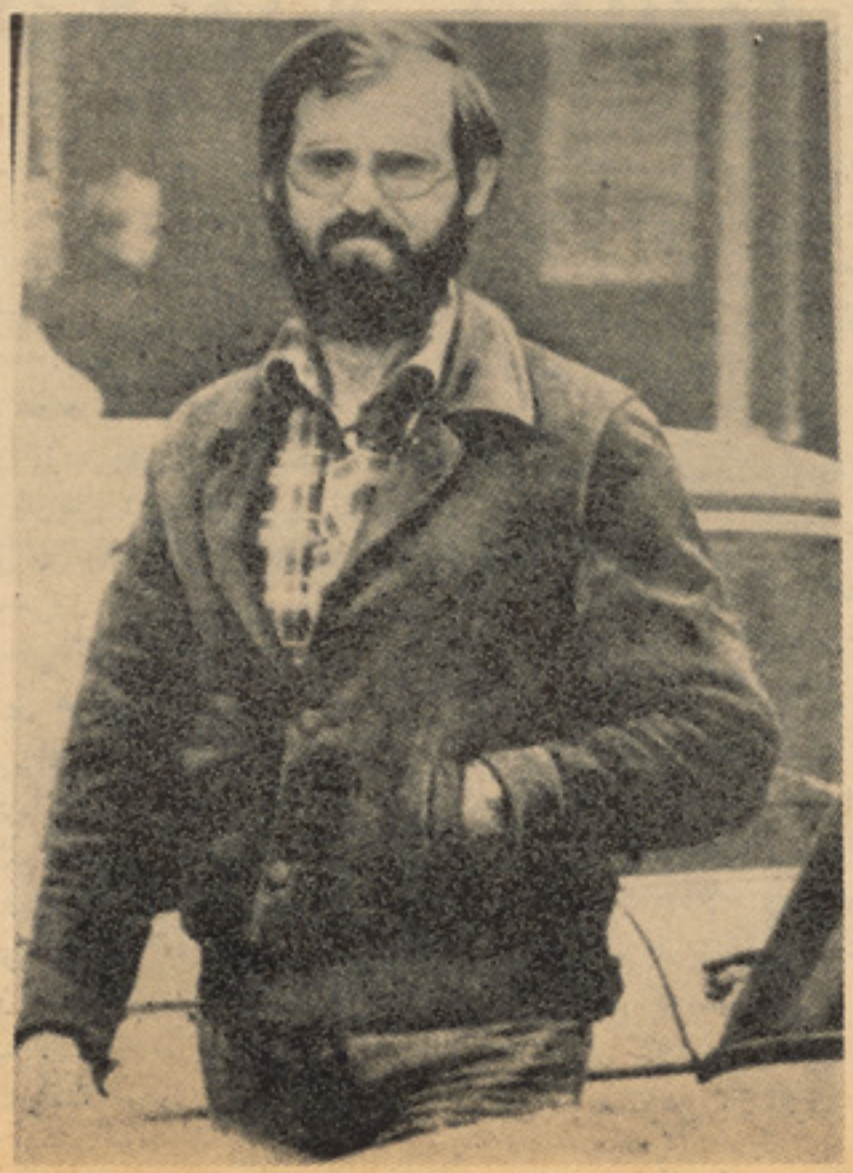

اکتور جـوان ومعروف یـوگـوسلاوی را دکوبولیچ استعداد عالی در رشته هنر تمثیل داشته و در تبارز دادن هیجانات درونـــی قهرما نان که وی آنها را بازی می کند دربین هم قطارانش جای خاصی دارد .

سناریست در نقش اول فلم

اینامکار ووایکی از چهره های سر شناس سینمای اتحاد شوروی است . برای اولیـن بار در فلم «قشون جوان» درخشیدو در بین همقطارانش جای خاص را گرفت . بعدا نقش

های زیادی را بامهارت تمام بازی کرد . اینا دو سال کامل را صرف نوشتن سناریوی فلم نمود این سناریو به اساس داستان های گورکی و خاطرات اکتور های روسی نوشته شده است و نقش اول را خود اینامکار ووا موفقانه بازی نموده است .

مایایسکا یاستاره بی رقیب بالت جهان

ما یا از جمله بهترین با لـرین های معـا صر است هـر قـدردر تعر یف این زن هنر مند گفته شود

ژست‌زیبای از بالرین

کم ا ست او با تما م و جو د ش عاشق بالت بودم‌در هنگام ر قص او همه چیز را فرا مو ش میکنـد

جسم ومغز اومیر قصد در با لـت ((دریاچه قو)) دربالت) (کـار- من سو یتا)) میدر خشد .

چندسال قبل بـه اساس دا- ستا ن آ ن کار ننیا ی((تولستوی)) بالت مقبول در ست گرد. و ثابت سا خت که در کار کورو گرا فی نیز میتواند موفق باشد، همچـنان در چند فلم هنری نیز سهم گر فته که‌میتوان فلم های اناکار نیـنا و چا یکو فسکی را نا م برد .

ما یا پلسسیکا یا آموزشگـا با لت را در سا ل ۱۹۴۳ تمام‌کرده ا ست و بعدا شامل با لشو ی تیاتر مسکو گرد یده و تا ا مروز چو ن ستاره) نه‌تنها در این تـیا تـر بزرگ بلکه در جها ن در خشید ه ا ست .

مایا پلسیکا یا را در ا مر یکا، آسیا ،ارو پا ، افر یقا و استر لیا بحیث بهترین بـا لر ین جـها ن می شنا سند .

میشل‌مورگان

میشل مورگان هنر پیشه زیبای فرانسه

میشل مور گا ن ستاره معرو ف وزیبا چشم فرانسوی هنو ز هـم در بین مرد م هوا خوا ها ن فرا - وان دا شته و بااینکه کمتر رو ی پرده ظا هر میشود لقب ((او لین خانم سینما ی فرا نسه)) را بو ی داده اند .

چند ی قبل مور گا ن کتا ب‌خا- طرا ت خود را به نشر رسا ند و خیلی مورد دلچسپی وا قع گردید.

یکی از آ خر ین فلم ها ی ایـن ستاره ((پشك و مو ش)) نـام دا شت واز سا خته ها ی کلو د- لیلیو ش بود .

میشل مو ر گان بحیث یـك ستا ره با ا ستعداد تما م رو ل‌ها- یش را خیلی مو فقا نه با ز ی‌کرده ودرتاریخ جها ن سینما شا مـل گر د ید ه ا ست .

زینب خا نله وا آوازخوان‌معروف

زینب خا نله وا آوازخوان‌معروف آذر بایجان اتحاد شو رو ی یـك سال قبل این آواز خوا ن زیبـا وخوش صدا برای اجـرا ی یـك سلسله کنسرت ها بکا بل آمده‌بود وخیلی مورد ا ستقبا ل قـرا ر گرفت ز ینب ازدوا ج نموده ویـك دختر دارد . با وجود گر فتا ری ز یا د و سفر ها همیشه کو شش میکند تا همسر خو ب و مادر بـر- ارزنده با شد .

سخنی در اصل و پیدایش نوروز

پوهاند دکتور جاوید

نوروز باستانی بانفس سحر پرواز وطر ب انگیز خود طبیعت راجان تازه می بخشد ، سراسر باغ وراغ ، کوه وها مون راباگل‌وریحان لاله وارغوان آراسته می سازد . قمری وهزار ، بلبل وسار رابجو ش وخروش ، ناله ووجد می‌آورد،جهان افسرده وپژ مرده را رشك بهشت برین وغیر ت علیین می گردا ند . از هرگوشه وبیشه نوای جانبخش زند گی و تابندگی ،شادابی و تند رستی بگو شها میر سد، شاعران نو آفرین و دقیقه یا ب به طبع آزما یی وسخن سرا یی آغاز میکنند ودر وصف مظا هر طبیعت وجلوه های بهار اشعار نغزدلا ویز می‌سرایند . پیروجوان ن بزگر و دهقان مقد م این فصل میمو ن را گرامی می پندارند ، استقبا ل از بهار وستایش آن که خود مظهر زندگی نوین و رستخیز طبیعت است به عهود بسیار قد یم میرسد آریاییها از آغاز زندگی و تمد ن خود مدتها پیش از تقسیم شد ن‌به شاخه های هندی وایرانی فرا رسیدن بهار راجشن میگر فتند تا آنجاکه این رسم میمون جزءعادا ت وآداب‌ملی آنان شده‌بود .

درباره اصل و حقیقت نو روز سخن بسیار رفته است . در اصل نوروز ((عید اموات)) بود با ین معنی که آریا ییهای قدیم عقیده داشتند که در چنین موقعی ارواح مردگان بمنازل خود بر میگردند و سیر میکنند در چنین احوا ل مردم برای ارضا وخشنودی روان‌گذشته گان دست به دعا ونیاز بر میداشتند مانند روز ((رغائب)) در میا ن مسلمانان عرب ، در لغت رغا ئب جمع رغیبه به معنی بخششها ی بسیار است چنانکه ادیب صابر گوید .

زهی کوی بر ده زابنای گیتی
بکسب محا مد ببذل رغائب.

(یکشنبه اموات) دربین مسیحیان‌و (شب مردگان)پیش‌از حلول‌عیددربین ما، منشاء احترا م بروح گذشتگان در بین تمام ملل بهر در جه ای از تمدن که بوده اند فقط ترسی بوده است که از ارواح داشته اند و تصور می کردند که اروا ح میتواند اسباب ذلت وبدبختی ، آزار و ناراحتی آنان بشود . البیرونی روایت می کند که اهل پیش از آغاز فروردین برای اموا ت قد یم خود گریه ونوحه سرمیکردندو پس از حلول سال نوبه عشر ت وشاد کامی می پرداختند ،این عادا ت و رسوم بمرور تغییر کرد . نیاز ها ، وقربانیهای قدیم رفته رفته شکل دعا وشکران راگر فت وبعد در هیات جشن وشا دی درآمد .

بعقیده زرتشتیان هما نروح یا ((فرور)) است که همه جا حاضر وناظر بوده وحفظ نظام جها ن بدان بسته است . فروردین نام ماه اول سال از همین کلمه است که بعقیده آنان فرور در سر آغاز سال بزمین فرود می آید و بگردش می پردازد ، مردم مقدم اورا جشن می گیرند واز آن استعانت وامداد می جویند ، تکریم از اروا ح ازحلقه کوچك خانواده و قبیله آغاز گشته شامل حا ل‌تمام کسا نی میشود که بنحوی از انحا آثار خیرو نتا یج کوشش آنها عام بوده است‌چنانکه یونانیها به پهلوانا ن و دلا ورا ن ماضی خود احترا م می گذا شتند ویا نورستا نیها تا همین اوا خر با بر افراشتن پیکیره چو بین بر فراز قبر هایاد و ذکر قهر مانا ن خود را محترم میدا شتند .

روز اول سال به حسا ب قدیم که جای ذکر آن نیست تغییرمیکرد درقرن پنجم بودکه آغاز سا ل با شروع بهار مصا دف‌شد .بااغتنا م ازهمین فرصت بود که جلال الدین ملکشاه سلجو قی در سا ل ٤٦٧ ه.ق ترتیب تقویم جلالی را بنانهاد و نوروز را در روز اول بهار که موقع نجومی تحویل آفتا ب به‌برج حمل است قرار داده ثابت نگاه داشت ودر واقع نو روز و سال نو جشنی شد هم طبیعی وهم وصفی

در باره پیدا یش نوروز بایدگفت که نسبت ایجاد نوروز وبرگزاری آن‌به‌جمشید (ییما)اوستاو(یامای) ویداکه داستان سر گذشت اودرآثار هندی‌وایرانی‌به‌یك نوع‌روایت شد ه در ماخذ تازه تر ی نقل گشته ودر خود اوستا و آثار پهلوی بدان اشاره ای نرفته است . سا ل در اوستا بدو فصل گر ما وسرمایعنی هفت ماه تابستان وپنج ماه‌زمستان تقسیم گشته که در هر یك از ین دوفصل جشنی برپا میشده و هردو آغاز سال نو بشمار میرفته است. تقسیم چار گانه فصل به بهار تابستان ،خزا ن و زمستا ن‌نخستین بار در آثار پهلوی بنظرمی خوردکه از اعتدا ل ربیعی ، انقلاب صیفی ، تعادل شب وروز ، خوشگوار ی‌هوا سرچشمه میگیرد . از آنجا که‌نوروز با شروع خلافت رسمی و ظاهری خلیفه چهار م حضر ت علی کرم‌الله وجهه مصادف است این جشن ملی صبغه مذهبی هم گر فت و این امر در شکوه و عظمت رونق وجلال نوروز وبر گزار ی آیین آن افزود برادران اهل تشیع ما ازین با بت با این روز فرخنده احترا م عمیق ترمی گزارند وآنرا عید می گیر ند بعبار ت دیگر نزد آنان هم جشن است وهم عید ، شر ح تجلیل و وصف این جشن وجز ییا ت‌مراسم وآیین آن در عهد ساسانی بتفصیل در کتب تاریخ منقولست. خلفا ی اموی وعباسی خاصه در عهد وزارت برامکه بلخ این جشن رابا شکوه هرچه تمامتر بر گزار می کردند و بشیوه سلا له های قدیم هدایا ی نوروزی نثار می نمودند . شعرا ی عرب در وصف نوروز ومهر گا ن قصائد و اشعار فراوا ن سروده اند که حمزه ا صفهانی در قر ن سو م آنرا درکتابی بنام ((اشعار السائره نی النیروز والمهر جان)) جمع و تدوین کرده است ، سلا طین‌اسلامی خاصه غزنویان و سلجو قیا ن این جشن ملی را مانند سایر جشنها ی نظیر جشن سده ومهرگا ن بامراسم شانداری برپا میداشتند بهار نا مه های شعرا ی آن دوره ها چو ن چکامه‌ها وچامه‌های فرخی، منوچهری معزی ونظا یر ایشا ن بهتر ین گواه قول ماست و حتی میتو ان گفت کمتر شاعر ی را سرا غداریم که شعری در وصف بهار نسر وده باشد . بهار یا ت ا ین نغمه سرا یا ن «بقو ل مو لانا » ا ز شاهکار های دل انگیز ادب در ی بشمار می رو د. که چند نمونه‌آنرا درپایان مقاله ملاحظه می فر مایید در بسا در بار ها خاصه در دستگاه غز نویان جشن نوروز چند ین روز طول می کشید ، در پنج روز او ل که نوروز عامه گفته میشد بار عا م برقرار می گردید ، در چنین روز حاجت ها روا می شد هر نوع انعام واحسان هد یه و تحفه به همگا ن خاصه به‌چشم ولشکر اعطاء میگردید روز ششم آغاز نوروز بزرگ یا خاصه می بود در چنین روز ی‌امرا وبزرگان خلو ت می کردند وبه‌عیش وطرب ، شاد خواری و باده گساری می پر دا ختند.آ هنگ های‌موسیقی ونغمه های خاص نوروز ی نواخته می‌شد بویژه نوای ((نوروزبزرگ)) همان نوا یی که هنوز دراز بکستان زنده مانده و منو چهری در ین بیت بان اشاره میکند :

نوروز بزرگم بز ن ای مطر ب‌امروز
زیراکه بود نوبت نوروزبه‌نور وز

آ داب وآیین نو رو ز ی که گاهی به منظور تبرك وتفال ،وزمانی برای خیر و شکون ویادفع‌شروچشم زخم در بیشتر نقاط افغا نستا ن برپا میگردد بسیار جا لب ودلچسپ است واز حوصله این‌مختصربیرون. بحث در باره سوابق واحکا م‌هریك آن مستلزم تحقیق بیشتر وتحریر مقالات متعدد است . از جمله‌آداب نوروزی فقط بذکر یکی می‌پردازیم و آن تهیه سبزه (نورسته) است‌که نشانه سرسبزی و شادابی ،میمنت وبرکت ، تازگی وکامگاری است . بعضی ازین رواجها ومراسم تاامروز با مختصر تغییری زنده است . برگزاری این رسم مبارك ملی در واقع احیا ی سنت قدیم ،شعائر وطنی وسنن بومی است .

واینك چند شعر دل انگیز در وصف بهار:

چنانکه گفتیم در باره پیدا یش نوروز افسانه های بسیار نقل شده واز آنجمله داستا ن دلنشینی است راجع به شاه شمیران وپدید آمد ن انگور ونوروز در هرا ت کـــه درنوروز نامه منسو ب به عمر خیا م ذکر آن رفته است .

فردوسی نسبت ایجاد نو روز رابه جمشید فر مانروا ی کیا نی بلخ میدهد کسیکه بنابر قصص تاریخی و روایات ملی بنیان گذار تمـــدن ونظام اجتماعی خوانده شده چنانچه بعداز شمردن کار نامه های اوچنین روایت میکند :

بفرکیان یکی تخت سا خت چه مایه گو هر اندر نشنا خـــت
که چون خواستی دیو بردا شتی زهامون بگردون بر افرا شتی
چو خورشید تابا ن میان هوا نشسته بر او شاه فرمانروا
جهان انجمن شدبر تخت او ی فرو مانده از فره بخت اوی
به جمشید برگو هر افشاندند مرآن روز را روز نو خواندند
بزرگان بشادی بیار استنـــد می و جا م ورا مشگرا ن خواستند
چنین جشن فر خ ازآن روزگار بمانده ازآن خسروان یادگار

اینکه در روز نوروز برای تجلیل خاطرهٔ سلطنت معنوی شاه ولایـت مآب جنده مبارب رابر می افرازند ناظر بهمین مو ضـوع اسـت . در باره جنده باید این نکته را افـزود که جنده صفت فا علی از جهیـد ن عبارت از پارچه لرزانی بوده کـــه بشکل دستمال یا بو که بر قسمت بالایی درفشس یا بیرق می بستند. مولف آیین اکبری جاییکه انـــواع درفشس و بیرق را با اجـزای آن شرح میدهد رسم و تصویر آنـــرا بصورت روشن داده است . ایـــن کلمه اتساعا از بابت اطلاق جزء به کل بمعنای بیرق و توغ (که هردوکلمه ترکی است) درفشس و پرچـم (که دری است) لوا و علم (که عربی است) بکار رفته است . کلیم کلمه جهنده را درین بیت چنین بکـــاربرده است :

زسم گرزو سنانت دل عدو جاویدشود بزیر زمین چورگ جهنده تپان

بدین خر می جها ن ، بد یـن تازگی بهار
بد ین روشنی شرا ب ، بـــد ین نیکویی نگار
یکی چون بهشت عدن ، یکی چون هوای دوست
یکی چون گلاب بلخ یکی چون بـــت بهار
زمین از سر شك ابر ، هوا ازنســـیم گـــل
درخت ازجمال برگ سـر کـــه زلا له زا ر
یکی چون پرند سبز ، یکی چون عبیر خو شـــــ
یکی چو ن عروس خوب، یکی چون رخان یار

فرخی سیستانی

• • •

بیاباغبان خر می ساز کـــن گل آمد ، در با غ را باز کن
نظامی به با غ آمد از شهربند بیا رای بستان بچینی پر ند
زجعد بنفشه بر ا نگیز تا ب سر نرگس مست برکن زخواب

نظامی گنجو ی

• • •

از خلد گر فت بو ستا ن نور پیرایه و جامه یا فت از حور
جا مه ز حریر و حـــله دارد سر ما یه ز لعل و در منثور
بودند چهار مه در خـــتا ن مانند مقا مـــرا ن مقمـــور
امروز نگر که از تحمـــل گو یی همه قیصر ند و فغفور
نا گشته هنوز طبع گیتـــی تفسیده چنا نکه طبع محرور
ابرو شجراز پی علا جشـــن ریزند همی گلا ب و کا فور
تاباد بهار پرده بر دا شـــت از چهره لعبتات مستـــور

(امیر معزی)

براکشما برگزیده ایم :

در هفته یک داستان برگزیده :

ادبیات جهان

اتللو

شاهکار فنا ناپذیر ویلیام شکسپیر

اینك نخست شمع را خواهم کشت و آنگاه آتش زندگیش را خاموش خواهم ساخت .

تو ای شعله فروزان اگرخاموشت کنم و سپس پیشمان گردم دگر باره میتوانم رو شنایی پیشین‌را بتو باز دهم ، اما تو ای ماهرانه ترین مظهر والای هنر طبیعت‌همین‌که شمع زندگیت فرو مرد دیگر نمیدانم کجا میتوانم به آتش((پرو متة)) دست یابم تا با آن باز ترا برا فروزم ؟ آری خواهمت کشت و آنگاه دوستت خواهم دا شت، باز یك بو سه، واین هم‌بوسه آخرین .. .

هرگز بوسه یی بدین شیرینی‌و بدین شومی نبوده است .

• • •

ویلیام شکسپیر بزر گترین‌شاعرو نما یشنا مه نویس انگلیس به‌سال۱۵٦۹ در انگلستان‌دیده به جهان گشودو به سال ۱٦۱٦ جهان‌را بدرود گفت ،آرامگاه او امروز زیار تگاه‌صاحبدلان و شیفتگان ادبیات است ، شکسپیردر طی دوران کوتاه زندگی خویش ماجرا های بسیار دید . . .

در سیزده سالگی مدرسه را ترك‌گفت تا بتواند به تامین معاش خانواده فقیر خود کمك کند ، پنج‌سال بعد با دختر دهقانی که هشت سال از خودش بزرگتر بود ازدواج‌کرد و از این وصلت صاحب سه فرزند شد ، به سال ۱۵۸۵ به‌لندن‌رفت و در تماشا خانه یی که زیر نظر متنفذین آن شهر بود ابتدا به‌کار پیش خدمتی‌و بعد به شغل بازیگری پرداخت ، بعد ناظم‌نمایش‌شد و رفته رفته به برکت هوش و نبوغ خویش نمایشنامه های‌بسیارنوشت، زندگی او روز بروز بهتر شد ، ثروتمند گردید و املاك‌بسیاری را خریداری کرد.

شکسپیر بدون شك یکی ازنمایشنامه نویس های طراز اول جهان است و آثاری چون اتللو ،هملت، رو میو و ژولیت تا جر ونیزی و غیره همیشه جاوید است.

شهر زیبای ونیز واقع در ایتالیا در سکوت عمیق فرو رفته بود، تاریکی در کوچه پس کوچه های آن پنجه افگنده و جز صدای پای رهگذرانی که با شتاب فراوان به جانب خانه‌های خویش درحرکت بودند صدای دیگری شنیده نمیشد. دو مرد یکی بلند و خوش اندام موسوم به نجیب زاده (رود ریگو) و دیگری لاغر و باریك اندام به نام (یاگو) در حالیکه باهم سخن میگفتند در سلول کوچه تاریکی باهم گام بر میداشتند (یاگو) مرد کینه توز و غیبت گری بود که درزندگی به خاطر شهرت و مقام بهر کاری تن درمیداد، او افسر علم دار سردار بزرگ سیاه پوستی به نام (اتللو) بود، اتللو در دربار فرما نروای و نیز خدمت میکرد و رهبری قشون و نیز به عهده او که مردی به غایت کار دان ، شجاع و بیباك بود سپرده شده بود ، یاگو در آنروز غمزده و افسرده‌به نظر میرسید و باسخنانی که بوی تزویر و زیا میداد نزد (رود ریگو) نجیب زاده شهر و نیز درد دل میکرد .

رود ریگو میگفت : (یاگو) شیوه سخن گفتن تو مرا دچار تردید کرده است ،آیا به راستی از سردارخود اتللو کینه دردل گر فته یی ؟شاید به خاطر اینکه او مقام بزرگتری را در سپاه خود بتو نداده است ،یابه خاطر اینکه ترا معاون خود انتخاب نکرده است ؟

(یاگو) لبخند تلخی زد ، قیافه انتقا مجو یش خشن تر گر دیدو گفت : اتللو مرد عاقبت نا اندیشی است که دوستان خود را زود ازیاد میبرد ، من به او خدمت فراوان کرده ام ولی تاهنوز لطف او شامل حال من نشده است .

(یاگو) نفرت فراوانی از اتللو بدل داشت و از اینرو میکوشید بهر قیمتی شده انتقام خود را از او باز ستاند ، او میدانست درشهر و نیز دختری زندگی میکند که‌فرزند سناتور (بارا بانسیو) است و جوانان فراوانی دل در گرو عشق او نهاده اند ، از آن جمله (اتللو) ونجیب زاده (رو دریگو). بخصوص او میدانست که اتللو در این راه از دیگران پیشی جسته است درحالیکه رود ریگو و دیگران در عشق‌خویش شکست خورده اند . از این رو او به (رود ریگو) گفت:

(اتللو) امروز پنهانی دختر را از خانه پدر فرار داده‌و با او پیوند زنا شویی بسته است . . . پدر دختر از این ماجرا خبر ندارد ،باید پدر را برضد اتللو که عشق‌تراز چنگت بدر آورده بشورانیم وبخاطر این عمل نا جوانمردانه آبرویش‌را بریزیم بیا بامن بیا خانه سنا تور (بارا بانسیو) در همین نزدیکی است .

رود ریگو عاشق شوریده (دزد- مونا) دختر با را بانسیو وقتی ماجرای فرار معشوقه خویشش را شنید دچار چنان التهاب و بحرانی شد که بیدرنگ در پی یاگو بجانب خانه بارا بانسیو براه افتاد، وقتی بدرب خانه رسیدند ، رو دریگو با صدای لرزان پدر و دختر را صدا داد .

بارا بانسیو ! دزد . . . دزد - کجا نشسته یی که راهزنی مال و ناموس ترا دزدید . . . از خواب غفلت بیدار شو !

پیر مرد که ریشی سپید و چهره یی شکسته و فرتوت داشت درکنار پنجره آمده سراسیمه سر بیرون آورد و پرسید :

-چه شده چه حادثه یی روی داده است ؟

رود ریگو بازیرکی پرسید :

- سناتور آیا تمام اهل خانه‌تو در منزل هستند ؟

- چرا این سوال را ازمن میکنی، منظور تو چیست ؟

رود ریگود ر حالیکه به زیر پنجره نزدیکتر میشد بالبخند زهر آلودی گفت :

-بارا بانسیو ! مرا میشناسی ؟ من رود ریگو عاشق دلخسته دختر تو استم مردی که تا هنوز آرزوی ازدواج او را دارد .

بارا بانسیو چهره درهم کشید و فریاد زد :

-مگر منعت نکرده بودم که‌بیش از این گرد خانه ام نگردی ؟ دختر من درخور همچو تو نیست. تو مردم آزاری پیشه کرده یی که خواب و آسایشس را برمن حرام میکنی . . .

دراین حال یا گوی نیر نگ باز قدم به پیشس نهاد و فریاد زد :

اتللو: ازمن چون مردمی سخن برانیدکه نابخر دانه زیست.. مردی که‌نابخردانه مرواریدی که به همه چیز دنیا می ماند شکست وبه دور انداخت.

-ولی بارا بانسیو تو دیگر صاحب دختری نیستی ، زیرا دخترت با اتللو گریخته است .

بارا بانسیو نخست از شنیدن این خبر غرق در شگفتی شد ولی بعدبه خیال آنکه آنان قصدآزار او را دارند ، گفت :

-بروید ای آدم های پست !

یاگوبه‌قهقه خند ید ... صدای‌خنده او در چند کوچه دیگر نیز پیچید صدای خویش ار آرا متر کردو چون روباه مکاری که با چربزنی وافسو نگری طعمه را بدام‌می کشد گفت :

- قربان تو جه کنید . . . اگرچه تاحدی گمان میبرم به میل ورضای خرد مندانه خودتان بوده که دختر نازنین شما پاسی از نیمه شب گذشته جز آنکه یك مزدور کسی همراهشس باشد نزد آن سردار شهو تران برده شود تابه هم آغوشی رذیلانه اش تن‌د ر دهد ... اگر اینطور باشد و خود خبرداشته اید پس ما سخت گستاخی کرده ایم . . .

بار ابانسیو لحظه یی بفکر فرو رفت‌او آنگاه چون جرقه آتش از جای جهید و فریاد بر آورد:مشعل . . .مشعل بیاورید ! تامن تمام‌خانه را بگر د م ولی گو یی آن دو مرد راست گفته بودند زیرا هرچه بیشتر گشت کمتر یافت ، نالان و افسرده بکنار پنجره آمد، سربه‌روی دستهایشس نهاد و گفت : باقی‌عمرم جز یاس و تلخکامی نخواهد بود و انگاه از یاگو پرسید :

-تو او را در کجا دیدی ؟

رود ریگو قدم به جلو نهاد و گفت :

- من شمارا در یافتن او یاری خواهم کرد.

بارا بانسیو در حالیکه سربه میان دو دست استخوانی و لرزان خود میگرفت ، فریاد زد :

-ای پدران ! از این پس به رفتار دختران خود غره مشویدزیرا نجیب ترین آنها نیز در راه عشق و شهوت به پدر خیانت میکند .

یا گو ی تز و یر کارمیدانست‌که افسون او موثر واقع افتاده واکنون موجی از نفرت و کینه جویی درشهر و نیز علیه اتللو بپاخواهد شد ولی از سوی دیگر نمیخواست سردار بزرگ وی اتللو بر این امر واقف گردد و بداند که او عامل‌چنین دسیسه بزرگی بوده است پس به رود ریگو گفت :

- تو باسناتور و سپا هیانش‌در پی یافتن اتللو باشید که من کار ضروری دارم و دور شد ، در کوچه دیگر به اتللو رسید - وقتی او را دید باشتاب پرسید :

-آیا راست است که شما با (دزد مونا) فرزند یکتای بارا بانسیو پیوند زنا شویی بسته اید . .. اگر چنین است آیا این پیوند بدون رضای پدرش بوده است ؟ من‌شنیدم که پدرش سخت . بیمناك است و شکایت شمارا پیشس فرمانروا خواهد برد - آیا نمی خواهید درپی چاره یی باشید ؟

اتللو خنده یی کرد . . . درپس آن چهره سیاه چرده دندانهای سپیدش جلای خاص داشت ،گفت: بگذار خشم او بهر کاری توسل جوید ، خدماتی که من به این دولت کرده ام موجب میگردد همین که‌او به سخن در آید فریاد های شکایت او در گلو خفه گردد و تو ای یاگو اینرا بدان هرگاه عشق دزد مونای عزیز نبود من در برابر همه گنج های عالم آزادی و سبکباری خود را به محدودیت نمیفرو ختم و خویشس را پایبند زنا شویی نمیکردم .

آن هنگام که یاگو و اتللو درآن پس کوچه تاریك مشغول سخن گفتن بودند نا گهان شعله چند مشعل فروزان سینه تاریکی را شکافت و هیاهوی مردمی که از روبرو نزدیك میشدند محاوره آن دو را قطع کرد ، اتللو همینکه مشعل ها رادید ، پرسید :

-یاگو آنان کیستند ؟

یاگو مضطرب و هرا سان شد و در حالیکه دست درشت و قوی اتللو را در دست گرفته به سویی میکشید، گفت :

-درنگ مدا رید که آنان جملگی در پی شما میگردند . .. سناتور بارا بانسیو پدر دزد موناویارانشس .. .از خشم آنان فرار کنید !

اتللو نگاه دقیق دیگری به آن سوی انداخت و در آن میان صدای (کاسیو) معاون خودرا شنیدوگفت: گفت :

-نه بارا بانسیو نیست ، کاسیو و همرا هانشس میباشند .

کاسیو با صدای بلند از چند قدمی گفت :

-اتللو - ای سردار بزرگ ! فرما نروا شما را خواسته است زیرا باید هرچه زود تر با سپاهی عظیم به قبرس بروی.... فر مانروا با اشتیاق در آرزوی دیدار توست.

آندو سر گرم سخن گفتن بودند که ناگهان بارا بانسیو نفس نفس زنان پیشاپیشس گروهی ازسپاهیان وارد آن کوچه شدند و چون چشم سناتور پیر به اتللو افتادد ر حالیکه گویی میخواست با دو دست لرزان و ناتوان خود گلوی او را بفشارد فریاد زد :

-دزد بی آبرو .. . دخترم راکجا پنهان کرده یی ؟ بی شك افسونی و جادویی در کارش زده یی ؟ آخر

لطفا ورق بزنید

از هر که عقل به سر دارد میپرسم آیا دختری چنان پاك و مهربان و خوشبخت . . . دختری که از زناشویی روی میتافت و بر سینه آن همه خواستا ران برازنده و ثروتمند این شهر دست رد میزد اگربه‌زنجیر جادوگرفتارنمیبود هیچ امکان داشت که خود را مایه‌ریشخند همکان سازد و از شفقت پدر به آغوش تیره همچون تویی پناه بردکه بیشتر در خور وحشتی‌تا دلبستگی . . . سزاوار نفرین عالمیان باشم اگر به عقل راست نیاید که افسون پلیدی در کارش کرده یی .

اتللو دچار خشم شده بود ، دست و پای تنو مندش بسان بید میلرزید پای به جلو نهاد و گفت:

دست نگهدارید ، هم شما که بامنیدو هم آن دیگران ، من‌میل دارم به اتهامات شما پاسخ گویم . . . در کجا ؟

کاسیو که وضع را بدین منوال دید، گفت :

ـاما فرمانروا به شما احتیاج دارد و اکنون وضع کشور در خطر است ، این دعوا را بعدا فیصله دهید .

بارا با انسیو که شعله خشم‌و انتقام سراسر وجودش را فرا گرفته بود به در گاه فرمانروا شد و در جلسه بزرگی که با حضور سران مملکت و اتللو و دیگربزرگان تشکیل شده بود تا تصمیماتی در باره جنگ قبرس گرفته شودشکایت دل درد مندش راپ یشس فرمانروا برد و گفت :

ـفرمانروا ... دل ریشس دارم زیرا جوانی تهی مایه ناموس مرا بباد داده است ومن از تو طلب‌یاری دارم .

فرمانروا فریاد زد :

ـکیست آن خیره سر تابر طبق قوانین بیرحم رشته جانشس را بگسلم ؟

سناتور پیر به اتللو اشاره‌کرد، فرمانروا غرق در حیرت و شگفتی شد و زیر لب گفت : اتللو . . . اتللو . . . نه این‌ممکن نیست .

اتللو از جای بر خواست و با صدای آرام و متین خود چنین قصه آغاز کرد :

ـپدرش دو ستم میداشت گاهی دعوتم میکرد و داستان زندگیم را سال به سال از جنگ ها و حصاره ها و فراز و نشیبی که ازآن گذشته ام جویا میشد و من آنرا سراسر از روز گار کودکی تا آندم که ازمن پرسشس کرده بود برایشس میگفتم ، دختراو نیز گوش میداد ، فراوان از رنج های من آه کشید و به‌کیشس خود سوگند خورد که سر گذشت من شگفت و رقت انگیز بوده است، گفت کاش هرگز او آنرا نمی شنید.

او دوستم میداشت ومن از اینکه او برمن دل میسوزاند شیفته اش شدم ، این است جادویی که شما از آن سخن میرانید و زنجیری که بدان مرا متهم میکنید .

فرمانروا پس از شنیدن این سخن گفت :

ـبروید دزد مونا را بیاورید، بیاورید تا حقیقت را از زبان خود او بشنویم .

چند لحظه بعد دزد مونا را به جلسه آوردند.

او پریشان حال‌و مضطرب بود، وقتی‌ب ه مقابل پدر خود رسید سر خم کردو با صدای لطیف چنین گفت :

ـپدر بزرگوار من‌د ر برابر وظیفه دوگانه یی هستم ـ شما پدر و صاحب اختیار منید و من تاکنون دختر شما بوده ام ، ولی اینك شوهر من اینجاست و همان گونه‌که مادرم به وظیفه خود عمل کرد و شمارا به پدرش بر تری داد من‌نیز بر آنم که نسبت به سرور خود (اتللو) همان رفتار رادرپیشس گیرم.

فر مانروا از جای بر خواست‌و با صدای پر هیبت خود گفت :

ـبگذارید شما را پندی دهم . وقتی که درمان نیست درد را باید پایان یافته دانست و آخرین امید را نیز از آن برید ، زاری از پس مصیبت گذشته نزدیکترین راه‌برای جلب بد بختی های دیگر است ، کسی که مالشس را دزدیده اند و لبخند میزند خود چیزی از کف دزد میربابد و آنکس که بیهوده افسوس‌میخورد از مایه خودمیدزدد. سناتور ها و تمام حاضرین پدر غمدیده را بسویی کشیدند و او را دلداری دادند و قانعشس ساختند که هرچه اتفاق میافتد باید پذیر فت، شایسته است که او ازدواج این دو دلداده را بفال نیك گیرد و دل افسرده ندارد . . . زیرا زندگی باعشق بزرگترین موهبت هاست .

پدر دزد مونا لب از سخن‌فروبست و چیزی نگفت :

ـلعنت برمن اگر بخواهم دگر باره دختر فراری را در خانه‌خویشس راه دهم .

دزد مونا پای جلو نهاده گفت :

ـمن این سردار را دوست داشته ام ، قلبم به مردانگی او تمکین‌کرده است ، چهره اتللو رامن در روح‌او دیده ام و جان و سر نوشت خودرا در گرو افتخارات او گذاشته ام ، بگذارید من نیز به همراه او بروم.

اتللو پیشس از حرکت به سوی قبرس دزد مونا را به (یاگو) ی تزویر کار سپرد و گفت :

و چیزی نگفت :

در جلسه آن روز قرار بر این شد که اتللو هرچه زود تر بسوی جزیره قبرس بشتابد او از جای‌بر خاست و گفت :

ـمن با فرو تنی به این فرمان‌تن می نهم ، بدنبال جنگ میروم ،ولی باید موقعیت شا یسته یی رای‌زنم فراهم آید و منزل و خدم وحشمی که در خور مقام اصل و تبار اوست به وی اعطاء شود .

اتللو پیشنهاد کرد دختردرخانه پدر بماند ولی بارا بانسیو قبول نکرد وگفت :

یاگو به اتللو: آیا گاه دردست زنتان دستمالی دیده اید که نقش توت زمینی برآن دوخته باشند ...

ـای افسر پر چمدار من . . .که مردی مطمئن میباشی ، من تا پای جان به وفاداری دزد مونا ایمان دارم ، تو ای یاگوی شرافتمند من دزد مونای خود را بتو میسپارم ، تمنا دارم زنت را بگوی تا همدم او باشد .

این فرصت خوبی برای (یاگو)ی تزویر کار بود ، او اکنون شکار را در دست داشت و میتوانست ضربه خود را بر پیکر اتللو وارد آورد و زنش را از راه بدر کند . . . از این روی خواست از رود ریگو عاشق بیتاب دزد مونا برای اجرای نقشه های پلید خود یاری بگیرد ، روزی شنید رود ریگوی عاشق‌پیشه از فرط بیتابی در عشق دزد مونا میخواهد خود را در آب غرق سازد پیش او رفت و مانع‌شد و به وی گفت :

ـ عشق این دختر سپید اندام زیبا به این سر دار سیاه چر ده زشتر وی دیر دوام نخواهد آورد، او را گفت تا کام دل از دزد مونا بگیرد و بعد خود را بکشد .

رود ریگو در پاسخ گفت :

ـچه کنم که این کار عشق است و دست سرشت من است .

یاگو فریاد کشید :

ـسرشت . . . چه یاوه یی ؟این بسته بخود ماست که چنین یاچنان باشیم ، وجود ما باغی است که اراده مان باغبان آنست ، میتوانیم درآن هر چه بخوا هیم بکاریم،از تنبلی بایرش کنیم یا از سرکار دانی زمینش را کود بدهیم ، بیا و مرد باش، خودرا به آب نینداز، پشك ها و سگ توله ها خود را به آب میا ندازند ، او میخواست دزد مونا را در اختیار رود ریگو قرار دهد .

ماهها بود که اتللو به جنگ رفته بود . . . یا گو ، دزد مو نا، رود ریگو و دیگران نیز بدنبال او به این سرزمین شتافتند ، اتللو مردانه جنگید ، نیروی بازوی او و قدرت بینظیر فرما ندهی او موجب شکست دشمن شد . . . کشتی های ایشان را به کام اقیانوس انداخت و دگر باره سر بلند تراز هر بار به وطن باز گشت . . .آوای پیروزی او در همه جا پیچید و نام او ورد زبانها گشت سردار اتللو افتخار و بزرگی فراوانی بدست آورده بود ولی یا گوی حیله ساز دست بردار نبود و میکوشید پنهان از دیده ها انتقام بستاند ، پیش رود ریگو رفت و به او گفت :

ـای عاشق تر سوی شکست خورده چه نشسته یی که کاسیو معاون اتللو که به غا یت زیباو دلیر و خوش اندام است عشق‌دزد مونای آ شو بکر را بدل گر فته و دزد مونا نیز به او پایبند است و مهر وعلاقه‌اش را در دل میپروراند.

کاسیو با دزد مونا دوستی بی آلایش داشت و پیش او می آمد و یاگو چنین وانمود میکرد که او دزد مونا را دوست دارد ، حتی‌چند بار هنگامیکه اتللو نزد همسر خود میرفت کاسیورا دید که از نزد او بر میگردد ولی اتللو هرگز فکر نمیکرد که‌زنش بتواند به اوخیانت کند .

روزی بدستور اتللو که تازه به فرمانروایی قبرس بر گزیده شده بود مجلس جشن و پایکوبی دراین جزیره برپا شد ، کاسیو به دسیسه یاگو در آن شب مشروب فراوان نوشید و دچار مستی شد و اتللو از این حر کت معاون خویش بسیار دل آزرده شد و روابط آ نان‌به تیرگی گرایید ، کاسیو بعد از آن از نظر اتللو افتاد ولی دزد مونا همواره میخواست او را نزد اتللو باز گرداند زیرا نیك میدانست کاسیو جوان دل پاك و صادق و با صفایی است که از هر دوستی بیشتر به شو هرش راستکار و صمیمی میباشد .

دزد مونا چندین بار از اتللو خواهش کرد که دو باره باکاسیو آشتی کند از جانب دیگر یاگو این فکر را در ذهن اتللو به وجود آورده بود که دزد مونا کاسیو را دوست دارد .

روزی‌وقتی یاگو واتللو وارد اتاق دزد مونا میشدند ، دیدند کاسیو شتابان بیرون می آید ، او رفته‌بود تا از دزد مونا خواهش‌کند موجبات آشتی او را با شوهرش فر ا هم نماید . . . یاگو در حالیکه اتللورا بکناری میکشید ، گفت :

ـدیدی هر بارکه تومیایی او زود از همسرت دور میگردد، آیا درکار او دسیسه و خیانتی نیست ؟

سخنان یاگو زهر آگین بود . چون خوره روح اتللو را میخورد ، اتللو سعی میکرد خود را فریب دهد و باور نکند که چنین چیز هایی ممکن است وجود داشته باشد ، یکروز که دو باره یاگو پیرامون عشق دزد مونا و کاسیو سخن میگفت اتللو فریاد زد :

ـدیشب خوش خوابیدم ، آسوده بو د م ، شاد بو دم ، بر لبا.نش از بوسه های کاسیو نشانی نیافتم ، آه کسی راکه دزد زده است‌ونیازی به آنچه از او ربوده شده است ندارد ، بگذار تا بیخبر بماندوچنان با شد که‌گوی هیچ ما لش‌را نبرده اند ، اگر مردان این سپاه تا آن پیاده بی مقدار بر پیکر لطیفش میگذشت و من بویی از آن نمیبردم باز شاد و خر سند میز یستم، اما

بقیه در صفحه ۵۰

اشك از دیدگان سرخ وخون‌آلوداتللو روان بودوانگشتانش هرلحظه‌برگرد گردن سپید دزد مونا تنگتر میشد وروح‌رادرقالب جان اومیکشت دیگر رمق درقالب دزد مونا نمانده بود...

دحقیقت دلیکلو په لارکی پنځه خندونه

زلمی هدفمند ژباړه

که نن ورځ یو لیکوال وغواړی چی له درواغواو نا روهی سره مبارزه وکړی او حقیقت ولیکی نو لږ ترلږه باید پنځو ستونزو سره مخامخ سی دزړه ودلیکوال دپاره لازم دی حقیقت خر گند کړی حال داچی په زیاتره ځایو کی دحقیقت د خر کندو نی کیږی .

هوشیا ری دحقیقت په بیا پیژندلو کی لازمه ده خو په هر ځای کی یی پتمیږی.

خو ښایی چه له دی حقیقت څخه دیوی وسلی په توگه کار واخستل شی ....

دپیژندنی قوت او دا شخاصو په گوته کولی هم لازم دی چه دهغوی په واسطه حقیقت موثر او اغیزمند واقع شی. او په پای کی خوداتدبیر ښایی چه حقایق دخلکو زړهنځ کی خپاره شی .

دا مشکلات دهغه چاد پاره چه په پانگوالو دلیکوال تاتوبی المان دی تولنو کی څه لیکی ستره کار روایی ده. همدا کار دهغه چاد پاره چه له وطنه لیری شړل شوی وی او یا سیاسی مغروروی او دهغه چا له پاره چه دپه نگولی دیموکراسی د ځادر لاندی وی هم شته دی.

۱ـ په زړه ورتیا دحقیقت خرگندول:

دا چی یو لیکوال بایدحقیقت ووایی سمه ده ... یعنی دا چی یو لیکوال باید نه په حقایقو ستر گی پټی کړی او نه هم غلی کښینی اوهډو څه ونه وایی ، یاد حقیقت مخالف وی ، لیکوال بایددمستبد ټولی په و ړاندی سر ښکته نه کاندی او محکومی پر گنی هم ونه غولولی سمه ده چی د حاکمی پوړی په وړاندی سر نه ټیټول ستره خبره ده ، او دمحکو مو پر گنو غو لو ن او تیر ایستل خو دحاکمو په فکر گټوره مگر بی خونده او له هرقسم هستی نه ځان ژغورل دی .

دکار له اجوری تیرید ل کله هم د کار نه کول دی. په مشهور والی کی د شهرت نه ځان ژغورل، چی له هر قسم شهرت غو ښتنی څخه ځان ژ غورنه ده زیا ته زړه ـ ورتیا غواړی . معمو لا تودی دو ری هغه دی چی ډیری ستری مسئلی او پیښی پکی ځیړل کیږی . په دی وخت کی چی په ډیر شور اوگرمی. سره د ((قر بانی روحیه)) نمانځله کیږی ښایی لیکوالان کو چنی مسایل چی لږ اهمیت لری کله دکار گرو د ډوډی ،کور او کالیو څخه گړیږی ، کله بز گران په خپل ویاړ کی دوبوی ډیره زړه ور تیا ښایی چی د کرهنی دماشین او وښو په باب څه وویل شی ، اوپه دی ویاړ باید هغه څه چی دویاړ وړ وبلل شی آسان شی ، کله هم درواغجن فریا دونه کوی چی بی عقله سړی دهو ښیار سړی څخه غوره دی.

نو دلته زړه ور تیا لازمه چی سړی پوښتنه و کړی ، دڅه له پاره ښه دی؟ کله چی دعالی (!) نژادو نو او ملتو نو اویاد وروسته پاتی ملتونو په باب خبری کولو ددی خبری پوښتنه چی آیا دوروسته پا تی والی اودیو عالم سر گردانی سبب لوږه او جهالت نه دی . د زړه ور توب نخښه ده . دخپل ځان په خاطر او دخپل وا قعیت دما تی خو ړ لو په باب خو حتما زړه ور توب ښا یی ، ډیر رنځ ځپلی دخپلی خطا پیژندلو شهامت دلاسه ور کوی ، دهغو ی په فکر، ظلم، ستم او بی عدالتی دو حشت او بر بریت زیږنده ده . ظالمان دشو منبع ده ځکه چی ظلم کوی دوی ، یعنی مظلوما ن په دی اساس چی ډیر ظلم یی لیدلی دی . دفضیلت وړدی مگر باید وویل شی چی دافضیلتونه هغه فضیلتونه دی چه د منځه تللی او دنابود له خاوری پری ناستی دی .

او له بدو فضیلتو نو پر ته بی اساسه او ور کو فضیلتو نو څخه نورڅه هډو نشته او دمنلو وړ هم نه دی ځکه د فضیلت په ضعف داسی حکم کوو لکه دبا ران په نم جنی باندی ، دا چی ښه خلك دخپلو فضیلتو نو په سبب نه دی مغلوب شوی . بلکی دخپل ضعف اوناتوانی په سبب یی ما ته میند لی ده چی زړه ور توب ته ضرورت لری .

سمه ده چی حقیقت باید ددرو غو سره په مبارزه کی په گوته شی او د حقیقت څخه باید کلی ، کړ کیچنه او ستره مساله جوړه نه شی دا چی دروا غ یو سبك اوقالب لری چی په کلی ډول، له تخیل نه ډك او پټ وی .

کله چی وویل شی چا حقایق خرگند کړل ؟ یعنی دا چی دلومړ ی ممکنه نه وه . څو نفرو یا ډیرویایوه نور څه ویلی وه (دروغ یی و یلی وه) . . . مگر هغه حقیقت ویلی دی یعنی هغه څه چی عملی اساس لری عینی شی دی دا نکار و ړنه دی او هغه څه چی دویلو وړ وی په کلی ډول دنړی د فسا دونو څخه شکایت او ددنیا په هغه بر خه کی چی لادخه ویلو اجازه شته دی .

په ویروونکی لهجی سره دآسمانی انتقادو نو څخه گړ یدل نور زړور تیا ته اړه نه لری، ډیر لیکوالان خا نونه زړه ور څرگندوی ته به وایی چی گوندی دټو پك هیله دهغوی په طرف سمه شو ی ده نه نیوازی د تیا تر سیل کوونکی دوی د خلکو وا قعی ضرور تونو په باب خبری کوی چی دسو لی سره علاقمند دی ، هغوی په ټولوعباراتو کی هغه عدالت غواړی چی دحصول په خاطر ټولی هلی ځلی بی خا یه نه دی او دهغه خپلواکی مطالبه کوی چی له ډیره وخته یی دهغوی دگټو وټو نمایندگی کوی گړیږی. ددوی دپاره حقیقت دښه زیری استازی دی او بس .

که حقیقت په بشپړه تو گه وچ وی که سر تر پایه پرده کی وی که دعمل په زړه کی وی که د پیدا کو لو په خاطر یی کړاواوکوښښ لازم وی نو نور هډو حقیقت نه دی ددوی په نظر نو حقیقت دنمانځلو وړنه دی دا شمیر و گړی یوازی د حقیقت ویو نکو ظاهری تقلید کوی ستره بد بختی یی داده چی په هیڅ وجه حقیقت نه پیژنی .

۲ـ دحقایقو دبیا پیژند لو هوښیاری :

په دی سبب چی حقیقت ویل په هرځای کی خپه کیږی ، مشکله ده ، ویل اونه ویل یی د ډیرو کسانو په نظرساده او شرافتمندانه دی ، دوی گمان کوی چی په د ی باب یوازی زړه ور توب ښا یی او دوم مشکل په فکر کی هیڅ نه راولی د حقیقت د کشف مشکل باید داسی تلقی نه شی چی د حقیقت موندل آسان دی .

له هر څه ړو مبی ددی پیدا کول چی کوم حقیقت دویلوارزښت لری آسانه دی مثال : نن ورځ ا مپر یا لیستی هیو ا د و نه دنړ ی په گوټ گوټ کی لا س اچوی ، هر څوك پو هیږی چی دا خپلی جگړه چی په وحشیانه او غیر انسانی و سایلو سره لاس په گریوان دی ، امکان لری دپراختیا په صورت کی نن او یا سبا په باند ینی ،جگړه تبدیله شی نوښایی له یوی لوی وچی څخه بلی ته ټوپ وکاندی او په نتیجه کی به نړی دیوه هوا ډاك نه پر ته بل څه نه وی له گمانه پرته دا حقیقت دی مگر نو ر حقایق هم شته مثلا دا معقوله ده . چی « چوکی» دناستی دپاره ده او باران له پورته څخه ښکته را تو ئیږی زیاتره شا عران حقایق له دی لیاری څرگندو ی دوی هغه نقا شا نو ته ور ته دی چی په کشتی کی دغروقیدو نقش(بی روحه طبیعت) ترسیم کاندی .

پو مبنی ستو نزه چی مـــوږ وویله ددوی دپاره مطرح نه ده،سره له دی چی کرار و جدان لری ،دوی خپلی حقیری تابلو گانی کاږ ی ، پرته له دی چی د زور گیرو څخـه زیان ووینی، او پر تـه لـــه دی ددو بو کسانو څخه دور ته رسیدل خو د فریادو او ری دکار دبـــی اساسی په علت په دوی کی ژوره کرکه پیدا کیږی ، او زړه یی تری توریږی ، او کله چی نور کســـان ددغه استادانو ، دغه چال چلنـد اوزړه توریدل وینی نو خورازیا ت د لایل راو ړی ، په دی کارونو بیا پیژندل په دی اساس چی د دوی حقایق د چو کی دنا ستی اودیا ران داو رید لو په خیر ساده حقایق نه دی . دوی عادی کارونه په نورو نغموکی اوپه بله دستگاه کی بولـی اوکله چی وایی دا کارونه ا سا سی کارونه دی . څکه دهنر مند کارهغه کار ته اهمیت ور کول دی چـــی نومو ړی ور سره سرو کار لری . یوازی ددوی کار ته په دقیق نظـر سړی ته ښه بریښی چی « چوکی چوکی ده» او ښکاره ده چی دیا ران داو رید لو سمت ته تغیر ور کی‌چی خلك یی حقیقت په ویلو بی‌ارزښته گنی . په رښتیا چی نور کســـان خپل وخت ضروری مسایلو ته‌وقف کوی نه دزور گیرو پر وا کو ی‌او نه د فقیرانو او سره له دی‌دحقیقت په موند لونه بریا لی کیږی .

ددوی د کار نقص د سواد او زده کړی پسی نه تگ دی ، دو ی دزړو خرا فاتو تعصباتو څخـــه ډك دی او زیا تره ما ضی ته په ښـــه سترگه گوری ، د دوی په فکر نړی خورا کړ کیچنه ده . دوی مسلمات او بد یهیات نه پیژنی ،او ا ړیکی نه وینی باید وویل شی چی ما ضـی ته شرافت ، سواد او معلومـــات ښایی ، چی کو لی شو حاصل یی کړو اودزده کړی لاری چاری‌لازمی دی چی پری و پو هیږو ، هغو ی تول چی په‌دی دورا ن کی دغـــه دحوادثو او کړ کیچنو او پیچلـــو پیښو دورا ن کی څه لیکی :دماتر- پالستی دیا لکتیك ، اقـــتصاد او تاریخ پیژند لو ته اړ دی په لـــړه اراده لازمه ده چی دا معلو مـــات دکتاب د لاری لاس ته راو ړل شی. اویا دعملی کار دلاری حاصل شـی او امکان لری چه‌ډیر حقایق له ساده لاری خر گند شی

ممکنه ده چی سړی د حقیقت دیوه برخی دپیژندلـــــو له لاری بله برخه و پیژنی. او یا دمعلوم له مخی مجهول و پیژنی کله چی خوك دیو شي په لټه کی وی، البته‌دیوی لاری او طریقی در لودل لازم دی‌اما ممکنه ده چی خوك دیوی لاری او طریقی‌پر ته خپل‌مطلب ته‌ورسیږی. او ښایی پرته د پلټنی او هلی ځلی سړی خپل هدف ته ورسیږی. اما ددی تصا دفي لاروْ څخه په هیـــڅ شان د حقیقت څرگند و لو ته‌سړی ور سیږی چی خلـك یی په مفهوم‌و پوهیږی . اوڅه شان رفتار وکړ ی خوك چی پرته د کو چنیو پیښـــو دیاد ساتلو څخه پری شروع نه کوی دد ی وړ نه دی چی دنـــړی کارو نه خلکو ته وروښي وا یـــی حقیقت پر ته د حقیقت څخه بـــل هدف نلری خوك چی د حقیقت ویلو ته غاړه ږدی نو په آسمان کی هم داسی لزوم نشته دی . که خـو ك د حقیقت ویلو ته حاضروی او دبیا پیژندلو وړتوب یی ولری بیـــا ددریو ستونځو سره هم مخامـــخ کیږی .

۳ـ د حقیقت څخه دو سلـی جوړو لو هنر :

د حقیقت څرگندو ل دهغـــه نتایجو په علت چی په عملی ژ وند کی تری په ډاگه شوی دی‌ضروری دی مگر، دلته دنمو نی په طور هغه حقایق چی ناوړه نتیجی منځ تـــه راو ړی او یا هډو له هغه څخه څـه نتیجه پلاس نه راځی د ډیرو ښکاره مشالونه څخه‌یی یو په‌گوته کوو چی دهغی په اساس په ځینو ټولنو کی یی ناوړه وضع راوستی په دی معنـا چی وحشت او غیر انسانی کړنلاره ور ته ویلی شو .

ددی در ك په اساس یوه دو حشت او بربریت څخه ډکه څپه لکـــــه فاشیزم چی په طبیعی تو گه یی په ځینو ملکو نو کی خپلی ریښـــی وځغلو لی ، دپیښو په لړکی‌فاشیزم دپانگوا لی او سو سیا لیزم پـــه څنگ کی دریم قوت په حیث‌څرگند شو . ددی عقیدی په اساس نـــه یوازی سو سیا لستی نهضت بلکی پانگوا ل نظام هم پر ته له فاشیزم څخه خپل ځان ژوندی ساتلی شی خوسره له دی ددی نظام خصلت د فاشیزم تائید ایجابوی او فاشیزم ته‌سر تیټوی ،فا شیز دتاریـــخ یوه مر حله ده‌چی پانگوا لی پکی پراختیا وموندہ په نتیجه کی نو ی حکم او له بله پلوه زوړ شی دی. او لی په فاشستی ملکو نوفاشستي پانگوا لی و جود نه لری ، « ممکنه نه ده چی د فاشیزم سره د پانگوا- لی دیو جزء په حیث مبارزه وشی فاشیزم یعنی چټل ترین صورت او په اخیره درجه د پانگوا لی‌درواغجن ترین او بد ترین صورت دی» .

په دی‌اسا س‌څنگه غوا ړوچی دفاشیزم په باب حقیقت په گو ته کړو او هغه یو زوال مو ندو نکی شی وبو لو ، حال دا چی غوا ړو دپانگوا لی په باب چی دفاشیزم زیږ وونکی ده غلی پاتي شي ؟اودا «حقیقت» چی یو عملی کار کوونکی کیدای شی ولری ؟

هغه څوك چی د فاشیزم مخا - لف دی پر ته له دی چی دسرمایه داری سره مخالفت و کـــړی او دوحشت دبچـــی له لاسه فر یا د وکړی ، دهغه چا سره یو شی د ی چی غواړی دخوسکی د غو ښی‌کباب دخانه سره وسا تی مگر خو سکی مړ نه شی ، دوی غواړی کباب‌شوی غوښه ولری مگر په غوښه کی وینی ونه وینی .

...که واقعا دیو ناوړه حکم چی په منځ کی شته د حقیقت دویلومقصد ولری باید په داسی یوی طریقه یـی ووایی چی دمنلو وړ علتونه یی بیا وپیژندل شی . دا چی دمنلو و ړ علتو نه‌یی بیا وپیژندل شوه کیدای شی ددغه بی مطلبه حکم ســـره مبارزه وشی .

٤ـ دهغه چا په انتخاب کـی بشپړه سالمه مینه چی دهغه‌په لاس حقیقت په یوی عا ملی او موثـری وسیلی بدل شی :

دپیړ یو په دورا ن کی پـــه بازارو نو کی د کتابونو سوداگری د لیکوا لا نو صفت او ځینی عقایدو درا تلوونکی سر نو شت څخـــه گوښه کړه ، او داسی یی‌ورښودله چی څه شی و لیکل شی واسطه یا اخیستوونکی یا سپارو نکی یـــی گردو ته وررسوی لیکوال به لـــه ځانه سره ویل: «زه خپلی خبر ی کوم هرڅه چی و غواړی اوری یی» په واقعیت کی هغه خبری کو لـــی خو ځینو او رید لی چی کولای یی شوای دهغه لیکنی واخلی دهغـــه خبری په هیڅ وجه نه « اورید ل» کیدلی اوچا چی څه اوریدل نه یی غوښتل هر څه ووایی - ددی‌مسئلی په باب زیاتی خبری شوی دی. اوتر اوسه لاهم لږ څه‌ویل شوی دی‌ـدلته باید دانقطه په گوته کړو چی دا د چادپاره څه لکیلی»اوسس په «لیکلو بدل‌شوی او په‌لنډه تو کـــه نه شو کولی حقایق ساده او لوڅ ولیکو . مطلقا ښایی چی حقیقت باید دهغـــه چا دپاره ولیکو چی وکـــو لی شی هغه استعمال کاندی. او تری گټـــه واخلی- هغه شریك حقیقت د هغه چاتر منځ‌شریك فصل او انفصال‌دی چی‌غواړی په‌گډه سره یی‌ولولـــی او د هغه چاتر منځ چی په گډه‌یی‌لیکی دښه گړیدلو په خاطر بایدښـــه وا ورو- حقیقت باید دویو نکی له خواپوره وتلل شي او اوریدو نکی له‌خوا باید هم له‌لږ پوره غـــور و شی-او زموږ دلیکوالو له نـــظره باید دکانی کرښه داوی چی و پو- هیږو چاته گړیږ واو چا راته ویلی دی موږ بایدپه‌ناوړه وضع کی‌حقیقت هغه چاته وښایو چی داوضع هغوی ته ډیره بده بریښی او له هغوی بایدهم داحکم یاد کړو . نه یوازی موږباید هغه څوك چی خاصی عقیدی لری‌ورته ووایو باید هغه چاته یی هم ووایو. چی دهغوی وضع هغه عقیده موږ ته داسی-اوریدونکی ژرترژره بد لون مومی حتی‌دجلادانو سره هم هـــغه وخت چی دپانسی اسباب یی پـــه پوره دقت سره نه وی برابر کړی یا هغه وخت چی خورا ستر خطرات د هغوی په وړاندی وی وگریزو ... دلیکلوال دپاره د حقیقت ویلولهجه پیدا کول ضروردی. دعادت په څیر دویلو لهجه باید نرمه او دشکایت څخه ډکه وی - دهغه چا لهجه چی دهغه خور میږی ته هم نه رسیـږی هغه څوك چی داسی او از واوری‌که دبدبخته ژوندښښتن‌وی نور به هم لابدبخته‌شی دادهغه چا ضرور دی چی ښایی دښمن نه‌وی‌مگردمبا رزی ولوله په سرکی هم نه‌لوی حقیقت جنگیالی‌وی اوضدیت یی یوازی له درواغو سره‌نه‌دی بلکی‌ځینی‌کسان‌په ښکاره‌ډول درواغ پوه کوی .

٥ـ دپرله پسی حقایقو دڅرگندو او دپاره بشپړتد بیر:

دپرکسان دحقیقت دویلو دز ړه ورتوب‌له‌پاره‌په‌ځان‌ویاړی‌اوله‌دی‌سببه چه‌حقیقت‌یی موندلی‌ده شایی دیولړ کوشش څخه چه‌په مرمـوز صورت د حقیقت له لاری یی صبر کـــړی ستړی لوی‌وی اودی ته منتظر و ی چه د خلکو د گټو څخه د دفاع پـــه

پاتی په۵۷ مخ کی

هنر و مردم

رابطه تیاتر با ادبیات

نمونه رقص روسی

در نظر مو رخا ن اد بی جهان تیا تر ما نند شعر ورما ن یکی از رشته ها یا ا نوا ع اد بیا ت‌شمرده می شود و تیا تر از جها ت مختلف با ا نوا ع د یگر ادبی تفا و ت دارد، بعضی از محققان اد بیات نما یشی را تنها یك جزء و آ ن هم جزء کو چکی از هنر نما یشی می شما رند . برای اینکه در این مورد قضاوت دقیق تر صور ت پذ یردنخست با ید بدا نیم کـــه منشای تیاتر چیست آیا در آغاز پیدایش این هنر نو یسند ه یی بو ده که قلم بر دا شته و عبار- تها ی نما یشی آ ن را رو ی کاغذ آورده وسپس کار گردانان وباز- یگرا ن از رو ی آ ن صحنه ا یجاد کرده اند، تا ر یخ‌هنر تیاترنشان می دهد که این فر ضیه درست نمیبا شد .

ریشه ها ی تیاتر به اعصا راو- لیه بشر بر می گـر دد و ذوق‌و تقلید به اصطلاح حکمای قد یـم اسلا می (محا کا ت) که ا ساس آن ا ست نه تنها در ا نسا ن نخستین و جود دا شته بلکه د ر بعضی از جا نورا ن نیز د ید ه‌می شود، کار با زیگر جـز تـکمـیـل این ا ستعداد نیست و بنا براین نمیتوا ن هنر تقلید را ا بدا ع‌نوع بشر شمرد .

رقص که یکی از عوا مل‌ابتدا- ئی‌تیاتر است جز تـکـرار حـــر- کات حیا ت به شیو ۀ موز و ن و منـظم نیست ، رقـص ز بان تـن ا ست ، در اسا طیر یو نا ن با - ستا ن و آسیای کهن رقص مظهر آفر ینش و آفر یننده گی ا ست، شوق وشور واز آ نجا که در زبان حا فظ به (سمت عشق)تعبیر مـی شود عا مل ا صلی پیدا یش رقص بو ده ا ست و از این جا ا ست که نزد ملت ها ی قدیم چـــــه ا سیا یی و چه ارو پا یی غا لبا نوعی عبادت یا از جمله مرا ســم دینی شمرد ه می شد ، چنا نچه رقص (دیو نیرو س) در یو نا ن باستا ن و رقص (شیوا) در هند ورقص (آمنو) در جا پا ن بـــه خد ایا ن منسو ب و مر بو طبوده است .

این رقص مذ هبی که به طر یق ادای حمدو ثنای نیروی آ فر ینش بود کم‌کم به رقص جا دو یـــی صورت می گرفته است .

تبدیل گردید حر کا ت موزو ن به مقصد طلب و قو ع امری یا واقعه یی یا به مقصد دور دا شتن و پر- هیز از و قو ع ا مر ی یا حاد ثه‌یی صورت میگرفته است .

نقشها یی رو ی سنگ که از عصر حجر بجا ما ند ه رقا صانی ر ا نشا ن می دهد که پو ست جا - نورا ن پو شید ه کله آ ن ها را روی پیشا نی خود گذا شته اند.

اینگو نه رقص هنگا می انجا م می‌گرفت که شکار چیان دیر زمان در کمینگاه می ما ندند و شکا ر ی پیش نمی آمد.

صیا دا ن در حین‌رقص‌صحنه‌ی بدام آمدن شکا ر ها واصا بـت سلاح را به‌آن ها تقلید و تکرا ر میکر د ند تا به اینو سیله و قوع حادثه یی را که آرزو دارند پیش بیند ا زند واین عمل ممکن بو د تا حصو ل مقصود چند هفته دوام کند ، این ا دا ب هنوز نزد بعضی از قبا یل ا بتدایی و جـــود دارد .

مر حلۀ د یگر از رقصها ی‌جا- دویی تنها به قصد تسر یع یاتغییر حوادث آینده نبو د ه بلکه تجد ید ا مور گذ شته و ا ستفاده ا زنیروی ارواح گذ شتگا ن نیز در آ ن‌منظور بوده ا ست ، در این جا بشر ا ز مر حلۀ تقلید گذ شته و به مر حلۀ انتقال و تجدید میرسد ، بـــرای این منظور از آدا ب ز نده گـی نیا کا ن و زبا ن ولباس‌ورقصهای ایشان استفاده می شود و د راین مرحله ا ست که (هنر نما یش) بو جو د میا ید .

اصل ترا ژ ید ی یونان نیـــز ظا هرا یکی از همین آدا ب‌ومراسم جا دو یی یا ما قبل د ینی بو ده است و لفظ آ ن هم از این معنـی حکایت می کند ، ز یرا که ریشـۀ لغت تراژ ید ی در زبان یو نانـی به معنی (آواز بز) یا (بز خوانـی) است ، گویا در آغاز برای انجا م داد ن این مرا سم که از عقا یـد اسا طیری سر چشمه گر فته بود پو ست بزی در بر میکر د نـــدو کلۀ او را بر سر می گذا شتند .

از این ا شارت ها ی کو تا ه به ا صل تیا تر میتو ا ن‌نتیجه گرفت که مبداء و منشاء این هنرو نویسند ه گی یکی نیست و تیا تر پیش از نما یش نا مه نو یسی بو جو د آمده ا ست اما جنبـــه فنی تیا تر نیز با ا نوا ع‌مختلف اد بیا ت تفاو ت ها ی ا صلـــی دارد ونـیـــر و هارا میتوان بـدو گروه اصلی دسته بنـد ی نـــمود

نمونه دیگر ی از هنر رقص

دمو سیقی غږولو له پاره دنوی تخنیکی وسیلی دفعالیت دجریا نیوه څنډه.

دموسیقی علاقه لرونکو ته زیری

امکان لری چی یوزیات شمیروکړی دافکر وکړی چی دموسیقی دټولو نویو تخنیکی آلا تو اووسایطودپکار اچولو کار یوه ساده خبره ده خو په حقیقت کی داکار دومره ساده نه دی اوداځکه چی دموسیقی د بیلا بیلو آهنگو نو او پارچو دغږولو، ثبتولو اوحتی ریلی کولو نوی تخنیکی آلات اوسیستمونه پیچلی خوړ ښت لری او لکه چی دمو سیقی پوهانو وروستیو راپورونو څرگنده کړیده «دسکوپلیر» هم دموسیقی غږولو یوه نوی تخنیکی پروژه ده. ددغه سیستم دپه کار اچولو دپاره زیات کار او په زړه پوری تجربی ته اړتیا محسوسه ده. دموسیقی علاقه لرونکی او په تیره اهنگ جوړونکی اود موسیقی دستدیوگانو کارکوونکی پخوا تردی چی په کار پیل وکړی باید یو شمیر تعلیمی اوتریبوی کورسو نه تعقیب کا ندی دډسکو موزیك دغږولو دپاره لازمه ده چی یولړ احتیاطی تدبیرونه ونیو ل شی او داځکه چی دغه ډول موزیك دستدیو گانو دجسامت او د اوریدو-ونکو د شمیر او علاقی سره نژد ی اونه شلیدونکی ارتباط لری. دخپاره شویو احصائیوی راپورونو له مخی په او سنیو وختونو کی یوا ز ی په فدرالی المان کی د «ده ټکو موزیك» څه دپاسه اته زره دستگاوی موجودی دی. ځوانان ،کمپوزران، آ هنگ جوړونکی او دموسیقی نور علاقه لرونکی کولای شی چی دخپل علاقی وړموسیقی آهنگونه وغږ و ی که څه هم تر اوسه پوری دموسیقی غږولو ددغه نوی گټور اوپه زړه پوری سیستم څخه یوازی په کنسرتونو او عمومی برود کاسټونو کی گټه ا خستله شویده خوبیا هم هڅه شویده چی ددغه ډول سیستمونو څخه په کورونو دورزشی او بدنی روزنی به کلبونو، جمنازیمونو، ښاری سالونونواونورو ځایونو کی کار واخستل شی. دخپاره شویو اطلاعاتو له مخی ځوانان د موسیقی غږولو په برخه کی د«ډسکو پلیر» سره زیاته مینه او علاقه لری اوداځکه چی همدا اوس یوازی په فدرالی المان کی څه دپاسه «څلور» ملیون تنه هغه ځوانان چی له موسیقی سره علاقه لری په هره اوونی کی د «۲۳» ساعتونو دپاره د «ډسکوپلیر» څخه گټه اخلی. دلاس راغلی تجربو له مخی دموسیقی غږ ولو له ټو لو پخوانیو سیستمونوڅخه دومره زیاتی ښیگڼی نه دی لیدلی شوی او داځکه چی نوموړی سیستمونه یوی خوا د فیټو، ریکارډونو او فو تو گرا فونو عمر لنډوی او له بلی خوا دموسیقی علاقه لرونکو ته گران هم تمامیږی.

هنر های زمانی و هنر های مکانی.

هنر ها ی مکا نی آ ن ها یی اند که در مکان جا یگیر می شوند ووسیله ادراك آن ها حس بینایی ا ست و جنبهٔ ماد ی وعینی دارند ا جزا ء آ ن ها ثا بت ا ست ودر کنا ر یکد یگر قرا ر دارد، معماری ، پیکر سا زی ، نقا شی و طرا حی از این گرو ه شمرد ه می شو ند .

اما گروه دیگری از هنرهاکه زمانی خوا ند ه می شو ند جا - یگا هی در فضا ندا رند و وسیلهٔ ادراك آن ها حس شنوا یی ا ست ، جریا ن آ ن ها در ز ما ن واقع می شود ،اصل در این هنر ها توا نا یی ا ست یعنی هر جزء دنبال جز پیشین قرار می گیرد ، از این گروه مو سیقی وادبیا ت یعنی نظم و نشر را باید شمرد .

ممکن ا ست شخصی ا یراد بگیرد که اد بیا ت نو شته می شود و هنر نو شته یی نا چارجایی را درآنها می گیرد بنا بر این ادبیا ت را چگو نه در گرو ه هنر ها ی زما نی میتوا ن جا داد، گذ شته از آ ن رو ما ن را باچشم می‌خوانند پس چراو سیلهٔ ادراك آن ها را تنها حس شنوا یی می شما رند ؟ پا سخ این ا ست که‌بیشتر آثار ادبی برای شنیدن ا یجاد شده و پیش از آنکه خط اخترا ع شود و جود دا شته‌است، اما بعضی هنر ها ا ست که در هیچ یك از این دو گرو ه قرار نمیگیرد، رقص و همه هنر های نمایشی‌از این قبیل اند این هنر ها از جنبهٔ و قو ع در مکا ن وادراك حس بینایی در گر وه‌اول جای دا رند و از جهت جر یا ن‌در زما ن وا درا ك بو سیلهٔ شنوا یی در گروه دو م قرار می گیر ند بنا بر این با ید برا ی هنر ها گروه سومی قایل شد که مرکب‌از دوگروه نخستین است و میتوان‌به آن هاعنوان هنر ها ی حر کت دار داد که‌موضوع بحث مااست، یکی آنهای است که درگروه تر کیبی قراردارد ویکی‌از ارکان مهم آن (حر کت) ا ست ، حرکت ا عم از انتقا ل با ز یگر از یك محل به‌محل دیگر در صحنه نما یش‌با حر کا تی که به قیافه و اعصا ب‌خود می د هد و ارسطو درکتاب((بوطیقا)) از آن گفتگو کرده ا ست . تفاو ت مهم د یگر میا ن تیا تر و آثار ادبی در جنبهٔ ا جتما عی آ ن است برای ا جرای تیا تر نه تنها دراکثر موارد همکا ری وشرکت گرو هی ضرورت‌است بلکه در عمل تیا تر برای ا ستفاده جمعی ا جرا ء می شود ، بعبارت د یگر مخا ط ب این هنر ا جتما ع ا ست بر خلا ف آثار ادبی که استفاده و الشداد از آن ها ممکن است در افراد ا نجا م‌گیرد ومحتا ج نیست مگر دا ستان‌سرایی ها وشعر خوانی ها در مجا معی که شیوه یی از فن نما یش ر ا دارد .

بقیه در صفحه ۵۲

ترجمه دکتور میر غلام‌جیلانی‌فرهمند

دام بهتر برای اخذ انرژی

حل پرابلم جهانی انرژی‌درانکشاف تکنا لوژی‌که بتوان آنرا بصورت مکلفی واقتصادی ذخیـره کنـد نهفته است

وقتی در باره انرژی فکر میکنیم،ما- درین جهان مقدار کافـی انـرژی بدسترس داریم. آفتاب هرسه روز- یکبار تمام کره زمین را باانـرژی مساوی به مواد سوخت معدنی‌غسل میدهد.هرروزمدوجذربحری وجریا- نات بحری باقوه‌خارق‌العاده‌عمل‌میکند هروز منا بع انر ژی قابل استفاده را به پیما نه های‌متجاوز از احتیاج، در بادها، آبهای جاری، نموی اجسام و حرارت دا خلی زمین یافته میتوا نیم. پس چرا اینقدرتلاش برای تهیه انرژی است ؟ چرا باید مواد سوخت معدنی چون پترول ،گاز یاذغال سنگ دررفع احتیا جات مااینقدر ثقیل معلـوم- میشو ند ؟.

جواب سوا لات فـوق آنست که ماتا- هنوز طرق اقتصادی ومعینی‌راجهت تجمع، ذخیره نمودن واستعمال انرژی که طبیعت به فرا وا نی در دسترس ما گذا شته نیا فته ایم.

ما تلك خوب ووا قعی برای اخذ- انرژی به طریق که مواد سـوخت معدنی حرا رت آفتاب قدیم‌را گرفته وذخیره کرده ندا ریم .

طوریکه دیده میشود ذخیره کردن انر ژی کار آسا نی نیست .

جیك بو ت منیجـر پـلا ن - سیستم پیشرفته انر ژی دردسگاه- اکسون راپور میدهد که آنها برسر ذخیره انرژی کارمیکند، اومیگوید:

«مابه‌تخنیك‌های بهترذخیره‌انرژی ضرو رت خوا هیم داشت حتی اگر ما پترول وگاز کافی برای ده هزارسال دیگرنیز داشته‌باشیم بطورمثال‌برق که‌البته‌مفیدترین نوع انرژی‌در جهان است ثابت میسا زدکه مربوط بودن به‌دوران جنریتر خاصتاً مشکل‌است بو ت میگو ید ، «تا و قتیکـه ما متود های بهتر ذخیره انرژی را- بیا بیم، برق قیمت وقیمت ترخوا- هد شد ».

علت آنرا طوریکه بوت اشاره‌میکند بزرگ است. مفاد باید مو جب بلند- بردن قدرت جزیتری درجهت رفع‌اوج احتیاج شود، اما تقا ضا برای برق بسیار مختلف است. درساعت ٤بجه بعد از ظهر وقتیکه مرا کز تجار تی وفا بریکه هافعال هستند وفا میل ها غذای شب را تهیه میدارند، احتیاج‌به برق به‌اوج خود نزدیك میشود. اما ٢بجه‌ای نیم شب وقتیکه همه مردم- بخواب عمیق فرورفته اند تقا ضابرای برق برابر به نصف تقاضا درروز میر سد. همچنان تقا ضا به برق‌دو- ران فعلی را طی میکند .

بالفرض‌دسگاه برق جزیترها روز شب بکار اندا خته میشود ،انرژی مصرف نشده شب ذخیره میگردد و درروز جهت رفع تقا ضا آنرا رها میسازد یعنی بمصرف میرساند لذابه‌ظر فیت جزیتری کم احتیاج خوا هد داشت ومصارف سر مایه گذاری نزول میکند وعملیه تکافوی بلندتر خواهد بـود تمام اینها مفاد اقتصادی اند کـه برق را بقیمت نا ز ل تو لیـد - خوا هد نمود .

قابل تعجب است که علاقه مندی‌به تحقیقات ذخیره انر ژی در امریکا به سرعت توجه جدی را در صنایع انرژی برق ودیگـر صنا یـع انـرژی- جلب کرده است .در حال حاضراگرچه علم ذخیره انرژی به سطح ابتدا یی با قیما نده است. باآنهم برای بهره برداری کم با مناظر منا سب ذخیره برق تو سط «پمپ کردن ذخیره آب» عملیه ثابت است. این سیستم ایجاب اعماریك مخزن بزرگ آبرا در بالای تپه‌ودیگرمخزن‌را دروسطه‌تپه‌مینماید درشب وقتیکه قدرت‌جنریتری‌اضافی اجازه مید هد، پمپ ها آبرا ازمخزن پائین به مخزن بالا پمپ مینما یند .

در اثنای روز وقتیکه تقا ضا زیاد میشود برای استفاده در وازه های بند را باز میکنند. آب از طریق یك تور بین آبی جریان میکندکه‌جنریتر برقی را اجازه تولید برق مید هد.این یك متود سا ده است اماکار مید هد سیستم های که فعلاً مستعمل اند

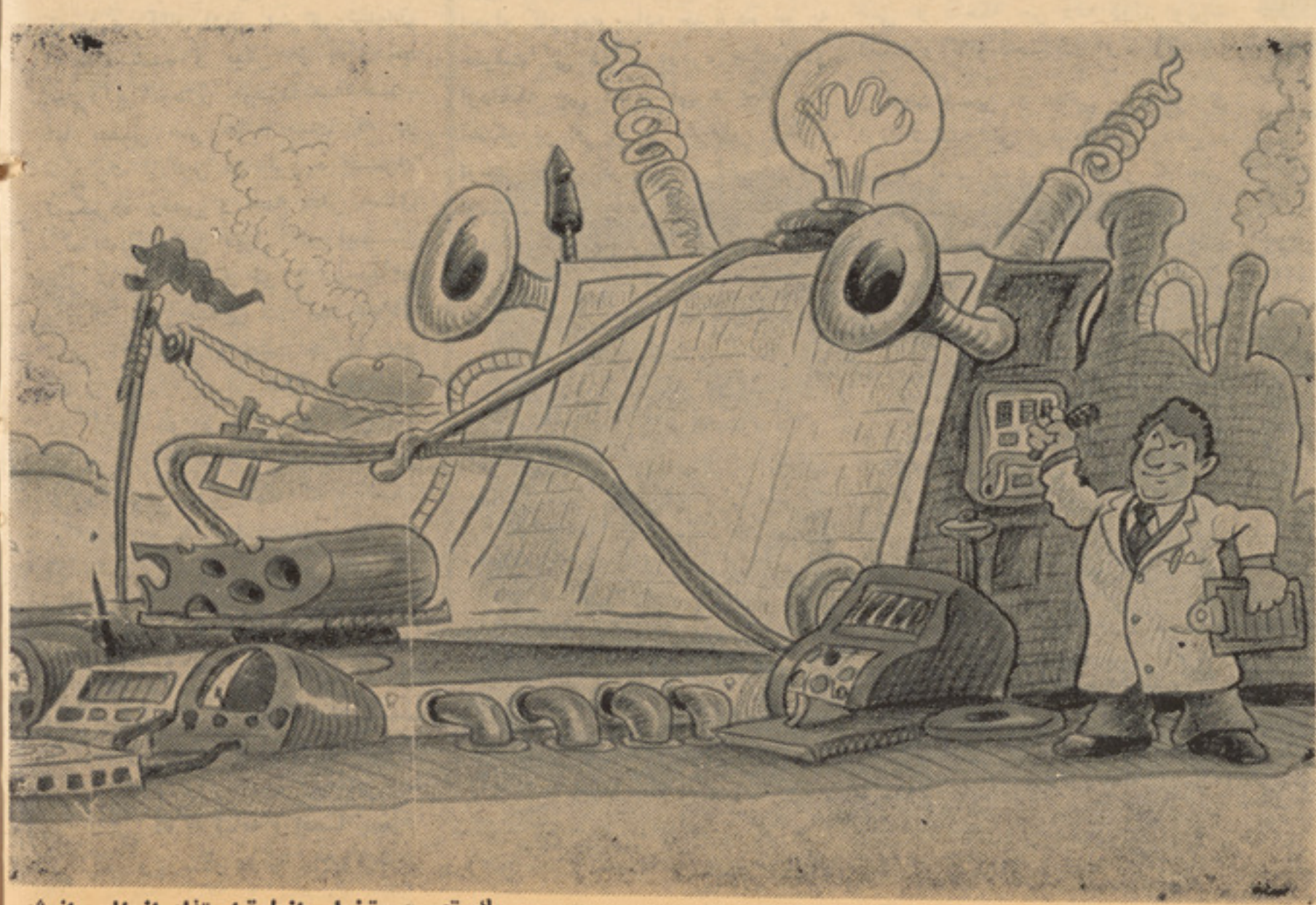

یك تصویر تخیلی ازطرق‌استفاده‌ازمنابع انرژی

ژوندون

قدرت آنها از چند میگا وات گرفته تا ۲۰۰۰ میگا وات میر سد. در انواع مخازن آب بهره بر داری درمو قع اوج یا در مو قع نیم شب تجربه شده نوع که هوارابه مغاره هامی فشارد یادر زیرزمین در موقع تشکل احجار تیل یاگاز را ذخیره کرده است در موا قع اوج تقا ضایی برق دروز هوایی فشار داده شده آزاد میشود واز بین یك نور بین گذشته جنریتری را دور میدهد.

همچنان تاریخ هردوی این مفا هیم به سا لهای ۱۹٤۰ میرسد. لبته این متودها دارای نوقص اند. هرکدام «محل خاص» دارد به این معنی که محدو دیت های جغرافیایی توپوگرافیکی موجود است بطور مثال یك ذخیره یامخزن باید ار تفاع معین داشته باشد ودرنزدیکی آن مو جردیت قله تپه ضروری است. همچنین محیط شنا سان با بو جود آو ر دن مخازن بر قله تپه که ممکن از نظر ایکالوژیکی وزیبا شنا سی مهم با شد مخا لف اند. همسا یگان درین منطقه تشویش دارند که شا ید چیزی ذخیره آب راسو راخ نموده وتولیدسیل نماید. بعد تررا بور شعبه تحقیقات انرژی اداره انکشافی امریکا اشاره میکند وقتی کسی از استعمال پترول یاگاز استخرا جی تذکر میداد یك خطر اتش گیری یا انفلاق احساس میشد چرا که ذخیره هواتحت فشار وجود دارد.

یك پیشنهاد که معمو لا تحت مطا لعه است ذخیره نمودن انرژی حرا رتی ضروری برای تولید انرژی میبا شد. این متود در ابتداء برای بکار بردن در دستگاههای تولید قوه اتمی جهت ذخیره نمودن حرارت اضافی طرح شده بود. بابکار بردن آن، سود مندی سیستم تهیه بخار محصول معین علی الر غم تنوع در احتیاج به انرژی میتوا ند عمل کند.

در بهره بردا ری عادی، ریاکتور های اتمی، حرا رتی تولید میکنند که جهت تولید بخار بکار ر رفته وبواسطه بخار، تور بین بکار افتیده به جنریترها، رهنمایی میشود.

جهت برانگیختن تحقیقات درمورد ذخیره نمو دن حرا رت به طرق مختلف، شعبه تحقیقات انرژی و اداره انکشافی پیشنهاداتی رابرای مطالعات عمیق انجنیری درمورد متود ها ی استعما ل آ ب، تیل و نمك ذوب شده یا سنگ منحیث معیار ذخیره تقدیم کرد.

را برت کا هن یك محقق ساینس عقیده دارد که این نوع متود ها در سال ۱۹۸۱ جنبه عملی بخود گرفته وقا بل دسترس میشود.

مطا بق به نظر رو برت کا هن وقتی ما از قبول شرا یط جغرا فیائی وایکا لو ژیکی پمپ کردن آب ازنقاط بلند جهت رفع تقاضا های تغییر پذیر گریزان میباشیم در آنصورت ذخیره کردن انر ژی حرا تی بیشتر دلچسپ میشود. در حا لیکه محققین لابرا توار لاس اله مو س ومحققین یونورستی و سکانسن درجستجوی طرق ذخیره کردن انرژی برقی دریك ساحه مقناطیس بزرگ فوق العاده سرداند.

فر ضا یك حلقه بزرگ سیم مسی را به دو ریك هسته‌ای کلان آهن‌می پیچا نیم تا از آن یك الکترو مگنیت بزرگ بدست آریم. و دریك مغارهٔ زیر زمینی که توسط احجارسخت وهوای بسیارسرد به حرارت تقریباً برابربه حرارت مایع هیلیوم احاطه شده باشد پنهان میشود د ستگاه برق کامل را در حلقه انتقال داده یك ساحه مقنا طیسی برقی‌را بوجود می آرد جریان برق درین ساحه تحت مقاو مت برقی بسیار پائین دوران خوا هد کرد تا وقتیکه دستگاه آنرا دوباره احیاکندتاتقاضا را دراوج آن مرفوع سازد.

چندین گروپ بکار بردن ذخیره انرژی مگنیتیک را درسیستم های برقی بابوجود آوردن مودلهای کوچك لابرا توار های قابل ذخیره مقا دیر کو چك برق تحقیق میکنند اما این مفکوره دریك مرحله‌ای بسیار ابتدائی انکشاف قرار دارد.

هایدروجن یکی از عناصرآب‌بوده وبواسطه تجزیه برقی آب در عملیهٔ بنام‌الکترو لایز بدست‌آید.

هایدروجن آزادشده میتوا نـد منحیث یك گاز یا مایع در حرارت تحت صفر ذخیره شود. به ا ین اشکال میتوا ن آنرا ذخیره کرد یابه جای دیگر انتقال داد.

هایدرو جن یك ماده سو خت ایدیالی وبدون آلودگی میتواند منحیث ماده سو خت برای استفاده در بایلرها ،و سایل نقلیه‌یا حتی برای گرم‌کردن خا نه بکار رود.

اما تجزیه برقی یك عملیه‌ناکافی بوده‌در رقابت بادیگر متودهای کم قیمت ذخیره برق قیمت تمام می شود.

سا ینتست ها در «لابرا توار مای بوك ها ون» بصورت دوامدار کوشش دارد تا برای پرا بلم ها فایق آیند.

جای معمول ذخیره برق، بطری است که تقدیم کننده سیستم‌های ذخیره انرژی درآینده خوا هد بود.

بطری های قا بل چارج یادارای تیزاب سرب وسیعاً درمو ترهابکار میرود.

دیگر موارد استعمال این بطری ها در مو ترهای‌ترك، وسا یل مخابراتی وسیستم های کنترول میبا شند چون بطری های تیزاب سرب در قسمت ذخیره نمودن قوه برق دراوج، کمك کمتر میر ساند آنهابسیار گران تمام میشوند و تکنا لوژی بطری بصورت غیر قا بل حل، با قی میما ند. مطابق به نظربوت‌تا ۲۰ سال‌دیگر بطری‌های ازمواد کم قیمت سا خته‌خوا هد شد که‌توان آشکار کردن چارج الکتریکی وقبول تکرار چارج دوباره را دارا خوا هد بود او اظهار میکند: «رفع‌این ضرورت هاوقت وپول بکار خواهد داشت».

یك محقق ساینس بنام‌داکتر هاملن در جستجوی بوجود آوردن بطری ها یی است که توان چارج دو باره (ضد مرا تبه بیشتر) را داشته باشد بدون آنکه فا سد شود. برای مواجه شدن بااین‌خصو صیات‌تیم‌تحقیقاتی داکتر هاملن در لندین نیو جرسی معتقداند که بالاخره بعضی‌ازجوابها یی‌رادر مورد استعمال لیتیوم‌منحیث یك ریالتانت پیدا کرده اند بطورمثال بطری فلز لیستیوم میتواند کوچکترو سبکتر نسبت به بطری های تیزاب سرب ساخته‌شود.

یك بطری لیتیوم ۱۰۰میگاوات سا عت فقط ۱۳۰۰۰ فت مربع جای‌را اشغال میکند به مقایسه با بطری ۵۰۰۰۰ فت مربع تیزاب سرب باعین ظرفیت ذخیره وی وتوان خروج برقی میبا شد.

عین بطری ازسیستم‌لیتیوم ۹۰۰ تن وزن خوا هد داشت در حا لیکه از سیستم تیزاب، سرب..۳،۵ تن‌وزن دارد.

بطری های لیتیوم فعلاً بصورت تجارتی قابل دسترس کو چك وغیرقابل چارج دوباره میباشد. استعمال آنها محدود به‌در خوا ستهای مخصوص چون بطری پیما یش صنر بان قلب وغیره میباشد. اما سا ینتست‌ها بطری های اختراع کرده اند که‌نسبت به بطری های تیزاب سرب چهارمرتبه انر ژی بیشتر دارد و برای یك موتر برقی باندازه کافی بز ر گ است.

داکتر ها ملن احساس میکند که برای رسیدن به مو فقییت تقریباًپنج سال دگیر ضروراست، ماچنین در تکنا لو ژی بطری، موتر برقی قسمتی ازجواب به‌سوال جذب‌قدرت‌جنریتری راتشکیل میدهد که‌امروز میخواهند بکار برند مو تر دانها بطری های‌موتر برقی خودرا برای استعمال درائنای روز دیگر درساعت‌اوج برق درشب دوباره خارج‌میکنند بطری‌های‌بهتریك

بقیه در صفحه ۵۳

نوروز و میله‌های بهاری

شمس الدین : ظریف صدیقی

بر خیز که میرود ز مستان
بکشای در سرای بستان
برخیز که باد صبح نو روز
در باغچه میکند گل افشان
خاموشی بلبلان مشتاق
در موسم گل ندارد امکان
بوی گل با مداد نو روز
و آواز خوشی هزار دستان

* * *

نوروز ر ااین یادگاردیرینه‌تمدن با شکوه آریاییان ، مظهر جا و دا نگی مردم ما و نشانه ی بزرگی ازیگانگی ملتی است که باوجود مرور حواد ث گوناگون ،در طی سده های گذشته از آنسو ی هزاره ها ، هو یت ملی‌و فرهنگی خویش را، زنده نگهدا شته است ،بذیرا میشویم ، کمتر ملتی در جهان برآشوب ما چنین جشنی و فرخنده روز ی دارد که دران همه گروه ها وطبقات وتوده های و سیع مردم ، در برگزار ی آن همد ل وهم فکر باشند از عهد جمشید(یما) نخستین شاه پیشدادی تا امروز ، اولین روز بهار ، بعنوا ن روزشادی وسرور همگانی باشکوه و جلال‌هرچه تمامتر ،جشن گرفته شده است . نوروز براستی بعنوان یك سنت فرهنگ اصیل وپر غنای‌انسانی‌ما. کشور مارا از یکسو به تاریخ کهن واز سو ی دیگر به آیندهٔ درخشا ن پیوند میدهد نو روز یگا نه و تنها جشن سال نو در سراسر جها ن است که به مفهوم واقعی کلمه یك روز نو بشمار میرود ، پس اززمستان وسر مای گزنده ، بار دیگر بهاردل انگیز ، به چهره زندگی سر سبزی ونشاط می بخشد و در دلهاواندیشه ها، انگیزه های نوبران تلاش وسا- زندگی پدید می آورد .

چه لذتی بالاتر برای ما که فرهنگ پر شکو هی دار یم ،ازینکه بیا ندیشیم چنین روز فر خند ه‌یی هزاران سال پیش جشن گر فته‌می شده واینك پس از سالها ی زیادی مابعنوان پاسداران فر هنگ‌وهویت این میهن آنرا گرامی میداریم .

نوروز در فرهنگ و فو لکلور ما ریشه های عمیق وپیو ند ناگسستنی دارد . یکا یك آئین ها ومرا سم آن در طو ل قرن ها ،سینه به‌سینه ونسل به نسل پاسدار ی شده تا بمارسیده است‌و همچنون‌زنجیری استوار ، رابطهٔ مارا با یکدیگر و با نیاکان پر افتخار ما حفظ میکند ،پس بجاست که بعضی ازین سنن‌و میله هارا به خاطر آوریم واز گوشه‌وکنار کشور تجدید دیدار نماییم .

مهمتر ین میله ها ی که از نوروز آغاز می یابد وتا شکوفه بارا ن شدن بهارا دا مه دارد عبار تست از، میله نوروز ، میله جبه،میله‌گل- سرخ،میله‌قلبه‌کشی،میله‌نهالشانی،میله چارشنبه سوری ، میله ارغنوا ن ، وغیره‌که هر کدام از ین میله ها در نقاط مختلف صورت خاصی بخود دارد :

در کابل نوروز از قرنها به این طرف باشکوه بسیار ، تجلیل میشده است. میله های عمدهٔ کابل شا مل میلهٔ جبه ،میلهٔ سخی ، میله‌نها ل شانی ، میله مندو ی و میله شهیدمی باشد

میله جبه در گذشته در دامنه‌علی آباد تجلیل میشد درین میله هزاران مردوطفل جمع میشدند وتا شا م‌به پایکو بی ونشا ط نوروز رابذیرامی شدند .

میله سخی ، امروز بجا ی میلهٔ جبه ،میله سخی برگزار میشود ، درین میله هزاران زن و مردبادلهای آرزو مند به دامنهٔ سخی در جمال مینه گرد می آیند وبه‌امید سعادت وخوشبختی ،علم سخی رابا غر یو و شادمانی می افرازند .

میلهٔ نهالشانی نیز یکی از میله های نوروزی است. درین روز هزاران زن ومرد وکودك در دا منه کوتل خیر خانه جمع میشوندوضمن مراسم باشکو هی نوروز را تجلیل مینمایند ،درین میله انوا ع بازیها چون سوازی جر خ فلك ، مسابقات دهقانی ، بیل بازی ، مر غ جنگی وتخم بازی صور ت میگیرد .

درین میله که همراه با جشن دهقانی صور ت میگیرد به کشاورزان ومالدارانی‌که بهترین گاو، گوسفند وحیوا ن ا هلی رابر ور ده باشند جوایز تشویقی توزیع میگردد .

یکی دیگر از رسوم این میله نهالشانی است ، هد ف از نها ل شانی‌وکاشتن درخت که از هزارا ن سال به اینطر ف به‌ما رسیده ایجاد فضا ی سبز و آب وهوا ی‌گوارا است.

میله مندوی هم به عنوا ن‌هدیهٔ جهت ووفور نعمت صورت میگیرد این میله درمیان هلهله وشادی‌بیشه وران و فروشندگان‌مواد از ترا قی در مندو ی کابل صور ت میگیر د. درین میله توغ مخصو ص‌برافراشته میشود.

میله شهید در وا قع میله زنانه است ، هزاران‌زن به مقصدمیله‌در زیارت‌شهید واقع‌شاه‌شهید گردمی‌آیند ونخستین روز بهار رابه شادما نی سپری مینما یند .

علاوه بران دهقانان در ولسوا لی هاوروستا ها گرد می آیند وبشاد مانی، بیل بازی و مسابقات‌ورزشی می‌بردازند . دهقانان گاو ها را رنگ میکنند، شاخهای‌شان‌راچرب می نما یند ، یو غ واسپار را می‌آرایند وبه مسا بقا ت ونما یشا ت شور انگیز می بردازند .

مرد م کابل شب نورو ز حتی- الامکان سبزی جلو می برند ، از مراسم دیگر بختن سمنك ،ترکرد ن هفت میوه ، رنگ کردن تخم مر غ است ، بهترین مصرو فیت زنا ن کاز خوردن توسط ریسما ن هایست که بدرختان می‌بندند .

مردم کابل عقیده دارند که شب نوروز یاشب بعد ی باید بارا ن ببارد ومیگویند بی‌بی نوروز ی‌بعد ازخانه تکانی سر خودرا می شوید وعقیده دارند که ، کمبیرك از کار درآب می افتد .

یکی‌از رسوم کابل در مسا جد بوده ، آخند ، شب نوروز ، یك ورق کاغذ رامی آراست ودر میان آن ،این بیت فولکلور یك را می نوشت :

نوروز نو بهار است
گلها میا ن خار است
بچه بکرد مکتب
ملا رازر بکار است

این کاغذ را نو روز ی میگفتند: وقتی کاغذ بخانه میرسید او لیا ی شاگر دان بفرا خور حال برای‌ملا پول میفر ستادند

در غزنی نیز مردم‌به اطرا ف روضه ، به زیار ت ها می‌شتا بند، از جملهٔ بازیها و مسابقا ت دلچسپ میلهٔ نوروز ی در غزنی یکی هم نیزه زنی است . تخم جنگی بشکل قطار از جمله عنعنا ت طر ف پسند آن مردم است ،بیشتر مردم لبا س‌نو می پو شند. شب نوروز غذای‌خوب میخورند . آنانکه توانا یی دار ند سر سفرهٔ شان را با هفت قسم سالن مزین مینما یند میکو شند تا روز نوروز رابخو شی‌وخوشحالی سپری کنند . تر کردهٔ هفت میوه بهترین نوشابه روز اول بهار است که بدوستان وعزیزان پیشکش می شود.

مزار شریف وسمت شما ل : بزرگترین وشکو همند تر ین میله مردم صفحا ت شمال میلهٔ گل سرخ است. هزاران زن ومرد آرزو مند از سراسر مناطق ومحلات به شهر مزار شریف سرازیر میگردندتاروز اول‌بهار در برافراشتن جنده‌مبارك حضرت شاه ولایتما ب شر کت نمایند . این اجتما ع عظیم از توده های وسیع مردم نمایانگر احساسات پرشور شان نسبت به بزرگداشت این جشن ملی وباستانی است پس

از برافراشته شد ن علم مبار ك ، مردم به دشت شادیان میرو ند تا از مسابقه پرشکوه وبر هیجان بز- کشی بروی گلها ی شقایق سر خ دیدار نمایند .

شهر مزار شریف بدین مناسبت آذیـــن میگرد د، هنر نمایی هـــا باموسیقی وساز های محلی طنـین خاصی رادر فضا ی شهر مـــزار شریف ایجاد مینما ید .

بعد از میلهٔ نوروز در شهر مزار نوبت به برافراشتن جندهٔ امـام- صاحب در قندوز میرسد . در هر شهر وروستا جشن های دهقا نی بفرا خور حال واحوا ل آن منطقـــه برپا میگردد .

در هرات که کانون نگهـدار ی سنت های نوروز ی است ، مـیلهٔ بهار در باشکوه‌ترین وباعظمت‌ترین تجلیات خود تجلیل میگردد .

میله های هرا ت در هر جمعه‌پس از چله خورد در دا منه تخت صفر صور ت میگیرد . چهار شنبه آخر سال بامراسم آتش باز ی ،خیززدن از آتش ، کوزه شکنی آغاز می یابد میله باشکوه نوروز ، در دامن‌خیابان وتخت صفر صور ت میگیرد ، درین میله، نمایشا ت اتن ،پهلوا نی ، کشتی گیر ی ، نشان زنی ، تخـم جنگی ، قوچ جنگی ، و مسا بقا ت گاو پروری ، گوسفند داری و غیره صور ت میگیرد. هنگام تحو یـــل سال مراسم هفت سین که یك‌سنت بسیار دیرینه است روی‌دسترخوان قرار میگیرد ،آب وآئینه هم کـنار سفره گذاشته میشود تالحظهٔ‌تحویل سال رااحساس نما یند . نگاه‌کردن درآب وآئینه خوشبختی و سعاد ت به‌ارمغان میاورد . در هرا ت روز نوروز بیشترمردم از خانه می‌برایند وبرای لگد کوبی سبزه ها عا زم صحرا ها میگردند ، گره زدن‌سبزه برای جوانان وعده های طلایی رادر بر ارند ، در هرا ت روز نـوروز مردم از پیرو جوان لباس ها ی نو می پوشند خوردن هفت میـــوه، حلوای ساوان از جوانه های گند م (سوهان‌گند می) وسمنـــك جز ء عنعنات کهن وپسندیده مـــرد م و خانواده ها بشمار میرود .

آهنگ پر شور ملا محمد جا ن، در بیشتر خانواده ها بانوا ی‌دف و دایره نواخته وخوانده می شود ،در نوروز هوا ی بهار بانسیم دل‌انگیز شور وشو ق زندگی تازه را نو ید میدهد . تخم بازی از جملهٔ مسابقات مورد نظر همگان است .

خوردن ماهی که با آرد پخته می شود از غذا های خوش طعم نوروزی است.

میله بعد ی نوروز میلهٔ چارشنبه اول سال است که‌دردشت‌ابوالولید صورت میگیرد ، شاید درین روز هیچ خانوادهٔ نباشد که دران‌شرکت نورزد . علاوه بر مسابقا ت نوروزی شکو همند ترین منظره جهر کردن صوفیان صافدل در کنار زیـار ت ابوالو لید است ، این صحنه آدم‌را بیاد رقص درویشا ن و صو فیا ن مولانا در قونیه می اندازد . صد ها صوفی از همه نقا ط هرا ت گرد می آیندتا بهار را الله گویان ویا هویا منهو برز با ن تجلیل نمایند .

چکامه بهار

وه چه مقبول و خوش آیند بودنام بهار
خاصه گل‌های دلاویز و ترانـدام بـها ر
روز نوروز برد صرفه بسی ا زشب قدر
خوشترازصبحگهٔ عید بود شام بهـــا ر
بس در اطراف چمن ر یخته‌لولوی سفید
ابرتردامن و فیاض و سیه فام بهـار
باد از پر دهٔ گل بوی خوش‌آردبه مشام
آب سرریزه کند از شکرین جام بهار
جنبش ا نداخته مر غان مسا فردردشت
قمری و فاخته کوکو ز ده بر بام بهـــا ر
به تکا پوی در افتاده غـز ا ل سر مست
که کندچنبر گردن ر سن دا م بهـا ر
گریه برابر نما یـد ز تحـــیرنر گس
خنده‌برپسته زند چشمك با دام بهـــار
روح را پرتو این فصل کنـدتازه و تر
ز ندگی‌درهمه دل ها د هد ا لهام بهـــار
باغ و صحرا شده از جـــو ش‌طراوت لبریز
بهـرگلگشت شتابید در ا یام بهـــار
آمد از طرف چمن قاصد چـالاك‌نسیم
تارساند بـدل غمزده پیغام بهـار
دوستان فصل گل و موسم‌عشق‌است و سرود
برگ‌عیشی بفر ستید به‌هنگام بهار
چه سعادت اثری هست وچه‌فرخ‌روزی
ازدل وجان بفزا یید د ر ا کرام بها ر

نوشخندها
نیشخند هایی
باهنرمندان

بقیه صفحه ۹

تیاتر اطفال در کابل ودر چو کات افغان ننداری به کمك فنی کشو ر دوست اتحاد شوروی عملا به وجود می‌آید واز آن هم مهمتراینکه‌کشور ما به عضویت تیاتر بین ا لمللی اطفال نیز پذیرفته شد .

میگویم : مبارك است امامشکلات دیگر را چگونه حل میکنی ، مشکل نداشتن سالون ، مشکل بود جه ، مشکل و سایل فنی و مشکل‌کمبود پرسونل حرفوی و ...

میگوید : بنویس !

چی را بنویسم ؟

جراب‌میدهد : الله گفتم بیردی اش را هم بگو یم. قضیه از این قرار است که یك میلیون روبل کمك به افغان ننداری منظور شد تا سالون کابل ننداری در استندرد جهانی‌ترمیم وبازسازی گردد هم چنین معادل پنج‌هزارروبل دیگر هم و سایل نور ا ندا ز ی ، مکیاژ و چیز های د یگری که عقل تو از فهم آن کو تاه ا ست کمك می‌شود در باره سالون تازه‌نمایشی هم که گفتی تقریبا مادل‌ده میلیون روبل از بود جه انکشافی دو لت در پلان پنج ساله انکشافی که تا کنون در پرو ژه های د یگر به مصرف نرسیده ا ست منظورشده تایك سالون مجلل و مدرن تیا تر به سا ختمان گرفته شود که جا ی آن یا محل گمرك سابق خواهدبود ویامقابل خا نه دو ستی شوروی .

تا یادم نرفته در مورد تر بیه پرسونل هم بگویم که سفرم‌نتایج نیکی داشت که از آن جمله بموجب یك قرار دادی که ا مضاء کردم دولت دو ست شوروی ٤٥ نفر از جوانان افغان را برای مدت‌پنجسال در رشته سرکس تر بیه میکند ...

میگویم : خوب است به شرط آنکه خودت هم بختت را بیازمایی... گپم را قطع میکند که پارا ز یت پخش نکن واین را هم بنو یس که سی نفر د یگر برای مدت شش سال برای هنر اکت و تمثیل زیر تربیه گرفته می شوند و درساحات تخنیکی نیز علاوه از اینکه بورس های تحصیلی فراوانی را در همین سفر و عده گرفته ام این مو ضوع هم فیصله شد که تعدادی ا ز متخصصان شوروی در سال‌آینده عملا در امور تخنیکی افغان ننداری با ما همکاری کنند .

می‌پرسم: در این‌سفرباهنرمندان شوروی هم دیدار داشتی و یاقبولت نکردند.

میگوید : بی نمکی نکن که اعتصاب سخن ز دن میکنم ، و لی درجواب سوالت خلاصه کلام ا ین است که دریك مصاحبه رادیویی پیرامون مو قف هنر در کشور صحبتی داشتم ودر ملاقاتی باجمعی از درامه نو یس ها به خواهش‌من قبول شد که بعد ازاین‌نمایشنا مه های جالبی برای ما ارسال شودکه به همین زودی چند تا هم بدستم رسیده است باز می پرسم :

ـ بالاخر از و عده های د راز مدت که بگذریم در سال نو برای اطفال کشور چه نمایشی ها یی را آماده میکنی ؟

باز هم یکی از آن تك سرفه‌هایی را که رنگی از غرور دارد تحو یلم می‌دهد و میگوید :

ـ نمایشنامه « برفی گك وهفت جن» که‌تر جمه آن را ز یر کار دارم و در مدت کم آ ماده نما یش خواهد شد ، ضمنا پیشنها دا ت دیگری هم در جهت بهبود کیفی تیاتر در کشور به مقا مات مر بوط داده ام که خوشبختانه همه قبو ل شده و به همین اساس علاوه ا ز گشایش تیاتر ا طفال در سال‌آینده «۱۳٦۰» ا نسا مبل ر قص ها ی محلی افغانستان را نیز به ا جرا می آوریم .

می‌خواهم باز هم سوال دیگررا ارائه دهم که عصبی می شودومی‌گوید :

ـاز قدیم وندیم گفته اند به گدا یکی نده تا دو تا نخوا هد ، حالا د یگر ز حمت و مزا حمت را کم کن و بنده خدای د یگری‌رابرای شنیدن اراجیفت گیر بیاور که ازما دیگر حرفی هم نخوا هی شنید از شوخی گذشته با او خدا حافظی میکنم به این وعده که در آ ینده نزدیك باز هم او گوینده پر گوی باشد و من شنونده پر حو صله .

زلمی غوث را من هر و خت می‌بینم نمی دانم چرا آ تش ز یر خاکستر مانده به یادم می آید و تداعی می گردد ، این‌ج وانمرگ‌که تابه‌ژوندون همکاری داشت از حجب وحیا وکم گویی اش همه ، تنگ آمده‌بودیم حالا به ما شین سخن پراگنی بدل شده که یك مرض‌علاج ناپذیری دارد وآن هم گپ زد ن زیاد و شنیدن کم است ، خدا جورش کند که جوان ا ست و جوان را آرزو هاست ، د یروزهم تا اورا دیدم و سلامی گفتم ناگهان آسیاب دهانش به کار افتاد و به اندازه دانه های سه خروار گندم گپ زد که‌کم مانده بود بیحال شوم‌وآنگاه که دانست مرا هم به حال شنونده رادیو و بیننده تلویزیون ا نداخته است نمکین لبخند بی مزه حرفوی خودرا به لب آورد و گفت: راستی توکجا و اینجا کجا راستی نظر ت در باره پروگرام رادیوصدای مردم چیست ؟

پروگرام مسابقه ذهنی از نظرتو چگونه اجرا می گردد ، نطاقی من چطوراست و ...؟

گفتم : عزیز رادیو صدای مردم خوب است اما تا ثیر ش‌کم،میگوید: بی انصاف تو همه مسایل را از پشت عینك سیاه می بینی و گرنه ملتفت میشدی که چه ا ستقبا ل گرمی ازاین پروگرام می‌شودچقدر نامه و تیلفون بما می رسد و همه اینها گواه آن است که مردم می‌توانند بخشی از مشکلات اجتماعی خودرا از طریق این پرو گر ا م حل کنند و ...

ـ برك بگیر و پر نگو برا در که اینجا نمایش « پاسخ چیست » نیست و حالا راست بگو که در انتخاب بهترین نطاق سال چقدر ضرر دیدی و خرج کردی ؟

برای او لین بار تعجب را د ر سیمایش می‌خوانم و لکنت ز با نش را احساس میکنم ، می پرسد ، خراجی، خر ج برای چه منظور؟

میگویم : آخر شایعات سرچوك وپائین چوك این است که گویاعدهٔ از نطاق ها و ممثلان و پرودیو سر ها خود به و سیله دو ستان خود والبته به مصرف شخصی نامه های بیشمار پست می کنند که بلی‌فلان پرودیوسر ، نبوغ هنری داردوفلان خواننده آواز طلایی و فلان نطاق جامع الکمالات عصر است واز ا ین قبیل که امیدوارم تو از این بازی سرگر مکن ونان وآب داردعقبنمانده باشی که بر گزیده ها را جوا یز فراوان است و ...

میگوید : به سر شیرین تو که چنین نیست و شایعه را شا یعه سازان پخش میکنند .

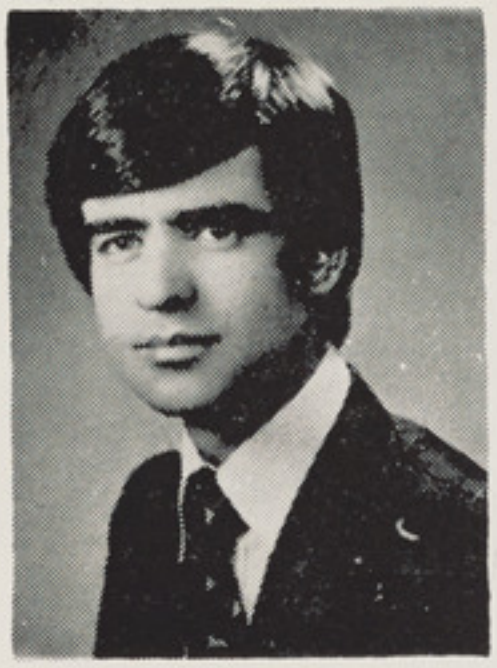

احمد غوث زلمی نطاق پرحرف

می‌پرسم : خوب برای سال نو چه تهیه دیده‌ای ؟ با خنده‌ای سی‌و دو عدد دندان سالم وکرم‌خورده‌اش را به نمایش می گذارد ومیگوید : یك دنیا مطلب در چند پرو گرام دیدنی و شنید نی تلویز یونی و رادیویی و جوایز فراوان برای برندگان و با خته گان و شو خی‌ها وبی مزه گی‌هایی که‌اگر ترا خنده ندهد اشك به چشمت خواهد آورد ، و از این ما نند فراوان‌بخش های دیگر ، و ...

میگویم دو تقاضا دارم ، یکی اینکه در شب سال به هر یك از بیننده های پرو گرام های خود دو تابلیت آسپرین و یك تا بلیت‌خواب آور مجانی تو زیع کنی تا خواب آرام داشته با شند و دیگر اینکه از تلویزیون تقاضا میکنم به‌خاطر رضای خدا و آرا می مردم به افتخار سال نو ترا جا یزهٔ د هد .

شوق آلود می پرسد :

ـ نیك است ، چه جایزه‌ای ؟

میگویم ، یکسال استراحت‌تمام وفارغ شدن از اجرای هر پروگرام رادیو تلویز یونی .

هردو می خندیم و از هم خدا حافظی می کنیم .

درشماره آینده این سلسله‌شوخی ها با هنر مندان ادامه خواهدیافت.

ناتمام

بقیه صفحه ۷

عایدملی درسال...

دولتی خصو صیت رهبری را بخود کسب مینماید و شاخص های‌پیش بینی شده انکشاف سکتورخصوصی به‌مثابه رهنما تبارز مینمایند.

هم چنان در پلان تدابیر مشخص در زمینه سیاست اقتصادی دولت که به انکشاف سکتور خصو صی مساعدت مینماید ، پیش بینی گردیده است .

بدین ترتیب پلان به مثابه‌سندی که رشد اقتصادی و اجتماعی کشور را تعیین مینماید در معرض اجرا قرار میدهد .

* تاکنون چند فیصد به صورت تخمینی پلان های شما در بخش های عمده پلا نگذاری در عمل پیاده شده و در سال اینده کدام قسمت ها از پلان های وضع شده در سکتور دولتی حق اولیت داده میشود ؟

** در اثر فعالیت های تخریبی و ترور یستی باند های ضد انقلابی که کار برخی از موسسات صنعتی قسماً به سکتکی مواجه شد و در فعالیت های ترا نسپورت دشواری هایی به وجود امد ، تحقق اجرای پرو در برخی از عرصه ها تا حدودی میسر نگردید ، استخراج ذغال سنگ ، نفت ، نمك و تولید محصولات ارتزاقی تا اندازه ای کاهش یافت .

اما علی الرغم ان در سال ۱۳۵۹ به مقایسه سال ۱۳۵۸ ـ افزایش تولید محصولات به میزان قابل ملاحظه ای تامین گردید .

استخراج گاز ۷ر۱٤ فیصد ، سمنت ۲ر۱ فیصد ، تکه باب ۹ر۷٦ فیصد ، آرد و گندم ۰ر۱ فیصد ، ادویه ۸ر٦ فیصد ، انرژی برق ، محصولات کا نکریتی و غیره افزایش یافت ، فعالیت کارخانجات جنکلك ، فابریکه خ نه سازی کابل پایپ لین گاز خواجه گو گردك و جر قدوق ، کود و برق مزار شریف ، استیشن برق آبی نغلو و یك سلسله مو سسات دیگر قناعت بخش بوده پلان تولیدی خویش را تحقق بخشیده اند .

* میتوانید به صورت نمونه صرف ارقامی را در زمینه افزایش تولید محصولات در ساحه زراعت یاد آوری کنید ؟

** بلی به صورت فشرده چند نمونه رادر اینجا ارائه میدارم ، افزایش تولید گندم ۳ر۳ فیصد ، برنج پنج فیصد جواری ۹ر٤ فیصد انکور هفت فیصد ، میوه شش فیصد قره قل ۲ر۱۲ فیصد ، پشم ۸ر۱ فیصد و شیر ۲ر۲ فیصد.

* شنیده میشود که در پلان رشد اقتصادی و اجتما عی جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان در سال ۱۳٦۰ توسعه زیاد سکتور دو لتی و مختلط پیش بینی شده است لطفا در این زمینه اندکی روشنی اندازید ؟

** درست است ، قبل از همه در این زمینه استخراج دغال ، تولید انرژی برق ، سمنت ، محصولات کانکریتی، پخته محلوج، تکه باب و شکر با سرعت بیشتر افزایش خواهد یافت ، ناگفته نباید گذاشت که حجم تولید محصولات چه در سکتور دولتی و چه در سکتور مختلط برای نخستین بار از حجم تولیدات موسسات سکتور خصوصی بیشتر بوده و ۷ر۵۱ فیصد مجموع تو لیدات صنعتی کشور را تشکیل میدهد و هم چنان پیش بینی‌گردیده است که احداث فارم های دولتی ادامه یابد .

در سال روان ازدیاد قابل ملاحظه موتر های بار بری به‌منظور تامین حمل و نقل اموال و قبل از همه مواد ارتزاقی و محرو قات پیش بینی گردیده است ، هم چنان حجم تجارت داخلی و خارجی سکتور دولتی افزایش خواهد یافت .

* در این صورت فکر نمیکنید که انکشاف سریع سکتور دولتی سکتور های خصوصی را متضرر سازد ؟

** خلاف نظر شما نه تنها انکشاف سکتور دولتی منافع سکتور خصوصی را صدمه نمیزند بلکه حکومت جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان به انکشاف سکتور خصوصی مساعدت نیز خواهد نمود تا به این وسیله تولید محصولات ازدیاد حاصل نماید و کار برای مردم مهیا گردد و کلیه ذ خا یر مورد استفاده قرار گیرد ، برای تامین هرچه بهتر و بیشتر این مامول حکومت جهت تقویه همکاری های لازم و تقویه سکتور خصوصی شورای مشورتی اقتصادی را که در آن نمایند گان سکتور خصوصی نیز شامل میباشند تاسیس نموده است .

* با تو جه به پایین بودن سطح سواد در کشور ، عوامل فقر اقتصادی ، عدم تامین شرایط صحی محیطی و ده ها پرابلم دیگر امراض ساری و غیر ساری در کشور ما موجب تلفا ت فراوان میگردد برای اینکه بتوان صحت را تعمیم بخشید و با الخصوص برای اینکه اساسات طب‌و قا یوی درروستا های کشور تطبیق گردد درمجموع پرابلم‌صحت‌چگونه‌میتواند حل گردد وچه‌طرح ها وپلانهای دراین ز مینه دردست اجرا است.

** بعد ازپیروزی‌انقلاب‌ثورو بخصوص مرحله نوین ان یك سلسله اقدامات به منظور بهبود وضع صحت عامه، توسعه خد ما ت طبی برای مردم ، گسترش کمکهای طبی رایگان ، تقویه طب وقایوی ، تامین نیاز مندی های کشور از لحاظ تامین ادویه مورد عمل قرار گرفت، دولت جمهوری د مو کراتیك افغا نستان توجه خاص به منظور از بین بردن امراض ساری مبذول میدارد ، کمك های طبی برای زنان با الخصوص هنگام ولادت توسعه خواهد یافت .

به این منظور در سال ۱۳٦۰ پیش بینی گردیده است که تعداد بستر در تمام شفا خانه های مرکز وولایات به اندازه ۹ر ٤۱ در صد افزایش یابد ، تعداد عمده مراکز صحی در جریان یکسال از یکصدو پنجاه و دو به دوصدو پنجاه ودو باب و تعداد مراکز فرعی از یکصد و چهار به دوصد و چهارده خواهد رسید که به صورت عموم این مراکز صحی در روستا ها تاسیس خواهندشد درمورد تر بیه پرسونل طبی نیز اقدامات زیادی روی‌دست گرفته شده است ، در طول‌یکسال تعداد دکتوران سی و یك فیصد و از نرس ها دو برابر افزایش خواهد یافت .

مصارف دولت در قسمت تهیه ادویه و مواد ارتزاقی برای مریضان ازدیاد یافته است .

لطفا دنباله این گفت و شنود جالب و خواندنی را در شماره‌آینده بخوانید .

البوم گویندگان رادیوتلویزیون

ذکیه کهزاد

احمدغوث زئی

ثریا

جان آقا الکوزی

حسین انوش

نجیب شفقیار

ماریا ضیا

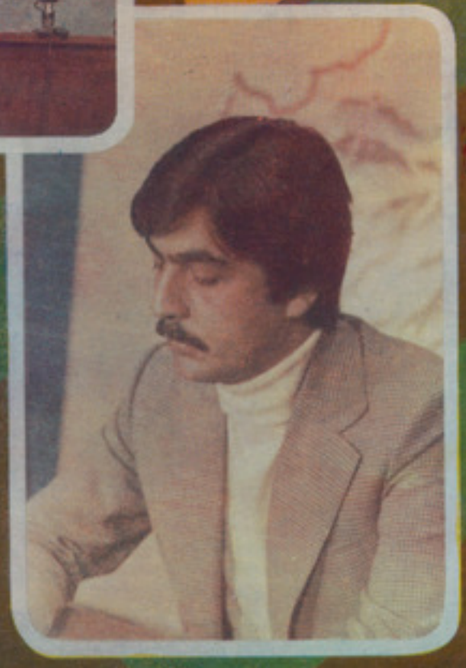

احمدشاه

زرغونه قهرمان

انجیلادیوس زن مبارز و قهرمان

نام وشهرت زن جسور دختر قهرمان و پر آوازه خلق امریکا در سالهای ۱۹۷۰ سراسر کره زمین را فرا گرفت .

فریاد های « انجیلا دیوس باید آزا د گر دد » همه روزه رساتر ا ز حنجره ها طنین انداز بود و حتی این فریاد ها د رسایر قاره ها نیز می پیچد .

دریکی از شبهای زمستان محافظ یکی از ز ندانهای شهر کالفور نیابقتل میرسد وبه‌جرم قتل آن‌سه نفرسیاه‌پوست انجیلامتهم‌می گرددبعدهااین سه‌نفربنام‌برادران هم زنجیر شهرت می یا بند

بعداً یك گروپ از جوانان سیاه پوست از جان گذشته دو تن‌از قضات را اسیر گرفته واعلان نمودند که محکمه باید حکم بی‌گناهی این سه تن را که وا قعیت‌مسلم است صادر کند .

بعد از زدو خورد های خونین یکی از جوا نان سیاه پوست‌وقاضی به‌قتل‌می‌رسند انجیلا دیوس ز ن مبارز و قهرما ن خلق امریکا گرچه در مسافرت بود مگر به جرم دست داشتن در حوادث قتل وسوء قصد متهم دانسته شد .

او که راه مبارزه بخاطر انسا نهای محروم،ستمد یده‌وتحقیر شده جا معه پر زرق و برق امریکا رابر گزیده است میگو ید ،راه ام راه واقعیت وسعادت انسا نهاست او همه عمر تحت تعقیب پو لیس قرار داشته ۲۱ ماه شکنجه های زندان ود خمه های‌هولناك‌رامتحمل شده است جر مش فقط داشتن وجدان پاکیزه،احساس بشردوستی و عدالت پسندی است . او که قلبش بخاطر آسایش انسانها می طپد میگوید این طریقه را برگزیده ام « زیرا من انسانم و کمونیست» قانون شکنان و پولیس در برابر خواست انسانی جها نیا ن عقب نشینی نمود وانجیلا د یوس ر ها گردید .

آزادی انجیلا دیوس از زندا ن بلا خره مبدل به موج نیرومند اعتراض و خشم خلقها ی امریکا و جهان علیه سیاست استعماری فر مانروا یا ن ایا لا ت متحده گردید انجیلادر روز رها یی اش اززندان چنین گفت :

فا میلم وکلا ی مدافع ، رفقاو همکارانم همه در خانه آفتابی نشسته بودیم آن لحظات پر ازشادی برای همیشه در خاطرم هك‌شده زیرا من‌مید انستم که چنان لحظات کوتاه وخیلی گرا می‌اند، راه مبارزه پیکار و جانباز ی راه پراز فراز و نشیب است که خطرات و دشواریها را با خود همراه دارد که به‌یقین مبارزه واقعی این راه ناهموار را طی می نماید .

انجیلا دیو یس در محله تیپیك رایستی ، بر مینگام ایالت جنو بی امریکا در سال۱۹٤٤ بدنیا آمد . او از همان کودکی استعداد شکر فی از خود نشا ن داد ودر سن پانزده سالکی موفق به دریافت بورسی جا معه لیبرال رهنما کاران گردید و به تحصیل خویش دریو نیو رستی براند یسکی ادامه داد . بعد تر در یو نیورستی های فرا نکفو رت ومیا می دررشته های ادبیات ،هنر های زیبا فلسفه‌اقتصاد سیاسی .. تحصیل نموده است .

انجیلا دیوس با بر گشت‌خویش به ایالات متحده امریکا به تدریس مضمو ن فلسفه در یو نیو رستی کالیفور نیا پر داخت درین جا از محبو بیت فراوا ن بر خور دار بود برای او لین‌بار ازتاریخ یو نیو رستی های امریکا چنین شخصیت مبارز وانقلابی سیاه پوست ظا هر گرد ید .

او همواره میگوید که من از واقعیت های تلخ ونا گوار جا معه امر یکا بخصو ص محله را یستی الفبای زندگی ومبارزه راآموخته ام

چه دشوار است که انسا نی را به جرم سیاه بودن تیر با را ن می کنند و چه مشکل است دید ن صحنه ایکه انسان به جرم طبقه و قشر پائین جا معه تحقیر واهانت شود . دیر یا زود حکم و جدان انسان را به جستجو ی راه نجا ت وا میدارد .

زندگی و پیکار انجیلادیویس عضو کمیته مرکزی حزب‌کمونیست امریکا مبارزه بر حق است و به غرض هموار نمودن راه سعادت زحمتکشان ،رنجبر ان جوامع بشری بخاطر فردای مسعود وپیروزمنددر تلاش است .

او در رأسی سا ز مانی قرار دارد که علیه را سیزم واختناق میرزمد . شبکه های این ساز ما ن در ٤۰ ایا لت امریکا فعال است .

انجیلاد یو یس ! راه تو پیروز وافتخار تو بزرگ است .

مبارزه بخاطر حقوق مشروع زنان

فدراسیون د مو کراتیك بین ـ المللی ز نان عالیترین ووسیع‌ترین فورم توحید و تشکل ز نان د ر مبارزه بخاطر دفاع از حقوق زنان، سعادت کودکان واستحکا م موا ضع صلح درگیتی‌ست .

فدراسیون د مو کراتیك بین ـ المللی ز نان سی و مین جشنوا ره سالروز تاسیس خودرا درشرایطی بر گزار نمود که نتایج ا قدا مات وتدابیر نیمه اول دهه زن جمع‌بندی گردید . این موضوع ا همیتش‌یکبار دیگر از جهت با اهمیت تر می‌گردد که سال جهانی زن به ابتکار فدرا ـ سیون از طرف ساز مان‌ملل‌برگزار شد و نقش فد راسیون و سازمان های ملی ز نان کشور های مختلف عضو فدراسیون، در تحقق اهداف دهه زن خیلی ارزنده بوده است .

اگر تاریخ مبارزات فد راسیون را ورق ز نیم یکبار دیگر معتقد خواهیم شد که همه فعالیت ها و عملکرد این ساز مان در جهت‌دفاع از منافع ز نان و کودکان و تا مین آینده صلح آ میز برای آنان بو ده است .

بتاریخ‌اول دسمبر ۱۹۴۵ـ۸۰۰ نماینده از ۴۱ کشور و قاره ها ی مختلف در پاریس جمع شده اولین کنگرس جهانی ز نان تد و یر گردید .

شرکت کنندگان گردهم آیی‌با شکوه ، عمدا تا ازسا زمانهایی‌نما ـ یندگی می کردند که در آتش‌شعله جنگ در مبارزه علیه فا شیزم هتلری بوجود آمد ه بودند.

دربین آ نان چهره های‌برجسته جنبش انتی فاشیستی ما دران خواهران و بیوه های قر بانیان جنگ ا مپریالیستی کسا نیکه دوستان ، نزدیکان و عزیزان‌خویش را از دست داده و هستی های ملی شان با پاشنه های جلا دا ن هتلری لگدمال گردیده بود شرکت ورزیده بودند. اشتراك کنند گان کنگرس دربرابر بشر یت تعهد سپردند که بخا طر تحکیم صلح پشتیبا نی از جنبش ر هایی بخش خلقها وتامین حقوق مساوی برای زنان وسعادت نسل های فردا به پیکار دا منه‌دار وخستگی ناپذیر د ست ز نند و از همه زنان جهان د عوت بعمل‌آورند تاجهت تحقق آر مان مقدس بسیج شوند و در آخرین جلسه کنگرس ایجاد یك ساز مان طراز نو ین، فدراسیون د مو کراتیك بین‌المللی زنان اعلام گردید. مصوبات‌کنگرس پاریس ،اصول ا ساسی فعالیتهای فدراسیون را تشکیل می دهد .

فدراسیون که به ابتکار سازمان های مترقی ز نان کشور های مختلف ایجاد شده بود به ا ثبات رسانید که مبارزه بخاطر تحکیم مواضع صلح آزادی ، د مو کراسی واستقلال ملی با پیکار بخاطرحل پرابلم های اجتماعی ز نان‌پیوند ناگسستنی دارد .

از همان بدو تاسیس فدراسیون بطوردوامدار نه تنها بخاطر تا مین حقوق مساوی برای زنان مبا ر ز ه می‌نماید بلکه بعد از تحلیل عمیق از و ضع ز نان و شرایط مشخص هرکشور پرو گرامهای عملی و کانکر یت درجهت تجهز و جلب پشتیبانی حلقه های ا جتما عی طرح ریزی میکند .

در طول حیات پر تپش خو یش فدراسیون د مو کراتیك‌بین‌المللی زنان توانسته است توده ها ی میلیونی زن را صرف‌نظرازوابستگی های نژادی ، لسانی ، ملیت، عقاید مذهبی و سیاسی در صفوف خویش بسیج سازد و در و جودآنان‌ایمان به فر دای صلح آ میز و عا د لانه را ایجاد نموده وز نا ن را کمك نمود تاجای خویش رادرجامعه دریافته و موقف خودرا در جا معه در جنبش خلقها بخاطر صلح دمو ـ کراسی و ترقی اجتماعی‌بازیابند فدراسیون د مو کراتیك بین‌المللی زنان مبارزه بخاطر د فاع از صلح را بمثابه یکی از اهداف عمد ۀ خویش شمرده و بطور خستگی ـ ناپذیر علیه مسا بقات تسلیحا تی بی‌امان رزمیده است . فد راسیون در ساز مان دادن کمپاین‌های‌وسیع بمنظور د فاع از صلح سهم فعا ل داشته و یکی از مبتکران تد و یر اولین کنگره هوا داران صلح د ر سال ۱۹۴۹ بحساب می‌رودوهمواره درین جنبش بطور فعا لانه شرکت ورزیده است . به منظور تو حید وتشکل هر چه بیشتر توده های وسیع زنان در مبارزه بخاطر جلو ـ گیری از بروز جنگ اتمی نه تنها فدراسیون در جنبش خلقها شرکت می‌نماید بلکه بطور ا کتیف‌درجهت دفاع ازصلح وخلع‌سلاح‌پیشنهادات خلاقانه وابتکارات ارزشمند راارائه نموده که همه‌این‌اقدا مات‌انعکاسات وسیعی در عرصه بین المللی‌داشته است .

فکتور تعیین کننده در تو حید وتشکل صفوف ز نان‌تدویرسیمینار بین‌المللی‌در سال۱۹۷۵منعقده‌مقر سازمان ملل‌متحد تحت شعار(صفوف فشرده زنان در مبارزه بخاطرصلح، و در سا ل ۱۹۷۶ در و یا نا زنان در مبارزه ((بخاطر خلع سلاح)) محسوب می گردد .

سازمانهای ملی عضو فدراسیون باسازمان دادن مارش ها تظا هرات اعزام نمایندگان به پارلمان ها و مقا مات دو لت های کشور ها ی مختلف و در خوا ست‌متوقف‌ساختن تولید سلاح ذروی و نیو ترو نی را نمودند .

فرستا دگان فد را سیون در گردهم‌آیی بین‌المللی سال۱۹۷۸ در امستر دام شر کت ورزیده‌وفریاد میلیون ها زن و میلیون ها مادررا مبنی بر منع تو لید بمب های نیو ترونی به گوش جها نیان رسانیدند .

به ابتکار فد راسیون سیمینارها وملاقاتهای متعدد ز نان قاره اروپا در ارتباط با مسایل خلع سلا ح ومنع تولید سلاح نیو ترو نیك‌دایر گردیده است (کو پنها گن ۱۹۷۹ ودر سال ۱۹۸۰) ضمن ا شتراك دراجلاس ویژه اسا مبله ساز ما ن ملل ر ئیس هیات نما یند گی فدراسیون د مو کراتیك بین المللی زنان والنتینا تریشکوا ا و لین زن فضا نورد جهان از عقب تر یبون با قاطعیت اراده توده های میلیونی زن‌را در مبارزه بخاطر خلع سلاح به دنیا اعلام داشت .

درسال ۱۹۷۹ کنفرانس جها نی تحت عنوان ((بخاطر آ ینده تابناك وسعادتمند همه کودکان سیاره ما)) به ابتکار فد راسیون انعقاد یافت. اقدا مات بیشمار و متعددفدراسیون طی سالهای اخیر درواقع‌به‌تدارکات جهت برگزاری کنفرانس ساز مان ملل جهت جمع بندی نتایج تدا بیر اتخاذ شده نیمه اول دهه زن‌منعقده کوپنها گن مبدل گردید .

برگزاری سال جهانی زن واعلان دهه ملل متحد برای زنان بمثا به مرحله کیفی نو ینی در تکامل‌جنبش دمو کراتیك بین المللی ز نا ن بشمار میرود . در طول تاریخ۳۵ ساله مبارزات و پیکارعادلانه‌خویش فدراسیون دموکراتیك بین المللی زنان ۷ کنگرس تدویر نموده و

بقیه درص ۵۳

جوانه ها ...

با جوانه ها نوید زندگی
است
بهار
از نثار ابرهای مهربان
ساقه ها پر از جوانه می شود
هر جوانه شکوفه می کند
شاخه چلچراغ میشود
هر درخت پر شکوفهٔ باغ ....

(کاوون تو فانی)

غوټی ...!

بیا دگلونو په ښا خو نو کـــی زنګیږی غوټی
خاندی، مستی کوی، نسیم لو ییږی غو ټـــی
د شونډو بوی ئی د ساړه ژمی خمار ماتوی
دتولوغرونه نړوی ، داچی خند یږی غوټی
شوخ پیغلتوب یی ماتو زړوپیوند ور کوی
شینګیولښتوکی شوخی کوی، نخیږی غو ټی
ذهد شکن ښایست یی زړونه لیونتوب ته بولی
نسیمه مه یی تخنوه چی ر سوا کیږی غـو ټی
رنګینی او ښکی می په ستر ګوکی غوټی غوټی شی
چی دبهارشنه او ښتـون ته هو سیږی غـوټی
ملګرو نور می نو مدام په سر ه سنګرکی ګوری
چی دسینی په سپیره دښته می غوړیږی غوټی

شگوفه رنگین

چون اشك دانه ، دانه به هـرسوی ز آسمان
سیمین ستا رگان شب افروزریختند
مرغان شب چو راهز نـــان ازهراس صبح
از واژگون حصار سیا هـــی گریختند

• • •

در باغ زر نگار ا فـق نسترزد مید
وز گوشه های دور و ز یدن گرفت باد
پیچید در فضای پر از عطـرونیمرنگ
گلبا نگ عاشقانه مر غـــان با مداد

• • •

باز آی با شگو فه و با نـــوشخند گل
ای صبح من سپیدهٔ من نوبهارمـــن
ای پر تو طلایی خو ر شیـــدآرزو
وی چلچراغ رو شن شبهـا ی تار من

• • •

باز آ که من بپای تو ا فشا نـم از نشاط
یك بوستان شگوفه اشعار خویش را
برگرد ای فرشته که تا ریزمت بپا
گل های نو شگفته پنـــدا ر خویش را

بهار

تا گل شگفت شمع دگر سر بیرون نکرد
داغم ز تیره بختی پروانه در بهار
بی اختیار چشم ترا هوش می برد
محتاج نیست خواب به افسانه در بهار

برگ گلی رنگین ز مضمون من است
مصرع من قطره خون من است

غرور دهقان

تو دانی کیستم من ؟ چیستم
من ؟
آتشم ؟ یا موج ؟ یا طوفان ؟
منم آتش .
منم آتش که‌سوزتن گرمم
به‌سوز آید زمین سرد و
بیجد در خودش
چو مار زخمی جان.

• • •

ویا : آن موج خشم آگین‌در یایم
که از قهر دماغ نازك اما
زور مند و پر توانایم .
شود هر ساحل آرام وبی‌بنیان

• • •

نه ، من آتش نیم ،
آن موج خشم آگین دریانیستم
من
چیستم من ؟ کیستم من ؟
آتش ؟ یا موج یا طوفان ؟

• • •

منم آنکس ...
منم آنکس که بی وهم و هراس
از سختی دو ران ...
شکافتم قلب سنگ سخت وآرام،
از دل پر کین و سنگینش
با نوای بر طنینم آشنا گشته
است :

منم دهقان .
منم خرم کن ، دنیای فروزان
منم آن بزرگر،همرزم کاریگر
منم سازندهٔ دو ران
که زین دنیای ویرانه
برآرم گلشن وبستان .

• • •

منم آنکس ...
منم آنکس که در راه همیشه
تابناکی ها ،
که در طرف رهایی از غم‌دوران
متین واستوار و محکم ومغرور
روانم باتن و جان .

(زړه سواند)

درخسار گلونه

خو مره نبایسته دی ستادحسن‌دبهار گلونه
بحوی‌زړه‌کسی‌می د مینی د گلزار گلونه
پسرلی راشی بیر نه لاړ شی دگلونو سره
وکوری ستادښکلی مخ چه به هروار گلونه
ګری اوسیږه چی خوبان د ی‌له نظره نه کړی
ښکلی ښکاریږی ستا د زلفو دهرتار گلونه
ستا دور تلو زیری بری کړی‌زمز مود نسیم
خاوندی به‌مینه‌چی باغو کی هرسهار گلونه
برینه چی گران ، زه بری نسوی کرمه‌داوښکوشبنم
چی‌لاشی ښکلی‌ستا د غاړی ددی ها ر گلونه
دنورو گلو ننداری را ته بیکه‌ښکاریږی
ماچی لیدلی‌ستا دمخ او د ر خسار گلو نه
چی به خوانی ز ما خزان‌دجسرتونو راغی
مړاوی ز ما شول د ز وندون د لاله زار گلونه
او ښکی می توی شوی د ژوندون‌دامیدونوباغ‌کی
وبه‌ځوړیږی د (زړه سواند) دانتظارگلو نه

درود باد به باران
که با دقبله
پیغمبر تشنه بگو
باورود بوی باران را
وشب
تمام تن خویش را
سپرده بخاک

درود باد به باران
که در مصاحبت خار
پاکدل ماندند
وبی دریغ تر از روزها
لطافت خویش
بخار بخشیدند

تازه‌هایی از هفت اقلیم

ترجمه از : حیدر پور — از منابع خارجی

خطر پرندگان در میدانهای هوائی

در سال ۱۹۱۲ در ایالت کالیفرنیا برای اولین بار در تاریخ فضا نوردی، یک طیاره امریکایی با عقابی تصادم نمود که در نتیجه پیلوت و پرنده هر دو جان خود را از دست دادند و طیاره نیز منهدم گردید.

با گذشت زمان، اینگونه حوادث ناگوار بدفعات رخ داد و تصادم طیارات با خیل پرندگان باعث خسارات مالی

وجانی برای بشر گردید و نیز تعداد زیاد پرندگان از قبیل مرغهای دریائی عقابها زاغها و غیره جان خود را از دست دادند.

تنها درسال ۱۹۷۸ بیش از هفتصدو هشتاد وهشت تصادم بین طیارات و پرندگان در ایالت متحده امریکا بوقوع پیوست که اضافه تر از ده میلیون دالر خساره را برای امریکاببار آورد. بهمین ترتیب شرکت های هواپیمائی اروپایی حدود ۳۰۷ میلیون دالر ازین مدرک خساره مند شدند. در اتحاد جماهیر شوروی طی دو سال گذشته تقریبا ۴۰۰ تصادم میان طیارات و پرندگان رخ داد که خسارات هنگفتی رابرای شرکت هواپیمایی آنکشور بار آورد.

تصادم بین پرندگان و طیارات بکثرت رخ میدهد

ولی خوشبختانه تمام این برخورد ها حوادث شومی را بار نمی آورند، اگر چه در اکثر حالات ماشین و یا دیگر قسمت های طیاره متضرر میگردد.

طراحان، طیارات جدیدرا ابتداءبانصب وسایل فیر کننده پرندگان ساختند، مگر نصب این وسایل اضافی بوزن طیاره افزوده و ازسرعت آن کاست که این راه حل رامناسب ندانستند.

دانشمندان بکمک علمای پرنده شناسی در صدد شدند تا راه و چاره ای برای جلو گیری ازتصادم پرندگان با طیارات را دریابند و در نتیجهٔ مطالعات انهاشاخهٔ پرنده شناسی کیهانی را بوجود آورد.

قرار نظریه این دانشمندان تمام پرندگان خطراتی را برای طیاره ها بار نمی آورند از جمله ۷۶۰ نوع پرنده، حدود ده نوع آن برای طیارات قابل تشویش اند. پرواز های بلند تر از ۱۰۰۰ متر در روزهای زمستان کاملا از خطر تصادم پرندگان مصئون میباشد تصادمات طیارات با پرندگان معمولا در فصل های مهاجرت آنها یعنی در خزان

وبهار که تعداد پرندگان اضافه میگردد بیشتر رخ میدهد زیاد تر از شصت فیصدتصادمات پرندگان با طیارات درنزدیکی میدان های هوائی، در اثنای فرود آمدن و پرواز، که سرعت طیارات ۳۰۰ ـ ۴۰۰ کیلو متر فی ساعت میباشد بوقوع می پیوندد.

بعقیده محققین، شاید پرندگان با اشتیاق فراوان بطرف میدانهای هوائی سرازیر شوند، زیرا میدانهای هوائی محیط محافظه شده ومعمولاعلفزارنیست مملو از حشرات مانند کرمها، ملخ، چرچرک، پروانه ها وغیره که خوراک مناسب برای عموم پرندگان میباشند.

پرندگان بیصبرانه انتظار رسیدن طیاره را مینمایند تا بارسیدن طیاره بتوانند از حشراتیکه در اثر برخورد با شیشه ها و پروانه طیاره بجا می مانند تغذیه کنند. بعضی پرندگان دیگر خصوصا زاغها، در حالیکه دانه چهار مغز و یا توته استخوان رابمنقار گرفته بالای خط پرواز به پرواز در آمده واز ارتفاعات بلند چهار مغز و یا توته استخوان را بروی سطح کانکریتی میدان پرتاب مینمایند تا بشکند، پوست و بقایای این اشیا نیز خطراتی را برای طیارات عاید میسازد. میدانهای هوائی نه تنها محل وسیع و مساعد غذائی برای پرندگان میباشد، بلکه گوشه و بیشه های میدان، ترمینل وانگر های میدان هوائی باوجود پیشتر فتهای تخنیکی و فعالیت محافظین میدان، محیط مناسب برای لانه سازی و تخم گذاری پرندگان میباشد.

قرار گزارش یکی از روزنامه ها در بعضی از میدانهای هوائی کانادا برای جلو گیری ازهجوم کبوتران در نزدیکی های خط پرواز از بازها استفاده میکردند در ابتدا همین که کبوتران بازها را میدیدند فرار میکردند، اما بعد ها که فهمیدند بازها اسیر شده و بی ضرر اند کبوترها دلیرانه به اطراف و نواحی بازها پرواز میکردند. بعد ها محافظین میدانهای هوائی بفعالیت های مستقیم و شدید تری دست زدند و آنها درختان اطراف میدان را که محل بود و باش پرندگان بودقطع کرده و آشیانه های آنها را ویران کردند، لیکن این عمل آنها نیز به ناکامی انجامید، زیرا پرندگانیکه آشیانه های خود را از دست داده بودند، سرگردان در فضای میدان هوائی پرواز میکردند و مشغول ساختن آشیانه های جدید برای خود بودند.

چندین شکارچی استخدام

بقیه در صفحه ۵۲

داهم په نوسمه پېړی کـــی دآ سیا یی خلکو د لو یـــو مجریتو

دعلی محمد (رسولی) لیکنه او څیړنه

بریتونه کله رواج سوه؟

دوه زره او پنځه سوه کا لـه پخوا دلومړی ځل لپاره مقدو نیا نو بریتونه پریښو دل ، دوی به زیاتره ږیره پا که خریل مگر یواز ی به‌یی بریتونه لو یول او اوږده اوږ ده بریتونه به یی در لودل مگر تردی دمخه یوازی به نارینه ؤ ږیری او بریتونه یا دواړه پریښوول او یابه یی دواړه خریل .

دمقدو نی سکندر پلار فیلیپ امر کړی ؤ چی دلښکر مشران یا په اصطلاح قو ما نـدا نان د ی پلـن اواوږده بریتونه پریږدی . دده امر ټولو ومانه او سر لښکر یانو ټولو پلن او تور تیره بریتونه در لودل . مگر ږیری به یی هره ورځ پاکـــی پاکی خریلی ، البته د ږیری خریل داوسنی زمانی د ماشین چړ و پـه ذریعه نه ، بلکه هغه وخت دمخصو- صو قیچی گانو پواسطه به دږیری ویښتان په بیخ کی وهل کیدل. او دمقدو نی سکندر سر لښکر یانو به هم همیشه قیچی اوموی چینک‌دځان سره گرزاوه او تل به یی بریتونه آرایش کول .

دهغه وخت څخه دنړی خلکو مقدو نیانو ته (پلن بریتو) ویل . تر دی وروسته د ږیری دخریلو دپاره نسبتا مدر ن وسایل پیدا شوه چی رومیانو او آسیا یانو به د خپلـــو ږیرو دخریلو د پاره د هغو وسایلو څخه کار اخیستی . مگر بریتو نه به یی پریښودل . ځینو به لا خپـل بریتونه په مخصوصو تیلو غوړ ول اوخاص آرایش به‌یی به کاوه مـگر په پخوا نیو زمانو کی بریتو نـــه یوازی په یوه محدود شکل او متحد المال فورم سره پریښوول کیـد ه یعنی پلن ، گن او اوږ ده چی ځینو پیسه دارانو به خپل بریتو نـــه تاوول او په مخصو صو تیلو به یی غوړول .

رومی آمرانو او رئیسانو به‌په لویو مجلسو کی دخپلو لویوبریتونو دتاوو لود پاره مزدوران استخدامول اوهغوی به ددوی بریتونه آرا یش کول او تاوول .وایـی چـــی دروم امپرا طور او کتاو یوس داسی پلن اوږده نامتو بریتو نه درلوده چـی ترغوږو پوری یی رسیدل او هـره ورځ سهار به دده‌مخصوص سلمانی هغه دنیم ساعت دپاره ور جوړو ل.

ارو پا ئیانو داوه لسمی پیړی تر نیمایی پوری څه ناڅه ږیره او بریتونه دواړه کوچنی او لنډو ل‌مگر په انگلستان کی ترکر مول وروسته او خاصتاً دانگلستان د ملکی «آن»د حکمروا یی په وخت کی انگریزا نو ږیره چټه خریل او لږو ډیردبریتو پریښودل رواج شوه . چی‌کرارکرار دبریتو پریښوولو مو ډتوله ارو پا ونیول . په دی وخت کی پلـــن (مساوی) بریتو نه او مثلثی‌بریتونه ډیر مروج وه . د تاریخ لیکو نکـــو دقوله چه وایی د ۱۸۳۰م کال پـــه شاوخوا کی دانگلستان دیور ک‌ښار بیخی د (بریتو رانو ښار) په نامه یا دیدی ، ځکه په دی ښار کـــی دځوانو نارینه ؤ نږدی په سلو کی ۹۰ اوږده او پلن بریتونه در لوده . تردی وروسته بریتو نو داســـی محبو بیت و گا ټه چی حتی پـــه اروپا کی به ټولو آمرانو اورئیسانو او دولتی مشرانو بریتو نه درلوده، هغه هم پلن او مشخص بریتونه .

د ډیرو ښو او ښایسته‌ښکلیو بریتو مسابقه په ۱۹۰۱م کال‌دلومړی ځل لپاره دامریکا دبو ستون په‌ښار کی جوړه شوه . دا ډیره پـــه زړه پوری مسابقه وه چی زیاتره‌دامریکا اودنړی دځینو نورو هیوادو بریتو- رانو هم اشتراك پکی کړی ؤ. په دی مسابقه کی ننداره کونکو ډیرهیجان ناکه بیرونکی بریتونه او قوار ی ولید لی . په دی مسابقه کی‌دامریکا ٤٠ زرو نا متو بریتو رانو گـډو ن کړی ؤ او دډیرو ښایسته او لویـو بریتو خاوند ته لس زره ډالره‌جایزه ور کړل شوه ، دا سړی جیمـــز پرایتون امریکا یی ؤ چی ښکلـــی قیافه یی در لوده او هر بریت یـی دیرش سانتی اوږد او پنځه سانتی پلن ؤ .

دبریتو بله مسابقه په ۱۹۱۳م کال یعنی تر لومړی عمو می جگړی یوکال دمخه په پاریس کی وشوه. دا مسابقه د ډیرو اوږدو، پلنواوتیره بریتو دانتخا بو لو دپاره جوړه‌شوی وه او په نتیجه کی یوه هندی جایزه وگټله ، دنومو ړی هندی دبریتـــو اوږ دوا لی ٦٢ سانتی متره ؤ .

داهم دمارویی اوروهمانی بریتـــودوی‌نمونی

. .. و او برای او لین بار چشم به جهان گشو د .

راپور : از سیما (احمدی)

سال نو سال دختر است !!

درین روز ها که تقویم سا ل یکبار دیگر ورق خورد ، و سا ل نوی به پیشواز ما آمد . مردم ما سال نورا از زمانه های قدیم تاامروز بابرگزاری عنعنات بخصوص تجلیل نموده ، نخستین روز ماه حمل یا اول سال رابه عنوان نوروز و سال نو جشن می گیرند . این رسم و رواج ها به مرور زمان به تغییرات وتحولات زیادمواجه شده است و آنچه امروز مردمان وطن ما در روز های اول سال انجام می دهند رسو می اند که از نیاکان پر افتخار ما به میراث مانده است . شب نو روز درواقع خط فاصل بین سال گذشته وسال آینده است که باگذشتن ازین خط یکسال را پشت سر گذاشته و وارد سال جدید می شویم سال نو که باطراوت و شا دابی و خیز ش وپویش بالندگی و سازندگی فصل

... و برای او لین بار صدایش را بلند کرد.

مادر بخاطر فرزندش فکر میکند .

دل انگیز بهار آغاز می یابدمقدمش را گرامی می دارند و هر آن کار وعملی را که در نخستین لحظا ت وساعات وایام آن آغاز کنند و هر واقعه و رو یدادی که در اولین دقایق و نخستین سا عات سال نو بوقوع بپیوندد آنرا فال نیك می‌گیرند وعلامهٔ سعادت و خو شبختی وخجسته و مبارك می پندارند بناء نوزادی که در نخستین سا عا ت سال بدنیا می آید بنام طفل سا ل مسمی گردیده و می گویند صاحب بخت و طالع مسعود و خجسته است وامسال نیز راپور تر مجله ژوندون باتابش او لین اشعهٔ خور شید قشنگ وپر فیض صبح بهاری بسوی ملالی زیزنتون شتافت و از اولین ولادت او لین طفل سال نوگزارشی تهیه نموده است که اینك شما خوانندگان عزیز مجله را در جریان آن می گذاریم .

اولین طفل سال نو د ختر ك قشنگی است بنام (پلو شه)که در ساعت دوازده و پانزده د قیقه شب نوروز یا نخستین سا عات شروع سال نو در ملالی زیزنتو ن چشم به‌جهان گشود . مادرش کریمه خانم‌شاه محمد سرباز مطبعهٔ وزارت دفاع ملی بوده هژده سال دارد واولین بار است که طفل بدنیامی‌آورد . بعد ازینکه سال نو و طفل نورا برایش تبریك گفته و مقدمش را آغاز نیك و زندگی مسعود می‌خوانم ازش چنین می پرسم :

ـ آیا طفلی دیگری هم دا رید یا خیر ؟

ـ من یکسال میشود که‌عروسی کرده‌ام و این اولین طفل من است که به دنیا می آید .

ـ چه فکر می‌کنید آیا خوش داشتید طفل تان د ختر باشد یا پسر ؟

ـوالله راست بگویم هیچ‌تفاوتی ندارد . مخصوصا در عصر حا ضر نمی‌توان بین د ختر و پسر فر قی گذاشت ز یرا دیگر تبعیض میان جنس زن و مرد از بین رفته ا ست

بقیه در صفحه ٦٢

مادر در نخستین روز های بعداز تولد نوزاد

بحث روانشناسی

نویسندگان :
۱ـ کالون س . هال
۲ـ کار نر لنیز ی

ترجمه ونگارش :
پوهاند . م. فاضل

شخصیت چیست؟

بعضی ازکلمات درهر زبا نیکه باشد برای کافهٔ مردم دارای معانی فریبنده ومقبول می با شد که شخصیت یکی ازان کلمات ا ست . اگر چه این کلمه به معانی متنو ع ومختلف بکار برده شده است، مگر عدهٔ کثیر ازین معانی مشهوردرتحت دوعنوان وطبقه می تواند خلا صه شود :

۱ـ نخستین مورد استعمال این اصطلاح شخصیت مساوی بمهارت اجتماعی یا زرنگی اجتما عی است. شخصیت یك فرد توسط مو ثریت ونفوذ آن در برابر عکس ا لعمل های مثبت و فعالیت های‌مناسب و مطلوب شخص در تحت شرا یط و مقتضیات مختلف آ زمایش وامتحان میشود . بر اساس این مفهوم‌ومعنی شخصیت ، مکاتب‌ومدارس‌شخصیت های بارز ، متنفذ و سحر انگیزی‌را بجامعه تقدیم می‌کنند. در مما لك انکشاف یافته دو شیز گان برا ی تربیت شخصیت خود ها بکر فتن کورس های لازم اقدام می ورزند .

خاصتا کورسهای روان شنا سی اجتماعی و رشد شخصیت را به‌این منظور تعقیب می نمایند . بعین‌شکل معلمی که بحل مشکلات شا گر دان اهتمام می ورزد چنان می پندا ردکه گوئی آن شاگردیکه مشکل دا ر د بقدر کافی صاحب مهارت ا جتماعی نیست وروابط مطلوب و قا بل اطمینان بارفقا ، هم صنفان، معلمان واعضای خانوادهٔ خود ندارد .

۲ـ در مورد دوم تطبیق ا صطلاح شخصیت چنان پنداشته می شود که‌شخصیت یك فرد جبلی و ذاتی است مسا له جبلیت شخصیت بسیا ر ظا هر و آ شکا ر است ، یاقدرت نفوذ وتاثیر کرد ن اوبردیگران ذاتی بوده وبسیار بر جسته و نما یا ن می با شد . شاید درینصورت یك شخص را بر حسب اعمال و کردار نما یا نش دا را ی ((شخصیت متجاوز)) یا ((شخصیت مطیع و متواضع)) و یا ((شخصیت هو لناك و مد هش)) خوانند .

درهر صورت شخص مشا هد مطابق ز عم خود صفت بر جسته یامزیت‌آشکا رای یك فرد را برمی‌گزیند که بسیار معمول و جذا ب می‌باشد و آن صفت ممتازوبرجسته بصورت فرضی یك حصهٔ‌مهم‌وبارزی از جمیع تاثیرات و نفو ذی است‌که بر دیگران بجا گذاشته و می ـ گذارد و شخصیت وی تو سط آن صفت می تواند تشخیص و تمیز و حتی نام گزاری شود .

حینیکه اختلاف در بکار بر دن کلمهٔ شخصیت بصورت عا د ی باشد شاید قابل اعتنا بنظر آ ید، ممکن است این کلمه بنابر تنو ع معانیش با معنی که روان شنا سی ازان اصطلاح اراده کرده است‌درنظر شخص مبهم آید. آلپورت در سال (۱۹۳۷) بر اساس سروی وتتبعات جامع خود از لابلای نو شته ها ویاد داشتهای که در باره شخصیت گرد آورده شده است تقریبا پنجاه تعریف شخصیت را پیدا کرد که بیك تعداد دسته ها و طبقات‌واضح تقسیم شده اند . درین جا ما احتیاج داریم تا بچندی‌ازین‌تعریفات شخصیت تو جه و علاقهٔ خود ر ا معطوف داریم .

بسی مهم است که از بن و بدو امر بین آ نچه را که آلپورت آن‌هارا وابسته بدسته تعریفات ا جتما عی میداند وآنچه را که وابسته بدسته مسایل و تعریفات جسمی و فز یکی تصور می‌کند از هم فرق و تمیز نماید . آنچه راکه‌تعریفات‌بیالوژیکی ارا ئه میدارد بسیار زیادبا((ارزش انگیزش اجتماعی)) فرد نزدیك‌است این ها همانا عکس العمل ا فراد در برابر مو ضوع یا شخصی است که شخصیت اورا تعریف می‌کند. شاید یکی چنان ادعا نماید که شخصی دارای هیچ نوع شخصیتی نمی‌باشد اما این حکم نظر به پاسخ ها و عکس العمل های دیگران صا در می‌شود .

چنانکه آلپورت بشدت‌تمام به تطبیق آ نچه که شخصیت تنها و وابسته و متکی به ((پا سخ و عکس العمل د یگران با شد)) اعتراض می کند و چنان پیشنها د وتجویز می نماید که یك تعر یف بیولوژیکی که ریشه های شخصیت را به استوار ی کا مل در خوا ص وصفات یا مزایا و کیفیات شخص غرس نموده و بر قرار و استوار می‌سازد بسیار ز یاد مر جع است. که دارای یك پهلوی‌عضوی‌وهمچنان بر حسب آ خرین تعریف شخصیت جهت ادراکی می باشد و شا ید این تعریف با مزایا وصفات‌بخصوص یکفرد مستعد وتعریف واندازه ـ گیری که آفاقی و مشخص ا ست پیوند و ار تباطی حاصل میدارد.

نوع مهم دیگر تعریف شخصیت همانا خریطهٔ فر سوده ا یست که هر چه را بیا بید دران بیندا ز ید یا چون بس و سر ویسی ا ست‌که هرنوع اشیا واشخاص دران حمل ونقل میشود . این تعریف خصو ـ صیات شخصیت را از خورد تاکلان یك بیك می شما رد . اصطلاح شخصیت درین جا برای آن بکار برده شده است تا شامل هر چیز ازجزئی تاکلی وجمیع خصو صیات وصفات شخص باشد و عا لم شخصیت بتر تیب مفا هیمی ر ا فهرست می نما ید که ا و تصور می‌کند که آن ها برای تعر یف شخصیت فرد اهمیت اولی وبنیادی دارند وتجویز می نماید که شخص

بقیه‌درصفحه ۵۷

نگاه خاموش

بلبل آن مر غك عا شق‌پیشه
بو د دیشب بگلستان بیدار
به ا مید یکه د ر هنگام‌سحر
خندهٔ غنچه به بیند یکبا ر
باغ در خواب فرو ر فته‌یا نسیم
عطر گلهای چمن می د ز د ید ند
شاخ شمشاد بد ست‌شانه
مشك اززلف سمن می دز د ید
چهرهٔ شسته مهتا ب‌بهار
بو ی‌خواب آور گلها ی سحر
نغمهٔ بلبل و خا مو شی‌با غ
دل زدلخانه برد هو ش ا ز سر
اندر آن لحظه که از جیب‌شفق
چرخ‌میریخت بهر سو کا فور
برگ برگ چمن ا ز شبنم‌صبح
داشت‌پیرایهٔ ز یبا ا ز نو ر
آمد از جا نب گلز ا ر نسیم
تاسراپردهٔ د یوا نهٔ گل
خواند در گوش وی‌آن‌قصه‌که او
رفت‌در خواب ز ا فسا نهٔ گل
لیك آ سو د گی و خوا ب‌کسی
به دبستان محبت نه شنید ،
غنچه افکنده نگاه خاموشی
جا نب‌عاشق غافل ، خند ید !!

نامه به کودکی که هرگز زاده نشد
اوریانا فالاچی
بر گردان مهین ایرانپرست ۱۱۲ صفحه

معرفی و بررسی کتاب

نامه به کودکی که هرگز زاده نشد

م. مانی

هر کتابی راکه ارزش خواندن ندارد بخواندونه نویسنده حق دارد آنچه می‌نویسد می‌باشد در تاریکی ویا گریه ای در تاریکی • نویسنده درعصر باروت ودود ، انفجار وصاعقه پیکار حق باباطل نمی‌تواند بی هدف‌وبی‌طرف باشد• ادبیات وهنر غیر موظف دردوران ما افسانه ای پوچ وپاوه است .

اوریانا فالاچی که‌بانوشتن‌کتاب«زندگی جنگ ودیگر هیچ»نامش‌برسرزبان‌هاافتاد ،نویسنده‌ی است که بابیداری و آگاهی قلم می‌زند • نویسنده‌ای هوشیاروتیزبین است اوبه‌کودکی که‌درراه است می‌خواهد در دنیای انسان‌هاگام گزارد نامه می نویسد، اوپیش‌ازاینکه‌دردنیای آدم هابیاید باید شناختی ازجهان‌داشته باشد «اوریانا فالاچی» درانتظار کودکی است‌که می‌خواهد به دنیای آدم‌هابیاید • اوریانانگران سرنوشت اوست می‌ترسد که قبل‌اززاده شدن بمیرد این حس همیشه اورا می‌آزارد خسته وخوردش می‌کند • گاهی دلش می‌خواهد که یگانه حاصل زندگی اش به دنیا بیاید گاهی نمیخواهد این آرزو تحقق یابدوقتی‌می‌بیندکه همه ی زشتی هاو ناروایی های جهان بر طرف شده است‌هنوزگروهی‌خودخواموافزون طلب واقلیت ناچیز بر گروهی انبوه از انسان های زحمتکش بیداد روا می‌دارند • در هر گوشه ازجهان‌آتش‌جنگ می‌افروزند ،سیاهی وتاریکی می‌آفرینند • «اوریانا»احساس همه‌ی‌زنان زمانه خودرا باز تاب می‌دهد او وزن های دیگر دل شان می‌خواهد که‌فرزندی داشته باشند • اما می ترسند ازسرنوشت کودکان شان‌که به‌کجا خواهدکشید • ازینرو گاهی آرزو می‌کنندکه‌ای کاش برتعداد انسان های گرسنه ، مفلوك و جنگ‌زده افزوده نشود •

«دلهره ی من از توست • ازتویی‌که تقدیر حیثیت رااز هیچ ربود وبه جدار شکم من چسپاند. من هرگزآمادگی پذیرایی‌ات‌رانداشته ام هرچندکه سال هاانتظارت راکشیده ام . لیکن همیشه این سوال وحشت انگیز برایم مطرح بوده که شاید دوست نداشته باشی تابه دنیا بیایی، یاشاید نخواهی زاده شوی زندگی به معنی خستگی زندگی به معنای جنگهای تکراری روزانه ارزش لحظات شادی اش ، فقط مکث های آنی‌کند تند گذر است که باید بهای گزافی پرداخت •»

«اوریا نا فالاچی» برسردو راهی قرار دارد مانند بسیاری اززن های‌دوران ماکه از آینده‌ی کودکان شان درهراس همیشگی برسرمی‌برند باید نسل انسان ادامه یابد • باید این دریا همیشه‌روان‌باشد. دنیای‌ماپرازمخاطره وتهدید، شکنجه وعذاب است • تك‌تك ستاره هایی‌که درگوشه های جهان روشن شده‌اند هنوز همه‌ی تاریکی رااز میان نبرده‌اند •

بسیاری از مادران از خودمی‌پرسند :

«چرا فرزندی به دنیا بیاورم ؟ برای اینکه گرسنگی بکشد ؟ برای اینکه از سرما بخود بلرزد ؟ از خیانت ها واهانت هارنج ببرد؟ یابراثر بیماری ها وجنگ هابمیرد ؟

اینهامایوس اندازاینکه ممکن‌است. نتوانند جای گرمی ویالقمه ی نانی برای فرزندانشان فراهم آورند ویاآنکه فرزند شان از وفاداری واحترام برخورد ار باشند ویا آنکه عمرشان آنقدر طولانی گردد که بتوانند بیماری ها،و جنگ هارا نابود سازند• شاید هم حق داشته باشند شاید هم نه. اماآیانیستی بهتر است از هستی توام بادرد ورنج ؟ من از لحظاتی که‌به خاطر تمام‌شکست هاو درد ها ونا امیدی ها یم اشك می‌ریزم ، با قاطعیت می‌گویم که درد کشیدن بهتر است‌از نیستی و هیچ بودن‌واگر این طرز فکر را درباره ی زندگی• ویا در باره‌ی معمای تولد یافتن یانیافتن پیاده نمایم با قاطعیت می‌گویم که دنیا آمدن بهتر است از هر گزبه‌دنیانیامدن»

«اوریانا» سرانجام این منطق‌رامی پذیردکه اگر جهان مایراز تکبت، بدبختی، تیرگی‌واندوه است باید کودك زاده شود بیاید وقتی بزرگ به پابرخیزدبرضدهمه‌ی کاستی وناراستی ها، زشتی ها مبارزه‌کند•« اوریانا» مانند همه‌ی مادران دیگر می خواهد سیمای کودك خود، ببیند. اودرذهن چهره ها، قیافه ها، شکل های مختلف‌ازاواز کودکی‌که‌درراه است میکشد خطاب به‌کودك می‌گوید: کوچولوی من: شجاع باش ، به دنیابیا ، فکرمی‌کنی هسته‌یی یك گیاه‌که زمین راسوراخ می‌کندوبه آرامی جوانه می زند، شجاعت به خرج نمی دهد ؟

کافی است که بادی بوزد تا تمام وجود این گیاه به‌نیستی تبدیل شود. یاپای‌موش‌کوچکی کمی محکمترازحد معمول برمغزش فرود آید . تادو باره‌درزیر خاك مدفون گردد •با ایـــن همه ، او ترس نداردخودرامحکم می‌گیردوجوانه می‌زند • بزرگ می‌شود وتخم های دیگری می‌افشاند وجنگل پدید می‌آورد •

«اوریانا فالاچی» در پاسخ آنکه‌روزی ازاو کودکش بپرسد چرامن رابه دنیا آوردی ؟ می‌نویسد :

«همان کاری را کرده‌ام که هزاران هزارسال قبل از من در ختان انجام داده اند وانجام میدهند ، وگمان می‌کنم کار خوبی هم انجام داده‌ام • مهم این است که عقیده مان راتغییر ندهیم • متوجه باشیم که انسان درخت نیست در دو رنج‌انسان هزاران‌بارگرانتر ازدرد ورنج درخت است •لزومی ندارد که هیچ یك از ماجنگل پدید آوریم‌ویا اینکه‌هرهسته ای‌درخت نمی‌آفریند و بیشتر دانه ها به عوض اینکه، بارور شوند ، گم می‌شوند ،البته خلاف این قضیه هم صادق است • »

اوریانا در کتاب ارزنده «نامه‌به کودکی که هرگز زاده نشد » که آنرا باصداقتی زنانه ویا آگاهی یك نویسنده ی بیدار نوشته است بربنیادهای جامعه‌ای می تازدکه درآن حقوق زن بامردیکی‌نیست. همه‌ی امتیازات وامکانات ازآن‌مردان‌است. زن موجودی‌اسیرودرقفس‌است نمی‌تواند صدای خویش رااز دیواره های دود زده ی خانه‌به بیرون کشد• «اوریانافالاچی» برترکیب چنین جامعه بانهادها وبنیادهای‌کهن وفرسوده می تازد. می‌خواهد جامعه ای پدید آید که دیگرزن در کنار مرد ایستاده باشد حقوقی برابر داشته باشد•«اوریانا» می‌خواهد خواست مقدس وبرحق همه‌ی زنان اسیرجهان را بازتاب دهد••«اوریانا»گاهی‌عصبانی وعصیانی میشود که‌چرا زن آفریده شده است در جامعه ای‌که باموجودی بنام زن برخوردی سطحی سوداگرانه وکامجویانه‌انجام می‌پذیرد •اوباید مردزاده می‌شد که این همه در اسارت وعسرت وبدبختی نمی‌بود•اما باز هم‌به‌این نتیجه‌می‌رسد که «مرد» بودن اوهم نمی‌توانست دشواری‌های جهان راحل‌کند . «مرد» بودن ویا«زن» بودن یك‌نفر چه ارزش می‌تواند داشته باشد باید بابنیادوجامعه‌ای مبارزه شود که چنین تفاوت هاو فرق هارا پدید آورده است • باید برضد جامعه ای شوریدکه‌این آتش رادامن می‌زند، این طرز تفکر باطل‌را اشاعه می‌دهد• «اوریانا» باآنکه همیشه تحقیر می‌بیند ، حقوق خودرا می‌نگرد ، که پامال میشود باز هم مبارزه‌کند ودر آخرین تحلیل به این نتیجه می‌رسد که این جوامع غارتگر است که حقوق‌زن‌را پامال می‌کند باید بانهاد های جامعه ای چنین به پرخاش برخاست اومیگوید :

«بااین همه زن بودن زیبا ولطیف است• ماجرایی است‌که ، شجاعتی‌بی‌پایان واستقامتی فناناپذیردارد. مادرشدن حرفه نیست، وظیفه هم‌نیست. مادرشدن حقی است ازجمله حقوق متعدددیگر •این راداد می‌کشی ،خسته میشوی ودست‌آخرشکست میخوری دلسردنشوکوچولو مبارزه در راه به دست‌آوردن پیروزی زیباتر از خود پیروزی است • تلاش برای به دست آوردن مقصد لذت بخش تراز خود پیروزی است وقتی پیروزمیشوی یابه هدف میر سی

تازه احساس خلاء عجیبی می‌کنی . برای اینکه خلاء موجود را پرسازی ، دوباره باید حرکت کنی • دو باره‌هدف های تازه ای خلق کنی، آری، کوچولوی من »

اوریانا وقتی بیداد طبقاتی را می‌بیند باآنکه زن بودن را زیباولطیف‌می‌داندوما جرایی که شجاعت بی‌پایان واستقامت‌فناناپذیرداردلش میخواهد فرزندی‌که به دنیامی آوردمردباشد» بازجای دیگرموضوع راچنین به بیان می‌آورد:

«دلم می‌خواهد تودختر باشی ، امیدوارم آنچه راکه مادرم گفته است هیچگاه به زبان نیاوری همانطور که من آن را به‌تونگفتم،ولی اگرتوپسربه دنیا آیی راضی وخرسند خواهم بود• بیشتر از دختر بود نت • در این صورت ازخیلی حقارت ها، بردگی ها، سوء استفاده ها درامان می‌ماندی• مثلا اگر پسر متولد شوی، هیچکس‌درظلمت‌شب به‌توحمله نمیکند نباید حتماصورت‌زیبایی داشته‌باشی تادراولین نگاه مورد قبول واقع‌شوی ،هیچکس بتونخواهد گفت که‌واژه‌ی گناه ، آن روز متداول شد که «حوا» سیب ممنوعه راخورد •می‌توانی دربرابر هرکس که دلت خواست عناد ورزی •بدون آنکه‌موردهجوم وحمله، یاخشم‌وفحش های‌ناروا قرار گیری سنگر بگیری • دلم می‌خواهد آن مردی باشی که من همیشه در رویا ها یـم به دنبالش می‌گردم • بامستمندان و ضعفانرم وبازور گویان خشن، باآنهاکه دوستت دارند ملایم وباآن هایی‌که قصد برده ساختنت‌دارند ظالم باشی •»

«اوریانا» دراین کتاب به کودکانی که‌درراه اندومی آیند وآینده به‌دست‌های آنها ساخته میشود قله‌های فرداراآنها فتح میکنند گوش می‌کنند که بیدارباشند. جامعه‌ی خودرابه‌خوبی بشناسند • دوست ودشمن را تشخیص دهند ازمستضعفان دستگیری وبرمستکبران بتازند. اوریانا به آن کودکی که درراه است وهنوز نمیداند پسراست ویا دختر قامتی کـوتاه داردویابلند. رنگ‌چشمانش‌چگونه‌است. به‌دنیا می آید ویانه‌چه‌سرنوشتی درانتظارش است درهمان نطفه درس شهامت ، قاطعیت ،انسانیت ومهربانی می‌دهد •

«اوریانا » در جامعه زندگی می‌کند که بیداد طبقاتی بر آن جاری است . انسانیت مرده است، انسان‌احساس آسایش‌وامنیت نمی‌کند او دلش نمی خواهد کودکی بی گناه و معصوم رادر خیابان های شهری‌مسموم ودود زده‌رها کند، در شهری‌که باشندگان وشهروندان او دیگر به معنویت نمی‌اندیشند ذهن هایی‌بیمار گونه دارند • به آنچه‌می‌اندیشند ثروت وغارت است غارت کن تا ثروتمند شوی ! این‌مقوله‌ی منحط در دستور ومضمون روز قرار دارد . ماشین احساس انسان را تاراج کرده است دنیای اورا تاراج نموده • «اوریانا» پیش از آنکه کودک اوبه دنیاپرازمخاطره ودلهره ترس وشکنجه بیاید بسیاری از واقعیت هارا برای اوباز گویی وتشریح می‌کند • می‌خواهد کودک به سرزمینی که گام می‌گذارد همه‌ی زاویه های اورا بشناسد . «اوریانا» می خواهدکه کودکان‌آینده همیشه‌مغرور باشند، تن‌به‌پستی هاو آلایش ها ندهند•«اوریانا» گفته هایی بسیار دارد که می‌خواهد با کودکان درمیان گزارد‌باری بایدباآن کس که سنگ رابه‌سوی انسان پرتاب‌می‌کندبه پرخاش وستیزبرخاست به‌عمر سنگ اندازان ودشمنان انسان پایان داد• «اوریانا فالاچی» به کودکی که‌درراه‌است بسیاری از چیز ها را می‌آموزد ، ذهن اورا برای مبارزه وپرخاش بر ضد تارا جگران آماده می‌سازد • به‌کودکان بایدیاد داده‌شودکه جهان ماپر است ازرنگهاونیرنگ هاحیله ها وبیراهه هابسیاراست بایدقوه‌ی درک‌وتشخیص داشت • «اوریانا فالاچی»می‌آموزد که‌به تنهایی نمیتوان کاری را ازپیش برد. باید با مردم باتوده‌هادرآمیخت ونزدیک‌شده دررابطه با جمع است‌که هستی‌وزندگی انسان مفهوم ومصداق پیدا می‌کند ، انسان تنها ، یگانه وخلوت نشین نمی‌تواند کاری ارزنده وبزرگ انجام دهد. غاصبان و تاراجگران همیشه از دوری وپراگندگی‌وجداجدابودن توده‌هااستفاده کرده‌اند باید دیگر یك مشت محکم وپولادین گشت وبه عمر بیدا دگران خاتمه داد• «اوریانا»در کتاب کوچك اما ارزنده و صمیمانه‌به این نکته اشاره دارد بروحدت ، یگانگی و همبستگی توده ها وزحمتکشان تاکید همیشگی وفراوان دارد• باری انسان در تنهایی ودوری ازدیگران نمی‌تواند کارنامه‌بیا فریند سیمای جهان راکه هدف ومنظور اصلی انسان است دگرگون‌کند• باید یگانه ، هم‌بسته ومتحدگشت دست‌های یگانه هرگز وهیچگاه شکست نمی خورند .

«اوریانافالاچی» در کتاب (نامه به کودکی که‌هرگز زاده نشد) بسیاری از واقعیت های اجتماعی را تشریح می‌کند وقانون هایی راکه در جوامع سرمایه داری جاری است مورد ارزیابی وبررسی قرار می‌دهد • اودر جایی از کتاب به سادگی اوضاع واحوال‌محیط توان شکن سرمایه داری رامورد بررسی وشناسایی دقیق قرار می‌دهد اوبه این نتیجه ی منطقی رسیده که قوانین‌در جوامع‌انسان کش سرمایه به‌سود زحمتکشان وتوده ها نیست اوریانا قـوانینـی را که بر جوامـع سرمایه داری حاکـم و جاری است چنین‌توجیه‌می‌کند:

مفهوم‌قانونی که‌برایت توضیح‌دادم این‌است که توبایستی‌نجات پیدا کنی یامن ، سومی وجودندارد. بدبخت‌کسی‌است‌که چنین‌قانونی‌را فراموش کند، اینجا همه به‌یکدیگر ستم‌روامی‌دارند ودر راه بی عدالتی می‌کوشند • اگر کسی چنین راهی راپیمایدعقب میماند خوبتر هاترقی می‌کنند. دروغ میسازند. من هرگـز ادعا ندارم که زنان بهتر ازمردان هستند وبه خاطراین برتری نبایستی بمیرندزندگی مادرین جهان بیك سلسله عواملی ازقبیل زور وجبرو ظلم بستگی دارد که اساسش از خشونت تشکیل شده‌اند •

زندگی (درجوامع سرمایه داری و طبقاتی) یعنی‌خشونت‌وظلم، توگفتی‌چرمی‌می‌پوشی در صورتیکه‌چرم آن از پوست گاوی است که آن زبان بسته‌ای رابا نیش کارد نابود ساخته اند. یابالاپوش پوستی را میپوشی تا خود را گرم کنی، شخصی ، حیوانی یا حیوان های زبان بسته ای را کشته و از پوست شان بـا لا پـو ش تهیـه نمـوده تا زینت بخش هیکل‌توباشد • خوراکدل وجگرمی‌خوری بدین خاطرکه مرغ آزارش به موری نرسیده قربانی شده است . البته این کاملا درست نیست چون مرغانی هستندکه کرم های‌کوچکی راکه ازبرگ های کاهو تغذیه کرده اند وآزارشان به کسی نرسیده، بلعیده است ، آری‌همیشه یکی وجود داردکه دیگری را بخورد از آدم ها گرفته تاماهی ها، پرنده ها ، حشرات ••• تاآنجا که من آگاهم ، فقط درخت هاوگیاهان هستند که ازهمدیگرتغذیه نمی‌کنند ،بلکه‌از آب و آفتاب تغـذیـه میکنند و لـی آنها هم گاهی آب وآفتاب رااز خودمی دزدند •شاخه های خودرابه‌روی همدیگرپهن می‌کنند واحیانا درخت دیگری راکه درکنارشان قرار دارد از بین می‌برند•

دنیایی که اوریانا به آن اشاره ونظردارد دنیای سرمایه وانحصارات است در جوامعـی که طبقات ازبین رفته وانسان هابه آزادی واقعی‌برادری‌وبرابری‌رسیده‌اندواین حکم‌نمی‌تواند صادق باشد •از سال‌هاوسده هابه اینسوصف زحمتکشان فشرده تر شده است واکنون ندای انسان های اسیر دربند ازچهار گوشه‌ی دنیا بلند است وهرروزی که می گذرد حلقه‌ای استبدادی نیست که فرو نریزد اوریانا درمحیط خفه مه‌آلوده وگندیده زیست میکند تاجایی‌که گاهی هر طرف رادیوار می‌بیندوخودرا زندانی که یارای هیچ کاری راندارد . تا جایی که می‌گوید:

«تودر هرکجامتولدشوی درمیان بی عدالتی هاست) این مقوله را نمی توان مورد شك قرار نداد •آسمان‌به‌گفته ای از شاعر درهرکجا یك رنگ نیست در جوامع استثماری وطبقاتی است‌که کودك درمیان ناهنجاری ها وبی عدالتی هاونابرابری هازاده میشودنه در کشور ها و سر زمین هایی که به آیین بیداد پایان داده شده است •همه‌ی‌انسان هادیگر آزاد ویکدیگر را صادقانه دوست دارند » (اوریانا) با آنکه ذهن تحلیل داردونویسنده ای آگاه است بـا مسوولیت قلم می‌زند در ادامه گفتار خود می‌آورد •

به گفته ای ازبرتولت برشت‌این‌کافی‌نیست که وقتی دنیا راکه می گوییم آدم خـو بی باشیم بلکه مهم آن است که دنیای خوبی‌را ترك‌کرده باشیم • باری سر نوشت کودکان در کشور های سرمایه داری وپراز تضاد های رنگارنگ قابل‌پیش‌بینی‌نیست بسیاری‌ازمصیبت ها، نکبت هاوبدبختی هاانتظارآنان رامی‌کشد. (اوریانا) که از دنیای سرمایه وثروت پول ووحشت سخن می‌گوید از کودکی که‌در راه هست می‌پرسد :

(آیاحاضری ببینی‌که‌زنی روی‌گلهای‌ماگنولیا کوبیده شود؟ آیاحاضری ببینی کـه باران شکولات برسرورویکسانی میباردکه هیچ‌نیازی به‌آن ندارند . آیاحاضری لباس های کثیف دیگران‌رابشوئی؟ آیاحاضری بفهمی‌که‌همه‌فردا‌ـ هاهمان دیروز لعنتی است؟تواکنون درجایی هستی که فردایت دیروزست توهم هنوز از بدترین‌واقعیت ها آگاه نشده ای ، دنیا تغییر می‌کنداماشل دیروزاست •)

این اشاره‌هارا وقتی(اوریانا فالاچی)می‌نماید که مایوس است • مانند شعله ای است‌در تاریکی دلش به حال کودکانی می‌سوزد که‌در راه‌اند • او می‌خواهد قبل از آنکه کودکان بیایند سیمای جهان‌دگر گون‌شده باشدبه‌همه‌ی ناروایی ها ، زشتی هاونا هنجاری ها خاتمه داده شده‌باشد•(اوریانا)نویسنده‌ای مبارزاست باآگاهی ،بیداری ومسوولیت‌قلم می‌زند • اگر گاهی دچار ناامید ی می‌گردد به مفهوم‌آن‌نیست که‌شکست را پذیرفته باشد • اودر فرصتی قلم به دست گرفته است که درجامعه‌ی او تاریکی‌غلبه دارد تك‌تك ستاره ها هنوز باهم متحد ویگانه نشده و هم ازین روست کـــه (اوریانا) گاهی بی باور به رهایی وآزادی میشود • اما باز هم‌تسلیم پذیرنیست به‌سفر حرکت ومبارزه ی خود همچنان ادامه می‌دهد•

در این کتاب چون نویسنده است ذهنی تندو حساس داردوقتی سخن بر خلاف واقعیت ، تجربه،دانش وحقیقت می‌گوید درسطر ها ی بعدی خودآن راتصحیح می‌کند • اوستاینده‌ی آزادی، کار، انسان، ایمان وامیداست، او به این باورست که روزی‌همه‌ی‌بدبختی های‌روی زمین نابودمیشود• انسان‌هاسرود گر یك‌آهنگ میگردند (اوریانافالاچی) مشتاقانه در انتظار آنروزی است کـه فرزندش به دنیا بیایـد راه هدف وآرمان‌اورا ادامه‌دهـــد• (اوریانا) میخواهد ادامه یابدسخن او ازدهلیز زما ن در گذرد وبه گوش نسل های آینده هم برسد وچنین‌هم‌میشودآنکه‌باآزادی ووارستگی‌قلم‌میزند وصفحه سیاه‌می‌کند همیشه‌مطرح است‌جاودانه وبی مرگ است •دربسیاری‌از صفحات‌کتاب (نامه‌به‌کودکی‌که‌هرگز زاده نشد) بریگانگی ، وحدت و همبستگی انسان ها تاکید و تکرار دارد :

بقیه در صفحه ۵۳

زن هوشیار

شو هر پس از اینکه به منزل‌آمدزنش روبه او کرد و گفت :

– عزیزم ... این کفش‌های‌جدیدم‌رابسیار دوست دارم ... می‌ترسم زود خراب شود .

شوهرپرسید :

– خوب عزیزم ... بنظر تو چه چاره باید کرد که زود خراب‌نشود؟

–زن عشوه‌یی کرد :

– اگر یك موتر به اسم خو دم بخری که سوار شوم ، بسیار در مصرف کفش هایم صرفه جو ئی می شود !!

گره کردن دستمال

دو دوست در رستو رانی نشسته وصحبت می‌کردند ... ناگهان یکی از آنها دستمالش را از جیب‌بیرون کشید و گره یی راکه به‌گوشهٔ آن زده بود نشان داد و گفت :

–ببین ... حالا پوره سه هفته میشود که من این گره رادر گو شهٔ دستمال ام می بینم ... اما هر چه فکر می‌کنم ، یادم نمی‌آید برای‌چه آنرا گره کرده‌ام .

دوستش نگا هی به دستمال کرد وگفت :

– شاید گره‌زده‌ای که یادت‌باشد که‌آنرا برای شستن‌بدهی یانی !؟

می خواهیم در باغچه‌نان صرف کنیم

شکیب درمنزل د و ستش‌فریدون به ناهار د عوت داشت ، ا تفا قـا وقتی وارد منزل شد که زن‌وشوهر مشغول دعوای سختی‌بودند ...

زن از دست خشم زیاد بشقابی را بطرف شو هر ش پر تاب کرد . امااو خودرا کنار کشید و بشقاب‌از پنجره حو یلی افتاد ، مرد کا سه‌را برداشته بطرف ز نش پر تاب‌کرد، او هم جا خالی کرد و کا سه ا ز پنجره به وسط حو یلی‌باغچه افتاد دراین مو قع شکیب هم کارد وپنجه وچند تا دست پاك را بر داشت و می‌خواست از پنجره به بیرون‌پرتاب کند که فریدون باعصبانیت فر یاد کشید !

تو دیگر می‌خواهی چه کارکنی ؟

شکیب با خو نسردی جوابداد :

می‌خواهم این هارا هم از پنجره بیرون بیندازم ... آخر خیال کردم که می خواهین در باغچه نان‌راصرف کنیم .

بازی پوکر

پسرك جوانی برای خوا ستگا ری‌بمنزل دختری‌رفت ... پدر دختـر مخالفتی نداشت ... اما گفت :

– خو پسرم ، د خترم فقط یـك‌عیب دارد .

پسرك جوان پرسید :

– چه عیبی داره ؟

– بازی پو کر را بلد نیست .

– خوب این خو عیب نیس ...بسیار هم‌خوب است .

درست است پسرم ... و لـی‌اوهمیشه بازی میکند !!

آی گشتم‌وگشتم ،آی‌دنیا راگشتم‌تاترا پیدا کدم امروز فرداکردم ...

قهرمانان سا ل

باران بهاری

در کارتونهای ناب انتخابی این هفته

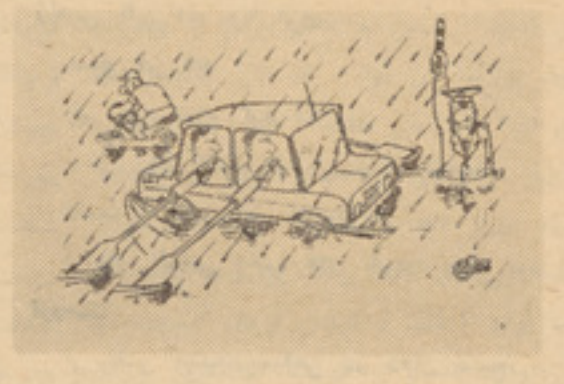

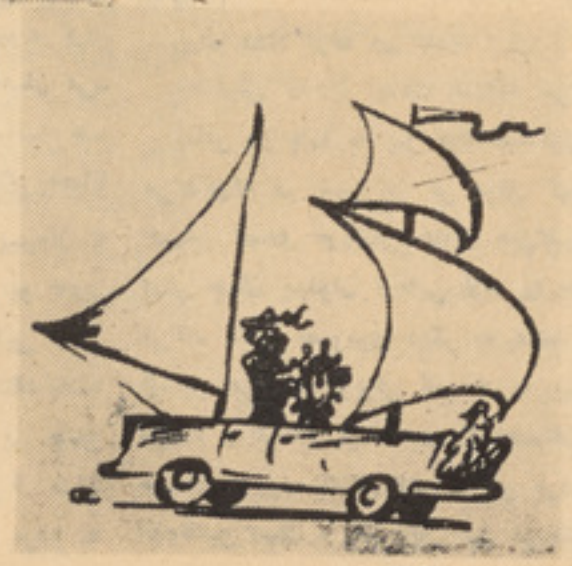

بدون شرح!

حماسه‌ی آرش کمانگیر

پیوسته بگذشته

آخرین فرمان
آخرین تحقیر
هرزرا پرواز تیر ی می دهد سا مان
گربه نزدیکی فرود آید
خانه ها مان تنگ
آرزو ها مان کور
ور بپرد دور ....

تاکی .... تا چند ...

اه ... کو با زوی پو لادین و کوسرپنجهٔ ایمان

هردهاتی این خبر را بازگو می کرد :

چشم ها بی‌گفتگوی هر طرف را جستجو می کرد .

برای آریایی نژادگان پخش این خبر هراس انگیز بود آ نان نیز این را به روشنی می دانستند که تیر ر ها گشته از کمان نمی تواند پروازی دور داشته با شد واین افسون است و نیرنگی که د شمن انگیخته است تا به خود کا مگی ویکه تازی خویش به سر زمین آریایی ادامه دهد باری سرنوشت زندگی سر زمین وقلمرو آریایی ها وابسته به پرتاب تیری گردید تیر هر جا که فرود آ ید آنجا مرز ا ست آنجا سرحد خوا هد بود . واین افسون و این پیشنهاد از طرف تو رانیان برای آ ر یا یی ها غم انگیز بود و درد آور همه را بهراس افکند سراسیمه شدند وپریشان د شمن افسونی جسته بود که همه را مبهوت کرده بود باری مرز راپرواز تیری سامان می‌داد اگربه نزدیکی فرودمی آمد خانه ها تنگ وآرزو ها کور می گردید واگر احیانا دور می پرید این دوری و این پرواز تا کجا وچند امکان پذیر بود بازوی پو لادین باید و ایمانی خاراپیین مردی فدایی تامگر بتواند تیری بیندازد که خانه ها تنگ‌نباشد وآرزو ها کور اما کو کجاست ا ین چنین مردی که در راه مردم در راه تحقق آر مان ها وآرزو های شان از جان بگذرد مردم به تکاپو افتاده بود خانه های پهلوا نان تیر-اندازان وزورآوران را می کوبیدند . هیچکس دم نمیزد ، سکوت کرده بودند تیر-اندازان این مهم رانمی توانستند بپذیرند زیرا اندازه نیرو و زور خویش را می - شناختند . پهلوانان نمی خواستند با سر - نوشت ملت خویش بازی کنند پهلوا نان وتیر اندازان خواست های مردم رابی‌پاسخ می‌گذاشت چون هر کو ششی را که به خرج می دادند بی حاصل بود زور بازوی آنان در حدی نبود که باپر تاب تیری مرز میهن خویش را تعیین کنند هر پهلوانی درخلوتی پناه برده بود وسرزیر بال کرده‌بودپهلوانان دلشان می خواست که آخرین نیروی خویش رابه کار گیرند و قلمرو خویش را فراخناك دهند اما این را می دانستند که‌نمی‌توانستند چون هر خواستنی نمی تواند توانستن هم باشد توانستن از خود گذری وایمان‌میخواهد ایثار کار دارد نپذیرفتن پهلوانان‌این مساله مهم ملی رامردم رابیشتر هراسناك می کرد وبه تشویش شان می انداخت روز ها می-گذشت و همچنان به نگرانی ها ا فزوده می-شد یگان یگان با هم مشاور ه می کردند وراه حل را اندر نمی یافتند خبری جان گداز و طاقت سوز بود که از طرف نیرو های اهریمنی عنوان شده بود مردم ناقراری می کردند و آخرین تحقیر ها وفرمان های دشمن را به ناچار می پذیرفتند .

پیر مرد اندو هگین دستی به دیگر دست می‌سایید

از میان دره های دو ر گرگی خسته می-نالید

برف روی برف می بارید

بادبارش را به پشت شیشه می مالید.

شاعر دو باره به پیر مرد قصه‌گوی‌مراجعه می‌کنداوکه در شبی بر فی برای کودکان خویش قصه‌ی مردانگی هاواز جان‌گذری های ارش جهان پهلوان آریایی نژاد را حکا یت می‌کند شاعر تصویری دیگر به دست میدهد ازشبی هراسناك وبرفی که باد به بیر حمی می‌وزد و گرگان گرسنه در کو هستان درپی طعمه‌ای به‌زوزه افتاده اند و پیر مرد خود اندوهگین است و کو دکان نیز در انتظار اند که چه میشود واین اوج شعر ا ست‌که به گونه‌ی روایتی سروده شده ا ست‌کودکان قصه‌را تااینجا دنبال کرده اند و سخت دل شان می خواهدکه «عمو نوروز » به قصه‌ی خود ادامه دهد که سرانجام چه روی میدهد. مردی جان باخته‌ای وازخود گذری پیدا می-شود که تیری جانانه بیندازد و قلمروآریایی هارا گسترش دهد ویادراین « راه رهسپاری نیست » کودکان می‌خواهند از زبان‌پیرمرد ای ن‌پاسخ را بشنو ند دل هایشان شور می-زندبی تاب اند ونا قرار .

صبح می آمد
پیر مرد آرام کرد آغاز .
پیش روی لشکر دشمن سپاه دوست
دشت نه در یایی از سرباز ...
آسمان الماس اختر های خودرا داده بود
ازدست
بی نفس میشد سیاهی در دهان صبح
باد پرمی ریخت روی دشت باز دامن البرز
لشکر ایرانیان در اضطرابی سخت د رد او
دو دو وسه سه به پنج پنج کرد یکدیگر
کودکان بر بام
دختران بنشسته بر روزن

باری جنگل انسان خشکی و افسرد گی نمی پذیرد و در یای زندگی همیشه‌پوینده‌است ودر حرکت پیر مرد قصه اش را تا جایی‌ادامه داده بودکه شب آهسته آهسته‌رنگ می‌باخت کودکان و پیر مرد شب رابه قصه ی ارش‌به پایان آورده بود اینك بیشه زاران و سپیداران بیدار گشته اند پیر مرد نیز قصه ی خودرا از صبح شروع می کند که آغاز روشنی ها است. از جسمی که از بطن شب آریایی‌ها زاده بود شب آنان نیزآخرین نفس های خود را می کشید در صبحی که لشکر آریایی‌ها دیگر از بیداد شب به ستوه آمده بودند یکی باید تیر بیاندازد ، دور یانزدیك دیگر جان‌ها وروان هاخسته شده بود یك گام عقب‌نشینی نیز غنیمتی شمرده می شد . صبح رسیده‌بود صبح دهان بازکرده بود و سیاهی وشب را درکام خویش فرو می برد آریایی هارا دیگر تاب آن همه ناروایی نمانده بود باید کاری میکردندگامی‌به‌پیش‌میگذاشتندپیروزی راتجربه ای‌می کردندصبح شده بود و باید تیری‌انداخته میشد آریایی نژادگان دو نفروسه نفرگردهم می آمدند باهم گفتگو می کردند که کی‌این مهم اجتماعی را می پذیرد کیست آن که‌زور بازو وسر پنجه‌ی ایمان خارا بین نشان دهد. لشکر آریایی در دامنه‌ی البرز کوه گرد آمده بود دشت در سکوتی سنگین نشسته بود.

البرز کوه همچنان ببری مغرور پای دردامن کشیده بود باد هر سومی دویدو روز حادثه را اعلام می کرد روز سر نوشت سازو بزرگ داروزی را که خوشبختی یابد بختی در پی داشت . معلوم نبود چه می شود همه دربهتی عظیم به سرمی‌بردندباوراین نکته برای شا ن بسیار دشوار بود که پرواز تیری پیروزی بزرگ در پی داشته باشد. سر زمین آریایی هارا فراخناکی و گستردگی بخشد باد این خبر را هر سوبا خود می برد سکوت بود و انتظارآن، کودکان بربامها برآمده بودند دختران از پنجره ها وروزن هاسر بیرون‌کرده بودند و مادرا ن در انتظار شوهران شان‌دقیقه شماری می کردند که از محل حادثه باز آیند وقصه کنندکه چه روی داد ؟کی تیرا انداخت آن تیر چه مقدار فاصله ای را پیمود همه ناقرار بودند و نگران ، همه‌ی مردم شهر درپای البرز کوه سر بلند و مغرور گردآمده بودند تا مگر یکی پیدا اید تیری رها کند در میان مردم هلهله ای افتاد هورایی در گرفت صفها که بسته بودند به کنار رفت از میان مردم از صف خلق بانگی رساشنیده شد صدایی پرطنین، مطمئن‌که همه‌رابه‌سوی خود کشاند باری صدایی از میان مردم برخاست‌از جنگل انسان که همیشه سر بلند و سبزاست مردم چون دریایی به خروش آمدند. این‌صدارا بافریاد های زنده بادپاسخ گفتندوارج نهادند این صدا راکی سر داد هنوز پیدا نبود مردم ناقرار ی وبی تابی می کردند که صاحب این صدا را بشنا سند صدا به گوش هانزدیك‌ترمی شد وطنین پاهایی که با اطمینان گام بر می داشت با غرور انسانی با شگو همند ی وشور ازوطن پرستی و مردم دوستی عشقی را ستین به خاك به قلمرو و به سر زمین و عدالت اجتماعی و بر قرار کردن حکومت داد، باری دریای خروشان توده صدفی از سینه بیرون داد. سپاهی مردی آزاده که عمری رادرامانت داری و شرافت به سر آورده بود به آیین نیاکان ایمان استوار داشت همیشه دلش‌در آرزوی خدمت به مردم و میهن می تپید حتی موری در زیر پایش آزار نیافته بود او تیر-انداز بود اما این مایه هنر را بیهوده‌به کار نمی انداخت‌و از ین روبود که شهر تی زیاد هم حاصل نکرده بود وکسی او را آنچنان که‌باید نمی شناختند او آن جهان پهلوان‌آزاده وتیرافگن نیرو مند هنر خویش را کتمان نموده بود اهل تظاهر وریاو خود ستایی و خودنگری نبودهمیشه ازموضوعاتی ازاین گونه گریزان بود .

منم آرش -
چنین آغاز کرد آن مرد با دشمن

منم آرش سپا هی مردی آزاده
به تنها تیر تر کش از مون تلخ تانرا
اینك ماده
مجوییدم نسب
فرزند و رنج و کار
گریزان چون شهاب از شب
چو صبح آماده ی دیدار
مبارك باد آن جامه که اندر رزم پوشندش
گوارا بادان باده که اندر فتح نوشندش
شمارا باده و جامه
گوارا و مبارك باد ٠
دلم را در میان دست می گیرم
ومی افشار مش در چنگ
دل این جام پراز کین پرازخون را
دل این بیتاب خشم آهنگ ٠٠٠
ـکه تا نوشم به نام فتح تان دربزم
که تا کوبم بجام قلب تان در رزم
که جام کینه از سنگ است
به بزم ما و رز م ماسبوو سنگ را جنگ است
دراین پیکار
دراین کار
دل خلقی است در مشتم
امید مردمی خاموش همپشتم
کمان کهکشان در دست
کمان داری کمانگیرم
شهاب تیز روتیر م
ستیغ سربلند کوه ما وایم
به چشم آفتاب تازه رس جایم
مراتیر است آتش پر
مرا باد است فرما نبر
ولیکن چاره راامروز زور وپهلوانی نیست
رهایی باتن پولاد و نیروی جوانی نیست
دراین میدان
براین پیکان‌هستی سوز و سامان ساز
پری از جان‌بباید تا فرو ننشیند از پرواز
باری آرش از میان مردم ازکنار شان‌حضور خویش را اعلام می دارد نه از بالای‌سر شان اوفرمان روانیست وآرزوی سیادت و بر تری وریاست ندارد ٠ عمری را در میان مردم بـــا شرافت وپاکی زیسته است . نخستین پیام آرش است ،نخستین پیام آرش این است که او فرزند . رنج است وپرورده‌ی کارودلبسته‌ی پیکار مقدس برای رهایی مردم اسارت هاو قیدوبند های شکننده وآزاردهنده آرش ا ز شب و شب زدگان و شب پر ستان نفرت‌دارد دل بسته‌ای روشنایی هاورهایی هاست، او از دامن شب که تمثیل واره‌ای است ازمحیطی مختنق وتاریك واستبدادی مانند شهابی پای بیرون می کشد به سوی سپیده دمان راستین نام او آرش و نام پدر او کار است و رنج است . او فرزند کار ورنج است و از بـن روآمادگی هرنوع قربانی رادارد او را رنجش وکارش پخته و مانند پولادی محکم آبدیده‌کرده است آرش دل خودرا وروان خویش رادر کف می گیرد تا نثار مردمش کند. این قربانی‌را برای نجات توده هامی پذیرد مبارك ترین جامه هاوگوارا ترین باده ها که در رزم پوشیده‌شود ودرفتح نوشیده در رزمی مقدس و مردمـی وفتح انسانی . آرش ازقهرمان بازی های بی‌پایه در گریز است ٠ او خود گروخـــود نگرنیست به نیروی مردم به قدرت توده ها اتکا دارد ٠ خواست هاو نیاز های همه‌دروجود اوگرد آمده است . او برای رهایی مردم تیر می اندازد و مبارزه می کند اوریشه در مردم دارد وراز پیروزی او هم همین تواندبود اگر هدف رهایی مردم باشد آن مبارزه پیروزمـی شود واین اصلی است تثبیت شـده و غیر قابل انکار ٠ آرش به خاطر مردم به پیشواز آزمون بزرگ می رود . در این پیکار روان مردم اورا یاری می نماید ، او با اتکا به‌زمین ونیروی مردم می خواهد ـ تیری بیاندازدوبه مبارزه دادبر ضد بی دادپایانی دهد او خود همیشه پروازی رسا و آوازی قوی داشتـــه است برای عدالت و آزادی فریاد کشیده‌است آواز خوانده است٠او همیشه کمانداری بزرگ ونیرو مند بود اما این نیرو را واین بزرگی راپنها ن می داشته ٠ او کمان کهکشان رادر دست گرفته واز شهاب های زود گذر تیرمی ساخته باد در فرمان او بوده و ستیغ کوه‌های بلند جایش و چشمه ساران خورشید آبشخور او. اوانسان‌بودوانسان‌رایارای این همه‌فرمان فرمایی هست «ابرو باد ومه وخورشید وفلك» برای انسان در کار اند و سر گردان٠ واو این را از سر خود خواهی نمی گوید٠ انسان بزرگ است و باید این‌رادر یابد به نیروی شکننده و سازنده ی خویش پی ببرد اگراو سفر در درون خویش نکند خود را نشناسد٠ نمی تواند که به افتخارات دست یابد ومحیط خویش را دگرگون کند و سر به ستاره بزند واز باغ آسمان خوشه های پروین را بچیند این همه توانستن هابه شناختن نیروی خودی بستگی دارد آموختن ، اندوختن‌و از اندوخته دروقت آن استفاده ی در ست کردن تنی‌بـه آسودگی ندادن و همیشه در دل تـوفان ها رفتن٠

آرش چون میدانست‌که درراه داد خواهی تیر می اندازد و باز تاب گر خواست هاوآرزو های مردم است‌به پیروزی خویش ایمان‌داشت «امید مردمی خاموش» که محکوم به سکوت‌و خاموش شده بود یارو پشتیبان او بود٠ اما این پیروزی قربانی می خواهد ٠ از جـــان گذشتگی می خواهد درروزی چنین «رهایی‌باتن پولاد و نیروی جوانی میسر نیست» آرش زورمند است و تیر افگن اما امروز روزی دیگر است روز تعیین سر حد و مرزاین روز در شمار روزان عادی نیست و این کاری که در پیش روی است نیز نمی تواند عملی معمولی باشد کاری خطیری است کار ی سر نوشت سازوار جمند٠

چنین کار و چنین روز را «زور پهلوانی‌در کار نیست» دراین میدان دراین کار زار بـر «این پیکا ن ساه‌ان ساز «پری از جان بباید‌تا فروننشیند ازپرواز. « پرهای عادی راقدرت وتوانایی پروازی رسانیست‌آرش تیراندازز‌بر- دست است زور مند است اما این مهم ملی‌را زوربازونمیتواند بکشاید عملی دیگرباید کار شگفت و بزرگ٠باری آرش ظهور خودرا اعلام داشت گا م‌به پیش نهاد همه خاموش هـــمه ساکت همه شگفت زده وحیران بـودند که چه خواهد شد ٠

پس آنکه سر به سوی آسمان برکرد٠
به آهنگی دگر گفتار دیگر کرد .
درود ای واپسین صبـح ای سحر بـد رود ٠
که با آرش ترا این آخرین دیدار خواهـــد بـــود ٠
به صبح راستین سو گند٠
به‌پشهان آفتاب مهر بار پاکبین سو گند٠
که آرش جان خود در تیر خواهد کرد
پس آنکه بی در نگی خواهد ش افگند ٠
زمین می داند اینرا آسمان ها نیز
که تن بی عیب و جان پاك است
نه نیرنگی به کار من نه افسونی
نه‌تر س در سرم نه در دلم باك است
در نگ آورد و یکد م شد به لب خاموش
نفس در سینه ها بیتاب می زد جوش٠

زپیشم مرگ
نقابی سهمگین بر چهره می آید ٠
به هر گام هراس افگن
مرا با دیده ی خونبار می پاید ٠ ٠
به بال کرگسان گرد سرم پرواز می گیرد
به راهم می نشیند راه می بندد
به رو یم سرد می خندد ٠
به کوه ودره می ریزد طنین زهرخندش را
وبازش باز می گیرد ٠
دلم از مرگ بیزار است
که مرگ اهرمن خوآد می خوار است٠

ولی آندم که زاندوهان روان زنـدگـی تار است
ولی اندم که نیك و بدی را گاه پیکاراست
فرو رفتن به کام مرگ شیرین است ،همان باسینه ی آزادگی اینست ٠
هزاران چشم گویا ولب خاموش
مرا پیك امید خویش می داند
هزاران دست لرزان و دل پر جوش
گهی می گیردم گه پیش می راند
پیش می آیم
دل وجان رابه زیور های انسانی می‌آرایم
به نیرو یی که دارد زندگی در چشم و در لبخنـــد
نقاب از چهره ی ترس آفرین مرگ خواهم کند
آرش از صف مردم که مانند دریایی به جوش وخروش آمده بودبیرون می‌آید مغرور مطمئین سر بلند و لب سخن باز می کندبه جلوه های طبیعت‌که سخت دوست شان می داردبه سحربه صبح راستین به‌آفتاب سوگند

میخورد که از راهی راکه برگـزیـده است برنمی‌گردد. ازراه مردم ازراه نجات توده ها ازاسارت و بیداد ٠ او می داند که درراه بـی برگشتی گام گذاشته مرگ یا پیروزی راه سومی وجود ندارد ، اصولا ،در مبارزه نمی تواند راه سومی وجود داشته باشد او باخود سوگند یاد کرده که قلمرو آریایی نژادگان را از شرار واح شیطانی رهایی دهـد وپاك دارد ٠ او در جهت تحقق آرمان های مـردم خویش تیر می اندازدآرش سپاه دشمن راخطاب قرار داده می گوید :

افسونی و نیر نگی در کار من نیست به‌تن نیزبیمار نیستم . باری آرش‌جان بی‌عیب وتنی پاك دارد صداقت این گفته در صدا وسیمایش به‌آشکار دید ه می شود آن جهان پهلوان‌جان باخته و سپاهی مرد آزاده اینرا می داند که‌به پیشواز مرگ می رود ٠ مرگ را برای رهایی

مردم می پذیرد ٠ دیگر مرگ برای او پایان هانیست ٠ اصولا او با پذیرفتن مرگ زندگانی دیگر را آغاز می‌کند اومی بیندکه لاشخوار مرگ بر فراز سر اوبه پرواز آمده است ـ ا او از مرگ نمی ترسد گرچه می داندکه‌مرگ تلخ است اما مرگی‌که‌زندگی و آزادی دیگران راباز گرداند بدی هارا نابود و مقهورنماید نمی تواند افسانه‌ی تلخ باشد شیرین است او ج زندگی است تجدید پیمان دو باره‌است بازندگی ٠

ناتمام

برگزیده‌هایی از میان فرستاده‌های شما

همه‌ساله بخت تو پیروز باد

همه روزگار تو نوروز باد

جشنهای باستانی

ازجمله جشن ها و میله هـــای با ستانی که هنو ز هم در میا ن مرد م معرو ف و مر سو م ا ست یکی جشن شب و رو ز (چها ر- شنبه سوری) یا چها ر شنبـــه اخیر حو ت ا ست که قدا مـــت تا ریخی آ ن پیش از ا سلا م و فتو حا ت آ ن درین سر زمیـــن ا ست .

در ین جشن هر کس بقد رتوان وقدرت مالی خـــود دو سه روز قبل یك اندازه هیزم و بتهٔصحرایی تهیه دید ه و در شب چها رشنبه اخیر سا ل یعنی چا ر شنبه اخیر- یکه دربرجحوت مصادف ا ســت بعد از صر ف طعا م شب وادای نما ز خفتن هیزم تهیه شد ه رادر صحن حو یلی یا میدا نی انبار کردهوآنرا یکی از ا عضای مســن فا میل آتش می زند .اعضا یفا- میل در حا لیکه نا ظر شعله های آتشند ز ن و مرد پیرو کو د کبه ترتیب لبا س ها ی خود را جمع گرفته از با لا ی شعله هـــا ی آتش بصور ت پر ش و خیز از سمت را ست به چپ و از سمت دیگری به سمت دیگر آن جـست می ز نند و هر کس سه نو بـــت یا بیشتر به اینکا ر ادا مه مـــی دهند .

این کار رو ی این عقیـــده صورت می گیرد که گنا ها ن ، نحو ست و بد بختی ها ی سا ل گذ شته به آتش می ریزد وباختم سال و ا فرو ختن این آ تش در همین شب همه فلا کت ها ونحو- ست ها ی که در طو ل سا ل رو- نما شده از بین می رود .

این عمل به اندازه با شو ق و سرور همراه ا ست که انسا ن فکر می کند بر ا ستی یك عنعنـــه قابل پذ یر ش می با شد حا ل آنکه بر خلاف ا گرازپهلوی‌عقیدتی آن صر فنظر شودیك عملـــی کا ملا خرا فی و میرا ث دوره‌جا- هلیت ا ست .

فردای آن شب از اول صبح مقد ما ت وتر تیبا ت میله کـــه شکل تفر یحی و تفر جی دا ر د گرفته می شو د ز ن و مرد د سته د سته یا بصورت فا میلی و یـــا انفرادی بادیگ، چـا یجـــو ش، فرش و دیگر لواز م ضرور ی به طرف صحرا و گشتزار ها وتفر- یحگاه‌های عمومی که در آ نها تازه سبزه ها سر کشید ه می روند .

و به میله و سا عتیر ی ها ی مختلف می پر دا زند .

یکی از تشر یفا ت چا ر شنبه سوری سبزه بستن یا سبزه لگد- کردن ا ست که د ختر ا ن جو ان بیشتر به‌آن علاقه دارند بـه ایـن ترتیب که گوشه چـا در، رشتـه موی و یا یکی از حصص لبا س خود را با سبزه گر ه می بند نـد واین گر ه طو زی بسته می شو د که با ید به آسا نی با ز شو د در و قتیکه ازین کار فا رغ شدند چشم ها را بسته گر ه را کش‌می کنند ا گر گر ه با ز شد به ایـن عقیده متکی می شو ند که هر نیتی رااز قبیل شو هر کرد ن ،مسا - فرت ر فتن ، خو شبخت شد ن کا میا ب شد ن در امتحا ن وغیره دردل کرده ا ند بر آورد ه می‌شود واگر گر ه با ز نشد و سبزه ا ز ریشه بیرو ن آ مد دو باره و سه باره اینکا ر را انجا م می د هند و این عمل را بفال نیـك مـــی گیر ند .

بهار نو

از فیض نو بها ر جها ن‌بزم چید ه ای است
دست‌نگارکرده ر خ‌می‌کشیده‌ای‌است
هر مو ج سبزه طر ف‌کلاه‌شکسته ای
هر دا غ لا له‌چشم غزال رمید ه ای‌است
باغ ازشکوفه لیلی چا د رگرفته ای
از لا له‌کوه‌عاشق‌درخون تپیده ای است
هر زلف سنبلی شب قدری‌است فیض بخش
هر شاخ پـــرشکوفه صباح دمیده ای است
هر بر گ سبز طو طـــی‌شیرین تکلمی
هرشبنم‌گلی‌نظرپا ك دید ه ا ی ا ســت
از لاله بو ستا ن لب لعلی‌است می چکا ن
وز جو ش‌گل‌چمن‌ر خ‌ساغر کشید ه ای ا ست
عالم زا بر مو ج پر یز ادمی‌زند
مهد ز مین‌سفینهٔطو فان رسید ه ای است
شیر ینی نشا ط جهان را گر فته‌ا ست
صبح از هوای‌ترشکرآب د یـــد ه ای اســت

صایب

عقاید خرافی در رسم و رواجها وفولکلور ما

شگون‌ها

بروز شنبه نا خن نگیر ید که‌نحسی دارد. شاعر خرا فات پسند اند رین با ره می فرما ید:

بروز شنبه گر نا خن‌بگیر ی
به‌چنگال‌غم و اند و ه ا سیر ی

بروز یك شنبه لبا س‌خودراتبدیل نکنید شاعر در ینمورد نیز گفته ا ست :

بیك شنبه نپوشی جامه‌زنهار
که بینی رنج‌وبیما ری د گر با ر

بروز دو شنبه خند ید ن‌ومستی‌وشور و شعف عا قبت شو م دارد شاعر ما می گو ید .

بدو شنبه مخند ای‌دوست،دانا
که زا یل می‌کند شا د ا بیت ر ا

بروز سه شنبه بسفر نرو یدکه خطر دارد باز هم شاعر توصیه می کند :

به سه شنبه حذر کن ازسفر ها
که تا گر دی‌تو مصئو ن ا ز خطر ها

بروز چا ر شنبه بعیا د ت‌مر-یضی نروید شا عر خرا فا ت‌پسند ماا ینطور درفشانی می کند:

به چار شنبه مرو پر سان‌بیمار
که‌در ما نش‌شود بسیا ر د شو ا ر

بروز پنج شنبه از خورد نی‌های ز یاد بپر هیزید و شا عر در ینخصو ص گفته ا ست .

به پنج شنبه ا گر فا قه‌نشینی
ضر ر ازدردو بیما ر ی نبینی

بروز جمعه کالا نشو ید ، خانهٔ‌تکا نی نکنید وپر سا ن‌مر یضی نروید که شا عر اینطور درفشانی‌می‌کند

بروز جمعه گر کالا بشویی
وگرشو قت کند خا نه تکا نی
درین رو ز گر پی رنجورگردی
همی از عیش وعشر ت د و ر گر د ی

میلهٔ تخت صفر

از زمانه ها یی که آر یایی های پا ك نژاد در قطعا ت شا - نزد ه.گا نه که در او یستا ذ کر شده مخصو صا در کرانه های دریای هر یرود و مر غا ب به زرا عت و فلا حت پر دا خته واین سر زمین ها را از حیث شا دا بی وسر سبزی برا ی ز ند گی وبود وبا ش بر گزیدند جشن نو روز ی راهمه ساله بر گزار و به این عقیده بو د ند که ا گر این روز ها را هر کسی به سرور و شا د مانی سپری کند تا پا یا ن سا ل‌شاد- مانی ، فر حت‌وسلا مت از آ ن او- ست .

در روز او ل سا ل (او ل‌حمل) در تخت صفر که یکی ا ز نزهتگا های معرو ف و معمور در چند کیلو متری نزدیك شهر مشر ف بدامنه کوه شما ل شهر هرا تست‌جشن بزرگ وعمو می بنا م (میله قلبه کشی) بر پا می شود که هزاران نفر به سواری مو تر ، ا سب ومرکب و بعضا پا ی پیاد ه ا ز فا صله ها ی دور و نزدیك در آن شر کت می کنند .

یکشب قبل سما وار چی ها، هوتلی ها ، کبا بی ها و ما هی‌پز هادر جا های معینه ایکه برای همین منظور تهیه و معین گردیده خیمه ها ی خود را بپا می کنند .

این تفر جگاه صرف نظر ازعما- را ت هوتل و قهو ۀ خا نه عصری دو لتی دارا ی آبشار ها ی ز یاد خیا با ن ها ی و سیع پو شید ه‌از اشجار نا جو و دیگر اشجار زینتی و میدا ن ها ی و سیع‌اسپ دوانی پهلوا نی ، با یسکل دوا نی و پیشه ها ی شا عرا نه می با- شد .

می گو یند منطقه تخت صفر در اوا یل بیشه مترو کی بود ،آب ودرخت در آ ن و جو د ند اشت.

سلطا ن حسین مرزا این منطقه‌را پسندید وامر کرد تپه های آ ن هموار گر دد و یك جو ی آب از (شیدایی) که در چند کیلو متری گاز ر گاه و تخت صفر واقع ا ست بنا م جو ی (سلطان) به‌تخت صفر کشید ه شو د وار- غوا ن کاری گر دد . یکی ا ز شعرا ی آ ن زما ن می گو ید .

بر چهره گل نسیم نوروز خوش است
در صحن چمن روی دل افروز خوش است

وجهٔ تسمیهٔ دوازده‌ماه

خیام میگو ید : هر که ر و ز نوروز جشن‌کند وبه خرمی‌میپیوندد د تا نو روز د یگر عمر ش د ر شا دی و خر می سپری میشو د.

خیام شا عر اند یشمند دروجه تسمیه ماه ها چنین میگوید:

فرور دین ماه

فرور دین ما ه بزبان پهلو ی است، معنیش چنان باشد که این، آن ما ه ا ست که آغاز ر ستن نبا ت درو ی با شد و این ماه مربر ج حمل را ست که سر تاسر وی آفتا ب اند رین بر ج با شد.

ارد بهشت ما ه

ارد بهشت ما ه ، این ماه را ارد بهشت نا م کردند یعنی ا ین ماه آن ما هست که جهان اندر- روی به بهشت ما ند از خر می وارد بزبان پهلوی ما نند بودو آفتا ب ا ند رین ما ه بر دورراست در بر ج ثور با شد و میا نه بهار بود

خر داد ماه

خر داد ماه ، یعنی آن ماهست که خو ر ش دهد مرد ما نرا ا ز گند م و جو ومیوه ، و آفتا ب‌درین ماه‌دربرج جوزا باشد .

تیرماه

تیر ما ه ، این ماه را بدان‌تیره ماه خوا نند که اندر و جو و گند م ودیگر چیز ها را قسمت کنند و تیر آفتا ب از غا یت بلند ی‌فرود آمدن گیرد ، و اند ر ین ماه آفتاب در بر ج سر طا ن با شد و او ل ماه از فصل تا بستا ن بود

مر داد ما ه

مر داد ما ه ، یعنی خا ك داد ، خویش بداد از بر هاو میوه های‌پخته که درو ی بکما ل رشد ونیز هوا درو ی ما نند غبا رخا ك باشد و این میا نه تا بستا ن بود وقسمت او از آفتا ب مر بر ج‌اسد باشد .

شهر یور ما ه

شهر یور ما ه ، این ماه را از بهر آ ن شهر یور خوا نند که ریو دخل بود یعنی دخل با د شا ها ن درین ما ه‌با شد و در این ماه برز گرا ن را داد ن خرا ج‌آسانتر باشد و آفتا ب درین ما ه در سنبله باشد و آخر تابستا ن بود .

بقیه در صفحه ٥٦

بقیه صفحه ۲۱

اتللو

اینك برای همیشه بـــدرود ای آسایش روح و بدرود ا ی‌خوشی بدرود ای سپاه آراسته ، ای جنگ های بزرگ که در آن جاه طلبـــی انگیزه دلاوری است .

آه بدرد ای اسبان شیهه کش ای ندای بلند شیپور ، ای طـبل آشوب ، ای نای گوشخراش ،بدرود ای آن همه زیبایی و شکوه و گردن افرازی و نیز شما ای توپ هـای مرگبار که غرش‌حنجره‌نیرومند تان به نعره های ترسناك ژوپیتر جاوید میماند .

یاگو که از شنیدن این سخنان دچار ترس وهرا سی فرا وان شده بود پی برد که چه توفانی در روح وجان اتللو بپا کرده است،مضطرب و اندیشناك شد . . . اتللو فریـاد زد :

ـای گستاخ ، حال باید ثابـت کنی که همسر محبوبم روسپـــی است وگرنه به روح جاویـــد سو گند . . . .

و در حالیکه گردن یاگورا میان مشت های نیرومند خویش فشار میداد ادامه داد که :

ـسوگند که اگر از پشت سگ زاده شده بودی برای تو خوشتـــر بود که در معرض خشمی که خود بر افروخته یی ، باشی .

یاگو با پریشان حالی و بیـــم فراوان گفت :

ـبهتر بود مرد عاقلی باشم‌زیرا درستکو یی و درستکاری دیوانگـی است و کسی راکه بدان پایبنداست از پای میاندازد . . . .

اتللو فریاد بر آورد :

ـ کاری کن که‌خود ببینم و یالا ـ اقل چنان دلیلی بیاور کـــه در آن کمترین دستاویز و بهانه یی برای شك نباشد وگرنه وای بر جـان تو . . . اگر باو تهمت زده باشـی و مرا در شکنجه ا فکنده با شی، دیگر هیچگاه دعا نکن ، هر گونـه پشیمانی را از خود دور کن، پلیدی بر پلیدی بیفزای !

یاگو با صدای که گویی از تـه چاهی بیرون میامد . جواب داد :

ـیعنی میخواهید تماشاگر خیانت آندو باشید . . . گمان میکنـــم بد شواری بتوان آنان را در ایـــن حال دید ، آنان اگر به شتابزدگی بز و گرمی میمون و شهو تناکـی گرگان مست باشند باز محال‌است بتوان آنان را در چنان حالی دید ، با آن هم میگویم چندی پیش درکنار کاسیو دراز کشیده بودم و چـــون دندانم به سختی درد میکرد خوابم نمیبرد . . . بعضی چنان سســت نهادند که هرچه در اندیشه دارند در خواب زمزمه میکنند ، کاسیـــو نیز ازینگو نه مردم است و میـان خواب از او شنیدم که میگفت :

((دزد مونا باید احتیاط کنیـم و عشق خود را پنهان سازیم)) آنگاه دست مرا در خواب گرفت و گفت:

اتللو با کینه ونفرت خود رابـه‌بالای بستر دزد مونا رساند.شمعی دربالای بستر او روشن بود ای‌روح‌من فتنه اینجاست ...

(اوه نوشین لب من) آنگاه بگرمـی دست مرا بوسیدن گرفت و بعـد گفت : (لعنت بر این سر نوشت که ترا نصیب این سیاه وحشـــی کرد . . .)

بد گو یی های یاگوازکاسیو کار خود را کرد ، روزی اتللو در تالار بزرگ قصر قدم میزد ، ناراحت و عصبانی بود ، دزد مونا نیز وارد تالار شده و وقتی اندو فـــراوان همسر خود را دید ، پیش دوید و گفت :

ـسرور من ، برای چه اینسان بناتوانی سخن میگویید ، مگـــر حالتان خوش نیست ؟

پیشا نیم درد میکند.

ـ بیشك از بیدار خوابیست ، بگذارید سر تان را محکم ببنـدم ، ساعتی دیگر بهبود خواهید یافـت و دستمال کوچکی را که در گوشه‌آن تصویر یك توت زمینی سرخ بـود بیرون آورد .

اتللو گفت :

ـدستما لتان بیش از حـــد کوچك است .

دستمال از دست او فرو افتاد، دراین حال ندیمه او (امیلیا)که‌زن یاگو ی‌تزویر کار بود آنرا از زمین برداشت ، (امیلیا) میدانست که‌این دستمال نخستین هدیه سردار بـه دزد موناست ،اولین هدیه عشق... و یاگو شوهر بد کردار او نیـز چندین بار ازین دستمال سخـن رانده از (امیلیا) خواسته بود که در فرصت مناسبی آنرا برباید و باو بدهد و اینك آن لحظه فرار سیده بود .

زمان میگذشت و اتللو درتردید و دو دلی بود ، یك روز دو باره‌یاگو پیش اتللو رفت و وقتی او رادید گویی دشمن خود را دیده باشد ، گفت : برو ، دور شو . . . مـرا بدین شکنجه تو افگنده یی ...بخدا سوگند که خروار ها فریب خوردگی از یك جو بد گما نی بهتر ا ست. ولی یاگو دو باره افسون و نیرنگ در گوش او خواند و اینبار باحربه قویتر پا بمیدان نهاد و گفت :

ـ آیا گاه دردست‌زنتان‌دستمالی دیده اید که نقش توت زمینی بـر آن دوخته باشند ؟

اتللو آبر ودرهم کشیده گفت:

ـخود من همچو هدیه یی به او داده‌ا م ، اولین هدیه ام باوست .

یاگو گفت :

ـ من که نمیدانم ولی‌امروز دیدم که کاسیو با چنین دستمالی ریش خود را پاك میکرد .

اتللو دیوانه‌شد ، گفت :کجاست اکنون آن دستمال ؟

ـدستمال پیش کاسیو است .

اتللو فریاد بر آورد :

ـای رو شنان جاویـــد ، ای ستار گان که بر فراز سرمـــا فرو زانید گواه باشید . گـــواه باشید . . . و شما ای عناصری که از هرسو ما را در میان گرفتـــه اید گواه باشید که اینك یاگو همه نیروی اندیشه و بازو و قلب خود را در خدمت اتللوی خیانت دیـــده میگذارد، ای انتقام سیاه از قهـر دوزخ برآی تاعشق در قلب مـــن به قهر فرمان براند .

اتللو پریشا نحال به قصررفت، دزد مونا وقتی او را دید . بجلوآمد اتللو میکوشید بر دیو خشم فایق آید، دزد مو نا پر سید: شما راچه میشود سرورم ؟

ـاندکی بیمارم ، شاید سر مـا خورده باشم ، آیا دستمالت را به همراه داری؟ آنرا بمن بده!

دزد مونا پریشا نحال اعتـــراف کرد که دستما لرا گم کرده‌ا ست و آنرا به همراه ندارد .

اتللو در حا لیکه از شانه های‌او میگرفت ، گفت :

ـاین دستمال رایگزن به مادرم داد ، زن جا دو گر بود و تقریبـــا میتوانست از دل مردم خبر داشتـه باشد ، او به مادرم گفت که ایـن دستمال وی را بردل شوهرشیرین خواهد کرد وپدرم را یکسر بدام‌او خواهد کشید ، اما اگر آنرا گـــم کند یا به کسی ببخشد پدرم از او بیزار خواهد گشت و قلبش بدنبال هوسهای تازه خواهد رفت ، مادرم بوقت مرگ آنرا بمن داد و فرمود هرگاه سر نو شت‌همسری نصیبم کند آنرا بزنم بدهم ، من به گفته او عمل کردم ، بر شماست که از آن مواظبت کنید و آنرا چون‌مردمك چشم گرامی دارید ، زن غیب گوی که دو صد سال عمر داشت آنـرا در حال جذبه و ازکرم‌های ابریشمی که افسون شده بود تنیده بود .

این بگفت ، دزد مونا را رها کرد و به اتاق خود رفت ، بامشت بـر بستر کوفت ناله زد و گریست .از جانب دیگر رود ریکو میدید کا سیو رقیب دیگری‌برای اوست که دزدمونا به او دلبستـــه است ، وی روزی از روی حسا دت راه رهگذری را بـــر اوبست ، با او به نزاع پرداخت او رازخمی کرد ولی در این جنگ تن به تن کاسیو او را کشت .

اتللو از این همه شور و شر که به خاطر زن او بپا شده بود دچار چنان‌کینه ونفرتی شد که شبا نگاه هنگامی که دزد مونا آرام به بستر خود خفته بود قصد جانش کرد ، خود را به بالای بستر او رسانید، شمعی در بالای‌بستر او روشن بود، اتللو زیر لب در حالیکه به چهـره ملکوتی دزد مونا مینگر یســـت ، گفت :

–آه ای روح من ، فتنه اینجاست همه را او موجب شده و شمـا ای ستار گان آذرنگین می پسندید که باشما بگویم چه کرده است ؟ همه‌را او سبب شده اما خون او را نخواهم ریخت و این پوست سفید تـــر از برف را که همچون مرمری کـــه بر گور ها نهند صاف است‌زخمدار نخواهم کرد ، با این همه بایـــد بمیرد وگرنه باز در حق دیگر مردان خیانت خواهد ورزید .

اینك نخست شمع را خواهـــم کشت و آنگاه آتش زندگـیش را خاموش خواهم ساخت ، تو ای‌شعله فروزان اگر خا موشت کنم و سپس پشیمان گردم بار دیگر میتوانـــم روشنایی پیشینت را بتو باز دهم، اما تو ای استادانه ترین نمونه هنر والای طبیعت همین که شمع‌زندگیت فرود مرد د یگر نمیدانم کجا میتوانم به آتش (پرو مته) دست یابم تابا آن باز تورا بر افروزم ، هرگاه که من گل‌بچینم دیگر نمیتوا نم شادا بی زند گی را بدو باز دهم و نا چـــار خشکیده خواهد شد ، پس همان برشاخه درخت خواهمش بوبید ...

وآنگاه سرخم‌کرد تابر گونه‌های نازکتر از برگ گل رو بزند .

دزد مونا سراسیمه از خـواب بیدار شده ، گفت : کیست ،تویی؟

–بلی دزد مونا .

– به بستر میایید سرور من ؟

–دزد مونا امشب نماز خوانده یی ؟

–بلی سرور من .

–اگر بیادت است که مرتکـــب گناهی شده یی که هنـــوز از آن بدر گاه خداوند توبه نکرده یـــی همین دم طلب آمرزش کن .

–منظور تان چیست ؟

–خوب آنچه میگویم بکار بند و به اختصار کوش . . . من همین‌جا قدم خواهم زد نمیخواهم پیش از آنکه آماده شوی جانت را بگیـرم، نه خدا نکند نمیخواهم روحت را هم بکشم .

–حرف از کشتن میزنید ؟

–پس خدا برمن رحم کند ولی باور کنید من کاسیو را دوســـت نداشته ام ، دستمال را نیز من به او نداده ام نمیدانم آنرا کجا گم کرده ام .

اشك از دیدگان سرخ و خـون آلود اتللو روان بود و انگشتانش هر لحظه بر گرد گردن سپید دزد مونا تنگتر میشد و روح را درقالب جان او میکشت دیگر رمق در قلب دزد مونا نمانده بود ، اتللوهمانگونه بر فشار دستهای خود میافـزود ، شعله های شمع میلرزید و بسـوی خاموشی می گرا یید، در این حال در باز شد و زنی شتابان به وسط اتاق دوید ، (امیلیا) زن یاگـــوی نیرنگباز بود ، آمده بود به سردار خبر دهد که کا سیو واود ریکوباهم دویل کرده ودوهمی کشته شـــده است ولی وقتی دید گانش به پیکر سرد وناتوان دزد مونا که به خواب ابدی فرو رفته بود ، افتاد فریـادی از وحشت کشید .

– آه کشتند، کمك کمید، بانوی مرا کشتند .. .

رنگ چهره اش پریده و لبانش میلرزید.

–بانوی مرا این سرداز دیوانـــه کشت .

و بعد در حالیکه اتللو را گرفته و زار میگریست ، فریاد زد:

– تو ای سر دار ا حمق بدان ! من بر حسب اتفاق دستمال را پیدا کردم وآنرا به شو هرم سپردم، او نیز آنرا به درون اتاق کاسیـو انداخته بود .

در این حال یاگو نیز وارد اتاق شده بود ، وقتی دید زنش همه اسرار را افشاء میکند و خیانـــت های اورا بر ملا میسازد با خنجره شکم او را درید .

خون با فشار از پهلوی امیلیـا بیرون می جهید ، او نیز قربانـی نیرنگهای این مرد خدعه باز شد .

امیلیا در حالیکه خـود را روی دزد مونا میانداخت ، فریاد زد :

– مرا نیز در کنار او دفن کنید،

او در حالیکه آخرین لحظات زندگی خود را میگذرانید گفت :

– من اکنون میمیرم ، ولی بـاور کنید دل و زبانم یکی است ، او باتمام جان تو را دوست میداشت آری باهمه روح و جان خود تـــو سنگدل را دوست میداشت .

گویی پرده سر خرنگی جلـــو دیدگان اتللو کشید نـــد . . .

با خنجری که در دست داشت‌ضربه محکمی به پهلوی یاگو زد ، یاگو نعره یی بر کشیده از پهلو برزمین افتاد و خون کثیف او کف تالار را گلگون کرد ، در این میان کاسیو و دیگران وارد تالار شدند کـــه وحشت و خون و انـــدوه از آن میبارید .

اتللو د رحا لیکه خنجر خو نین‌را هم چنان در دست داشت نگاهی به اطراف و به مردمی که گردا گرد او حلقه زده بودند، اندا خت، کیـــج و مبهوت بود ، به آرامی زیر لـب گفت :

– شما حال که از پیش مـــن میروید ، در نامه های خود چنانکـه هستم سخن بگویید . . . نه ازبار گناهم بکاهید و نه از بد خواهـی چیزی بر آن‌بیفزایید . ..برشماست که از من چون مردمی سخن برانید که نا بخر دانه زیست ولی‌بیش‌از اندازه دوست میداشت ، مردی که به آ سا نی د چا ر حسد نمیشـد، اما همینکه بدین راهش کشا ندند سرا سیمه گشت ، مردی کـــه نابخر دانه مرواریدی که به همه چیز دنیا میماند شکست و بـدور انداخت .

این همه را شما بنویسیـــد و بگویید که یکبار در حلب وقتی‌یك مرد – مردی ونیزی را میزد و بـه دولت ناسزا میداد من گریبان او را گرفته و بدینسان ضربتی بدو زدم و آ نگاه خنجر را به قلبش فـــرو برد .

لحظه یی بعد پیکر خون آلود او هم به روی دزد مونا افتاد و باز در حالیکه در واپسین دم حیات او را میبوسید بطرف کاسیو بر گشت .

کاسیوغم را وعشق را در دیدگان او دید ، او نیز به یاگو نگریسـت و گفت :

– ای سگ‌درنده خو که همچون اضطراب و قحطی و دریا رحمی در دل نداری . . . بر این بستر وبار اندوه زای آن بنگر ، این همـــه کار تست که دیدار آن چون زهـر تلخ است ، من هم اکنون بـــراه میافتم و بادلی اندوه ناك میروم تا این حادثه جا نگداز را به سنـــا گزارش دهم .

سرشت چه یاوه یی ؟ این‌بسته‌به‌خود ما ست که چنین و یاچنان باشیم وجود ما باغی است که اراده‌مان باغبان آنست

بقیه صفحه ۲۵

رابطه تیاتر با...

در این جا این سوال بمیان می آید که پس نمایشنامه با تیاتر چه رابطه یی دارد. جواب این است که ـ نمایشنامه جزئی از نمایش است نه تمام آن. برای تبدیل نمایشنامه به نمایش وجود بازیگران که اجراء کننده اند و کارگردان و صحنه پرداز و کارکنان دیگری لازم است و حال آنکه در انواع ادبی وجود یک شاعر یا یک نویسنده یا یک شنونده و یا خواننده کافی است که این هنر یکبار صورت وقوع بیابد، پس رابطهٔ تیاتر با آثار ادبی تنها ازآن جهت است که بازیگران سخن میگویند و سخن یعنی کلمات و گفتار مادهٔ اصلی ادبیات است.

امااز حیث نحوه تاثیر تیاتر در مخاطب نیز میان آن باانواع گوناگون ادبیات اختلافی هست و این اختلاف نتیجهٔ همان جنبهٔ اجتماعی یا انفرادی این هنر ها است می دانیم که القای بسیاری از عواطف در اجتماع آسان تر و تاثیر آن بسیار شدید تر است شعر غم‌انگیزی که کسی در تنهایی بخواند ممکن است تاثیرخفیفی دراو ایجادکند اما اگر همان شعر راخوانده در مجمعی بخواند شاید همه شنونده گان راچنان تاثیر کند که سیل اشک از دیده‌گان ببارند از این جا است که تاثیر تیاتر در روحیهٔ جامعه بمراتب از انواع گوناگون ادبیات بیشتر است.

اکنون به اصل مطلب برمیگردیم آیا تیاتر هنر مستقل است یا نوع و جزیی از ادبیات شمرده می شود؟

رابطهٔ این دو هنر از نمایش نامه شروع می شود همینکه آفریننده هستهٔ اصلی نمایش اندیشهٔ خود رابه کلمات بر صفحه کاغذآورد، عملی انجام داده است که یکی از انواع ادبیات است و جزئی از هنر نمایش، اما این تمام هنر تیاترو نمایش نیست.

پس نمایش نامه را جزء کدام هنر باید شمرد (ادبیات است یاتیاتر) بکمان اغلب نمایش نامه در دونهایت به ادبیات می پیوندد ویکی آنگاه که جنبهٔ آن از نظر هنر نمایش ضعیف باشد یعنی نمایش نامه یی که اجرای آن در صحنهٔ تیاتر نتیجه مطلوب ندهد یاناقص باشد، چنین نمایش‌نامه یی جز تیاتر نیست اگرچه این عنوان یا این اسلوب را داشته باشد، اما اگر برای خواندن خوب و قوی است از هنر های ادبی شمرده می شود نه هنرتیاتر.

بعضی از شاعران و نویسنده‌گان غربی قطعاتی به عنوان (کمیدی) نوشته اند نه به نیت آنکه روی صحنهٔ نمایش بیاید وخود در عنوان آن قطعات قید کرده اند که اجراء کردنی نیست.

بقیه صفحه ۱۳

نوروزروز

و کشت می کنند تا محیط شان شادابتر و سر سبز تر از پیش‌گردد ونعمات مادی زیادت یابد.

نوروز از روز های‌خوشی‌باستانی مردم ما است، آنها روز مذکوررا نه تنها بخاطر آن گرامی می دارند که این روز تاریخی و سرور آفرین را از نیاکان شان بارث برده اند بلکه بخاطر تشویق دهقانان‌بکشت وزراعت بیشتر وایجاد سر سبزی وفراوانی غله و محصولات زراعتی وهمین احتیاج انسان به مواد غذایی که در بهاران تدارك دیده می شود، جشن نوروز از عصر آریایی ها تااینندم از بزرگترین وشکوهمند ـ ترین جشن ها واز خجسته ترین روز های سال بشمار رفته است.

مردم ما در نوروز بیکدیگر سال نورا تبریك می گویند و خانواده ها باتهیه کردن نو شابهٔ بهاری بنام هفت میوه، دادن هدیه بدوستان باستقبال نوروز می روند و تدارك کردن لباس نو برای اعضای‌خانواده رسمی است از رسومات دیرینه مردم ما که حتی الامکان تا امروز مراعات می شود.

درتاریخ ادبیات و فرهنگ کشور آمده که جشن های نو روز ومهرگان از بزرگترین جشن های آریایی ها بوده و در سراسر کشور با مساعدت هوا درهمین‌روزنخستین سال ویاروز های بعد تر آن میله‌های عنعنوی بجا می گردد، درین روز انواع مسابقات ورزشی باستانی صورت می گیرد، از اول حمل تا اوایل ثور بروز های معین، دراماکن مقدسه ومزارات‌جهنده هابرافراشته می‌شود و مردم برای سال نکو دعا می‌کنند و سپس میله های عنعنوی رابرپا میدارند و روز را تاشامگاهان بخوشی سپری می کنند.

طوریکه گفتیم نوروز روز دهقانان ورنجبران است که بهار را ازنوروز باخوشی و سرورآغاز می‌کنندودرین فصل به‌کشت وزراعت می پردازند ونوروز بنا بگفته یکی از سخن ـ پردازان معاصر:

روزکاریگران و رنجبران
روز بر زیگران پیروز است

وبر حق همان است که گفته اند ولی بعضی از رسم و رواجهای نوروزی که نه صبغه ملی داردونه مذهبی باعث بر هم زدن اقتصاد خانوادگی می گردد که باید جدا از آن ها پرهیز کرد.

بنا بران ما باید با استفاده از تجارب بهاران گذشته باعزم آهنین وتب وتلاش بیسابقه نوروز را جشن بگیریم و بهار را باکار و فعالیت خستگی ناپذیر جهت سر سبزی کشور ووفور نعمات مادی با کار وتلاش بگذرانیم تا سالی با برکت را سپری نمائیم و برای تامین این آرزوی بزرگ در اولین روز سال بر رسم نیاکان پر افتخار خویش دعا کنیم، دعا برای رفاه وسعادت مردم و دعا برای ایجاد صلح، همبستگی و دوستی پایدار بین زحمتکشان کشور.

بقیه صفحه ۳۸

پرندگان خطرناك

شد تا از پرواز پرنده گان بالای خط پرواز ممانعت نمایند، اگر مشکلات و جنجال دامنه داری گرفتار بودند، مجهز ترین‌وسایل مبارزه علیه پرنده گان بشمول بولدوزر ها که لانه های زمینی آنها را ویران میکرد بکار گرفته شد، اگر چه این عمل آنها باعث خشم و آزار پرنده ـ گان گردید ولی محافظین میدان هوائی موفق نشدند از پرواز پرند گان بالای میدان جلو ـ گیری نمایند. بالاخره محافظین و مسئولین سر تسلیم فرود آوردند و در صدد راه و چاره‌علمی ومصلحت آمیزی در مقابل پرنده‌گان بر آمدند.

برای پرواز و فرود آمدن طیارات در تمام میدانهای‌هوائی وقت معین ومنظم تعین شد وتنها در همین اوقات معین کوشیدند تا از پرواز پرنده گان درفضای خط پرواز جلو گیری نمایند، اما چه قسم میتوان پروازپرنده‌گان را تنظیم نمود؟

تجاربیکه تاحال بکار گرفته شده نشان میدهد که مطمین ترین وسیله برای جلو گیری عبارت از ثبت و بخش آواز هاو علایم اظهار خطر که توسط خود پرنده گان ایجاد میشود بکمك یك تیپ ریکاردر میباشد به پخش علایم و آواز های خطر بوسیله تیپ ریکاردرائرات مفیدی بجا می گذارد.

استفاده از رادار ها برای رفع مشکل پرنده گان درمیدان های هوائی مدرن نیز قدم مثمر وجدیدی است که بکمك اشعه آن ممکن میگردد تا از نزدیك شدن خیل پرنده گان بطرف خط هوائی آگاهی حاصل نمود و نیز این اشعه باعث میگردد تا پرنده گان خود را از بالای میدان هوائی تغیر دهند راه های مهاجرت پرنده گان نیز به کمك رادار تحت مطالعه قرار گرفته و امکان دارد که توسط رادار مسیر حرکت آنها تا فاصله های (۵۵) کیلو متری تعین و ثبیت گردد.

خطر پرواز طیارات از شر پرنده گان محض بوسیله رفتار محتاطانه، علمی و انسانی با پرند گان کاهش پیدا کرده میتواند نه با رفتار خشن وظالمانه.

چه این عمل آنها باعث ترس پرند گان گردید ولی تاثیر بجای نگذاشت.

میدانهای هوائی امریکا، به

بقیه صفحه ۴۳

نامه‌به کودکی

(وقتی انسان احساس شادی می‌کند ، کار کردن واقعا زیباست ، آن وقت که گفتم‌کاردر هرحال انسان را خسته وحقیر مـــی کند، دروغ می‌گفتم ،اصلااشتباه می‌کردم ،باید مرا ببخشی، عصبانیت ونگرانی همه چیزرادرنظرم تیره وتارجلوه میدهد. بازهم به‌کم حوصلگی مبتلا شده‌ام میخواهم هـرچه زودتر ترا از آن تاریکی بیرون‌کشم . بااینکه شاید آن دلسردی زیـادی را با صحبت هایم راجـــع به عدم آزادی وتنهایی در توایجاد کرده‌ام از بین ببرم، زندگی اجتماعی است‌که بایددرآن دست در دست‌همدیگر بگذاریم وبه هم کمك کنیم ویکدیگر را دلداری بدهیم ، گیاهان هم بطور دسته‌جمعی بیشتر گل می‌دهند وپرنده هاباهم پرواز می‌کنند ماهی هابه طور گروهی شنامی‌کنند. به تنهایی چه میتوانیم بکنیم ؟ در تنهایی مثل فضا نوردان مسخره‌ای خواهیم شد که در کره ی‌ماه‌از فرط ترس میل به‌باز گشت واحساس خفگی‌می‌کنند.

انسان وقتی می‌تواند احترام دیگران را بخواهد که‌خودش به‌خودش احترام بگذارد.فقط اعتقاد به خود است که باعث میشود دیگران به انسان معتقد شوند ، آری باید به‌خود متکی ومعتقد بودواز قلمروانسان زحمتکش پاسداری کردو وازین موضع مقدس دفاع کودکی راکه (اوریانا فالاچی) منتظر اوست هرگز به دنیا نمی آید زاده نمیشود امااین حادثه‌باعث ان میشودکه طبع‌این نویسنده آگاه به طغیان‌آید نامه ای خطاب به کودك خود بنویسد که‌اکنون از کتاب های ارزنده‌ی روزگار ماست اوریانا در خطاب باپدر کودك وشوهر خودکه مردی بی بندو باروبی مسوولیت است ، شناختی سطحی وشتاب زده از زندگی دارد می‌نویسد:

(شمامی ترسید، ازمازن ها فرار می کنید پدر بودن برای شماچه مفهومی دارد، ثمره پدری رامثل یك لباس اتو زده می‌گذارید. وقتی ازدواج کنید تنها کاری‌که‌انجام می‌دهید. اسم تان رابه بچه می‌دهید . اگر زنی باشما هم‌آغوش شوداورابدکاره می نامید ملیون ها سال است که این لغات‌واصطلاحات‌رابرای تحقیر کردن‌مابه کار بردند وما مهرسکوت‌برلب داشتیم ملیون ها سال است که استثمار شدهٔ شما بودیم . وشما وظیفه ی مادری رابه دوش مامی‌گذارید . شما در هرزنی وظیفه‌ی مادری را جستجوی‌می‌کردید واز هرزنی انتظاردارید که مادر تان باشد ، حتی این زن اگر دختر تان‌باشد. می‌گویید که افراد ضعیفی هستیم واز زحمت های ماسوء استفاده می‌کنید تاآنجا که حتی مجبور مان می‌کنید بوت های تان‌را رنگ کنیم می‌گوئید که فاقد مغز هستیم ولی از فکر ومغز ما برای سروسامان دادن زندگی خودتان استفاده‌می‌کنید .آن وقتی که ریش‌تان سفید میشود بچه هستید . وقتی بیمارو پیر شدید حمایت تان کنیم . ازشماواز خـودم متنفرم ، از خودم که نمی‌توانم بدون شمـا زندگی کنم وفریاد بکشم ، ماازمـادر بودن سیر شده‌ایم. »

«اوریانا» این فریادراازعمق فاجعه‌ی دنیای سرمایه داری که برزن بیدادفراوان‌می‌رودبه گوش جهان میرساند، میخواهد ازحقوق زنان اسیرسراسر جهان دفاع کند . این‌عکس‌العمل هاو پرخاش در کتاب (نامه به کودکی که زاده نشد) طنین وبازتاب یافته است، باری‌کودکی که ؤاوریانا)درانتظارآمدن اولحظه‌شماری میکرد هرگز به دنیا نیامد .ومانند بسیاری ازکودکان متعلق به نظام های‌طاغوتی قربانی‌شد امااوبه این‌کلمات زیباکتاب را خاتمه میدهد بردیر- ندگی وپایایی زندگی تاکید می‌کند:

(زندگی وجود دارد ، ببین چراغی روشن میشود، زمزمه‌ای شنیده میشود. یك نفرمی دود فریاد می‌کشد ومایوس میشود لیکن آن دور ها هزار صد هزارکودك دیگر زاده‌میشوند که‌پدران ومادران‌کودکان آینده اند . زندگی نه‌به‌من نیازی دارد ونه به تواحتیاج دارد تو- مرده‌ای،احتمالا من‌هم می‌میرم، اماچه اهمیتی دارد ؟ چرا که زندگی نمی‌میرد .

د۲۹ مخ پاتی

دبر یتوپریښودل

وایی چی لوی شا عباس هم ډیر پلن اوتوند بریتونه درلـوده او او ږده بریتو نه یی خورا خو ښ وه او همیشه به دمخصو صو خوشبو یه تیلو بوتل ورسره ؤ او خپل‌بریتونه به یی په غوړول .

همدارنگه زموږ د هیـــواد د تاریخو نو له مخی وایی فتح خا ن بړیخی چی دکند هار په جنوب‌غرب او دهلمند دبست په کلی کـــــی اوسیدی دلویو بریتو ډیر شوقی ؤ. دی چی دوخت د قومی خان زوی ؤ ډیر اوږده بریتو نه یی در لوده.فتح خان به هم بریتونه په مخصو صـــو تیلو غوړو ل او سربیره پردی‌فتح- خان د خپلو بریتو دپاره دسرو زرو شپیلی جوړی کړی وی چی دقهر او جنگ په وخت کی به یی شپیلـــی په‌بریتو اغوستلی.

نیلی خان هم ډیر اوږده‌بریتونه در لودل . نو موړی دپښتو نستا ن دعلاقی مشهور زور ور سړی ؤ. وایی چی دده بریتونه ۳۸ سانتی متره اوږ ده وه اوده به خپل‌بریتونه په کنډ رو سره آرایش کول .

دبلو چستان په عـلاقه کی‌هم ډیر خلك بریتو نه پریږ دی اواوس هم بریتو نه خاص مقام لـــــری . دپاکستان په پنجاب او دهندو ستان په جنو بی برخو کی اوس اوس‌ډیر کسان داوږدو بریتو خا وندان دی .

اوس په نړی کی اوه زره‌ډوله مختلف ډو له بریتو نه و جود لری چی ډیر ډولونه یی په آسیا اوامریکا او افریقایی هیوادونو کی و جـود لری ، او مهم یی لکه جارو یـــی بریتونه ، دو گلا سی بریتونـــــه چقماقی بریتونه، پشه‌ای بریتو نـه گوته ای‌بریتونه ، سریناری‌بریتونه ډیگلو یی بریتونه ، چنگیزی‌بریتونه روهما نی بر یتو نه ، هیتلـر ی بریتونه او داسی نور ...

دیوی احصا ئیی له مخی یـه عمومی ډول دنړی له هرو لسو تنو څخه یونفر بریتو نه لری ، آسیا- ئیان ، ډیر دبریتو شو قیان دی‌مگر امریکائیان ډیر دبریتو څخه متنفـر خلك دی . په ارو پا کی هم‌ایتالویان او فرانسو یا ن داوږدو او ښکلیـو بریتو علاقه مندان دی .

دوه دری کا له پخوا په ارو پا کی د (استانکلی کرود) په نامه یو سړی پیدا شوی ؤ چی دارو پا پـه مطبو عاتو کی یی ډیره انگروزه‌تللی و ه ، دا سړی هـــم د بر یتـو په لحاظ شـهرت ومـونـدی . دده بریتونه ۷۸ سانتی مترو ته رسیده او همیشه به یی یو مرغه کله پریوه بریت اوکله پر بل بریت بـا ندی ناست ؤ، دارو پا دهر کنج څخه به عکاسان را تلل او دده عکسو نه‌به‌یی اخیستل .

په فرانسه کی د خوار لسم لویی په‌زمانه کی دهغه ټولولو یـو دولتی آمرانو اوږده بریتونه درلود، خصوصا عسکری لوړو صاحب - منصبانو ټو لو په یوه خاص ژیست سره بریتونه جوړول او ځینو بـــه دخپلو لویو او ږدو او پلنو بریتوپر څو باندی ښکلی مر غلری هـــم را خړو لی .

دښځو په باب څه پوهیږی...؟

پوهیږو چی ښځی بریتو نه‌نه لری مگر د فرانسی د صد راعظـــم (ریشلو) په زمانه کی کومی ښځی چه به تیا ترو نو ته تللی‌مصنو عی بریتونه به یی ایښوول .

ښځی پخپله بریتو نه نه‌لری مگر اکثرا ښځی دنارینه ؤ بریتونه خوښوی .

بقیه صفحه ۲۷

دام‌بهتربرای...

کلیداساسی‌دربلند بردن‌عملی‌صفحات آفتاب وجنریتر های بادی‌خواهدبود.

یك بطری لیتوم بطور مثال باید از باد کافی یا شعاع آفتاب پرشود تا انرژی جنریتر برقی در ظرف‌یکهفته آرام یاروز های بارا نی دوام کنـــد در صورتیکه جهان‌انتظاردارد تارا هی را به در وازه مختروع بهترین تلك انرژی به پیماید ،این منبع انـــرژی میتوا ند ذخیره آب، منبع حرا رتی، هوا یی‌تحت فشار ،چرخ طیاره یابطری با شد

با اینهمه انرژی در اطراف‌وماحول ماپس بایدراهی راطی کردکه‌بواسطه آن انر ژی را جمع وذخیره نمودکه مانند پطرول خام اهمیت پیدا کند .

از شگفتی های دنیای بزرگ جهان

نوروز جشن تولد زمین!

کره ای که ما بروی آن زندگی‌میکنیم چند سال از عمر مبارکش میگذرد

با سپری شدن سال کهنه و فرا رسیدن سال نو کره زمین ما یکبار دیگر به دور خور شید گشت وسا ل د یگر بر عمر طو لانی اش افزوده شد . اما ایا هیچ‌کس واقعا میداند که زمین ما چند سال عمر کرده است ؟

سوال ساده یی است مگر جواب آن چندان ساده نیست . دانش امروز ادعا میکند که به این جواب دست یافته است اما واقعا چگونه . آغاز جهان آفرینش هستی و نیستی از جمله مسایلی است که از روز ازل مردم را به فکر واداشته و پاسخ یابی دقیق برای آنها هنوز هم مشکل به نظر میرسد .

در گذشته های دور که دانش مردم و پاره ای محدود یتها آنهارا وا میداشت که به جای تحقیق و بررسی به‌دنیای خیال میدان د هند و برای هریك از این پرسشس ها افسانه بیا فرینند .

افسانه افرینشس زمین جهان مادی قصه پرداز یهایی بود که توانست سالها مردم را از واقعیات دور نگهدارد . مثلا تا حدود سه صد سال پیشس . هنوز بسیاری از دانشمندان اروپا تصور میکردند که دنیا در ٤٥٥٤ سال پیشس از میلاد مسیح بو جود امده و عمر نسبتا کو تاهشس ، البته نه با مقایسه باعمر ما، سیمایی بد و ن تغییر داشته اشت .آنها سنگواره هایی را که در این زمان کشف میشد به توفان نوح و وقایع انزمان نسبت میدادند . توفانی که در ٢٣٤٨ سال پیشس از میلاد مسیح به وقوع پیوسته است .

امروز مردم به خوبی میدانند که این سنگواره ها به میلیونها سال پیشس تعلق دارد و تازه سنگواره فقط نشانگر وجود حیات در مراحل پیشرفته آن است و قبل از آن هم کره زمین ما وجود داشته است . طبق فرضیه های جدید علمی تولد زمین به (٤) میلیارد و ٦٠٠ میلیون سال پیش بر میگردد. در این زمان بود که زمین به صورت کنونی خود شکل گرفته تحت تاثیر عواملی چند هنوز هم روز برو ز در حال دگر گونی است این د گر گونی‌ها در طی یك عمر ـمثلا یك قرن محسوس نیست ملیونها سال طول میکشد تاتغییر بزرگی در سیمایشس پدید اید و به چشم بخورد .

عقاید خرافی فلاسفه یونان و روم در مورد شکل گیری زمین نمی‌تواند در حا ل حاضر به هیچ و جهه قابل قبو ل باشد در حا لیکه تاقرن شانزدهم همه به آن معتقد بودند و کسی جرات نمیکرد که آنها را رد کند و نه پذیر د.

ابوعلی سینا فیلسوف ودانشمند بر جستهِ کشور در حدود یك هزار سال پیش به تحقیق و بر رسی پیدایش زمین وعوامل تغییر دهندهٔ آن پر دا خت و توا نست پاسخ‌های قانع کننده ای برای آنها بیابد .اما ارو پاییان قرون وسطی ابوعلی‌سینا رانمی شناختند وترس از بد نامی کیفر مجبور شان میکرد که به عقاید خیال با فانه و افسانه های‌گوناگون اکتفا کنند وبدنبال حقیقت نرو ند تا آنکه در قرن ١٦ بررسی ها و تحقیقاتی به عمل امد و نظریه های ابو علی سینا به اثبات رسید و افسانه ها در همان حد افسانه باقی ماند .

پرورش مارهای زهردار

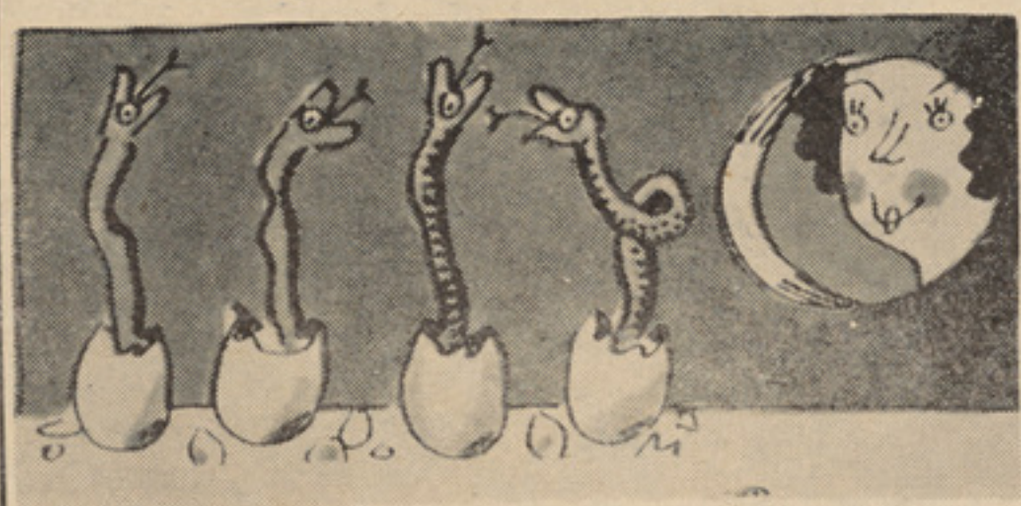

دانشمندان آذر بایجان موفق گردیده اند تا مار های ز هر دارا را پرورش داده و زهر های طبی راروی اساسات تجارتی آن بدست بیاورند آنها ماشینی را اختراع کرده اند که بدان وسیله میتوانند از تخم های مار افعی چوچه ها رابیرون بیاورند . البته این ماشین حرارت معین و نور مورد ضرورت‌رابرای تخم ها طور اتوماتیکی تا مین مینماید .

غذای این مار چوچه ها را خاك‌اره و ذیگر ریزه های اشغال وزباله ها تشکیل مید هد. این تسهیلا ت‌سبب می شود تا هشتاد فیصد چوچه های مذکور زنده بمانند البته‌این فیصدی به ملاحظه شکل‌طبیعی پرورش مار چوچه های مذکوربیشتر میباشد .

به‌وزن زمین افرود می‌شود؟

روزانه اتمو سفیر زمین ما توسطمیتا وریت ها بمبارد شده و صدها بلیون ذرات گرد و غباریکه کتله‌های شان از چندین گرام گرفته تا صد هزارم کسر یك کـرام وزن‌دارند ، از فضای خارجی بالای‌سطح زمین فرو می ریزند بنا بـران دروزن سیاره ما روزانه در حـدود صد الی یکصدو ده تن (یا چهل‌هزار تن سالانه) افزایش بعمل می اید این ریزیشس و هجوم مـوادمیتا ور یتیکی از بلیو ن هـا سال به این طرف طور ثابت و دایمی‌جریان داشته است .

البته صد تن مواد برای سیاره‌ما و به تناسب کتلهٔ آن خیلی‌ناچیز و مکرو سکو پیك بحساب می آید.حتی اگر این میتاوریت های فضایی با خاکهای قشر زمین مخلـوطنمیکردید و یا در بحر منحل نمی شد ، در طی بلیون ها سال فقط‌هشت گرام مواد میتاوریتی در هر سانتی متر مربع سطح زمین ذخیره‌می شد و یك لایه یا قشر نازکـی را به ضخامت دو یاسه سانتی متربروی زمین تشکیل میداد .

همچنان وزن تما م موا د میتـاوریتیکی که بلیون ها سال قبـل بالای زمین فرو ریخته اند یك صدمیلیونم قسمت وزن ز مین راتشکیل میدهد که طبعا چنین یك کسر نمی‌تواندتاثیرقابل‌ملاحظه‌یی بالای ز مین داشته باشد و یا در حرکات دورانی‌و مداری زمین بدور آفتاب خدشـه یی وارد نماید .

آیامیدانید ؟

شوروی از ا مریکا چـقدر د و ر است ؟

ـسه میل: بلی جزیره (الما س کوچك) الاسکا در تنگه ابـی (بیرنگ) و جزیره ا لما س بزر گ اتحاد شوروی را فقط همین فاصله کم جدا میسازد .

عمو می ترین خوراك دنیـا چیست ؟

بیش از شصت در صد جمعیت دنیا به برنج همچون عمده تریـن ماده غذایی خود اتکا دارند و برنج هفتاد تا هشتاد در صد کالـری مصرفی آنها را تامین میکند . اینکه چرا برنج غذای شماره یك جهـان است ، علتش این است که در اکثر نقـا ط جهـا ن شرا یـط زر ع آن مهیا اسـت از دلدلزار مالایا گرفته تا نواحی سرد سیـر جاپان ، درهٔ های کالیفر نیـا و ارتفاعات ده هزار اروپایی ،همالیا...

کوتا هترین نمایشنامه دنیا چه بود ؟

نما یشنامه یی از (شکسپیـر) تحت عنوان (هر طوری که دوست دارید) . . . این نما یشنا مه بـه سال ۱۸۸۸ در تیاتر (کانتر بوری) لندن اجرا شد . . . و شب افتتاح ناگهان پرده پایین شد و دیگـر بالا نه رفت .

آیا با خورد ن خسته انگـور اپاندیس می شوید ؟

برخلاف این شایعه پایدار هیـچ قرینه اشکار در دست نیست کـه چنین چیزی ممکن باشد .

جراحان هرگز خسته‌انگور رابه‌داخل زایده های جدا شده اپاندیـس نیافته اند . حتی اگر با احتمـال خیلی بعید تخمی وارد اپاندیـس شود نمی توا ند ایجاد عفو نت‌کند. چون اپاندیس توسط نوعی باکتری بوجود می اید که‌فقط در روده‌بزرگ ما است .

بوسهٔ خطرناك ؟

یك دانشمند ا مریکایی معتقـد است که در بدن برخی از اشخاص مخصو صا دلبا ختگان احسا ساتی، به قدری الکتر یسته است که بوسه دادن به آنها خطر ناك میباشد این دانشمند توصیه میکند که همیشـه هنگام بوسیدن یك سکه در دست داشته باشید تا جریان الکتریسته عشق وی را از یاد نه برد .

دمعیوبو کسانوحقوق

دمنکرو منتو عمو می اسامبلی په ۱۹۷۵ کی د معیو بو اشخا صو دحقو قو په با ب اعلامیه خـپره کړه. دغه اعلامیه د « معیوب‌شخص» اصطلاح هر هغه چا ته راجع کو ی چی دخپلی معیو بی په نتیجه کی‌چی هغه به دهغه په جسمی یا دماغـی استعدادو ز وکی ذا تی وی . یانه وی . په خپله په ټول یا نیمایی خان نه شی کو لی د یوه نورمال فردی او اجتماعی ژوند احتیاجا ت ر فـع کړی .

په دغی اع لامیی کی دمهمـو اصو لو او حقوقو په جمله کی دغه لاندی هم ذکر شوی دی :

ـ معیوب کسان دی له ټولـو هغو حقو قو څخه چی په دغـی اعلامیی کی را غلی دی برخورداروی دغه حقوق به ټولو معیو بواشخاصو ته بی له هیڅ راز استثنی څخه، او بی له هر راز امتیاز یا تبعیض څخه ور کړل شی .

ـ معیوب کسان دخپل‌انسانی شان د درناو ی دپاره د طبیعی حق استحقاق لری . معیوب کسان ، چی ددوی اصل ماهیت او ددوی‌دمعیوبی حال هر څه وی دخپلو همزو لـو مدنی افرادو ټول هغه اساسی‌حقوق لری کوم چی په هغو کی دیـوه سپیڅلی ژوند کول شا مل وی، او هغه هم تر ممکنی اندازی پوری پـه طبیعی او نورمال ډول .

ـ معیوب کسان دی له ټولـو هغو سیاسی او مدنی حقو قو څخه بر خور دار وی ، چی نور انسانا ن یی لری .

ـ معیوب کسان دهغو اقدا ـ ما تو مستحق دی ، چی دوی په‌دی قادر کړی‌چی تر څو کیدای شـی، دوی په خپل ځان متکی کړی .

ـ معیوب کسان د طبی، او حیاتی او وظیفوی علاج مستحق دی، چی په هغه کی طبی او اجتما عـی بیا سمون، معارف ،حرفوی تر بیه او بیرته په حال را وستنه ، کومك مشوره او داسی نور هغه خد متو نه چی په هغو سره دوی وکو لی شی خپل استعدا دونه او مهار تو نـه اعظمی حد ته انکشاف ور کړی، او هغه عملیه چیکه کړی چی په هغی سره دوی و کولی شی دنوروافرادو په شان بیر ته په اجتماع کـی ننوزی .

ـ معیوب کسان داقتصا د ی او اجتماعی مصئو نیت او دیـوه سپیڅلی ژوندانه معیار مستحق وی. دوی دخپلوا ستعدا دونو په قرار حق لری چی شغل و لری او ویی ساتی یا په یوه تولیدی ، کټور او اصلاحی کسب کی‌مشغول‌وی.

(نوربیا)

افسانه یی که به‌واقعیت پیوست

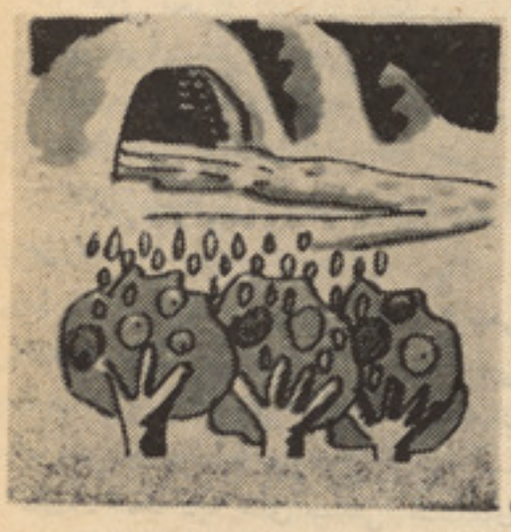

هفت قرن بعد افسانـه یی در مورد مو جو دیت یك دریای ز یر زمینی د هقانان قرغیز را کمك کرد تابه ارتفا عات «کاتران پلا تیو » مراجعه کرده و سیستم با ستا نی آبیاری را ازین در یای افسا نوی کشف نمایند .

طوریکه درین افسانه بیان شده در زمانه های قدیم مزارع‌وباغهای پلاتیو توسط در یایی آ بیاری می‌ـ شده است . بکمك باستا نشا سان انجنیران ا مور آبیاری تو نلی‌بطول نیم کیلو متر را کشف کردند کـه درزمان باستان به دست انسا نها ساخته شده بوده است .

طوریکه از سنگ نبشته هـا و کتیبه های کشف شده ازین تونل معلول می گردد در سابق آب را از قسمت های مر تفع در یا بطـر ف سراشیبی های سا حات‌پایین‌ازمیان کوه (توسط تونل مذکور) ا نتقا ل می‌داده اند .

اکنون متخصصین این سیستم باستانی آبیاری را اصلاح‌و تعمیر نموده اند که در حدودهفتصدهکتار زمین مزارع و با غهارا درفارم‌های جدید دو لتی می تواند آ بیا ر ی کند .

بقیه صفحه ۱۲

بهار امسال بهاری است

تبریك میگوید و مقدمش رانهایت مسعود ومیمون می پندارد چنین میگوید :

مسروریم از اینکه باز فصل بهار فرامی رسد وموسم طراوت وتازگی جای فصل زجر دهندهٔ سرما را اشغال می نماید وبرای زحمتکشان افغانستان شرایط بهتر کار وپیکار انقلابی بیشتر مهیا میگردد .

وی میگوید : در دوران سیاه قبل از پیروزی انقلاب آزادی‌بخش ثور ماکار گران وزحمتکشان افغانستان از بسا حقوق مادی و معنوی خویش محروم بودیم ولی بابه پیروزی رسیدن انقلاب شکوهمند ثور وبخصوص مرحله نوین وتکاملی آن حزب ودولت به وضع حیات اقتصادی واجتماعی وشرایط کار ماکار گران توجه جدی‌مبذول داشت وبرای اینکه وضع حیات اقتصادی کار گران بهبود یابد افزودی معاشات رامطابق‌به‌ایجابات وضع اقتصادی کشور روی دست گرفت که یك قدم بسیار ارزنده ومهمی در حیات ما کار گران‌کشور بشمار می آید

چنین اقدامات بهی خواهانه دولت انقلابی ما از یك طرف وضع حیات اقتصادی کار گران رابهبود می بخشد واز جانب دیگر باعث تشویق و ترغیب آنها در کار های محوله ایشان میگردد .

موصوف نظر خودرا راجع به نخستین کنگره اتحادیه های صنفی زحمتکشان افغانستان که اخیرا درکابل گشایش یافت چنین ابراز می دارد :

از آنجاییکه اتحادیه های صنفی نقش مهمی را در حیات سیاسی اقتصادی واجتماعی زحمتکشان‌جهان دارامی باشند بنابر این کنگره با عظمت اتحادیه های صنفی‌زحمتکشان افغانستان نیز یکی از بزرگترین رویداد هایی بود که در حیات ما کارگران وزحمتکشان‌رونما گردید در این کنگره شکوهمند صد ها تن از نماینده گان‌زحمتکشان‌مرکز وولایات کشور دور هم جمع شدندو کار های پر ثمری را چون تصویب اساس نامه ، سمبول و درفش اتحادیه های صنفی زحمتکشان افغانستان بعمل آوردند .

این کنگره ممثل خوبی از وحدت ویك پارچگی زحمتکشان افغانستان بشمار آمده صفوف رزمنده‌کارگران دهقانان وسایر ی زحمتکشان افغانستان را در دفاع از میهن مردم وانقلاب وعمران وآبادی‌کشور فشرده ترمی سازد .

نامبرده افزود : من به حیث یك کار گر این دیار پر افتخار از همه هموطنان خود به خصوص صنف کار گران می خواهم تا در اتحادیه های مربوط خویش هر چه زودتر متحد شوند ودر چوکات‌این اتحادیه ها بکار وپیکار انقلابی‌وسازمان داده شده خویش بپردازند تا باشد که به زودی هر چه تمامتر کشورما آباد گردد واز هیچ نوع نا برابری و بی عدالتی در جامعه ماائری باقی نماند .

محترمه مرضیه مامور مغازه‌تصدی مرمر و رخام یکتن از خواهران زحمتکش مابعد از آنکه سال نو را به همه هموطنان خود تبریك‌می‌گوید وحلول سال جدید رافال فر خنده‌یی درحیات جامعه خویش می پندارد چنین می‌گوید :

آرزومندم سالیرا که تازه آغاز نموده ایم سال رشد وانکشاف اقتصادی ،اجتماعی ، کلتوری و فرهنگی کشور وجامعهٔ ما باشد واز کار وپیکار خود در آن نتایج پر ثمری حاصل نماییم .

موصوف از فعالیت های ترقی خواهانه حزب دموکراتیك خلق افغانستان و دولت جمهوری دموکراتیك افغانستان در دوران‌پیروزی مرحله جدید وتکاملی انقلاب نجات بخش ثوربه‌نیکویی یادآور شده‌گفت به اثر توجهات انقلابی دولت ملی ودموکراتیك در سال گذشته کنفرانس سرتاسری زنان کشور به اشتراك صد هاتن از نمایندگان زنان آزادهٔ میهن مادر شهر کابل دایرگردید ونتایج بسیار ارزنده ومهمی رادر حیات سیاسی و اجتماعی زنان کشور مابجاگذاشت

وی علاوه نمود : امین خونخوارو دار ودسته جنایتکار وی همانطوریکه وحدت حزب ومردم مارا بر هم زده هزارها تن از برادران عذاب‌دیدهٔ مارا در سلول های زندان سر به نیست نمود زنان قهرمان وپیکار جوی کشور مارا نیز آرام نگذاشته دست‌کثیف خویش را بخون صدها وهزار هازن زحمتکش کشور ما آلوده ساخت .

ولی پس از پیروزی مرحله نوین وتکاملی انقلاب دورانساز ثور و سقوط باند فاشیستی امین همان طوریکه همه زحمتکشان افغانستان وحدت انقلابی خودرا بدور حزب پرافتخار خویش در یافتند زنان آزاده میهن مانیز بدور سازمان دموکراتیك زنان افغانستان صفوف انقلابی شان را فشرده تر ساختند که تدویر کنفرانس سر تا سری زنان کشور موید خوبی بر این ادعای ما است .

وی افزود : امروز که حزب دموکراتیك خلق افغانستان و دولت جمهوری دموکراتیك افغانستان برای محو کامل هر نوع نابرابری میان زن ومرد در کشور ما بکار وپیکار انقلابی وپر ثمر خویش‌ادامه می دهند برهمهٔ زنان انقلابی کشور ماست تادوش بدوش برادران خویش در سنگر دفاع از ناموس وطن ، حفظ حاکمیت ملی ، تمامیت ارضی ،استقلال ملی و انقلاب نجات بخش ثور ودست آورد های دوران ساز آن بدر آیند و همه‌باهم چه زن وچه مرد ،چه پیروچه جوان مشت کوبنده وگره خوردهٔ خود را برفرق ارتجاع داخلی منطقه وجهانی وامپریالیزم بین المللی در راس امپریالیزم جهان خوار امریکا سخت بکوبند ودر راه رفع عقب مانده گی های مادی ومعنوی جامعهٔ خویش‌از هیچنوع ایثار واز خود گذری دریغ نورزند

نامبرده علاوه نمود : امروز که روز نه های سعادت وخوش بختی پیروزی وکامیابی بر رخ هر فرد هموطن مالبخندمیزند وزمینه‌کاربرای اعتلاء و ترقی میهن وجامعه ماهرچه بیشتر مساعد میگردد بر همهٔ ما است تا دراین بهار خرم‌وشاداب، با استفاده ازمساعدت شرایط‌در راه آبادی وشگوفانی میهن خویش وجامعه محبوب خود افغانستان آزاد وسربلند بسیار کار کنیم ، بسیار عرق بریزانیم ونگذاریم که لحظه یی ،هم از دست ما به‌هدر رود.

واین رسالتی است که وطن انقلاب وجامعه بر دوش ما نهاده است و ماآن رابا پیشانی باز می پذیریم ودر اجرای آن هر گز سهل انگاری نمی ورزیم .

بقیه صفحه۴۹

وجه تسمیه...

مهر ماه

مهر ماه ، این ماه را از آن مهر ماه گویند که مهر بانی بود مردمان را بر یکدیگر از هر چه رسیده باشد از غله و میوه نصیب باشد بدهند و بخورند بهم ، و آفتاب درین ماه درمیزان باشد و آغاز خریف بود .

آبان ماه

آبان ماه ، یعنی آبها درین ماه زیادت گردد از بارانها که آغاز کند و مردمان آب گیرند از بهر کشت و آفتاب‌درین ماه در برج عقرب باشد .

آذرماه

آذر ماه ، بزبان پهلوی‌آذر آتش بود ، و هوا درین ماه‌سرد گشته باشد و به آتش حاجت بود ، یعنی ماه آتش و نوبت آفتاب درین ماه مر برج قوس‌را باشد .

دی ماه

دی ماه ، بزبان پهلوی دی، دیو باشد بدان سبب این ماه را دی خوانند که‌در شت بود و زمین از خرمیها دور مانده بود و آفتاب در جدی بود ، اول زمستان باشد

بهمن ماه

بهمن ماه ، یعنی این ماه‌بهمان ماندو مانند بود بماه دی‌بسردی وخشکی و بکنج اندر ماندهٔ و نیز آفتاب اندرین ماه بخانهٔ زحل باشد با جدی پیوند دارد .

اسفند ماه

اسفند از مذ ماه ، این ماه‌را بدان اسفندر مد خوانند که اسفند بزبان پهلوی میوه بود یعنی اندرین ماه میوه ها وگیاه ها دمیدن گیرد و نوبت آفتاب به‌آخر برج هارسد ببرج حوت.

بقیه صفحه ۴۱

شخصیت چیست؟

باید دارای آن دسته خصو صیا ت وصفات باشد . تعریفات د یگر ی اهمیت خا صی‌به و حدت وانسجام شخصیت را تشکیل و سازمان ذهنی آ ن می د هند و برآن تاکید اکید می نما یند . همچو تعریفات تجویز می کند که‌شخصیت مجموعهٔ صفات منظم و متشکل یا نمونه و مثالی است که از انو ا ع مختلف پاسخهای فرد نمو دار می‌گردد. یا مثا لها ی داده‌شده است یاچیز دیگری را که این تعر یفا ت تجویز می‌کند .ممک ن است تنظیم کردن نتایجی باشد که ازشخصیت بدست می آید ، زیرا شخصیت یك نیرو و قدرت فعالی است‌که‌پیوسته اندر باطن و ضمیر شخص در کارو فعالیت است . شخصیت توانا ئی وقدرت است که به‌تمام سلوك و کردار شخص که به آن اشتغال‌دارد سروصورت و نظم‌وتربیت‌می‌بخشد. یك‌تعداد صاحب نظران و علمای تیوری شخصیت را هی را بر گز یده اند که‌باید به‌آن و ظیفه وکار شخصیت تاکید کرد و ارزش واهمیت ز یادی را به آن قایل شد یك وسیله و میانجی در توا فق شخصی معا و نت می کند . شخصیت دارای مجا هدات و نیرو های متنوع و گو ناگونی است که برای توافق توسط فرد بکار می‌رود ومورد تطبیق قرار می گیرد . د ر تعریفات دیگر ، شخصیت مسا وی وموازی بجهات خاص و یا ممتا ز شخص است که مختص و منحصر بفرد می با شد . در ینصو ر ت شخصیت اصطلاحی است که بر آن مسا یل خا ص و خصو صیات‌بارز شخص اطلاق می‌شود که او را ا ز شخص دیگر ممتاز می سازدوتوسط آن از اشخاص دیگر فرق و تمیز می‌گردد وبه شکل‌فرد ممتازومنحصر بفرد شنا خته می شود . در پا یان باید گفت که بعضی از صاحب ـ نظران و علمای تیوری شخصیت چنان عقیده دارند که شخصیت‌جوهر ذاتی انسان را نمو دار می سازد گویا شخصیت اصلا جوهر ذا تی انسان است که نمایش می یابد ازین تعریفات چنین برمی آیدکه‌شخصیت به آن‌قسمت سجا یای فرد اطلاق میشود که بیشتر از وی نما یند گی کند ، نه تنها شخصیت او را ا ز دیگران تمیز مید هد بلکه مهمتر ازان اینست که او را آ نچه واقعا هست نمایش میدهد ما هیت وچگونگی اورابرملا میسازدوآشکارا می نما ید آ لپو ر ت ا ز جمله تعریفات شخصیت این تعریف را برگزیده‌است((که‌آنچه انسان واقعا هست شخصیت ا و ست .)) تطبیق این تعریف چنان است که‌در اثر آخرین در جهٔ تحلیل شخص شخصیت وی دارای آن صفات و مزایای است که مختص و منحصر بفرد او ست واز خصو صیا ت برجسته ، بارز و عمیق وی بشمار می‌رود .

فکر میکنیم وقت کافی را صرف تعریفات شخصیت نموده ا یم و مسالهٔ شخصیت را بقدر لازم‌تحلیل وتعریف کرده ایم ، اگر این تعریفات وحقایق طرف قناعت خوا نند گان گرامی واقع نشود در مقا لات آینده دراصل متن به تعر یفات مفصل شخصیت موا جه خوا هند شد که میتوانند ازان میان بصو رت طبیعی یکی از تعریفات را از اصل متن مطابق ذوق و علاقهٔ خو یشتن برگزینند . بر علاوه ما از خلال‌این همه تعریفات به این‌عقیده‌گرائیده‌ایم که هیچ یك از تعریف شخصیت بصورت مستقل و بذات خود نمی‌تواند بصورت یك ا صل کلی مورد تطبیق واستفاده قرار داشته باشد.

مقصد ما از تذکر این امر چنان است که هر شخص شخصیت ر ا براساس تیوری و نظر یه ایکه‌خودش به آن معتقد است تعریف می کند ودرآن تعر یف رجحان‌دادن تیوریکه به آن گرائیده است بد رستی محسوس می باشد . بنا بران اگر تیوری متذکره تائید اکید بر وحدت وتشکل واز و حدت وانسجام‌مزایا وصفات شخص پشتیبا نی کند ، طبیعی است که تعریف شخصیت شامل عناصر و حدت و تشکل‌بحیث صفات بارز و خصو صیات مهم شخصیت بشمار می رود . هر گاه باری عالمی یك نظر یه و تیو ری شخصیت را ایجاد نماید و یا به آن خودرا توافق دهد ،تعریف‌شخصیت وی‌حتما در تطبیق آن تیو ری ونظر سعی بلیغ خوا هد کرد . بنا بران ما میگوئیم که شخصیت تو سط مفا هیم علمی خا صی تعریف‌می‌شود که جزء از تیو ری و نظر شخصیتی می باشد که شا هد به‌آن اشتغال دارد .

شخصیت دارای یك د ستگاه وسلسله صحیح و درست نمرات‌یا اصطلاحات توصیفی می با شد که برای تعریف یك شخص تحت‌مطالعه مطابق تحولات یا ابعاد لازمه ا یکه دارای موقف هستوی در حیطه یك تیوری بخصوص باشد بکار می‌رود.

اگر این تعریف هم د ر نظر خواننده قانع کننده نباشد باز هم میگوییم که در مقالات آ ینده بیك سلسله تعریفا تی مواجه خوا هند شد که بیکی از تیو ریهاوتعریفات بتوان توافق کرد و آن را به عقیده ونظر خود موافق یافت .

بعبارت دیگر نظر به آنچه گفته آمدیم ممکن نیست شخصیت‌رابدون توافق بیکی از نظریات و تیو ری های متذکره بتوان تعریف کرد چه بدون آن در نظر داشت شخصیت‌و تعریف آن ار زش علمی و عملی نخواهد داشت . برای آنکه بکنه این حقیقت نیکو پی بریم و به آن بدرستی بگرائیم ایجاب می نما ید تابدانیم که اصلا تیوری و یك‌نظریه چیست و دارای چگونه ا هداف و ارزش ها و اعتبارات علمی می‌باشد. بنابران مقاله آ ینده را وقف این موضوع مهم علمی خواهیم کرد.

د۲۳ مخ‌پاتې

دحقیقت دلیکلو

وخت کی یی له لاسه ونیسی دوی د حقیقت ویلو په خاص او لازم تدبیر یادونه لری او په دی اساس دخپل کارگټه‌دلاسه ورکوی.

... زموږ په‌دوران کی چی خو ك «دخلکو پرگنی» کلمه دیور نگی ته‌ملك وایی‌په دی کار ددو رغجنو ملاتړ کوی‌اوهغه‌کوډ گرکلمات‌راوړی ـبنایی دیولړ کوښښ څخه چی‌په ملموس صورت دحقیقت له لاری یی صبر کړی ستړی مشوی وی‌ـ او دی ته منتظروی چی دخلکو دگټو څخه ددفاع په وخت کی‌یی له‌لاسه ونیسی. دوی دحقیقت ویلو په‌خاص او لازم تدبیر باور نه‌لری او پردی اساس دخپل کار ته گټه دلدسرورـ کوی .

...زمونږ په دو ران‌کی چی‌خوك د«خلکو پرگنو» تر«افراد» او(ځمکی) تر «ملك» وایی چه دی‌کار ددر واـ غجنوملا تړکوی او هغه‌کود گروـ کلمات راو ړی .

ته خلك وایی په دی کار ددروا ـ غجنو ملاتړ کوی اوهغه گوډ گر کلمات‌راوړی .

«دخلکو پر گنی» کلمه دیوه‌نگی مفهوم پوره اداکوی اودگډو گټو مظهر ده اوهغه وخت باید استعمال شی چی دنړی دمختلفو خلکو او وگړو په مورد کی څه ویل کیږی‌څکه داهغه یواځینی وخت دی چی دگټو یووالی په ژوره توگه پکی تمثلیږ ی څکه‌چی دهیواد وگړی ډول ډول‌گټی لری‌ـ او داهغه حقیقت دی چی خپه کوی‌ی غواړی.

په دی اساس څوك چی‌ځمکه یادوی دهغه مطلب کرونده ده او څوك چی دکروندو توصیف کوی په دی کار باندی هم دحا کم ټولی دروا‌ـ غوته زمینه‌برابروی څکه‌دلته دځمکی دحاصلاتو او دځمکی سره دانسانانو عشق او علاقی خبره نه ده بلکی په اساسی ډول دتخم او قیمت سلسله مطرح ده څوك چی له ځمکی څخه گټه اخلی هغه نو هغه څوك ته دی چی تخم ریبی او نه هم بزار روده ته‌دقلبه شوی‌خاوری بوی ورکوی ـ نودبو پونه لری خو دلته د «ملك» کلمه ټیک ده او خودا ستر چال ور کی پروت دی .

هرځای کی‌چی‌ستم وی‌ـدانضباط په‌ځای بایدد «اطاعت» کلمه استعمال شی څکه انظباط دحاکم څخه پرته‌هم امکان‌لری څکه‌داسی اړخونه لر ی چی داطاعت په مفهوم کی نشته هم دارنگه «بشری وړتیا» دویاړ څخه ښه ده په دی عمل وگړی له نظره لیری نه شی پاتی کیدلی ـموږ ده‌دبدبختیو په حال پوره خبریوچی د «ملت» دویاړ ونو په مساله کی گرد سره له ځانه تیروی او وینو چی‌هم دغه خلك په څومره لری سره افتخاـ رات دبل‌چاڅخه قربانوی د هغو ی دځان‌پالنه‌کوی خو پخپله ولوږی د کنفو سیو س دا کار روایی هم د یا دولو و ړ د ه چی‌هغه به‌رښتینو ملی پیښونتیجه د غلطو پیښو په نتیجه کی ځایوله.

نوربیا

جواب به نامه های شما

نوروز ، روزی نو از سا ل نو ا ست که غیر از روز ها ی د یگر است. اینروز را روز میلاد رستن هاو شگفتن ها خوا ند ه ا ند که سر فصلی ا ست از بها را ن و باران . این فصل سا ل که با نو روز می آغازد، زندگی وطبیعت رنگ وجلوهٔ د یگر ی میگیرد و انجماد و سکو ت در هم می‌پیچد...وتو خوا نند هٔ عزیز هم ر نگ دیگر ی بگیر .. با ری بگذار که نوروز ت را مبا رگ گو یم :

همه سا له بخت توپیروزباد همه روز گارتو نوروز با د

وبه آرزو ی سا ل پر بار و پرمیمنت می آغا زیم به جوا ب نا مه ها :

ا ما نخست از پا سخ گفتن ،سلام گفتن بهتر ا ست ، باعرض سلام میپر دازیم به پا سخ نا مه ها :

دو ست عزیز عبدالر حمن‌فروتن‌فاریابی معلم مکتب ابتدا ئیه و لسوا لی قیصار فا ریا ب

سلام دو ست ا ر جمند ،نا مهٔشما به اداره رسید و متا سفا نه ((شعر سرخ)) شما از نوا قص‌بسیاری بر خور دار بود ، از چاپ باز ما ند ، با آنهم چند تکهٔآنرا انتخا ب میکنیم و به نشر میسپا ریم ، بخوانید :

تخم مهرت ای وطن درمزرعه‌دل کاشته‌ام
کور گردد هرد و چشمم گر بسویت نیك ننگر م
جا ن فدا کردن بمرد م هست بر من ا فتخار
پس چه دا ر م با ك گر تیرهدف‌شد پیکر م

((تصویر رویا)) نبشته قلندر نا شاد مرور گر دید و آنرا سپردیم به متصد ی صفحه برگز ید ه ها .. ا نتظار نشر ش را بکشید . خدا حا فظ .

دوست عزیز ا حمد کلیم‌مقصو دی متعلم لیسه با ختر مزار شریف

بپذ یرید سلا مها ی ما را هم،پاسخ به سوا لات صفحه مسا بقات را به متصدی آن صفحه وا گذار شد یم وافزودیم که ا گر پا سخ فر ستاد ۀ همکا ر مادرست‌باشد ، ا سم و عکس تا ن رایکجا به نشر بسپا رند . مو فق‌باشید.

دوست عزیز عبد ا لقد وس نهضت فرا هی متعلم لیسه عمر شهید

سلام برادر . نا مه یی شما رابه متصدی مسا بقا ت و سر گرمیها حوا لت کر د یم که درصورت‌لزوم به نشر نا م شما در زمره حل کنند گان اقدام ورزد ، موفق و کا مر وا با شید .

دوست عزیز نجیبه متعلم‌لیسه انقلاب

سلام دو ست گرا می. نا مه یی‌شما را به متصدی صفحهٔ مسابقات وسر گرمیها سپردیم ، احوا لش‌را از هما ن صفحه بگیر ید .خدا حافظ

دوست عزیز عبدالرحمن محمودی‌مامور فنی ریاست استخراج‌وانتقال گاز شبرغان .

سلام همکار عزیز . پاسخ شمارابه‌متصدی صفحه مسابقات و سر گرمی ها سپردیم، سراغ آنرا ازهمان صفحه بگیرید. خداحافظ

دو ست عزیز عبید ا لله ازلیسه‌حبیبیه

سلام دو ست گرا می .در ست‌حدس زده اید ، آ ن عبا را ت‌پر نغز از کتاب معروف و مشهور((خر مگس)) ا ست که به خا مهٔ توانای اتل لیلیان و ینیچ نگاشته شد ه ا ست و دریغ که آ ن عبارات راه خوا نند گان و علاقمندا ن صفحه پا سخ به نا مه ها نخوا نند .

به‌آن کود کانی که گل سر خ‌می‌افشا نند نگاه کن وبه‌آواز شا ن، اگر د لنشین ا ست ، گو ش‌فراده، بخا طر آ نا ن ا ست که دها ن من مملو ا ز خا ك ا ست وسرخی‌آن گل ها ی سر خ از چشم ها ی قلب من ا ست زیرا چنین‌آمده ا ست : [illegible] ن عشقی والا تر ا ز آ ن نیست که بخا طریا را نش [illegible] گی خود بشوید .

دو ست عزیز سردار محمد ا ند یش

سلام همکار ارجمند. پاسخ به سوالات صفحه مسابقات وسرگرمیها رابه متصدی آن سپردیم، سراغش‌را ازهمان صفحه بگیرید، خداحافظ

دو ست عزیز قد سیه تر ین‌متعلم لیسه آریانا .

سلام وپرسان مارا بپذیر ید . پا سخ به جدو ل شما ر ه ٤٢ را به متصد ی صفحهٔ مسا بقا ت‌وسر گر میها سپر د یم ،اطلا ع آن را از هما ن صفحه بگیر یدخدا حا فظ

دوست عزیز هما یو ن پاکانهاد

سلام همکا ر عزیز . طنزوبذله،استهزا و شو خی بطور کلی‌معنای مختلف دا رند با آنکه یکی بجای‌د یگر ی ا ستعما ل میشود .

نویسنده یی و جه تمایز میا ن‌طنز وبذله رابد ین گو نه تو ـ ضیح میدارد : ((بذ له با ظاهرامرسرو کار دارد ، بعبار ت د یگر از حدود ظاهر نمی گذ رد . طنز دل راجستجو میکند ، د ر پی د ل است. طنز با تحقیر و نفر ت واهانت و بذ له با دو ستی و نیك خوا هی و محبت همرا ه ا ست‌طنز حما قت ها و زشتی ها راعیان میسازد و بیر حمانه بباد مسخر ه‌میگیرد . بذ له نا دا نیها وحماقت ها ومعا یب و نواقص را بدیده‌همد ر د ی و بچشم دلسو ز ی مینگر د ـ هر چند این حما قت‌هاخنده آور با شد و با خنده هم به پیو ند د . طنز با تعجب و شگفتی‌جلوه میکند یعنی درمقابل ناساز ـ گار یهاو ناجور یها ونا شا یستگی ها شگفتی تندو زننده میگذا رد حا ل آنکه بذ له به نحوبسیا ر ملا یمی نا ساز گا ریهاو ناجور یها ی مضحك را خاطرنشان میکند . بذ له ، پر تو ها ی ملایمی راکه قدرت پرور ش‌دهند گیشان بسان ا شعه خو رشید است بر معا یب ونواقص‌میتا باند . طنز شلاق بد ست میگیرد ومعا یب را به شلاق می بندد‌واز چو ب کاری شی یا شخصی ابا ندا رد و بلکه ا صرا ر هم‌دارد ، بذ له به نحو ملا یمی زبان بنکو هش میگشا ید و این‌نکو هش را با ا حسا سا ت و عوا طف ا نسانی در میا میزد وازتیزی لبه آ ن میکا هد ، تر د ید نیست که نکته خند ه دا ر ی‌رانیز چا شنی آ ن میکند ، طنز حلقه ها و بند ها ی را جستجومیکند و میکو شد ضر به کاری‌رابه نقطه حسا س وارد آورد حال‌آنکه بذله بی‌آنکه درپی‌پرده پوشی با شد ضر به خود را آشکا را برسپر فرود میاورد . بذله ز و د ـ گذ ر و طنز د یر پا ی است.))

و بگذ ریم از اینکه طنز شفاهی باطنز تر سیمی و جه تما یز

سیار دارد ـ خدا حافظ تان ..

دو ست عزیز صا بره عزیز ی متعلم لیسه مسلکی جمهوریت

بپذ یر ید سلام ما را هم .یا سخ به سوا لات صفحه مسابقا ت و سر گر میها را به متصد ی آن سپردیم ، ا نتظا ر ش را بکشید خدا حا فظ

دوست عزیز میر عثما نمحبوب

سلام برادر ، و برادر مـــان برای متصد ی صفحهٔ مسا بقا ت و سر گر میها چنین مینگا ر د :امیدوارم که این جد ول ((جدول هنر ی)) پر مشقت را بصو ر ت صحیح حل نموده باشم و ا میـد وا رم که مر تب جدو ل هـــذا با ز هم این ز حمت را بخو د روا دا رد و خوا نند گا نمجلـــهژوندون را مصر و ف نگهـدارد)) وهمینگو نه پاسخ شما رابهمتصدیصفحه مسا بقا تو سر گر میها سپر دیم که بعد از ارزیا بی د رنشر نا م تا ن تو جه دارند .

دوست عزیز ستوری دو هـــمخارن رو غتو ن مر کزی خارندوی

سلام همکا ر عزیز . نا مهیشما به اداره رسید و آنرا جهت ارزیا بی به متصد ی صفحـــــهمسا بقا ت و سر گر میها سپردیم موفق با شید .

دوست عزیز عبد ا لکبیـر ا زلیسه حبیبیه

سلام علیکم برادر . نا مه یـیشما رسید . پا رچه شعر قشنگ انتخا بی شما را خوا ند یـــــمو لذت برد یم .

دوست عزیز ما ن به استقبال بهار شعر ی عنوا نی صفحه جواب نا مه ها فر ستاده و خوا هشنشر آنرا نمود ه اند که ما بـــه احترام پا سدا شت ذوق ایـــنهمکا ر ار جمند ، شعر ا نتخا بی شانرا که از فر یدو ن تو للـــی ا ست سر تا پا نشر میکنیم ، بخوا نید:

سر این سبزه، چه نغز است ،گل رو ی تو دید ن
به کنا ر تـونشستن ، ز قفا ی تو دو یـدن
عر ق آ لو د گر یز ت ، پسهرصخره گر فتن
سر ز لفتوگشادن ،لب گر م تو مکیـد ن
سر د ست تو بد ست ، ا زسر آ ن جو ی خرو شا ن
خو شو خندا ن ،به سبکبا لی پر وا نه پرید ن
به تکا پو ی نشا ط ، از د لآندشت گل آرا
سر هر سنبلهکند ن ،بن هر سا قه مزید ن
تك آن دره ، فرو ما ند ن و د رسا یه نشستن
تب آ ن بوسه،فر و کشتن و از سا یهرمیدن
پی افکند ن ا ندا م تو ، در موجبلور ین
به دو صدحیله، ترا تا سر آ ن چشمه کشیدن
چو ترا جا مهٔ چسبند ه، نمودارتن آمد
به ترا ش تنشاداب تو، آن جـامه در یـدن
بتو پیوستن و ، آن شور گنـه،در تو فشا ندن
ز تو بگسستنو،آن سو ز نگه ، بر تو تنید ن
تن گلبو ی تو بر سینهفشردن، به غنو د ن
سر چونگوی توبر شا نه گر فتن ، به خمیـــد ن
همه چو ن با غهو س ، در بر نا ز تو شگفتن
همه باداغ نفس ، برگل روی تو د میـدن
به خرام خو ش آن ساقهٔ نیلـوفر و حشی
بهسراپای تو ،با دامن پر غنچه ، خز یـــدن
زبلور تنت، آن گرمی جـــان پرور خو ن را
بهسر ا نگشت عطشنا کنوازند ه چشیـــد ن
بهگریبان تو لغـز یـدن و ، درسینه فتـادن
زگلو گاهتو بـوسیدن و ، بر شانه رسیـدن
بر آ ن بید نگو نسا ره ، بـه را هٔ تو نشستن
سرآن جو ی خروشنده ، کنا ر تو لمیـدن
زرخت ، خند ه ز نا ن ، بوسه دز دا نه ر بود ن
زلبت ، با دهکشان، نغـمه مستـا نـه شنید ن
به تمنا ی دل ، ای در دتوبرجا ن فر یدو ن
لب پرنوش توخستن، گلآغوش توچیدن

دو ست عزیز ا حمد شاهحسینهو تکی

سلام همکا ر ا ر جمند،نامهٔشمارا گر فتیم و آنرا جهت ارزیا بی به متصد ی صفحه مسا بقا ت وسر گر میها سپر دیم ، هر گـاه به سو ا لا ت پـاسخ درست ارائه نمود ه با شید ، حتما ذ کری ا ز نام مبا رك تا ن خوا هد رفت .

دوست عزیز فضل اکر یـــــماحمدی متعلم لیسه ننگر هار

سلا م علیکم همکا ر مهربـا نمطا لب ار سا لی تا نرا خوا ندیم وبا ر دیگر با ید به عر ض تا نبر سا نیم که مطا لب تحقیقـــی رابی ماخذ ومنا بع به مـجله نفـرستید، زیـرا سقم وصحت نوشته با مرا جعه به ما خذ و منا بـع،میتواند تعیین شود که آیا در ست تحقیق و یا دا شت گیر ی شد ه ا ست یا خیر ؟ چنا نکه تا ریـخ سنوات آ لات ا ختراع شد ه وموطن اصلی مختر عین در ا یـــن نبشته ، یکـی دوی آنکه در ست نمی نما ید .. از ا ینرو از چا پ آ نهـا میگذ ر یم و بـه نشرفکاهیا رسا لی تا ن می پر دا زیـم : شخصی مر یض بود ، نزد دا کتررفت وگفت مریض هستم در مانمکو تـا شفا بیا بـم . داکتر دو قلـمتا بلیت ویك بو تل شر بـــت برایش تجویز کرد و نیز ا فزو داز شر بت پو لی ویتا مین روز سه قا شق نو ش جا ن کنیـــدانشا اللـه خـــو ب میشو ید . مریض گفت خواهش میکنم دا کتر روز یك قا شق تجو یز کنید ،ما در خا نه سه قا شق ندا ریم ..

وشکر یه جانسعادتمطلبارسالیخود را در صفحه بر گزید ه هـا بخوا نند ـ خدا مدد گا ر تا ن.

دوست عزیز عبدا لر حمـــزافروتن

باسلام دو باره ، نامهیی د یگـر تانرا دریافتیم . تقاضا میـــر و د که شعر بسیا ر بخوا نید وبسیارهم شعر بگو یید . عجا لتا این دو پارچه ، یکی ازشما ودیـــگری ازآقای قلند ر نا شاد ا قبا ل نشر نیافت کهدرآینده جبران آنرا بـــاهمکاریهای مثمر خویشتکافوخواهید کرد. موفق باشید .

دو ست عزیز عبد ا لقـدو سنهضت فرا هی

با سلام دو باره ، نا مه یـــیدیگر شما را سر گشو د یم و اینك چند بیتی از ا شعا ر ارسالیتا ن :

اینبا ر پیما نه هم با من سرد عوا دارد
او ز ظلم ها ی من بخو د شسخن ها دارد
رو بسوی تو گر نیارم دا نـــیپیمانه
زندگی وجوانی ام روبرفنا دارد
ذکر حا لم کر د م بتو چو نکهدانم دو ستی
دوست بهر دو ست کی رنـجوغم روا دارد
رها نکنی پیما نه را ه نهضتفرا هی
دوای هجران رادر خود پیما نهها دارد

ودعامیکنیم که از رفاقت ودوستی باپیمانه برکنار شویدودوستورفیق زمانه ومبارزهٔ گرائید

دو ست عزیز و لی محمدعطاییمحصل صنف سو م پو هنخیزبان وادبیا ت

سلام برا در ، نا مه یی تا نرسید و طر ح جدو ل متقا طع را به متصد ی صفحه مسا بقـــا تو سر گر میها سپر دیم ، مطمین با شید و همکا ری تا نرا ادا مـهدهید .

دو ست عزیز عا ر ف حکمـتفا ریا بی

سلامدو ست ار جمند :دوپارچهشعر شما را گر فتیم ، اما د ر ار سا ل ا شعا ر ، مـلا حظا تنشراتـی را د ر نظـر گیر یـــد چنا نکه شعر ((حب عمرا ن))ازنظر پا لیسی نشرا تی قا بـــل چا پ نیست و همینگو نه پار چهشعر ((باد سرما)) ... موفقیت شما را میخوا هیم .

والسلام

سرگرمی ها و مسابقات

تهیه وتنظیم از: صالح‌محمدکهسار

جدول کلمات متقاطع

افقی:

۱ـ ردیف هنر ـ درنـده ـ عکس خوشی ـ بسیار روان ـمرکز یکی از کشور هائی آسیایی‌ـ با ب میان تهی ـ جمع ملت‌ـ بلی درزبان بیگانه ـ۲ـ۱ سم ـ ذخیره گاه آب‌ـ این پرنده به شو میت مشهوراست دروازه دهن ـ رفیق اواز‌ـگردنبند‌ـ ردیف غصه ـ پنهانی ـ۳ـ زهر ـ راست نیست ـ از خزنـد گان ـ نمونه و مانند ـ با او از یکجـا میباشد ـخبرـ۴ـ از ابزاردهقانی‌ـ در عوض آب برای وضو کرد ن از آن استفاده می کنـند ـ از آ لات دهقانی بزبان پشتو ـ ازامراضـ خطر ناك ـ حاصل دو عنصرـ آب جو ـ پیر ـ از ولایات کشور ما ـ ـ۵ـ قاصد زمستان ـ از شعرای مشهور زبان دری ـ پخته نیست‌ـ دوپانزده ـ۶ـ چهره‌ـ از حیوانا ت مضره ـ ضد خوب‌ـ دوازده مـاه‌ـ ترس ـ۷ـ یکجا شدن ـ بـرای معشوقه آنرا میخواهند ـدنیاـ۸ـ ابرنا تمام ـ متر کوتاه ـ در بیـن اورال ـ منار کو تاه ـ۹ـ نصـوار بزبان عوام ـ اثری از عطار ـ از حیوانات درنده ـ۱۰ـ این کشف‌از یك المانی است ـ حرف سوالیه ـ سمبول باریکی ـ امر میـکنـد ـ نویسنده کتاب احیاء العلوم ـ۱۱ـ یکجا شد نـ از فلم هائی هندی ـ دوپنج ـ۱۲ـ اثری از مارك‌کوریس‌ـ خالص‌ـ معشوق بایار کند‌ـ آهنگ های شاعرانه اثر او است ـ۱۳ـگل دارد ـ کار ناتمام‌ـ دویك‌ـ ازدانه های شطرنج ـدر روی‌موقعیت‌دارد در بین کابل ـ۱۴ـ تکرارش آ ب مقدس است ـ در تنه درختان زیاد است ـآله گرفتاری حیوانا ت ـ نو عی از کلچه باب‌ـ جدید‌ـ درجم شهرت دارد ـ بالا آمدن آب بحرـ ۱۵ـبرهنه ـعادت‌ـ رنگ نشده ـ یر نشده ـ نصف بلول ـ درد نا تمام‌ـ جدید است‌ـ پایش را قطـع کنید مویش با قی میماند ـ۱۶ از کلمه رسیدن مشتق شده ـ آغـاز اعداد ـ مور پابریده ـنصف‌مکتب‌ـ علامه جمع‌درزبان‌عربی ـ سرویس بیگانه ـ ۱۷ـ دو پنج به پشتوـگل میدهد ـ ترب سر بریده ـ از پرند‌ـ گان خو شحوان ـ رفیق پـری ـ نمیشنود ـ ماه کوچك ـ ۱۸ـ نا قل آب ـ رفیق سوزن ـ از حـرو ف مکتب انتخاب نمایید ـ آخر ین‌حصه حیوان ـ ریگ ـ۱۹ـ بید نا رسیده نصف ـ موسم ـ ضد خیـرـ از حیوانا ت جنگی ـ مرض سار ی ـ ۲۰ـ ارزو ـ ماده حیا تی ـ چوب نا رسیده ـ عموی بی سر ـ ما هی به پشتو ـ جلب نشده ـ نصـف بحری ـ۲۱ـ در بین فالوده قـرار دارد ـ از آنطرف کلـر اسـت ـ خواهر به پشتو ـ او نعم مـادی‌را تولید می نماید ـ ۲۲ـ بالای تنه ـ از آن طرف نوعی از خوردنی هـاـ دو حرف در چهار خانه ـ رو ی به پشتو ـ۲۳ـ از جمله پنج بـر اعظم ـ منظم آن لادا است ـ امیب سر گردان ـ نزدیك بزبا ن عوام ـ ۲۴ـ رطو بت ـ منظم آن مام است‌ـ یاد پریشان ـ نصف جهان‌ـبه‌نتیجه رسیده .

ـ۲۵ـ خوراك قلم ـ ردیف اخلاق ـ پول رایج جاپان ـ آغاز وانجـام گهواره ـ مکمل ـبالای آن‌راه‌میروند ـ۲۶ـ یـك حـر ف و دو خا نه ـ از آلات صیادی ـ یکی از حالات ماده ـ ضمیر اشاره ـ الم کو تاه‌ـ ۲۷ـ درنده ـ آدم بی سر ـ عکس مکدر اشیاء در اثر تابش نـور ـ مو سیقی شبان‌ـ از حشرات‌مضره‌ـ کان میان تهی‌ـ۲۸ـ لباس درختان‌ـ از لسان های ملی ما ـ شایدهمین لحظه در دست شما باشد ـ اولین فصل سال ـ دربین کوه ها قـرار دارد ـ۲۹ـ مادر عرب ـ از جملـه پرازیت ها ـ فصل بر گریزا ن ـاز مناطق زیبا ی شـهر کابـل ـ از اعضای بدن ـ داستان ـ۳۰ـآخرش راه شکنا نید کوزه اش بجا میماند، ارزش ـ حنای نا رسیده‌ـ آرا می‌ـ در مقابل پول قرض گرفته میشود‌ـ دو پنج ـ قوت‌ـ گام کو تاه ـ۳۱ـ منظم آن پاك است ـ مکتب میـنا ـ توری ـ شمال ـ اثری از ماکسیم گور کی ـ غلام‌ـ۳۲ـ زمین ازجمله آن است ـ ضمیر اشاره ـ ازفلـم هائی هندی ـ اثری از را بیندرنات تاگور ـ مرگ کوتاه ـ مور چه در بردن آن قهرما ن است ـ نا پیدا‌ـ عکس خو شی ـ۳۳ـ نصف فطرت‌ـ پول رایج کیوبا ـ صبر ناتـمام ـ در جم شهرت دارد ـ آنرامی‌کوبند‌ـ زن نیست ـ از پرنده گان ـ حباب‌ـ نا مکمل ـ ۳۴ـ بلد نشده ـحاصل نیشکر ـ رجه کوتاه ـ امروز بـه پشتو ـ از کشور های صنعتـی آسیا ـ دو چهار ونیم ـ در پستان حیوانات است ـ ازان طرف رفیق پـری ـ ازخزنده گان ـ۳۵ـهستم به پشتوـ پول‌رایج مکزیك ـنزدیك نیست ـ از حروف الفباـ از آلات دهقانی ـضمیر اشاره ـآخر گراج‌ـ نصف رباب ـ۳۶ـ خوردنش‌دهان‌را بدبو می سازد ـ مایده های زمینی اثر او است ـ اگر آخرش تکمیـل گردد رهبر او لین قیام بردگا ن‌در روم قدیم می شود ـ آرمگاه ـ۳۷ـ اولین مربیان درخانواده ـازولایات شمال کشور ما ـ الف کو تاه ـ از فلزات ـ تقاطع دو خط مستـقیم ـ راه به پشتو ـ از سبزیجات ـ۳۸ـ منظم آن هادی است ـسیب‌پشتوـ ضمیر اشاره ـ منظم‌آن مادر است‌ـ ۳۹ـ از شعرای مشهور بلخ ـپنس شکسته ـ بین شب و روز ـمخترع آن اسکا تلندی است ـ۴۰ـ سخن‌ـ سیاه به پشتو ـ بالای چت قـرار دارد ـ در آن خشت را می پز ند‌ـ انفجا ر آن خطر دارد ـ۴۱ـ وکیل بی پا ـ درد نا تمام ـ مادر عر ب از آلات تخنیکی ـ۴۲ـ ازان طرف مصرف برق رانشان مید هـد ـ دولا نمود ن کاغذـ در موسم بهار پیدا میشود ـ۴۳ـ دو حرف و سه خانه ـ مرغ به پشتوـ هم خوردنی وهم حرفـ نور پراگنده‌ـ۴۴ـنصف شامل ـ هر چا ته خپل وطن ..... دی ـ اموال ممنو عه ـشیر بـود سرش قطع شد ـ ۴۵ـ کار خانـه مطلق سازی اثر اواست ـ ازریاضی دانان مشهور یو نان قدیم که قضیه معروف هند سی را کشف نموده است .

عمومی :

۱ـ قلب عوام ـ پیراهن بـزبان پشتو ـ یکی از قصبات مربوط کابل از مکتب های هنری پیکاسـو ـ۲ـ کسبه کار ـ روز نیست ـ چـرت بیپایان ـ رام نشده ـ کمیـاب ـ از ماه های سال به پشتو ـ علم بی آغاز ـ۳ـ در پیاله ساقی ـ شـب نیست ـ دو پنجاه به پشتو ـ باآن پرواز صورت می گیرد ـ درکوه ها زیاد است ـ مایع نیست ـ مارك بریده ـ دیوار ـ۴ـ ضمیر اشاره‌ـ روی پشتو ـ عمرـ عددی است ـ هستم در پشتو ـ شیر بیسرعربی‌ـ لیاقت در کار ـ آب جوـ۵ـ دست به پشتو ـ در بین بیکر قرار دارد‌ـ ضمیر اشاره ـ جلب شد اما بـی آغاز ـ ردیف جـذرـ مادر بزبـان هزاره گی ـ رام نشده ـ۶ـ بااواز یکجا است ـ نصف کبیرـ مـدد گاری ـ کمك ـ مسترد ـ فرار به پشتو ـ۷ـ کلمه استفهام‌ـ حیوا ن باربر ـ عدد بیگانه ـ عاشق گـل است ـ شب مانده ـ از حیوانات شوخ ـ ضد مردـ۸ـ جام آن‌شهرت داردـ نام میان تهی ـ کندوی آردـ اول سلام بعد .... ـ خودما ـجدید نیست ـ آهسته‌به پشتو ـ۹ـعددی است ـ دروازه به پشتو ـ خشك پشتوـ از شعرای مشهورکشور ماـ به یونان نرسیده ـ ضمیر اشاره‌ـ

بقیه‌درصفحه۶۳

سال پر از خوشبختی برای تان

بقیه صفحه ۲۹

نوروز ومیله...

مراسم از آتش پرید ن با جمله (زردی من از تو ، سرخی توازمن) مفهوم خاصی دارد کـــه از دوره زردشتی تاکنون پایدار اســـت ، شکستن کوزه به مفهوم ختم دوره رکود وسستی ز مستان‌وآغاز نشاط وکار است ، میله های امام شش‌نور ومیله های روز های جمعهٔ پل مالان پس از چارشنبه اول سنا ل نمو نهٔ از نشا ط پذیر ی مرد م هرا ت‌است بابارید ن باران پر شور بهار ی ، دریای آرا م هر یرود به جـــوش و خروش میاید وتماشا ی آبـــها ی خروشان وکف آلود این در یـــا ی زندگی بخش ، نو یدی است برای وفور نعمت و حاصلات خوب، سیل آبها ی گل آلود دل دهقانا ن را به امید یك سال پرثمر و استقـبا ل روز های پر حاصل،به‌شادی ونشاط ووجد و سرور به تپش می آورد.

در قند هار و پکتیا نیز روز اول سال ونوروز بامراسم پر شکـــوه عنعنوی استقبا ل میگردد، اتن ملی وبازیهای سنتی چون پهلوانی،اسپ دوانی وقلبه کشی هر کدام نمایان گر تجلیل ازین روز باستا نی است موسیقی نوازان بانوا ی دهل و نی وسر نالندی های پرشور را میسر- ایندو به ا مید فر دای خوب‌ودلپذیر شوق کارو جنبش را در د لهـابر می انگیزند . همه این مرا سم‌بمردم یادمید هد که هد ف از تجلیل بهار آغاز زندگی خوب و دلپذیر و پرثمر است .

نوروز فصل فرا موش کرد ن غم هاونا خوشی هاست آنکه جا مـــه ولباس خودرا بروز نوروز نو مـی کند باید غم های کهنه را از د ل خویش‌نیزبراند. زمزمه‌نخستین‌برگ های درختان و عطر اول شکو فه‌ها هرکدام نشاط انگیز است .

نوروز باهمه سنت ها یش ،فصل یادکردن است از رفته ها وفراموش شده‌ها، آنکه به نوروز به آب می نگرد، وشادی رادر طبیعت زیبا می بیند دیگر نمیتواند ونبایـــد دل را خانه کینه و دشمنی بسازد .

نوروز فر صتی است برای‌خلوت با درون خویشتن واندیشیدن‌بدانچه درسال گذشته انجام داده ایم وآنچه درسال آینده می باید ا نجام د هیم اندیشید ن به نیکی ها و بد ی‌ها، اشتباها ت وغفلت ودل آزرد گی‌ها ماباید با جامعهٔ خود در راه ایجـاد فضای مناسبی برای شگو فان شدن اندیشه ها و عملکرد های خود ، با توده های وسیع مردم هما هنگ و همگام باشیم .

نوروز صر فنظر از اصالت‌سنتی وشکوه پر جاذبهٔ ملی آن ، آغازگر سال نو در زند گی یکایك ما ست وازین نظر می تواند به منزلهٔ‌نیروی محرکهٔ قدر تمند ی در اراده وتصمیم مابرا ی اینکه انسا ن بهتر وکامل تری باشیم وبا آرامش ولذ ت‌بیشتر درکنار هم زند گی کنیم اثربگذارد برای هر کدام ما این بهترین‌فرصت است که درباره خود درباره کارنامه های‌تلاش های یکسا له‌خود،ایده ها وبر نا مه های آینده خودبیاندیشیم.

چمن از سبزه چون دریاست،دریا
بیابان سر بسر رویاست ، رویا
صدای کبك می پیچد در ین کوه
که اینك زندگی زیبا ست، زیبا،

(پایان)

بقیه صفحه ٤٩

میلهٔ تخت صفر

هر که با لا له ر خا ن‌بادهٔ گلر نگ کشد
حکم میر زا ست
که‌درتخت‌صفرسنگ کشد

تفسیر این بیت را به ایـــن مفهو م می کنند که و قتی سلطان مذ کور خوا ست منطقه تخت صفر را آباد کند مرد م را بصو ر ت (بیگار)برا ی هموارکاری‌وتسطیح این منطقه می بردند ، بر علا و ه مجر مین ز ندا ن شهر نیز هرروزه مکلف بو د ند در تخت صفر کار کنند . همین ا کنو ن در بلند ترین‌قلهٔ ا ین کوه تخت هموا ر و بزرگی و جو د دارد که در اطرا ف آ ن سنگ ها ی بزرگ و کو چك را به تر تیب چیده ا ند وهمین تخت بنا م‌تخت صفر معروف است.

در دا منه این کو ه تا چشم‌کار می کند با غ وبو ستا ن ا ست و از غوا نستا ن آن بوسعت بیش از ده کیلو متر می با شد، د ر روز نو رو ز مرد ما ن دو رونزدیك به تما شا ی این منطقه می آ یند و تا غرو ب آفتا ب به خو شـــی وسا عتیری می پر دا زند ، اسپ های دو نده پر بها ، قـــو چ و گوسفند ها ی خو ب گاو ها ی نسلی قلبه یی و شیر د هند ه را سوار کا را ن و دهقا نا ن د ر معر ض نما یش قرا ر می د هند.

بازار هو تلی ها ، طو ا فان، دستفر و شا ن ، نوا زند گا ن محلی و حر فو ی و شو قی درین روز گر متراز هرو وقت‌دیگراست‌و به این تر تیب مرد م هرا ت روز اول سا ل را تجلیل وا ین سنت باستانی را بر گـــزار مـــی نمایند .

بقیه‌صفحه ٤٠

سال نو...

وزنان و مردان دوش بدوش‌یکدیگر درراه خدمت به‌وطن‌و مردم‌شان‌سهم می‌گیرند .

– نظر خوبی دارید : می توانید بگوئید تاصنف چند تحصیل‌نموده اید ؟

– من تاصنف هفتم‌مکتب‌گوهری درس خوانده‌ام و لی بعد از آن یك سلسله مشکلات مانع ادامه‌تحصیلم شد و به تعقیب آن از دواج نمودم.

– باز می پرسم: چندسال داریدآیا از ازدواج تان راضی هستید ؟

– از دواجم گرچه بـــه مشوره فا میل صورت گرفت ا ما ازوضع فامیل و بر خورد شو هرم راضی وخوش هستم . خودم فعلا ۱۸سال دارم .

درین هنگام طفل سال‌را دونفر نرسها آوردند وبه آغوش مادرش قرار دادند که بگریه آغاز نمـود و عکاس ما مشغول عکس بر داری از آنها شد .

– باز هم سوالات خودرا ا دامه میدهم واز مادر طفل می پـــر سم

– کریمه جان ! آیا ازطرزبرخورد ورفتار نرسها و د کتو ران‌موظف راضی هستی ؟ کدام شکا یـــت نداری ؟

– نه شکایت ندارم : بر خـورد موظفین ملالی زیزنتون با همـــه مریضان خوب‌است وآنهااز مریضان واطفال شان به مهربانی مرا قبت می‌کنند .

قراریك گزارش د یگر از طرف ریاست ملالی زیزنتـون دو سیـت مکمل لباس و یك قطی شیر کلیم کلان طور تحفه به طفل سال داده شد و همچنان از درك‌فیس اتـاق که‌درطی دوشب مبلغ‌ششصد افغانی میشود به طفل و مادرش مساعدت شده است .

نوزا د سال برای او لین بـــاردست های نوازشگر مادر را لمس میکند .

بقیه صفحه ٦٠

جدول کلمات .

۱۰ـ گندم به پشتو ـ از ولایات کشور ماـ نصف ماده‌ـ ادب کوتاه‌ـ بدی ناتمام ـ بودم به پشتوـ نویسنده بی‌بی پیك ـ و صل نشده ـ دو یدن به پشتو ـ از جراید کشور ها ـ۱۱ـ آنرا به عنوا ن پا داش وافتخار بدست می‌آورند ـ نصف و صال ـ از خوردنی باب ـ از جمله سبزیجات ـ محبت ـ از مراکز ارو پایی ـ به مریض داده میشود ـ از ولایات کو هستانی ـ ۱۲ـ عکس شبـ عضو بدن به پشتو ـ بیست و پنج رو بل اثر او است ـ خنده پراگنده ـ منظم آن زرین است ـ یك حرف و سه خانه‌ـ ۱۳ـ سیب میان تهی ـ حیوانا ت وحشی را چنین سازند ـ کلمه استفهام ـ پرنده سیاه ـ عددی ـ عضو گیرنده انسان ـ۱٤ـ روز عربی ـ سمبول بی عقلی ـ امر به رفتن ـ دو حرف و چهار خانه ـ از اصطلا حات داستان نویسی ـ صدم حصه یك افغانیـ دو حر ف دوخانه ـ۱۵ـ مادرعربیـ بین ـاز فرش های و طنی ـ پری سربریده‌ـ از پوست حیوانات ساخته‌می شودـ ۱٦ـ از حشرات مضره زراعتی ـ جست ریخته شده ـ سر ش را تبدیل کنید تا دندا ن فیل شود ـ ردیف غله ـ نصف گیرا ـ۱۷ـمثلث را دو تا سازید ـ منظم ترس‌است‌ـ سر و آخر رسمـ از فلم های‌هندی چلهٔ بی نگین ـ اختراع ادیسن ـ ۱۸ـ حرف ربط ـ ادا شد ـ نور ناتمام ـ از اصطلا حات شطرنجـ در ردیف چهاردهم عمودی ـ ماهر بود اما نصف شد ـ دربین‌د انا ـ ۱۹ـ از حروف الفباـ لوای نا منظمـ با دوا می کنندـ سمبول باریکی ـ شکسته به پشتو ـ ۲۰ـ اسپ به پشتو ـ نو عی از داستان ـ عقب بزبان عوام ـ ضمیر اشاره ـزندانی ـ این به پشتو ـ۲۱ـ جا ی‌باغبانـ هر گل ندارد ـ از خواننده گان رادیو تلویزیو نـ در ردیف دهم عمودی ـ دست کوتاه ـ بوسیله عوام ـ ۲۲ـ از خود ملازم انتخاب کنید ـ عضو مهم پرندگا نـ یك خانه ودو حرف ـ همیشه ـ با ل ماهی بزبان عوام ـ از پوشید نی‌ها لام کوتاه ـ ۲۳ـ ناقل برقـ ضد صلح ـ از علمای اقتصاد انگلیسی ضد صحت ـ ساز نا تمامـ از حبوبات ـ۲٤ـ او لین فصل سال ـاسم سابق‌هندو ستان ـپاك‌کننده‌ـ مرکز تجار تی ـ خنده نا تمام ـ سرش را ببرید رام میشود ـنابینا‌ـ ۲۵ـ از پرنده گان شکاری ـ شبکه بزرگ جا سو سی امریکاـ دایره‌ـ ولد کوتاه ـ صاف نیست‌ـضمیمه پشتو ـاثری از البر کاموـ ازدرخت کوچك تر است ـ رفیق سوز ن ـ نوعی از خورا که باب ـ۲٦ـ اسم سابق یکی از ولایات کشور ما ـ قدرت به خرج دادن در کارـ نصف پار چه ململ ـ نمایش بیگانه ـ عکس عاقل ـ رفیقـ وظیفه‌کارگرـ سرش را ببرید شیر عربی است ـ یکی از جلسات ملل متحدـ۲۷ـ از فلزات ـپر به پشتو ـ مرغ بی پاـ ازمیوه های منا طق حاره ـ آنرا نگهدارید ـ لیکن‌نا تمام ماند ـ۲۸ـ نرم نشده ـ از اسباب خانه ـ منسوب به کور است ـ و ظیفه کارگر ـ عددی بین صد و هشتا د ـبخت نا رسیده ـ سرنول قطع شده ـ۲۹ـ محبت ـ ازمیوه جاتـ ضمیر اشاره جز یره ا یست در بحیره مدیتر انهـ نوعی ازموسیقیـ ـحرف ربط ـ۳۰ـ شکسته عوام ـ در بین چهار راهی قمبر استـ رفیق بو لت ـ خود د چ ـ بعد از نهمـ از پرنده‌گان خانگی ـ عکس مرد ـ مرغ پا بریده ـ ۳۱ـ پیك بی محتوا ـ از غله جات ـ زیادنیستـ جوك میان تهی ـ ستاره صحرا ـاز حیوانات گوشت خوار ـ نوعی از موسیقی ـ ۳۲ـ ردیف چوکی ـ اهلی شدن ـ خشکهـ پیش از کلام ـتار ـ پشیمان ـ ما شین آنرا کوتنبرگ اختراع کرد ۳۳ـسرش را ببرید رای میشود ـ مریض‌داردـ از فلزات ـ رفته نمیتوا نند ـ از دانه های شطرنج ـ عمر سر چپه ـراه کوتاه ـ نصف حمام ـ پری سر بریده ـ۳٤ ـ از اسمای‌دخترانه ـ مور پا بریده ـ خودم ـ نل‌خونـ از ابزار عصری قلبه ـ در زمستان زیاد پیدا میشود ـ۳۵ـ اثری از ویکتور هوگوـ پول رایج لبنان ـ نویسنده کتاب سپید دندان ـاثری از داستا یوسکی ...

تصحیح ضروری

باپوزش‌خواهی ازخواننده‌ی محترم یادآوری میگردد که در شماره‌ی (۵۰ـ۵۲) صفحهٔ (۷) ستون سوم سطر زیر کلیشه «مهتاب نماینده ولایت ننگرهار» به «محترمه نفیسه عاشوری نمایندهٔ ولایت بلخ» وهمچنان در صفحه (۵۲) همین شماره ستون دوم سطر زیر کلیشه «محترمه نفیسه عاشوری نمایندهٔ ولایت بلخ» به «مهتاب نماینده ولایت ننگرهار» تصحیح وخوانده شود .

کارگران شعبه حروفچینی ودیگرشعبات مطابع دولتی که در اثر کار خستگی ناپذیر وهمت بازوی‌خود مجله ژوندون را آماده چاپ‌می سازند.

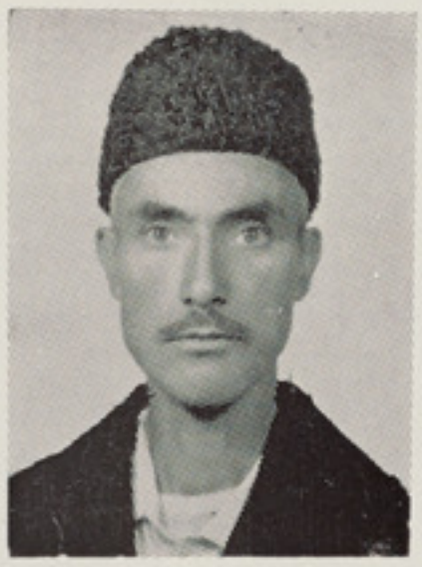

فیض الدین سر مرتب

میراحمد «امیری» معاون سرمرتب

عزیزاحمد «ولی زاده»

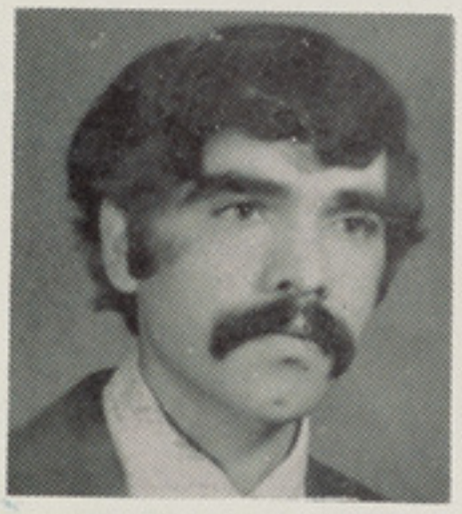

محمد بشیر مدیر طبع حروفی

پیرمحمد آمر صفحه بست

نصرالله (خیسوری)

بقیه‌صفحه ۵۳

مبارزه‌بخاطر

فعالیتها و کمپاین های متعدد ر ا ساز مان داده است .

هشتمین کنگره فد راسیون و کنگرس جهانی زن در ماه ا کتوبر ۱۹۸۱ در پراگ مرکزچکوسلواکیا برگزار خواهد شد .

موضع گیری فعال و ا صو لی فدراسیون در قبال مسایل‌وپرابلم های د ستور روز ز نان و خلقهای جهان پرستیژ وا تو ریته این ساز مان را استحکام بخشیده‌است وتوده های هر چه وسیعتر ز نان درچهره ساز مان های ملی شان به صفوف فد راسیون پیوسته را هی را که بنیان گذا ران فد را سیون آغاز کرده اند با افتخاروشایستگی پیموده وافتخا رات پیکار مقد س آنان را از یك نسل د یگر ا نتقال می‌دهند .

مدیر مسوول : راحله راسخ‌خرمی
معاون : محمد ز مان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان‌زاده
آدرس : انصاری واتـجوارریاست مطابع دولتی ـ کابل
تیلفون مدیر مسوول : ۲٦۸٤۹
سوچبورد : ۵۵ ـ ۲٦۸۵۱
تیلفون ارتباطی دفتر : ۲۱
تیلفون توزیع وشکایات ۲٦۸۵۹

دولتی مطبعه

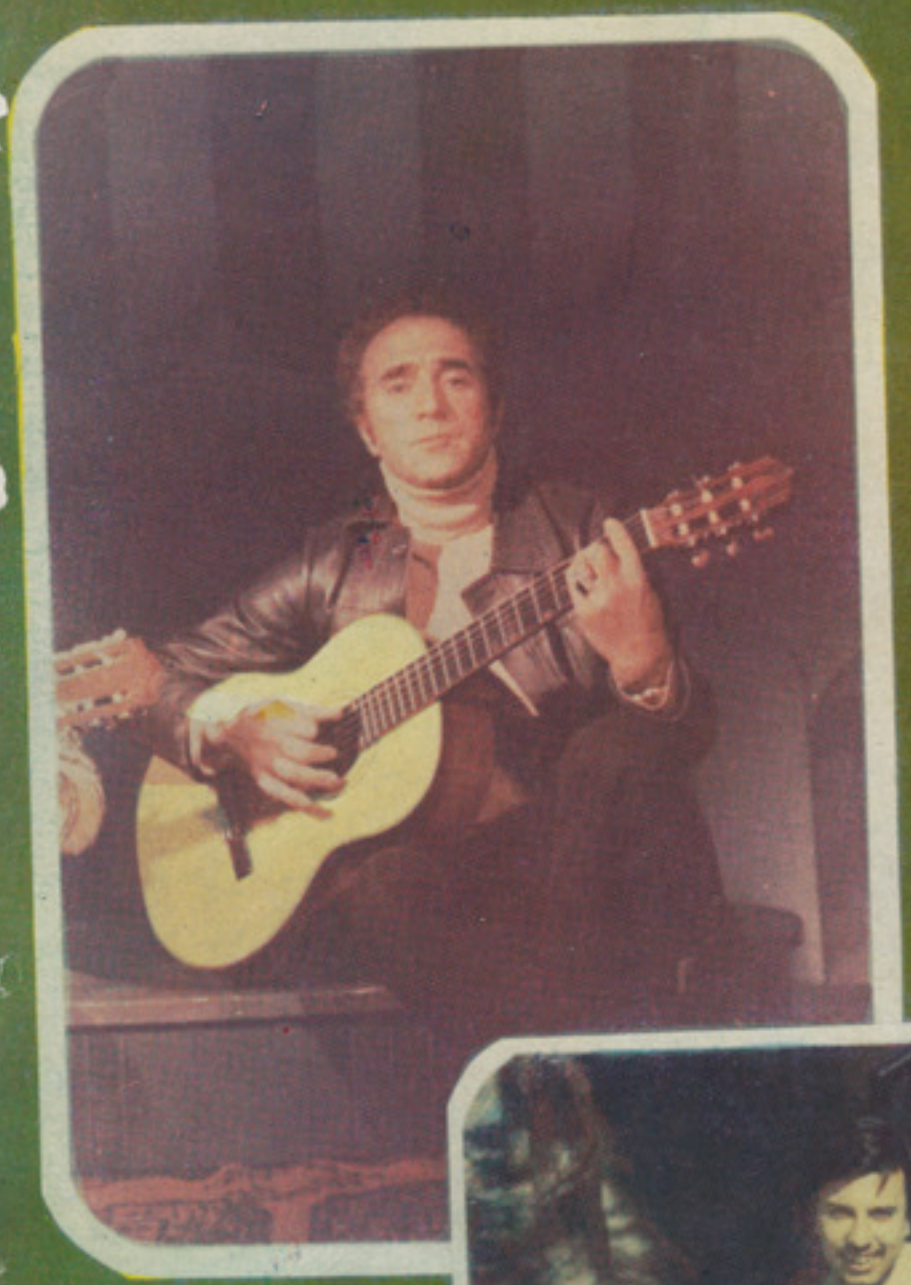

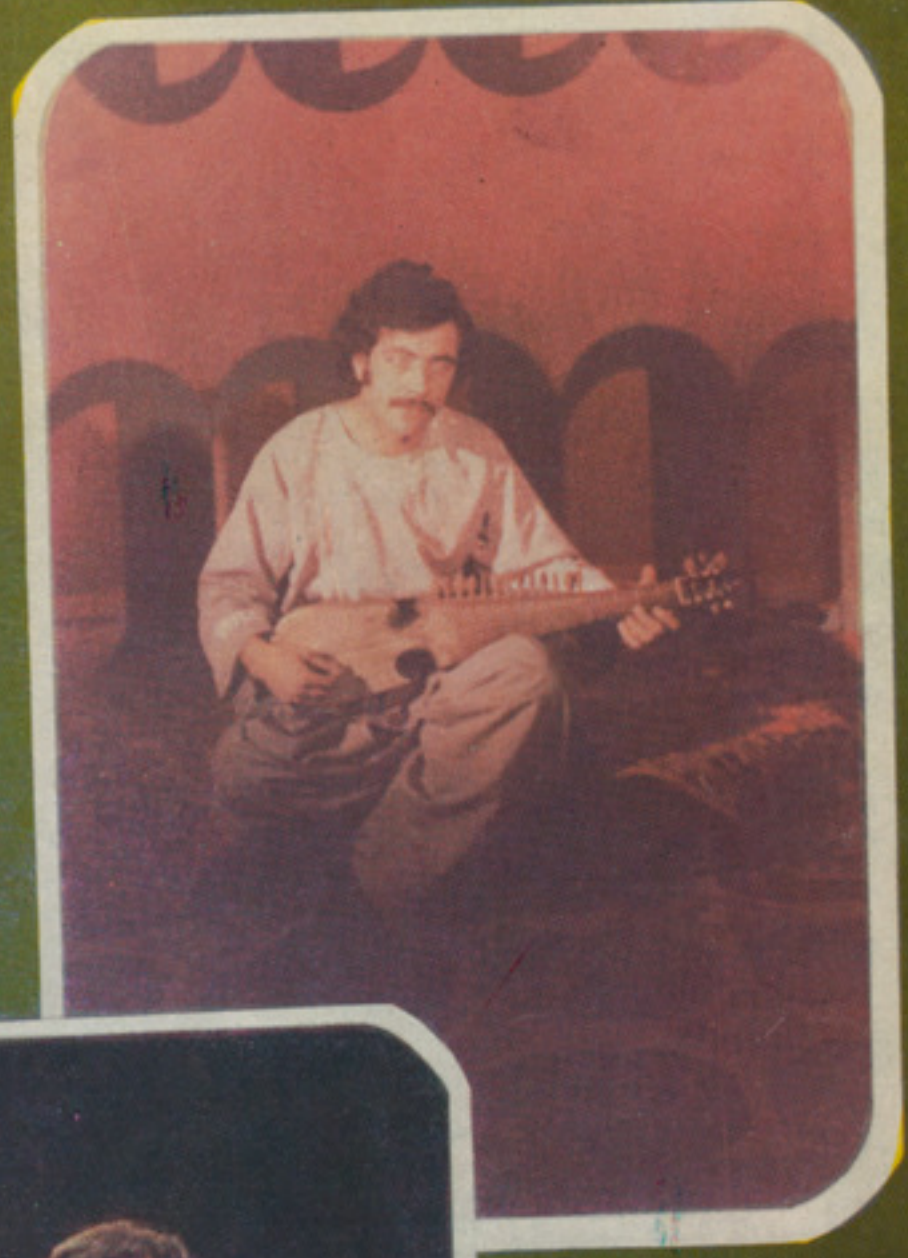
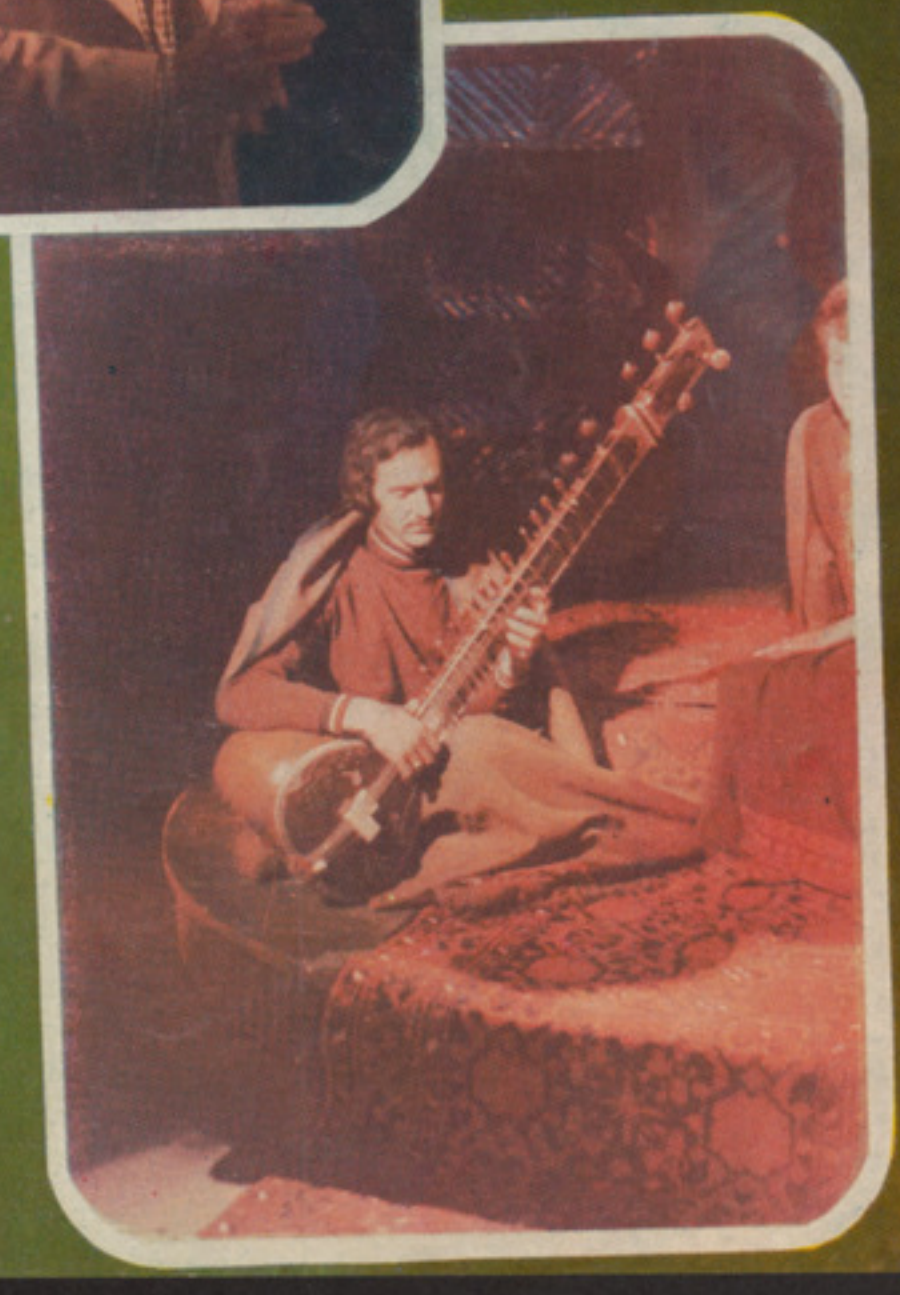
شنبه ۸ حمل ۱۳۶۰
۲۸ مارچ ۱۹۸۱
شماره اول
سال ۳۳
قیمت یك شماره(۱۳) افغانی